

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

47

На основу члана IV 4 а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 71. сједници Представничког дома, одржаној 21. децембра 2005. године, и на 52. сједници Дома народа, одржаној 22. децембра 2005. године, усвојила је

ЗАКОН

О ОСНОВИМА БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђују се: основни принципи међусобних односа и понашања учесника у саобраћају и других субјеката у саобраћају, основни услови које морају да задовоље путеви у погледу безбједности саобраћаја на путевима, вођење Централног регистра возача и возила, правила саобраћаја на путевима, систем саобраћајних знакова и знакова које дају овлашћена лица, дужности у случају саобраћајне несреће, оспособљавање кандидата за возача, услови за стицање права на управљање моторним возилима, полагање возачких испита, услови за уређаје и опрему возила, димензије, укупна маса и осовинско оптерећење возила, основни услови које морају да задовољавају возила у саобраћају, рад струковних организација у Босни и Херцеговини, те друга питања из области безбједности саобраћаја на путевима која су јединствена за цијелу територију Босне и Херцеговине.

Члан 2.

Органи Босне и Херцеговине, ентитетски и кантонални органи и органи Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и органи локалне самоуправе и локалне управе у градовима и општинама (у даљњем тексту: надлежни органи) обезбиједиће

спровођење овог закона и у оквиру своје надлежности доносиће прописе и предузимаће друге потребне мјере за његово досљедно спровођење.

Члан 3.

- (1) Учесници у саобраћају дужни су да поштују одредбе овог закона и друге прописе из области безбједности саобраћаја на путевима, развијају хумане односе међу људима ради заштите здравља и живота других лица, а нарочито дјеце, инвалида, старих и немоћних лица, и старају се о заштити животне средине.
- (2) Учесници у саобраћају не смију да ометају саобраћај, оштећују пут, објекте и опрему на путу.

Члан 4.

- (1) Путеви намијењени за саобраћај морају да буду изграђени за безбједан и несметан саобраћај и да одговарају основним условима прописаним овим законом, а предузећа и јавне службе које одржавају јавне путеве или им је повјерено одржавање јавних путева морају да их одржавају тако да на њима у свим условима може да се одвија безбједан и несметан саобраћај.
- (2) Предузећа, јавне службе и други органи који се брину о путевима и одржавају их дужни су да организују и трајно контролишу стање и одржавање јавних путева, објеката, саобраћајне сигнализације и опреме на путевима ради безбједног и несметаног саобраћаја.
- (3) Предузећа и јавне службе из става (1) овог члана дужни су да благовремено отклањају све недостатке усљед којих на одређеним мјестима долази до саобраћајних несрећа.
- (4) У случају претрпљене штете усљед неодговарајућег одржавања јавних путева, повјерилац се намирује у складу са Законом о путевима.

Члан 5.

Предузећа, образовне организације, установе и друга правна или физичка лица која школују или обучавају кандидате за возаче моторних возила дужни су да изводе обуку на начин који ће обезбиједити да кандидати науче и усвоје правила саобраћаја и етику у саобраћају, овладају техником

управљања возилом и стекну остало знање и вјештине потребне за безбједно учествовање у саобраћају на путевима.

Члан 6.

- (1) Предузећа, установе и друга правна или физичка лица, када производе, одржавају, поправљају или преправљају возила и пуштају у саобраћај возила, уређаје, резервне дијелове и опрему за возила, дужни су да возила, уређаје, дијелове и опрему производе, пуштају у саобраћај, одржавају, односно поправљају према условима прописаним за безбједно учествовање возила у саобраћају на путевима.
- (2) Појединачно произведена, преправљана или у већем обиму поправљана возила прије пуштања у саобраћај морају да буду сертификована у овлашћеној организацији која обавља сертификавање возила.
- (3) Ближе одредбе о начину и поступку сертификавања и условима које морају да испуњавају организације за сертификавање возила правилником прописује министар комуникација и транспорта Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: министар), у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Члан 7.

Предузећа, установе, правна или физичка лица и други органи који посједују властита возила дужни су да се брину о томе да возачи њихових возила испуњавају прописане здравствене и друге услове за безбједно управљање возилима и да обезбиједи да њихова возила буду исправна, те да имају прописане уређаје и опрему.

Члан 8.

- (1) Саобраћај на јавном путу може да се ограничи или забрани само када је то неопходно ради: спречавања или отклањања опасности за учеснике у саобраћају; спречавања оштећења јавног пута или извођења радова на јавном путу.
- (2) Поступак и услове за ограничење и забрану из става (1) овог члана утврдиће надлежни органи, у складу с важећим прописима.

Члан 9.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следећа значења:

- 1) **аутобус** је моторно возило намијењено за превоз лица које, осим сједишта за возача, има више од осам сједишта;
- 2) **аутопут** је јавни пут посебно изграђен и намијењен искључиво за саобраћај моторних возила, који је као аутопут означен прописаним саобраћајним знаком, који има двије физички одвојене коловозне траке за саобраћај из супротних смјерова, са по најмање двије саобраћајне траке и траком за принудно заустављање возила, без укрштања с попречним путевима и жељезничким или трамвајским пругама у истом нивоу и у чији саобраћај може да се укључи, односно искључи само одређеним и посебно изграђеним прикључним јавним путевима на одговарајућу коловозну траку аутопута;
- 3) **бицикл** је возило које има најмање два точка и које се покреће искључиво снагом возача;
- 4) **бицикл са мотором** је возило на моторни погон са два или три точка, чија радна запремина мотора није већа од 50 cm^3 и које на равном путу не може да развије брзину већу од 50 km на час;
- 5) **лаки мотоцикл** је возило на моторни погон с два или три точка, чија запремина мотора не прелази 125 cm^3 а снага мотора не прелази 11 kW ;
- 6) **бицикличка стаза** је изграђена саобраћајна површина намијењена за саобраћај бицикала и лаких мотоцикала с мотором, која се протеже уздуж коловоза

и која је од њега одвојена и обиљежена прописаним саобраћајним знаком;

- 7) **бицикличка трака** је дио коловоза намијењен за саобраћај бицикала и бицикала са мотором, која се протеже уздуж коловоза и која је означена уздужном линијом на коловозу;
- 8) **брзи пут** је јавни пут намијењен за саобраћај искључиво моторних возила, с једном или двије раздвојене коловозне траке, који има све раскрснице у два или више нивоа с попречним путевима и другим саобраћајницама (жељезничким или трамвајским пругама), у правилу, нема зауставних трака и који је као такав означен прописаним саобраћајним знаком;
- 9) **Централни регистар** је евиденција о свим возачима и возилима;
- 10) **пут** је сваки јавни пут и некатегорисани пут на којем се одвија саобраћај;
- 11) **пут резервисан за саобраћај моторних возила** је јавни пут по којем могу да саобраћају само моторна возила и који је као такав означен прописаним саобраћајним знаком;
- 12) **страна возачка дозвола** је возачка дозвола и међународна возачка дозвола коју је издао надлежни орган стране државе;
- 13) **јавни пут** је површина од општег значаја за саобраћај, коју свако може слободно да користи под условима одређеним законом и коју је надлежни орган прогласио јавним путем, као и улица у насељу;
- 14) **колона** је низ од најмање три возила (осим бицикла, трактора, радне машине и запрежног возила) која су заустављена на путу, или се на блиском међусобном растојању крећу истом саобраћајном траком у истом смјеру, при чему су брзина кретања возила и поступања возача међусобно условљени и између којих, без ометања, не може да уђе друго возило;
- 15) **коловоз** је дио површине пута намијењен првенствено за саобраћај возила;
- 16) **коловозна трака** је уздужни дио коловоза намијењен за саобраћај возила у једном смјеру с једном или више саобраћајних трака;
- 17) **комбиновано возило** је моторно возило намијењено за превоз лица и терета, чија највећа дозвољена маса не прелази 3.500 kg ;
- 18) **лака приколица** је прикључно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 750 kg ;
- 19) **лаки трицикл или четвороцикл** је моторно возило с три односно четири точка, које на равном путу може да развије брзину већу од 45 km на час, чија радна запремина мотора није већа од 50 cm^3 и ако његова маса није већа од 350 kg а снага мотора не прелази 4 kW ;
- 20) **лиценца** је јавна исправа коју је издао надлежан орган и којом се доказује испуњавање прописаних услова и оспособљености за обављање одређених послова из области безбједности саобраћаја;
- 21) **локални пут** је јавни пут који повезује насеља на територији општине, или који је значајан за саобраћај на територији општине;
- 22) **магистрални пут** је јавни пут који повезује веће градове и важнија привредна подручја у Босни и Херцеговини и који се надовезује на мрежу одговарајуће категорије путева са сусједним државама;
- 23) **мања материјална штета** је штета у саобраћајној несрећи настала на возилу на којем нису оштећени витални дијелови и склопови и које може самостално да се креће на путу;

- 24) **маса возила** је маса празног возила с пуним резервоаром горива и прибором и опремом предвиђеним за возило;
- 25) **међународна возачка дозвола** је јавна исправа коју издаје овлашћена организација на основу националне возачке дозволе те државе;
- 26) **мимоилажење** је пролажење возилом поред другог возила које се по истом коловозу креће из супротног смјера;
- 27) **мотоцикл** је моторно возило с два точка, с бочном приколицом или без ње, као и моторно возило на три точка, ако његова маса није већа од 400 кг;
- 28) **мотокултиватор** је возило на моторни погон с једном или двије осовине и погонским мотором до 12 kW, конструисано да вуче, потискује или носи оруђа за разне пољопривредне радове;
- 29) **мијењање саобраћајне траке** је прелажење возилом из једне у другу саобраћајну траку за саобраћај у истом смјеру ради престројавања или дозвољеног бржег кретања;
- 30) **моторно возило** је возило на моторни погон које је првенствено намијењено за превоз лица или терета на путевима или које служи за вучу прикључних возила намијењених за превоз лица или терета, осим возила за превоз лица или терета која се крећу по шинама, лаких мотоцикала, трактора и других возила на моторни погон која нису првенствено намијењена за превоз лица или терета;
- 31) **највећа дозвољена маса** је маса возила заједно с његовом носивошћу;
- 32) **насеље** је простор на којем се редови или групе зграда налазе с једне или с обје стране пута дајући му изглед улице, чије границе одређује надлежни орган саобраћајним знаковима за обиљежавање насељених мјеста;
- 33) **некатегорисани пут** је површина која се користи за саобраћај по ма ком основу и који је доступан већем броју разних корисника (сеоски, пољски и шумски путеви, путеви на насипима за одбрану од поплава, простори око бензинских пумпи, паркиралишта и сл.);
- 34) **носивост** је дозвољена маса до које возило смије да се оптерети према декларацији произвођача возила;
- 35) **обилажење** је пролажење возилом поред заустављеног или паркираног возила или другог објекта који се налази на саобраћајној траци којом се возило креће;
- 36) **обилежени пјешачки прелаз** је дио површине коловоза намијењен за прелажење пјешака преко коловоза, означен ознакама на коловозу и одговарајућим саобраћајним знаком;
- 37) **орган надлежан за** је орган надлежан за одређене послове утврђен Уставом и законом Босне и Херцеговине, ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине;
- 38) **осовинско оптерећење** је дио укупне масе којим осовина возила оптерећује коловоз на путу у стању мировања возила;
- 39) **паркирање возила** је прекид кретања возила дужи од пет минута осим прекида који се прави да би се поступило по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;
- 40) **пјешачка зона** је уређена саобраћајна површина намијењена за кретање пјешака, у којој је дозвољено кретање моторних возила с посебним одобрењем;
- 41) **пјешачко острво** је уздигнута или на други начин обилежена површина која се налази на коловозу и која је одређена за привремено задржавање пјешака који прелазе преко коловоза, или улазе у возило и излазе из возила јавног саобраћаја;
- 42) **пјешак** је лице које учествује у саобраћају а не управља возилом, нити се превози у возилу или на возилу, лице које властитом снагом гура или вуче возило, ручна колица, дјечије превозно средство, бицикл, бицикл са мотором или покретна колица за немоћна лица, лице у покретној столици за немоћна лица коју покреће властитом снагом или снагом мотора, ако се при томе креће брзином човјечијег хода, као и лице које клизи клизалама, скијама, санкама или се вози на котуралкама;
- 43) **полукружно окретање** је окретање возила за 180 степени у односу на дотадашњи смјер кретања, ради укључења у супротни саобраћајни ток;
- 44) **полуприколица** је прикључно возило без предње осовине, конструисано тако да се својим предњим дијелом ослања на вучно возило;
- 45) **потврда о регистрацији** је јавни документ који за регистровано возило издаје надлежни орган;
- 46) **прегледност** подразумева простор који учесник у друмском саобраћају може да види с мјеста на којем се налази;
- 47) **претицање** је пролажење возилом поред другог возила које се креће у истој саобраћајној траци и у истом смјеру;
- 48) **саобраћајна дозвола** је јавна исправа коју је издао надлежни орган и којом се доказују власништво одређеног возила, његове техничке и друге особине и карактеристике;
- 49) **потврда о власништву возила** је јавни докуменат који је издао надлежни орган и којим се доказују власништво одређеног возила, његове техничке и друге карактеристике;
- 50) **посебни објекат на путу** је опрема на путу постављена ради смањења брзине кретања возила на мјестима гдје је посебно угрожена безбједност учесника у саобраћају;
- 51) **престројавање** је заузимање таквог положаја возилом на саобраћајној траци и на таквој удаљености од раскрснице или другог мјеста на путу из којег на безбједан начин може да се изведе сљедећа допуштена радња возилом (скретањем, окретањем, заустављањем и сл.);
- 52) **прикључно возило** је возило намијењено да буде вучено возилом на моторни погон, било да је конструисано као приколица или као полуприколица;
- 53) **саобраћајна трака за возила јавног градског превоза** је обилежени уздужни дио коловоза намијењен за возила јавног градског превоза путника, кад су у возилу путници;
- 54) **пропуштање возила** је радња коју је у одређеним случајевима возач дужан да изврши заустављањем возила, смањивањем брзине кретања или прекидањем радње коју изводи возилом, и то на начин који не приморава возача другог возила да нагло мијења правац или брзину кретања;
- 55) **путнички аутомобил** је моторно возило намијењено за превоз лица које, осим сједишта за возача, има највише осам сједишта;
- 56) **саобраћајна несрећа** је несрећа на путу у којој је учествовало најмање једно возило у покрету и у којој је једно или више лица погинуло или повријеђено или је изазвана материјална штета;
- 57) **саобраћајна трака** је обилежени или необилежени уздужни дио коловоза чија је ширина довољна за несметан саобраћај једног реда возила;
- 58) **саобраћајна трака за принудно заустављање возила** је обилежени уздужни дио коловоза на аутопутевима и на

- одређеним мјестима на путевима вишег ранга, као и у тунелима и галеријама;
- 59) **саобраћајна трака за спора возила** је уздужни дио коловоза намијењен за возила која спором вожњом смањују одвијање саобраћаја;
- 60) **саобраћајна трака за убрзавање** је дио коловоза намијењен за укључивање возила у саобраћај са споредног пута, односно других прилазних путева с објеката поред путева;
- 61) **саобраћајна трака за успоравање** је дио коловоза намијењен за искључивање возила из саобраћаја на путу;
- 62) **радна машина** је возило на моторни погон намијењено за вршење одређених радова властитим уређајима и опремом, које по конструкционим особинама не може да развије брзину већу од 30 км на сат;
- 63) **раскрсница** је површина на којој се укрштају или спајају два пута или више путева, као и шира саобраћајна површина која настаје укрштањем, односно спајањем путева;
- 64) **регионални пут** је јавни пут који повезује важнија привредна подручја у Босни и Херцеговини и који обезбјеђује најрационалнију везу између општина;
- 65) **у сарадњи с надлежним органом** значи да је орган који доноси подзаконски акт обавезан да обезбједи учествовање у изради или давању мишљења надлежног органа о подзаконском акту;
- 66) **скуп возила** чине возило на моторни погон и прикључна возила која у саобраћају на путевима учествују као цјелина;
- 67) **смањена видљивост** постоји када, због неповољних атмосферских или других прилика, возач не може јасно да уочи друге учеснике у саобраћају на удаљености од најмање 200 м на путу изван насеља, односно од најмање 100 м у насељу;
- 68) **стајалиште** је дио површине пута намијењен за заустављање аутобуса, тролејбуса или трамваја ради уласка и изласка путника и које је обиљежено саобраћајним знаком;
- 69) **стикер наљепница** је доказ о регистрацији возила;
- 70) **теретно возило** је свако моторно возило које је намијењено за превоз терета;
- 71) **трактор** је возило на моторни погон конструисано да вуче, потискује или носи измјењива оруђа, односно да служи за погон таквих оруђа или за вучу прикључних возила;
- 72) **трамвај** је возило на шинама с електричним погоном, намијењено за јавни превоз путника и које је, ради напајања мотора електричном енергијом, везано за електрични вод;
- 73) **тролејбус** је моторно возило намијењено за јавни превоз путника које, осим сједишта за возача, има више од осам сједишта и које, ради напајања мотора електричном енергијом, има контакт с електричним проводником;
- 74) **тротоар** је посебно уређена саобраћајна површина намијењена за кретање пјешака, која није у истом нивоу с коловозом пута, или је од коловоза одвојена на други начин;
- 75) **трицикл или четвороцикл** је моторно возило с три, односно четири точка, које на равном путу може да развије брзину већу од 50 км на час, чија је радна запремина мотора већа од 50 цм³ и ако његова маса није већа од 550 кг а снага мотора не прелази 15 kW;
- 76) **учесник у саобраћају** је лице које у саобраћају на путу управља возилом, или се налази у возилу или на возилу, које тјера, води или јаше животињу која се креће по путу, као и пјешак или лице које своје послове и радне задатке обавља на путу;
- 77) **укупна маса** је маса возила заједно са масом терета који се превози на возилу, укључујући и масу лица која се налазе у возилу, као и масу прикључног возила са теретом, ако је оно придодато возилу;
- 78) **улица** је дио пута у насељеном мјесту, са тротоаром и ивичњаком, поред које се најмање са једне стране налазе редови кућа или групе зграда;
- 79) **возач** је лице које на путу управља возилом;
- 80) **возачка дозвола** је јавна исправа коју је издао надлежни државни орган и којом се доказује право управљања одређеном категоријом или врстом возила;
- 81) **возило** је свако превозно средство намијењено за кретање по путу, осим покретних столица без мотора за немоћна лица и дјечијих превозних средстава;
- 82) **возило на моторни погон** је свако возило које се покреће снагом властитог мотора, осим покретних столица с мотором за немоћна лица и возила која се крећу по шинама;
- 83) **запрежно возило** је возило које вуче упрегнута животиња;
- 84) **заустављање возила** је сваки прекид кретања возила на путу у трајању до пет минута, осим прекида који се прави да би се поступило по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;
- 85) **земљани пут** је пут без изграђеног коловоза и коловозног застора, па и кад на прикључку на јавни пут има изграђен коловоз;
- 86) **зона смиреног саобраћаја** је подручје у насељу, обиљежено прописаним саобраћајним знаком, у којем возила не смију да се крећу брзином већом од брзине хода пјешака због дозвољеног кретања пјешака и дјечије игре.

Члан 10.

- (1) Ради повећања ефикасности у спровођењу овог закона и испуњавања услова и обавеза на међународном плану, државне институције надлежне за вођење централних евиденција успоставиће Централни регистар.
- (2) Органи који воде евиденцију дужни су да редовно достављају одговарајуће податке Централном регистру.
- (3) Одговарајућим подзаконским актом ближе ће се уредити вођење Централног регистра.

II - ПУТЕВИ

Члан 11.

- (1) Путеви, као основ на којем се одвија саобраћај, морају се пројектовати, изграђивати, опремати и одржавати тако да одговарају својој намјени и захтјевима безбједности саобраћаја.
- (2) Ближе одредбе о основним условима које путеви, њихови елементи и објекти на њима морају да испуњавају са гледишта безбједности саобраћаја правилником прописује министар, у сарадњи са надлежним органом.

Члан 12.

Јавни путеви, њихови поједини дијелови и објекти на њима могу да се пуне у саобраћај тек након што се утврди да испуњавају прописане техничке нормативе у погледу безбједности саобраћаја.

Члан 13.

- (1) Мрежу јавних путева, зависно од њиховог друштвеног и привредног значаја, чине магистрални, регионални и локални путеви, као и улице у насељима и градовима.

- (2) О јавним путевима и објектима на њима води се евиденција.
- (3) Ближе одредбе о начину вођења евиденције о јавним путевима и објектима на њима правилником прописује министар у сарадњи са надлежним органом.

Члан 14.

Јавни пут чине: доњи и горњи stroj пута, друмски грађевински објекти, саобраћајни знакови и опрема, објекти за потребе пута, а јавни пут изван насеља и земљишни појас с обје стране пута ширине најмање један метар, рачунајући од крајње тачке попречног профила пута, и ваздушни простор изнад коловоза у висини од седам метара, рачунајући од највише тачке коловоза.

Члан 15.

- (1) Јавни путеви морају да имају најмање двије саобраћајне траке и двије ивичне траке или ивичњаке у равни коловоза, а улице тротоаре с ивичњацима.
- (2) Изузетно од одредаба става (1) овог члана, локални пут може да има само једну саобраћајну траку с тим што, зависно од прегледности пута, на растојању од највише 500 м, има одговарајуће проширење, а улица само једну саобраћајну траку без проширења.

Члан 16.

- (1) Јавни путеви морају да буду оспособљени да поднесу осовинско оптерећење од најмање 10 тона по осовини.
- (2) Изузетно од одредаба става (1) овог члана, локални путеви и улице, одређене одлукама надлежних органа, морају да буду изграђени тако да поднесу осовинско оптерећење од најмање шест тона.
- (3) Пројектовањем и градњом нових јавних путева, осим локалних, мора да се обезбиједи да поднесу осовинско оптерећење од најмање 11,5 тона по осовини.

Члан 17.

Изнад коловоза јавног пута мора да постоји слободан простор у висини од најмање 4,5 м од највише тачке коловоза.

Члан 18.

- (1) На мостовима, у тунелима, галеријама и другим објектима на јавном путу ширина коловоза не смије да буде мања од ширине коловоза на јавном путу.
- (2) Аутобуска стајалишта на јавном путу изван насеља, као и на дијелу магистралног пута у насељу морају да буду ван коловоза.

Члан 19.

- (1) На јавним путевима забрањено је подизати објекте, уређаје или постројења, садити саднице или постављати предмете којима се умањује прегледност путева и железничке пруге с којом се пут укршта у истом нивоу, као и прегледност на раскрсници, или обављати било какве радње које би могле да угрожавају или ометају саобраћај на јавном путу или оштећују јавни пут и објекте на њему.
- (2) На јавном путу и његовом заштитном појасу забрањено је подизати споменике и постављати друга спомен-обилежја, продавати производе и сл.
- (3) У заштитном појасу јавног пута ван насеља могу се постављати натписи за рекламе, и то поред аутопута и пута резервисаног за саобраћај моторних возила на раздаљини од најмање 12 метара, магистралног и регионалног од 10 метара и локалног пута - 3 метра, рачунајући од крајње тачке попречног профила, уз дозволу надлежне институције која управља јавним путем.

Члан 20.

Предузећа и други субјекти који изводе радове на јавном путу, прије почетка извођења радова дужни су да обезбиједи мјесто на којем се радови изводе и да за вријеме трајања радова организују безбједан саобраћај на мјесту извођења

радова, те да послјије завршетка радова уклоне с јавног пута остатке материјала, средства за рад, саобраћајне знакове, бранике и друге предмете које су поставили за вријеме извођења радова.

Члан 21.

- (1) Надлежни органи који управљају путевима дужни су да предузимају практичне мјере ради отклањања одређених недостатака на путу гдје је пут узрок саобраћајних несрећа.
- (2) Органи надлежни за унутрашње послове дужни су да најмање два пута годишње доставе податке институцијама из става (1) овог члана о врстама, мјестима и времену догађања саобраћајних несрећа.

Члан 22.

У случају прекида или угрожавања саобраћаја на јавном путу због наноса, одрона или клизања терена или других узрока, као и у случају оштећења коловоза која у већој мјери угрожавају безбједност саобраћаја, надлежна институција која управља путевима одмах по сазнању мора да предузме мјере за отклањање сметњи и успостављање безбједног саобраћаја.

Члан 23.

- (1) Надлежне институције које одржавају и управљају путевима дужне су да благовремено и тачно обавјештавају јавност о ограничењу и забрани саобраћаја на јавним путевима и о ванредним условима и посебним мјерама за саобраћај на њима, као и о проходности јавних путева у зимском периоду и у случају елементарних непогода или ванредних догађаја због којих је настао прекид саобраћаја, односно због чега су знатно отежани услови за одвијање саобраћаја.
- (2) Надлежне институције које одржавају и управљају путевима, истовремено с информисањем јавности, дужне су да достављају ауто-мото клубовима/савезима информације о проходности јавних путева, које су им потребне за примјењивање њихових јавних овлашћења.

Члан 24.

Јавни путеви ван насеља морају да имају, на погодним растојањима, посебне површине за задржавање возила изван коловоза, а на дијеловима са већим уздужним нагибом и посебну траку за кретање спорих возила у случају врло густог саобраћаја.

III - САОБРАЋАЈНА ПРАВИЛА

1. Опште одредбе

Члан 25.

- (1) Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу с прописима о правилима саобраћаја, саобраћајним знаковима постављеним на путу и знацима и наредбама које дају овлашћена лица.
- (2) Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са саобраћајним знаковима постављеним на путу и кад се тиме одступа од саобраћајних прописа. Учесници у саобраћају дужни су да поступају према свјетлосном саобраћајном знаку и кад се тај знак разликује од правила о првенству пролаза израженом на истом мјесту другим саобраћајним знаком.
- (3) Учесници у саобраћају дужни су да поступају према захтјевима израженим помоћу знакова или по наредбама које дају овлашћена лица и кад се тиме одступа од прописаних саобраћајних правила или значења саобраћајних знакова постављених на путу.

Члан 26.

- (1) Забрањено је на путу, паркинг-простору, тротоару и другим саобраћајним површинама остављати оштећена, дограјала или нерегистрована возила, наносити блато на пут са савременим коловозом или остављати или бацати отпатке

или предмете и материје који могу да ометају или угрожавају саобраћај или загађују околину.

- (2) Лице које поступи супротно ставу (1) овог члана сноси трошкове уклањања возила, отпадака, предмета и материја које је оставило, нанијело блато или бацило отпатке или предмете на пут, паркинг-простор или неку другу саобраћајну површину.
- (3) Возач је дужан да уклони с коловоза предмете и материје које са његовог возила падну на пут, као и предмете које је приликом заустављања возила ставио на пут.
- (4) Ако је у могућности и ако тиме не омета безбједност саобраћаја, возач је дужан да уклони с коловоза и предмете на које наиђе током вожње, а ако није у могућности, дужан је да о томе обавијести надлежну институцију која управља путем или полицијску управу, односно предузеће које се брине о одржавању пута.

Члан 27.

Возач је дужан да држи возило на таквом растојању од других возила у саобраћају да, с обзиром на брзину кретања возила и друге околности у саобраћају, не изазива опасност и не омета друге учеснике у саобраћају.

Члан 28.

- (1) Возач је дужан да током управљања возилом обрати пажњу на пјешаке који се налазе на коловозу или ступају на коловоз.
- (2) Кад прилази обиљеженом пјешачком прелазу, возач мора да управља возилом с нарочитом опрезношћу и да вози таквом брзином да у случају потребе може да заустави возило испред пјешачког прелаза.
- (3) На дијелу пута по којем се крећу дјеца, или на којем су постављени саобраћајни знаци о учешћу дјеце у саобраћају, возач је дужан да вози с нарочитом опрезношћу и таквом брзином да може да заустави возило у случају потребе.

Члан 29.

- (1) Слијепа лица, кад самостално учествују у саобраћају, морају да носе бијели штап као знак распознавања.
- (2) Возило које је подешено да њиме управља лице којем су оштећени екстремитети битни за управљање возилом мора да буде обиљежено посебним знаком.
- (3) Ближе одредбе о начину обиљежавања возила којим управља лице с оштећеним екстремитетима правилником прописује министар, у сарадњи са надлежним органом.

Члан 30.

- (1) Возач возила које се креће поред возила јавног превоза путника или поред аутобуса којим се обавља превоз путника, заустављеног на стајалишту, мора да се креће смањеном брзином тако да не угрожава лица која улазе или излазе из тог возила.
- (2) Лица из става (1) овог члана, кад ради уласка у возило или по изласку из возила морају да пређу преко коловоза, дужна су да то учине на начин прописан у чл. 108, 109, и 110.
- (3) Возач мора да заустави возило иза возила из става (1) овог члана када лица, улазећи или излазећи из тог возила, морају да пређу преко саобраћајне траке и бицикличке стазе или траке којом се возило креће.
- (4) Возач возила које се креће иза возила којим се превозе дјеца, као и возач возила који том возилу долази у сусрет на путу с двије саобраћајне траке, дужан је да се заустави кад је возило којим се превозе дјеца заустављено на коловозу, док дјеца улазе или излазе из возила.
- (5) Ако се возилом обавља организован превоз дјеце, возило мора да буде обиљежено посебним знаком.

Члан 31.

- (1) За вријеме вожње у насељу возач је дужан да возилу јавног градског превоза путника или посебно обиљеженом возилу којим се обавља организовани превоз дјеце омогући укључивање у саобраћај када та возила излазе са стајалишта која се налазе ван коловоза, односно с проширења саобраћајне траке које се користи за стајалиште.
- (2) Возач возила јавног градског превоза путника или посебно обиљеженог возила којим се обавља организовани превоз дјеце дужан је да помоћу показивача правца најави своју намјеру да се укључи у саобраћај и да то укључивање обави на начин којим се не угрожавају други учесници у саобраћају.

Члан 32.

Лице које се превози возилом не смије ни на који начин да омета возача у управљању возилом, нити да утиче на њега да управља возилом на начин којим се умањује безбједност саобраћаја.

Члан 33.

- (1) За вријеме кретања возила у саобраћају на јавном путу возач не смије да користи мобилни телефон, осим у случају да је мобилни телефон прилагођен употреби у возилу.
- (2) Кретањем возила у смислу става (1) овог члана сматраће се и случај када је возило заустављено ради поступања по саобраћајном знаку, поступања по знаку и наредби овлашћеног лица, пропуштања возила која имају право првенства пролаза и у другим случајевима када је возач дужан или принуђен да заустави возило на коловозу, према одредбама овог закона.

Члан 34.

- (1) Возач моторног возила и лица која се превозе тим возилом дужна су да користе безбједносне појасеве за вријеме док се возило креће у саобраћају на јавном путу.
- (2) У путничком аутомобилу на предњем сједишту до возача не смије да се превози лице које је очигледно под утицајем алкохола или опојних средстава, као ни дијете млађе од 12 година, нити на задњем сједишту дијете млађе од пет година, осим у случају када на задњем сједишту има причвршћену дјечију столицу, у којој дијете мора да буде везано, или да поред дјетета сједи пунољетно лице.

Члан 35.

- (1) Возила не смију на предњој страни да имају свјетлосне, свјетлосно-сигналне или рефлектујуће уређаје или материје који дају свјетла црвене боје, а на задњој страни уређаје или материје који дају свјетла бијеле боје.
- (2) Одредба става (1) овог члана у погледу свјетала бијеле боје не односи се на свјетло за освјетљавање пута при вожњи уназад, покретно свјетло за истраживање (рефлектор), свјетло за освјетљавање задње регистарске таблице и регистарску таблицу пресвучену бијелом рефлектујућом бојом.
- (3) Одредба става (1) овог члана не односи се на црвено трепћуће свјетло на посебним моторним возилима која прате возила под пратњом.

2. Радње возилом у саобраћају

Члан 36.

- (1) Возач који намјерава да обави неку радњу возилом на путу (помјерање возила удесно или улијево, мијењање саобраћајне траке, претицање, обилажење, заустављање, скретање удесно или улијево, полукружно окретање, вожња уназад и сл.) смије да почне такву радњу само ако се претходно увјерио да то може учинити без опасности за друге учеснике у саобраћају или имовину, водећи при томе рачуна о положају возила и правцу и брзини кретања.

- (2) Возач је дужан да поступа према одредбама става (1) овог члана и када се укључује у саобраћај из гараже, паркиралишта, дворишта или других сличних површина, а ако му је видик заклоњен или му је видљивост знатно смањена због временских или других прилика, дужан је да на мјесту на којем се укључује постави лице које ће омогућити безбједан излазак возила на пут или да на други начин обезбједи безбједно укључење на пут.
- (3) Забрањено је отварање врата на моторном возилу на коловозу када је возило у кретању или мировању и у свим другим случајевима када може да се угрози безбједност других учесника у саобраћају.

Члан 37.

- (1) Прије обављања радњи возилом из члана 36. овог закона, возач је дужан да јасно и благовремено обавијести о својој намјери друге учеснике у саобраћају, дајући знак помоћу показивача правца или, ако они не постоје, одговарајућим знаком руком.
- (2) Ако знак из става (1) овог члана возач даје помоћу показивача правца, мора да га даје све вријеме док обавља радњу возилом, а по извршеној радњи мора престати да га даје.
- (3) Изузетно од одредаба ст. (1) и (2) овог члана, након извршеног претицања другог возила возач није дужан да даје знак о намјери да се врати на саобраћајну траку којом се кретао прије претицања.

3. Кретање возила по путу

Члан 38.

Возач мора за кретање возила да користи искључиво пут, односно коловоз или саобраћајну траку, односно стазу намијењену за саобраћај оне врсте возила којој припада, осим у случају опасности.

Члан 39.

- (1) Возач је дужан да се креће возилом десном страном коловоза у смјеру кретања.
- (2) Возач је дужан да држи возило у кретању што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да, с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и стање и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и себе не излаже опасности.
- (3) Изузетно од одредбе става (2) овог члана, на путу у насељу с коловозом на којем за саобраћај возила у истом смјеру постоје најмање двије обиљежене саобраћајне траке за кретање возила, возач може да користи и саобраћајну траку која се не налази уз десну ивицу коловоза ако тиме не омета остала возила која се крећу иза возила којим управља.
- (4) Одредба става (3) овог члана не односи се на возача аутобуса, возача теретног возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг, возача возила које на равном путу не може да развије брзину кретања већу од 40 км на час и на возача возила које се не сматра моторним возилом, осим на дијелу пута испред раскрснице или другог мјеста на којем возило скреће улијево.

Члан 40.

- (1) На путу с коловозом за саобраћај возила у оба смјера на којем постоје најмање четири саобраћајне траке возач не смије возилом да прелази на коловозну траку намијењену за саобраћај возила из супротног смјера.
- (2) На путу с коловозом за саобраћај возила у оба смјера на којем постоје три саобраћајне траке возач не смије возилом да се креће саобраћајном траком која се налази уз лијеву ивицу пута у смјеру кретања возила.
- (3) На путу на којем су коловозне траке физички одвојене једна од друге возач не смије возилом да се креће

коловозном траком намијењеном за саобраћај возила из супротног смјера.

- (4) На путу с коловозом за саобраћај возила у једном смјеру возач не смије возилом да се креће у забрањеном смјеру.

Члан 41.

- (1) Возач који намјерава да се креће возилом уназад може да изврши ту радњу само на кратком дијелу пута, под условом да не угрожава или не омета друге учеснике у саобраћају.
- (2) Кад се возач креће возилом уназад, дужан је да се креће оном страном коловоза којом се до тада кретао вођњом унапријед.
- (3) Возач не смије кретањем возила уназад да улази у непрегледну раскрсницу, да се креће путем на прелазу преко жељезничке пруге у истом нивоу, да се укључује на пут с правом првенства, нити да се вози на превојима и у кривинама у којима је прегледност недовољна.

Члан 42.

- (1) Возач не смије да мијења начин управљања возилом наглим смањењем брзине кретања возила, осим у случају непосредне опасности.
- (2) Возач који намјерава знатније да смањи брзину кретања возила дужан је да то учини на начин којим неће угрозити друге возаче који се крећу иза њега.

4. Брзина

Члан 43.

- (1) Возач је дужан да брзину кретања возила прилагоди особинама и стању пута, видљивости, прегледности, атмосферским приликама, стању возила и терета, густини саобраћаја, саобраћајним знацима и другим саобраћајним условима, тако да возило може благовремено да заустави пред сваком препреком коју под наведеним условима може да предвиди.
- (2) Возач не смије да смањи брзину кретања возила до те мјере да његово возило представља сметњу нормалном одвијању саобраћаја.
- (3) Приликом покретања возила из мјеста, возач не смије нагло да повећа брзину кретања тако да долази до стварања прекомјерне буке и шкрипе услед проклизавања погонских точкова возила, осим у случају опасности.

Члан 44.

- (1) На путу у насељу возач не смије возилом да се креће брзином већом од 60 км на час, осим ако саобраћајним знаком није другачије одређено.
- (2) На путевима у насељу, ако саобраћајно-технички елементи то омогућавају, саобраћајним знаком може да се дозволи кретање возилом и већом брзином од прописане у ставу (1) овог члана.
- (3) На путу ван насеља возач не смије возилом да се креће брзином већом од:
- 1) 130 км на час на аутопутевима;
 - 2) 100 км на час на путевима резервисаним за саобраћај моторних возила и брзим путевима;
 - 3) 80 км на час на осталим путевима.

- (4) На путу ван насеља возач не смије возилом да се креће брзином већом од брзине одређене саобраћајним знаком постављеним на путу.

Члан 45.

- (1) Брзина кретања моторних возила на путу под нормалним условима саобраћаја не смије да се ограничи саобраћајним знаком испод 60 км на час на магистралним путевима, а 40 км на час на осталим путевима.
- (2) Брзина кретања возила утврђује се помоћу уређаја за мјерење брзине кретања возила с уређајем или без уређаја

са графичким исписом брзине, датума и времена или тахографског записа или непосредним праћењем возилом, уз видео-надзор.

- (3) Фотографија и видео-запис с подацима о утврђеној брзини, тахографски запис и записник о читању на радару служе као доказ о утврђеној брзини кретања возила.
- (4) У записнику, који се сачињава на лицу мјеста, наводи се и изјава возача да ли има или не примједбе на текст записника.

Члан 46.

- (1) На путевима брзина кретања ограничава се за следећа возила на:
 - 1) 80 км на час - за аутобусе и аутобусе с лаком приколицом, као и за теретна моторна возила чија највећа дозвољена маса није већа од 7.500 кг;
 - 2) 80 км на час - за моторна возила која вуку приколицу за становање (караван) или лаку приколицу;
 - 3) 70 км на час - за аутобусе када се обавља организовани превоз дјецe, за зглобне аутобусе без мјеста за стајање, за теретна моторна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 7.500 кг и за теретна моторна возила с прикључним возилом;
 - 4) 50 км на час - за аутобусе с прикључним возилом за превоз лица, тролејбусе, градске аутобусе, аутобусе који осим уграђених сједишта имају и одређена мјеста за стајање;
 - 5) 30 км на час - за тракторе;
 - 6) 25 км на час - за бицикл и лаки мотоцикл када се крећу бицикличком стазом, односно траком.
- (2) Кад управљају моторним возилима из става (1) овог члана, возачи су дужни да се придржавају брзина прописаних у ставу (1) овог члана и на путу на којем је овим законом или постављеним саобраћајним знаком дозвољена већа брзина.
- (3) Моторна возила из тач. 1), 3) и 4) и прикључна возила из тач. 3) и 4) става (1) овог члана која су регистрована у Босни и Херцеговини, осим војних возила, на лијевој половини задњег дијела на видном мјесту морају да имају ознаку у облику круга жуте боје, оивиченог црвеном бојом, у којем је црном бојом исписан број који означава највећу дозвољену брзину кретања тих возила.

Члан 47.

- (1) На осјетљивим мјестима у насељу, с интензивним саобраћајем пјешака, а посебно дјецe, може да се ограничи брзина кретања возила постављањем посебних објеката на путу.
- (2) Одобрење за постављање посебних објеката на путу даје надлежни орган који управља путевима.
- (3) Ближе одредбе о постављању посебних објеката на путу, ради смањења брзине, правилником прописује министар у сарадњи са надлежним органом.

5. Скретање

Члан 48.

- (1) Возач возила које скреће удесно дужан је да обави скретање крећући се крајњом саобраћајном траком која се протеже уз десну ивицу коловоза, осим ако саобраћајним знаком или ознаком на коловозу није другачије одређено.
- (2) Возач возила које скреће улијево дужан је да обави скретање крећући се крајњом лијевом саобраћајном траком која се протеже уз средишњу линију и уз замишљени или обилежени лук који спаја двије средишње линије бочних коловоза, односно саобраћајном траком која се протеже уз лијеву ивицу пута с једносмјерним саобраћајем, осим ако саобраћајним знаком на путу није другачије одређено.

6. Првенство пролаза

Члан 49.

- (1) На раскрсници или у сусрету с другим возилом возач је дужан да пропусти возило које долази с његове десне стране, осим ако саобраћајним знаком на путу није другачије одређено.
- (2) Возач возила које на раскрсници скреће улијево дужан је да пропусти возило које, долазећи из супротног смјера, на раскрсници задржава правац свог кретања или скреће удесно, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.
- (3) Изузетно од одредаба ст. (1) и (2) овог члана, возило које се креће по шинама има првенство пролаза на раскрсници или у сусрету с другим возилом, без обзира на то с које му стране оно наилази, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.
- (4) Возач који улази возилом на пут који је саобраћајним знаком означен као пут с првенством пролаза дужан је да пропусти сва возила која се крећу тим путем.
- (5) Возач је дужан да пропусти сва возила која се крећу путем на који улази и кад тај пут није саобраћајним знаком означен као пут с првенством пролаза ако возилом улази са земљаног пута на пут с коловозним застором, или ако на пут улази са површине на којој се не одвија саобраћај.
- (6) Возач који при скретању возила пресијеца бицикличку стазу или траку дужан је да пропусти бицикл и бицикл с мотором који се креће бицикличком стазом или траком.

7. Саобраћај на раскрсници

Члан 50.

- (1) Возач који се приближава раскрсници мора да вози с повећаном опрезношћу, која одговара условима саобраћаја на раскрсници.
- (2) Возач који се приближава раскрсници дужан је да вози таквом брзином да може да се заустави и пропусти возила која на раскрсници имају првенство пролаза.
- (3) Возач је дужан да пред раскрсницом возилом заузме положај на довољној удаљености, на оној саобраћајној траци којом мора да прође кроз раскрсницу.

Члан 51.

- (1) На раскрсници и на другом мјесту на којем је саобраћај регулисан уређајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова за учеснике у саобраћају, свјетлосни саобраћајни знакови имају следећа значења:
 - 1) црвено свјетло - забрана пролаза;
 - 2) жуто свјетло - забрана пролаза осим за возила која се у часу кад се жуто свјетло појави налазе на толиком растојању од свјетлосног знака да се не могу безбједно зауставити а да не прођу тај знак, а за остале учеснике - забрана пролаза;
 - 3) зелено свјетло - слободан пролаз.
- (2) Жуто свјетло упаљено истовремено са црвеним свјетлом служи за упозоравање учесника у саобраћају на скори престанак забране пролаза и на појаву зеленог свјетла.
- (3) Жуто трепћуће свјетло обавезује све учеснике у саобраћају на кретање с повећаном опрезношћу.
- (4) Зелено трепћуће свјетло служи за упозоравање учесника у саобраћају на скори престанак слободног пролаза и на појаву жутог, односно црвеног свјетла.

Члан 52.

- (1) Ако је уређај за давање свјетлосних саобраћајних знакова за регулисање саобраћаја на раскрсници додат један или више допунских знакова у облику зелене свијетлеће стрелице, возач може возилом да прође свјетлосни знак и да се креће у правцу означеном зеленом свјетлећом

стрелицом и за вријеме док је упаљено црвено или жуто свјетло, при чему не смије да омета саобраћај возила која се крећу по путу на који улази и мора да пропусти пјешаке који прелазе преко коловоза.

- (2) Ако зелено свјетло на уређају за давање свјетлосних саобраћајних знакова има облик стрелице, возач возилом смије да се креће само у правцу који показује та стрелица.

Члан 53.

Возач који је возилом ушао у раскрсницу на којој је саобраћај регулисан уређајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова може да напусти раскрсницу не чекајући да свјетлосним саобраћајним знаком саобраћај буде отворен у смјеру којим намјерава да продужи кретање, под условом да пропусти све учеснике у саобраћају који се крећу у смјеру у којем је саобраћај дозвољен.

Члан 54.

Возач којем је свјетлосним саобраћајним знаком дозвољен улазак у раскрсницу не смије да уђе возилом у раскрсницу ако је густина саобраћаја таква да он возило очигледно мора да заустави у раскрсници и на тај начин, при промјени свјетлосног знака, омета или онемогући саобраћај возила која долазе са бочних коловоза.

8. Мимоилажење

Члан 55.

- (1) При мимоилажењу, возач је дужан да са своје лијеве стране остави довољно растојање између возила којим управља и возила са којим се мимоилази а, по потреби, и да возило помјери ка десној ивици коловоза.
- (2) Ако због неке препреке на путу или због других учесника у саобраћају возач не може да поступи према одредби става (1), дужан је да успори кретање свог возила и, по потреби, заустави га да би пропустио возило из супротног смјера.
- (3) Кад на раскрсници возила долазе из супротних смјерова и скрећу улијево, возачи се мимоилазе са своје десне стране.
- (4) Ако је због недовољне ширине пута или због неке препреке на путу мимоилажење онемогућено, возач којем је то лакше да изведе, с обзиром на особине пута и околности у саобраћају, дужан је да се први заустави и, по потреби, кретањем уназад или на други начин, помјери своје возило и заузме на путу положај који омогућава мимоилажење.

Члан 56.

- (1) На дијелу пута с великим уздужним нагибом на којем је мимоилажење возила немогуће или је веома отежано, возач возила које се креће низ нагиб дужан је да заустави своје возило на погодном мјесту, ако примијети да му друго возило иде у сусрет уз нагиб.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, возач возила које се креће уз нагиб дужан је да заустави возило ако испред себе има погодном мјесту за заустављање које омогућава безбједно мимоилажење и ако би, у случају да тако не поступи, мимоилажење захтијевало кретање уназад једног од возила.
- (3) На путу из става (1) овог члана, кад се једно од возила која се мимоилазе мора кретати уназад, кретаће се уназад: свако возило које се сусрело с возилом које вуче прикључно возило; теретно моторно возило које се сусрело с аутобусом; лако возило које се сусрело с возилом више категорије, а ако се мимоилазе возила исте категорије - возило које се креће низ нагиб, осим ако је, с обзиром на услове и положај возила на путу, лакше да то учини возач возила које се креће уз нагиб.

9. Претицање и обилажење

Члан 57.

- (1) Претицање и обилажење возач смије да обави само ако тиме не омета нормално кретање возила која долазе из

супротног смјера и ако на путу има довољно простора за безбједно извођење тих радњи.

- (2) Возач не смије да претиче и обилази кад тиме, с обзиром на карактеристике пута и постојеће околности на путу и у саобраћају или с обзиром на техничка својства возила којим управља, угрожава друге учеснике у саобраћају.

Члан 58.

- (1) Претицање и обилажење обавља се с лијеве стране.
- (2) Претицање мора да се обавља са десне стране ако се возило на коловозу налази у таквом положају и његов возач даје такав знак да се са сигурношћу може закључити да то возило скреће улијево.
- (3) Возило које се креће по шинама постављеним на средини коловоза не смије да се претиче с лијеве стране. То возило може да се претиче с десне стране ако између њега и десне ивице коловоза постоји саобраћајна трака.

Члан 59.

- (1) Ако се на средини коловоза налази пјешачко острво, или обиљежен или на други начин означен простор за паркирање возила, или нека друга површина која није намијењена за саобраћај возила, или неки објекат или уређај, возила морају да их обилазе с десне стране.
- (2) Ако се површине, објекти или уређаји из става (1) овог члана налазе на средини пута с једносмјерним саобраћајем, а постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено, они могу да се обилазе с обе стране.

Члан 60.

- (1) Возач којем је дат знак за претицање с његове лијеве стране дужан је да помјери возило ка десној ивици коловоза.
- (2) Возач не смије да повећава брзину кретања возила док га друго возило претиче.
- (3) Ако због недовољне ширине коловоза или његовог стања претицање није могуће без угрожавања безбједности саобраћаја, возач возила које се креће спорије од возила која се крећу непосредно иза њега дужан је да помјери своје возило што више удесно, а ако то није довољно, чим то буде могуће, да заустави своје возило на погодном мјесту да би пропустио бржа возила.

Члан 61.

Возач не смије возилом почети да претиче или обилази:

- 1) колону возила;
- 2) ако је возач који се креће иза њега почео да претиче;
- 3) ако је возач који је испред њега на истој саобраћајној траци дао знак да намјерава да претекне или обиђе возило које је испред његовог возила, или да обиђе другу препреку на путу;
- 4) ако саобраћајна трака којом намјерава да изврши претицање није слободна на довољном растојању тако да би, водећи рачуна о разлици између брзине кретања свог возила за вријеме претицања и брзине кретања возила других учесника у саобраћају које намјерава да претекне, претицањем угрозио безбједност саобраћаја, или омео саобраћај из супротног смјера;
- 5) ако послјије извршеног претицања или обилажења не би поново могао да заузме положај на саобраћајној траци којом се кретао прије претицања или обилажења, и то без ометања или угрожавања осталих учесника у саобраћају, осим кад за претицање или обилажење користи саобраћајну траку која је забрањена за саобраћај возила из супротног смјера;
- 6) саобраћајном траком која је намијењена за принудно заустављање возила;

- 7) непосредно испред тунела и у тунелу који по смјеру кретања има само једну траку.

Члан 62.

- (1) Возач који претиче дужан је да држи возило на потребном растојању од возила које претиче, тако да га не омета, нити угрожава у саобраћају.
- (2) Послије извршеног претицања или обилажења, возач је дужан да, чим то буде могуће, без ометања или угрожавања осталих учесника у саобраћају, возилом поново заузме положај на саобраћајној траци којом се кретао прије претицања, односно обилажења.

Члан 63.

На коловозу на којем се саобраћај обавља у два смјера возач не смије возилом да претиче друго возило испред врха превоја пута или у кривини кад је прегледност пута недовољна, осим ако на тим мјестима постоји више саобраћајних трака обиљежених уздужним ознакама на коловозу и намијењених искључиво за кретање возила у смјеру кретања његовог возила.

Члан 64.

- (1) Возач не смије да претиче друго возило, осим бицикла, бицикла с мотором, лаког мотоцикла и мотоцикла без бочне приколице, непосредно испред раскрснице, или на раскрсници која није с кружним током саобраћаја, или непосредно испред и на прелазу пута преко железничке или трамвајске пруге у нивоу без браника или полубраника.
- (2) Непосредно испред раскрснице и на раскрсници возач смије да претиче: возило које скреће улијево, а претиче се са десне стране (члан 58. став (2)); возило које скреће удесно, али да при томе својим возилом не прелази на дио коловоза намијењен за саобраћај возила из супротног смјера; возило које се креће на путу с правом првенства пролаза, као и кад је саобраћај на раскрсници регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима или знацима које даје овлашћено лице.
- (3) Непосредно испред и на прелазу пута преко железничке или трамвајске пруге у истом нивоу без браника или полубраника возач смије да претиче друго возило кад је саобраћај на том прелазу регулисан уређајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова.

Члан 65.

Возач не смије да претиче друго возило које се приближава обиљеженом пјешачком прелазу, или које прелази пјешачки прелаз, или које је стало ради пропуштања пјешака на том прелазу.

Члан 66.

- (1) На путу на којем постоје најмање двије саобраћајне траке намијењене за саобраћај возила у истом смјеру и на којој су колоне возила возач може да напусти траку на којој се налази само ради скретања улијево или удесно, или ради паркирања возила.
- (2) На путевима и под условом из става (1) овог члана брже кретање возила на једној траци од кретања на другој траци не сматра се претицањем.
- (3) Не сматра се претицањем ни пролажење са десне стране возила које према одредби члана 39. став (3) овог закона за своје кретање не користи саобраћајну траку уз десну ивицу коловоза.

10. Звучни и свјетлосни знакови упозорења

Члан 67.

- (1) Возач је дужан да употријеби звучни знак упозорења кад год је у питању безбједност саобраћаја, а нарочито:
- 1) на путу ван насеља, ради упозорења другог учесника у саобраћају да жели да га претекне или обиђе, ако би

недавањем тог знака постојала опасност од саобраћајне несреће;

- 2) ако се поред коловоза налазе дјеца која не обраћају пажњу на кретање возила;
- 3) на путу ван насеља, прије уласка у непрегледну кривину или прије доласка на превој на којем је отежано мимоилажење.
- (2) Возач је дужан да давање звучног знака упозорења сведе на неопходну мјеру.

Члан 68.

- (1) Од првог сумрака до потпуног сванућа возач, у правилу, умјесто звучног знака упозорења, употребљава свјетлосни знак упозорења. Тај знак возач може да употријеби и у насељу приликом претицања другог возила.
- (2) Свјетлосни знак упозорења возач може да употријеби и дању, ако такав начин упозорења другим учесницима у саобраћају више одговара условима на путу.
- (3) Свјетлосни знак упозорења даје се кратким узастопним паљењем дугих свјетала, или узастопним паљењем кратких свјетала за освјетљавање пута, или наизмјеничним паљењем, у кратким размацима, дугих и кратких свјетала, водећи рачуна при томе да се тиме не засљепљују возачи који долазе из супротног смјера.

11. Зауостављање и паркирање

Члан 69.

Возач не смије да заустави или паркира возило на мјесту на којем би оно угрожавало безбједност других учесника у саобраћају, или представљало сметњу за нормално одвијање саобраћаја или кретање пјешака.

Члан 70.

- (1) На јавном путу ван насеља возач је дужан да увијек када за то постоји могућност заустави или паркира возило ван коловоза.
- (2) Возач који је због неисправности на возилу, саобраћајне несреће или другог оправданог разлога принуђен да заустави возило на коловозу дужан је да га обиљежи безбједносним трокутом и предузме све мјере да заустављено возило не доведе у опасност друга возила и да га што прије уклони с коловоза.
- (3) Ако је возач због неисправности на возилу, саобраћајне несреће или због другог оправданог разлога принуђен да заустави возило на шинама, дужан је да га са шина одмах уклони, а ако је то немогуће, да одмах предузме потребне мјере да лица која управљају возилима која се крећу по шинама на вријеме буду упозорена на опасност.

Члан 71.

- (1) Возач који зауоставља или паркира возило на јавном путу дужан је да заустави, односно паркира возило непосредно уз десну ивицу коловоза, а на јавном путу на којем се саобраћај одвија само у једном смјеру возило може зауставити, односно паркирати уз десну или лијеву ивицу коловоза.
- (2) Ако се уз десну ивицу коловоза налазе трамвајске или друге шине, возач мора да заустави или паркира возило уз лијеву ивицу коловоза.
- (3) Возач може да заустави или паркира возило на мјестима која се налазе на средини коловоза само ако су та мјеста обиљежена одговарајућим саобраћајним знаком или ознаком на коловозу.

Члан 72.

На зауостављеном или паркираном возилу не смију се отворати врата ако се тиме омета кретање других учесника у саобраћају или ако се угрожава безбједност саобраћаја.

Члан 73.

Возач не смије да заустави или паркира возило нарочито:

- 1) на обиљеженом пјешачком прелазу и на раздаљини мањој од пет метара од тог прелаза, као и на прелазу бициклическе стазе преко коловоза;
- 2) на прелазу пута преко жељезничке или трамвајске пруге у истом нивоу;
- 3) на жељезничким или трамвајским пругама или у близини тих пруга ако се тиме спречава или омета саобраћај возила која се крећу по шинама;
- 4) на раскрсници и на раздаљини мањој од пет метара од најближе ивице попречног коловоза;
- 5) у тунелима, на мостовима, у подвожњацима и на надвожњацима, као и на дијеловима пута испод мостова и надвожњака и на раздаљини мањој од 15 м од тих објеката;
- 6) на дијелу пута у близини врха превоја и у кривини гдје је прегледност пута недовољна и гдје се обилажење возила не би могло извршити без опасности;
- 7) на дијелу пута на којем би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до неиспрекидане уздужне линије на коловозу, или до супротне ивице коловоза, или до неке препреке на путу била мања од три метра;
- 8) на мјесту на којем би возило заклањало постављени саобраћајни знак или уређај за давање свјетлосних саобраћајних знакова;
- 9) на бициклическој стази, односно траци;
- 10) на дијелу коловоза који је као стајалиште за возила јавног саобраћаја обиљежен саобраћајним знаком и ознакама на коловозу;
- 11) на свим уређеним зеленим површинама, парковима и сл.;
- 12) на мјесту које је означено као паркинг-простор за инвалидна лица;
- 13) на коловозу са двије саобраћајне траке гдје се саобраћај одвија у оба смјера.

Члан 74.

Осим у случајевима из члана 73. овог закона, возач не смије да паркира возило нарочито на:

- 1) дијелу пута испред прелаза пута преко жељезничке или трамвајске пруге у истом нивоу, и то на раздаљини мањој од 15 м од тих прелаза;
- 2) раздаљини мањој од 15 м испред и иза знака којим је обиљежено стајалиште за возила јавног саобраћаја;
- 3) пролазима и улазима школа, установа, предузећа, стамбених зграда и других објеката и изнад прикључка на водоводну мрежу и улаза у канализациону или другу мрежу комуналних организација;
- 4) мјесту на коме би паркирано возило онемогућило приступ другом возилу ради паркирања или излазак неком већ паркираном возилу;
- 5) тротоару, односно на пјешачкој стази, ако то није изричито регулисано саобраћајним знаком, а ако је паркирање дозвољено, мора да се остави најмање 1,6 м ширине на површини за кретање пјешака, с тим што та површина не може да буде уз ивицу коловоза.

Члан 75.

- (1) Овлашћено службено лице одредиће да се возило премјести на друго мјесто ако је заустављено или паркирано на мјестима из чл. 73. и 74. овог закона, возило паркирано у пјешачкој зони, као и возило паркирано на мјесту резервисаном за возила лица с инвалидитетом.

- (2) Овлашћено службено лице одредиће да се возило премјести на друго мјесто и у свим другим случајевима када је заустављено или паркирано на мјесту на којем угрожава безбједност саобраћаја, или омета нормално одвијање саобраћаја.

Члан 76.

- (1) Премјештање возила из члана 75. овог закона обавља надлежно министарство унутрашњих послова.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, уз претходну сагласност надлежног министарства унутрашњих послова, премјештање возила обављају организација, правно или физичко лице које власти надлежно министарство унутрашњих послова.
- (3) Трошкове премјештања возила у случајевима из члана 75. овог закона сноси власник.
- (4) Ради осигурања плаћања трошкова премјештања возила, од власника возила који није држављанин Босне и Херцеговине, правно или физичко лице које је премјестило возило може да затражи гаранцију, а ако власник неће или не може да положи гаранцију, може да задржи возило.
- (5) Висину трошкова премјештања возила утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе и управе.

Члан 77.

- (1) Возач је дужан да моторно возило, трактор или прикључно возило, осим мотоцикла без бочне приколице, које је заустављено на коловозу, обиљежи посебним знаком којим се означава заустављено возило на коловозу, и то:
 - 1) кад је био принуђен да заустави возило на мјесту или дијелу пута из члана 73. овог закона;
 - 2) кад је возило заустављено на коловозу на таквом мјесту да возачи возила која наилазе истим смјером не могу или тешко могу благовремено да га уоче;
 - 3) ноћу и у случају смањене видљивости на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила, као и на дијелу пута који није довољно прегледан.
- (2) Знак из става (1) овог члана поставља се на коловоз иза заустављеног возила, у вертикалном положају и на довољној раздаљини која на путу ван насеља не смије бити мања од 50 м, тако да возачи моторних возила који наилазе из смјера на којем је знак постављен могу благовремено да зауставе своја возила, односно да безбједно обиђу заустављено возило.
- (3) На исти начин тај знак се поставља и кад је на путу заустављена колона моторних возила, с тим што се умјесто једног знака на коловоз постављају два знака, један поред другог.
- (4) Ако је у моторном возилу уграђен уређај за истовремено паљење свих показивача правца, у случају из става (1) овог члана тај уређај мора да буде упален.

Члан 78.

Прије него што паркира и напусти возило, возач је дужан да предузме све мјере којима се спречава да возило само крене са мјеста и да га обезбједи од неовлашћене употребе.

Члан 79.

- (1) За неправилно паркирано или заустављено возило на тротоарима или било којим другим мјестима из чл. 69. до 78. овог закона у којем није присутан возач, овлашћена службена лица оставиће писмену обавијест да возач који је паркирао или зауставио возило у року од осам дана код надлежног органа на име новчане казне уплати законом прописани износ.
- (2) Власник или корисник возила дужан је да овлашћеном службеном лицу надлежне службе да податке о возачу који је управљао возилом у вријеме извршења прекршаја из става (1) овог члана, као и у случају других прекршаја

прописаних овим законом у којима је учествовало његово возило.

12. Пресијецање колоне пјешака

Члан 80.

Возач не смије возилом да пресијеца колону дјецe, војника, погребну поворку и сваку другу организовану колону пјешака која се креће по коловозу.

13. Вуча возила

Члан 81.

- (1) У саобраћају на јавном путу моторном возилу могу да се придоду највише два прикључна возила за превоз терета, односно једно прикључно возило за превоз лица, а на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила само једно прикључно возило.
- (2) Возилом на моторни погон смије да се вуче само прикључно возило које битно не умањује његову стабилност.
- (3) Забрањена је вуча неисправних возила на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила.
- (4) Изузетно од одредбе става (3) овог члана, вуча другог моторног возила аутопутем дозвољена је ако је разлог за вучу настао за вријеме кретања моторног возила аутопутем, али само крајњом десном саобраћајном траком до првог прикључног пута којим вучено возило може да се искључи из саобраћаја на аутопуту.

Члан 82.

- (1) Возилом на моторни погон смије да се вуче друго возило на моторни погон само ако оно због неисправности или недостатака појединих дијелова не може само да се креће и ако се притом битно не умањује стабилност вучног возила.
- (2) Возилом на моторни погон не смије да се вуче мотоцикл без бочне приколице или друго возило на два точка.

Члан 83.

Возило на моторни погон смије да се вуче ноћу, као и дању у случају смањене видљивости, само ако на својој задњој страни има упаљена црвена свјетла за означавање возила, или ако га вуче моторно возило које има и при вучи користи жуто ротационо свјетло.

Члан 84.

- (1) За вријеме вуче возила из члана 82. став (1) оба возила морају да имају знак којим се означава заустављено возило на коловозу (безбједносни трокут).
- (2) На моторном возилу које вуче друго возило трокут се поставља с предње, а на вученом возилу са задње стране.

Члан 85.

- (1) Возило на моторни погон на путу дозвољено је вући помоћу ужета, круте везе (руде), аутоматских вучних кука са вишестепенованом регулацијом и ослањањем или вјешањем возила на вучно возило.
- (2) Помоћу ужета не смије да се вуче возило на моторни погон на којем су неисправни уређаји за управљање или уређаји за заустављање, нити теретно моторно возило и аутобус.
- (3) Крутом везом не смије да се вуче возило на моторни погон које нема исправан уређај за управљање, нити возило на моторни погон теже од вучног возила - ако му је неисправна помоћна кочница.

Члан 86.

Ако се возило на моторни погон вуче помоћу ужета, аутоматских вучних кука са вишестепенованом регулацијом или круте везе, возач који управља вученим возилом мора да има одговарајућу дозволу за управљање возилом оне категорије којој припада возило које се вуче.

Члан 87.

Вуча натовареног теретног возила с прикључним возилом или без прикључног возила, односно трактора с прикључним возилом, дозвољена је само до првог мјеста погодног за претовар терета а, изузетно, и до првог мјеста на којем може да се отклони квар на возилу.

Члан 88.

- (1) Растојање између вучног и вученог возила на моторни погон, ако се вуче ужетом, мора да износи три до пет метара, а ако се вуче помоћу куке или круте везе (руде), може да износи и мање од три метра.
- (2) Кука и крута веза (руда) из става (1) овог члана морају да буду сертификоване према процедурама дефинисаним посебним прописом из става (3) члана 6. овог закона, а возач мора да има доказ о извршеној сертификацији.

Члан 89.

- (1) Возило на моторни погон које на путу вуче друго неисправно возило на моторни погон не смије да се креће брзином већом од 40 км на час.
- (2) Вученим возилом забрањено је превозити лица.
- (3) Возила која превозе опасне материје не смију се вући, нити користити за вучу других возила.
- (4) Изузетно од одредаба из става (3) овог члана, у случају неисправности возила које је натоварено опасним материјама, такво возило може да се превуче само до најближег мјеста погодног за претовар или поправак, а такво возило вуче се крутом везом (рудом) и брзина кретања не смије да буде већа од 40 км на час.

14. Употреба свјетала у саобраћају

Члан 90.

- (1) За вријеме управљања моторним возилом дању на возилу морају да буду упаљена кратка свјетла.
- (2) У времену од првог сумрака до потпуног сванућа (ноћу), као и дању у случају смањене видљивости, на возилу у саобраћају на путу, осим свјетла из става (1) овог члана, морају да буду упаљена свјетла за освјетљавање пута, и то на:
 - 1) возилу на моторни погон - осим на бициклу са мотором, лакомотоциклу и на мотоциклу без бочне приколице - најмање два бијела или жута свјетла на предњој страни и паран број црвених свјетала на задњој страни;
 - 2) бициклу са мотором, лакомотоциклу и на мотоциклу без бочне приколице - најмање једно бијело или жуто свјетло на предњој страни и најмање једно црвено свјетло на задњој страни;
 - 3) бициклу - једно бијело свјетло на предњој страни и једно црвено свјетло на задњој страни;
 - 4) запрежном возилу - најмање једно бијело свјетло на предњој страни и најмање једно црвено свјетло на задњој страни, или само једна свјетилка која је израђена тако да се с предње стране возила види бијело свјетло, а са задње стране возила црвено свјетло.
- (3) Ако се на запрежном возилу једно свјетло налази на предњој страни, а друго на задњој страни, та свјетла морају да буду постављена на уздужној осци возила или на његовој лијевој страни, а ако се на запрежном возилу налази само једна свјетилка, она мора да буде постављена на лијевој страни возила.
- (4) У условима из става (2) овог члана запрежно возило мора да има и два катадиоптера црвене боје, симетрично постављена на задњој страни возила, а бицикл - један катадиоптер црвене боје на задњој страни и по један катадиоптер жуте или наранџасте боје на свакој страни педале.

- (5) Кад возило на моторни погон вуче једно или два прикључна возила, на задњој страни посљедњег прикључног возила морају да буду упаљена најмање два црвена свјетла, а ако ширина прикључног возила износи више од 1,60 м, на предњој страни првог прикључног возила морају да буду упаљена два бијела свјетла.
- (6) На мотоциклу за вријеме вожње на путу морају да буду упаљена кратка свјетла.

Члан 91.

- (1) Изузетно од одредаба члана 90. овог закона, не мора да има упаљена свјетла:
- 1) возило које је заустављено или паркирано на освјетљеном дијелу пута, тако да се јасно види с довољне удаљености;
 - 2) возило које је заустављено или паркирано на за то посебно одређеним мјестима на коловозу или ван њега или на улицама са слабијим саобраћајем;
 - 3) бицикл, лаки мотоцикл и мотоцикл без бочне приколице који нема акумулатор - кад су заустављени или паркирани у насељу уз саму ивицу коловоза.
- (2) Возило на моторни погон чија дужина није већа од осам метара, а ширина од два метра, и којем није придодато прикључно возило, кад је заустављено или паркирано на улици у насељу, умјесто свјетала из члана 90. став (1) тачка 1) може да има упаљено само једно свјетло које се с предње стране види као бијело свјетло а са задње стране као црвено свјетло и које је постављено на страни супротној од ивице коловоза уз коју је возило заустављено или паркирано.

Члан 92.

- (1) Од првог сумрака до потпуног сванућа, као и дању у случају смањене видљивости, морају да носе упаљена свјетла кад се крећу по коловозу ван насеља:
- 1) група пјешака која се креће у организованој колони или поворци - најмање једно бијело или жуто свјетло на челу колоне, односно поворке, и најмање једно црвено свјетло на њеном зачељу;
 - 2) водичи теглећих, товарних и јахаћих животиња и гоничи стокe - најмање једно бијело или жуто свјетло напријед и најмање једно црвено свјетло позади.
- (2) Умјесто свјетала из става (1) овог члана могу да се употребљавају рефлектујуће материје.

Члан 93.

- (1) За освјетљавање пута возач возила на моторни погон, у правилу, употребљава дуга свјетла.
- (2) Возач возила на моторни погон дужан је да употребљава за освјетљавање пута кратка свјетла умјесто дугих свјетала:
- 1) прије мимоилажења с другим возилом на раздаљини с које оцијени да свјетлом свог возила засљепљује возача возила које му долази у сусрет, а при мимоилажењу с другим возилом - кад возач тог возила упали кратка свјетла или кад наизмјеничним паљењем и гашењем свјетала упозорава да му дуга свјетла сметају, увијек на раздаљини мањој од 200 м;
 - 2) за вријеме кретања за другим возилом на растојању од најмање 100 м да дугим свјетлима свог возила не би засљепљивао возача возила испред себе;
 - 3) за вријеме док возилом пролази поред организоване колоне или поворке пјешака;
 - 4) када се креће путем који се пружа непосредно поред пловног пута или поред жељезничке или трамвајске пруге - у сусрету с пловилом, односно с возилом које се креће по шинама а које наилази из супротног смјера.
- (3) Ноћу, као и дању у случају смањене видљивости, возач возила на моторни погон за вријеме вожње мора да има на

возилу упаљена најмање кратка свјетла за освјетљавање пута.

Члан 94.

- (1) Свјетла за означавање возила на моторни погон употребљавају се у условима из члана 90. став (1) овог закона када је возило заустављено или паркирано на путу.
- (2) Свјетла за означавање возила на моторни погон морају да буду упаљена за вријеме док су упаљена било која свјетла за освјетљавање пута или посебна свјетла за маглу.

Члан 95.

- (1) По магли возач возила на моторни погон на возилу треба да има упаљена кратка свјетла за освјетљавање пута или свјетла за маглу или оба свјетла истовремено.
- (2) Свјетла за маглу могу да се употребљавају само по магли или у случају смањене видљивости и не могу истовремено да се користе с дугим свјетлима.
- (3) Свјетла за маглу која се налазе на предњој страни возила морају да буду бијеле или жуте боје, а на задњој страни - црвене боје.

15. Растојање између возила

Члан 96.

Возач је дужан да држи потребно растојање кад се креће иза другог возила, тако да не угрожава безбједност саобраћаја.

Члан 97.

- (1) Кад се на јавном путу ван насеља које има само једну саобраћајну траку намијењену за саобраћај возила у једном смјеру крећу једно за другим возила на моторни погон чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг или чија је дужина већа од седам метара, возачи су дужни да између сваког од тих возила држе растојање од најмање 100 м.
- (2) Одредба става (1) овог члана не односи се на дио пута на којем је претицање забрањено.
- (3) Ако се на путу крећу два или више возила која превозе опасне материје, растојање између тих возила не смије да буде мање од 200 метара.

16. Саобраћај трамваја и других возила на шинама

Члан 98.

Одредбе чл. од 25. до 97. овог закона примјењују се и на саобраћај трамваја и других возила која се на путу крећу по шинама, осим ако то не искључују конструкционе карактеристике тих возила или начин њиховог кретања.

17. Саобраћај бицикала, бицикала са мотором, лаких мотоцикала и мотоцикала

Члан 99.

- (1) Бициклом на категорисаном путу смије да управља лице које је навршило 12 година, а бициклом са мотором лице које је навршило 14 година.
- (2) Возач бицикла и возач бицикла са мотором ако је покретан снагом возача дужни су да се крећу што ближе десној ивици коловоза, а ако постоји бициклистичка стаза, по бициклистичкој стази, односно траци.
- (3) Ако се два или више возача бицикала или бицикла са мотором крећу у групи, дужни су да се крећу један за другим.
- (4) Ако на путу постоји посебно уређена бициклистичка стаза, возач бицикла са мотором ако је покретан снагом возача и возач бицикла морају да се крећу десном бициклистичком стазом у односу на смјер кретања саобраћаја.
- (5) На бициклистичким стазама уређеним и обиљеженим за саобраћај бицикла и бицикла са мотором у оба смјера возила морају да се крећу десном страном у смјеру кретања возила.

- (6) Возач бицикла и возач бицикла са мотором смију да се крећу само по оним саобраћајним површинама по којима је кретање таквим возилима дозвољено.

Члан 100.

Возач бицикла, бицикла са мотором, лаког мотоцикла и мотоцикла треба да управља возилом на начин којим се не умањује стабилност возила и не ометају други учесници у саобраћају, а нарочито не смије да скида руке с управљача, да се придржава за друго возило, превози, вуче или гура предмете који га могу ометати у управљању возилом, или да угрожава друге учеснике у саобраћају.

Члан 101.

Возач бицикла, бицикла са мотором, лаког мотоцикла и мотоцикла може да превози друга лица само ако на возилу постоје посебна сједишта и ослонци за ноге, а возач мотоцикла може то да чини и у бочној приколици.

Члан 102.

Возач бицикла, бицикла са мотором, лаког мотоцикла или мотоцикла и лица која се превозе тим возилима морају да користе заштитну кацигу за вријеме вожње.

18. Саобраћај запрежних возила и кретање стоке

Члан 103.

- (1) Возач запрежног возила треба да управља возилом све вријеме док се возило креће по путу и дужан је да возило држи што ближе десној ивици коловоза.
- (2) Запрежно возило не смије да се оставља без надзора на путу или уз пут.
- (3) Лица која се возе запрежним возилом док је возило у покрету не смију да стоје на возилу, сједе на страницама возила, сједити на платоу возила са стране, нити да се налазе на руди возила док је возило у покрету.

Члан 104.

- (1) Стоку која се креће јавним путем гонич стоке мора да држи што је могуће ближе десној ивици пута.
- (2) Стока се не смије остављати на путу или уз пут без надзора гонича стоке.

19. Кретање пјешака

Члан 105.

- (1) Пјешак не смије, у правилу, да се креће и задржава на коловозу.
- (2) Ако се пјешак креће коловозом, он мора да се креће што ближе ивици коловоза, и то веома пажљиво и на начин којим не омета или не спречава саобраћај возила.

Члан 106.

- (1) На путу који има тротоар или другу површину одређену за кретање пјешака, односно површину поред коловоза погодну за кретање пјешака, пјешак је дужан да се креће по тим површинама.
- (2) На путу на којем не постоји тротоар или друга површина одређена за кретање пјешака, односно погодна за кретање пјешака, а коју пјешаци не могу да користе из било ког разлога, пјешаци могу да се крећу коловозом.
- (3) На коловозу пута забрањено је играње, вожња дјечијим бициклом, ромобилом, котуралкама и слично, као и санкање, скијање и друго, осим ако је то посебно дозвољено.

Члан 107.

- (1) Кад се пјешаци крећу коловозом на јавном путу ван насеља, дужни су да се крећу уз лијеву ивицу коловоза у смјеру кретања, тако да се крећу један иза другог.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, пјешак може да се креће уз десну ивицу коловоза само кад је такво кретање

за њега безбједније (непрегледна кривина, провалија, усјек, засјек, одрон и сл.).

- (3) Пјешак који гура ручна колица, бицикл, лаки мотоцикл или мотоцикл, лица која се крећу помоћу покретних столица за немоћна лица, као и организована колона пјешака, морају да се крећу уз десну ивицу коловоза у смјеру кретања.

Члан 108.

- (1) Пјешак је дужан да прелази преко коловоза и бицикличке стазе пажљиво и најкраћим путем, након што се прије ступања на коловоз увјери да то може да учини на безбједан начин.
- (2) На путу која има обиљежене пјешачке прелазе или посебно изграђене прелазе, односно пролазе за пјешаке, при прелажењу пута пјешак је дужан да се креће тим прелазима, односно пролазима, ако они нису од њега удаљени више од 100 м.

Члан 109.

- (1) На обиљеженом пјешачком прелазу на којем је саобраћај пјешака регулисан свјетлосним саобраћајним знацима за пјешаке пјешак је дужан да поступа према тим знаковима.
- (2) На обиљеженом пјешачком прелазу на којем саобраћај пјешака није регулисан посебним свјетлосним саобраћајним знацима за пјешаке, али је саобраћај возила регулисан свјетлосним саобраћајним знацима за возила или знацима које дају овлашћена лица, пјешаци могу да прелазе преко коловоза само док им је датим знаком дозвољен прелаз преко коловоза.
- (3) На обиљеженом пјешачком прелазу на којем саобраћај није регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима ни знацима које даје овлашћено лице, прије ступања на пјешачки прелаз, пјешак је дужан да обрати пажњу на удаљеност и брзину возила која му се приближавају.

Члан 110.

Пјешак који намјерава да пређе коловоз на мјесту на којем не постоји обиљежен пјешачки прелаз не смије да ступи на коловоз ако тиме омета саобраћај возила.

20. Обавезе возача према пјешацима

Члан 111.

- (1) Ако је саобраћај на обиљеженом пјешачком прелазу регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима или знацима овлашћеног лица, возач је дужан да заустави возило испред пјешачког прелаза кад му је датим знаком забрањен пролаз, а ако му је на таквом прелазу датим знаком дозвољен пролаз, возач не смије да омета пролаз пјешака који су већ ступили на пјешачки прелаз.
- (2) Ако се обиљежени пјешачки прелаз из става (1) овог члана налази на улазу на бочни пут, возач који скреће на тај пут дужан је да скреће смањеном брзином и пропусти пјешаке који су већ ступили или ступају на пјешачки прелаз и, према потреби, да заустави возило којим управља да би пропустио пјешаке.
- (3) Ако на обиљеженом пјешачком прелазу саобраћај није регулисан уређајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова ни знаковима овлашћеног лица, возач је дужан да заустави возило пред таквим пјешачким прелазом да би пропустио пјешаке који прелазе или ступају на пјешачки прелаз, или недвосмислено показују намјеру да пређу преко пјешачког прелаз.

Члан 112.

- (1) Возач који скреће на бочни пут на чијем улазу не постоји обиљежен пјешачки прелаз дужан је да скреће смањеном брзином и не смије да угрози пјешаке који су већ ступили на коловоз.
- (2) Возач који се креће мокрим коловозом у насељеном мјесту дужан је да прилагоди брзину кретања возила тако да

избјегне прскање пјешака који се крећу ивицом коловоза или тротоара.

21. Саобраћај на прелазу пута преко жељезничке пруге

Члан 113.

Возач који се возилом приближава прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу дужан је да прилагоди кретање возила тако да може да га заустави пред уређајем за затварање саобраћаја на прелазу, или пред уређајем за давање знакова којима се најављује приближавање возила која се крећу по шинама, односно да може да заустави возило прије него што ступи на жељезничку пругу.

Члан 114.

Учесници у саобраћају дужни су да се зауставе пред прелазом пута преко жељезничке пруге у истом нивоу ако је уређај за затварање саобраћаја спуштен, или ако је тај уређај већ почео да се спушта, или ако се дају свјетлосни знакови или звучни сигнали који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно да се прелазу пута преко жељезничке пруге приближава возило које се креће шинама.

Члан 115.

- (1) Пред прелазом пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем су постављени свјетлосни саобраћајни знакови учесници у саобраћају дужни су да се зауставе кад се појави црвено трепћуће свјетло или црвено непрекидно свјетло.
- (2) Учесници у саобраћају који прелазе преко жељезничке пруге у истом нивоу дужни су то да чине с појачаном опрезношћу и кад свјетла на прелазу нису упаљена.
- (3) На прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем нема уређаја за затварање саобраћаја, ни уређаја за давање знакова којима се најављује приближавање воза, учесници у саобраћају могу да пређу преко жељезничке пруге тек пошто се претходно увјере да пругом не наилази воз или неко друго возило које се креће по шинама.

22. Саобраћај на аутопуту, путу резервисаном за саобраћај моторних возила и брзом путу

Члан 116.

- (1) Аутопутем не смију да се крећу пјешаци, стока, ни возила која се према одредбама овог закона не сматрају моторним возилима.
- (2) Аутопутем не смију да се крећу ни моторна возила која према својим конструкционим особинама не могу да се крећу брзином већом од 40 км на час.
- (3) Одредба става (2) овог члана не односи се на војна возила и на возила органа унутрашњих послова, те возила за одржавање пута када дају посебне свјетлосне знаке.

Члан 117.

- (1) На аутопуту возач не смије да зауставља моторно возило, осим на површинама ван коловоза које су за то посебно уређене и обилежене.
- (2) Возач који је због неисправности возила или из других разлога принуђен да заустави возило на коловозу аутопута дужан је да га заустави на посебној траци за принудно заустављање возила, ако она на том мјесту постоји, и да предузме потребне мјере да возило што прије буде уклоњено с коловоза.
- (3) На аутопуту возач не смије да обавља полукружно окретање, нити да се креће возилом уназад.

Члан 118.

На аутопут не смије да се укључи моторно возило које вуче друго моторно возило које због неисправности не може да се креће.

Члан 119.

- (1) Аутопутем моторна возила морају да се крећу крајњом десном саобраћајном траком која није заузета возилима у колони.
- (2) Одредба члана 39. став (3) овог закона не примјењује се на возила која се крећу дијелом аутопута који пролази кроз насеље.

Члан 120.

На аутопуту с три или више саобраћајних трака, намијењених за саобраћај возила у једном смјеру, возачи теретних моторних возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг и скупа возила чија је дужина већа од седам метара смију да користе само двије саобраћајне траке које се налазе уз десну ивицу коловоза.

Члан 121.

- (1) Возач који се моторним возилом укључује у саобраћај на аутопуту дужан је да:
 - 1) користи посебну траку за убрзавање, кад таква трака постоји у продужењу прикључног пута, и да се у саобраћај на аутопуту укључи дајући одговарајући знак, на начин којим не угрожава саобраћај возила која се крећу аутопутем;
 - 2) пропусти возила која се крећу аутопутем, ако на мјесту на којем се укључује у саобраћај на аутопуту не постоји посебна трака за убрзавање.
- (2) Возач који се возилом искључује из саобраћаја на аутопуту дужан је да благовремено заузме положај возилом на крајњој десној саобраћајној траци и да што прије пређе на посебну траку за успоравање, ако таква трака постоји на улазу у прикључни пут.

Члан 122.

Одредбе чл. од 116. до 121. овог закона примјењују се и на саобраћај на путу који је резервисан за саобраћај моторних возила и брзом путу.

23. Саобраћај у тунелу

Члан 123.

Возач који се возилом креће кроз тунел не смије да зауставља возило, да полукружно окреће возило или да се креће уназад у тунелу.

Члан 124.

На возилима на моторни погон за вријеме кретања кроз тунел морају да буду упаљена кратка свјетла за освјетљавање пута.

24. Возила под пратњом

Члан 125.

- (1) Возилима под пратњом, у складу с овим законом, подразумијевају се возила којима је додијељена пратња полиције или војне полиције, са посебним моторним возилима опремљеним уређајима за давање посебних звучних сигнала и свјетлосних знакова црвене и плаве боје, и то за вријеме док се ти знакови дају.
- (2) Возач који на путу сусретне возило или колону возила под пратњом и возач којег сустигне возило или колона возила под пратњом дужни су да уступе првенство пролаза, омогуће несметан пролаз, а по потреби зауставе возило, умјесто дугих свјетала ноћу употребе кратка свјетла за освјетљавање пута, строго се придржавају наредби које им дају лица из пратње и кретање наставе тек кад прођу сва возила под пратњом.
- (3) Возила под пратњом имају право првенства пролаза у односу на сва друга возила (члан 49), осим у односу на возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима или знацима овлашћеног лица, и на њих се не примјењују

одредбе: о ограничењу брзине (чл. 44. и 46), о забрани претицања и обилажења колоне возила (члан 61. став (1) тачка 1)) и о забрани пресијецања колоне пјешака (члан 80), под условом да не угрожавају безбједност других учесника у саобраћају.

- (4) Да би омогућили несметан пролаз возилима из става (1) овог члана, пјешаци су дужни да се склоне с коловоза док та возила прођу.

25. Возила с правом првенства пролаза

Члан 126.

- (1) На возила службе хитне помоћи, ватрогасна возила и возила полиције и судске полиције, војна возила и возила Државне граничне службе, кад посебним уређајима дају свјетлосне знакове и звучне сигнале, не примјењују се одредбе о ограничењу брзине (чл. 44. и 46), о забрани претицања и обилажења колоне возила (члан 61. став (1) тачка 1) и о забрани пресијецања колоне пјешака (члан 80). Та возила имају право првенства пролаза у односу на сва друга возила (члан 49), осим у односу на возила под пратњом (члан 125) и возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима или знацима овлашћеног лица, под условом да не угрожавају безбједност других учесника у саобраћају.
- (2) Да би омогућили пролаз возилима из става (1) овог члана, пјешаци су дужни да се склоне с коловоза, а остала возила да их пропусте и да се, према потреби, зауставе док та возила прођу.
- (3) Кад возило полиције или војно возило употребом плавих свјетала обезбјеђује пролаз једном возилу или колони возила која се крећу иза њега, возачи су дужни да обрате пажњу и на возила којима се обезбјеђује пролаз, да их пропусте и да, према потреби, зауставе своја возила док та возила прођу.
- (4) У вези с међусобним правом првенства пролаза за возила из става (1) овог члана важе одредбе о првенству пролаза.
- (5) Уређаји за давање посебних свјетлосних знакова и звучних сигнала смију да се уграђују и употребљавају само на возилима чија је пратња полиција или војна лица (члан 125. став (1)) и на возилима с правом првенства пролаза из ст. (1) и (3) овог члана.

26. Терет на возилу

Члан 127.

- (1) Возило у саобраћају на путу не смије да буде оптерећено преко своје носивости која је уписана у књижицу возила, или преко дозвољеног осовинског оптерећења, или преко највеће дозвољене масе, или преко могућности које дозвољавају особине пута и техничко-конструкционе могућности возила.
- (2) Терет на возилу треба да буде распоређен и, према потреби, причвршћен и покривен тако да:
- 1) не угрожава безбједност учесника у саобраћају и не наноси штету путу и објектима на путу;
 - 2) не умањује у већој мјери стабилност возила и не отежава управљање возилом;
 - 3) не умањује возачу прегледност пута;
 - 4) не ствара сувишну буку и не расипа се по путу;
 - 5) не заклања свјетлосне и свјетлосно-сигналне уређаје на возилу, регистарске таблице и друге прописане ознаке на возилу.

Члан 128.

- (1) Терет на возилу не смије да пређе најудаљенију тачку на предњој страни возила више од једног метра.
- (2) Терет који се превози на возилу и прикључном возилу може да пређе најудаљенију тачку на задњој страни возила

највише за једну шестину своје дужине која је као континуиран терет ослоњена на товарни простор.

- (3) Ако се возилом превози терет у комбинацији која се састоји од вучног возила и једноосовинске приколице, под дужином возила подразумијева се укупна дужина вучног возила и једноосовинске приколице.
- (4) Ако терет на возилу прелази више од једног метра најудаљенију тачку на задњој страни возила, најистуренија тачка терета мора да буде означена црвеном тканином.
- (5) Најистуренија тачка терета који се превози теретним моторним или прикључним возилом у случају из става (4) овог члана мора да буде означена таблом. Та табла је квадратног облика, димензија 50 цм и 50 цм, обојена наизмјеничним косим тракама рефлектујуће наранџасте и бијеле боје и постављена усправно на уздужну осу возила.

Члан 129.

Ноћу, као и дању у случају смањене видљивости, најистуренија тачка на терету који се превози возилом мора да буде означена:

- 1) у случају из члана 128. став (4) овог закона - свјетлом и рефлектујућом материјом црвене боје;
- 2) кад терет на возилу на моторни погон или на прикључном возилу бочно прелази више од 20 цм вањску ивицу предњег или задњег свјетла за означавање возила - свјетлом и катадиоптером који с предње стране дају бијело свјетло, а са задње стране - црвено свјетло.

IV - САОБРАЋАЈНИ ЗНАКОВИ

1. Опште одредбе

Члан 130.

- (1) Јавни путеви морају се обиљежити прописаним саобраћајним знаковима, којима се учесници у саобраћају упозоравају на опасност која им пријети на одређеном јавном путу или дијелу тог пута, стављају до знања ограничења, забране и обавезе којих се учесници у саобраћају морају придржавати и дају потребна обавјештења за безбједно и несметано одвијање саобраћаја.
- (2) Саобраћајним знаковима морају се обиљежити и опасности привременог карактера, нарочито оне које настану усљед изненадног оштећења или непроходности пута, као и привремена ограничења и привремене забране у саобраћају и ти знакови морају се уклонити чим престану разлози због којих су постављени.
- (3) Саобраћајни знакови су: знакови опасности, знакови изричитих наредби и знакови обавјештења с допунском таблом која је саставни дио саобраћајног знака и која ближе одређује значење саобраћајног знака или без ње, свјетлосни саобраћајни знакови, ознаке на коловозу, тротоару и сл. те свјетлосне и друге ознаке на путу.
- (4) Учесници у саобраћају дужни су да се придржавају ограничења, забрана и обавеза изражених помоћу постављених саобраћајних знакова.

Члан 131.

- (1) Саобраћајне знакове и опрему на путу постављају и одржавају институције које управљају путевима на основу рјешења надлежног органа.
- (2) Саобраћајни знакови постављају се и одржавају тако да их учесници у саобраћају и дању и ноћу на вријеме и лако могу уочити и благовремено поступити у складу с њиховим значењем.
- (3) Саобраћајни знакови морају се уклонити, допунити или замијенити ако њихово значење не одговара измијењеним условима за саобраћај на путу или захтјевима безбједности у саобраћају.

Члан 132.

- (1) На саобраћајни знак и на стуб на који је знак постављен забрањено је стављати све што није у вези са значењем саобраћајног знака.
- (2) Забрањено је неовлашћено уклањање и оштећивање саобраћајних знакова и опреме пута или измена значења саобраћајних знакова.

Члан 133.

На путу се не смију постављати табле, знакови, свјетла, стубови или други слични предмети којима се заклања или умањује видљивост постављених саобраћајних знакова, или који својим обликом, бојом, изгледом или мјестом постављања подражавају или личе на неки саобраћајни знак, или заслепљују учеснике у саобраћају, или одвраћају њихову пажњу у мјери која може бити опасна за безбједност саобраћаја на путу.

2. Знакови опасности, знакови изричитих наредби и знакови обавјештења

Члан 134.

- (1) Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају на путу упозоре на опасност која пријети на одређеном мјесту, односно дијелу пута, и да се обавијесте о природи те опасности.
- (2) Знакови изричитих наредби стављају до знања учесницима у саобраћају на путу забране, ограничења и обавезе којих морају да се придржавају.
- (3) Знакови обавјештења пружају учесницима у саобраћају потребна обавјештења о путу којим се крећу и друга обавјештења која им могу бити корисна.

Члан 135.

Знакови опасности и знакови изричитих наредби на аутопуту, путу резервисаном за саобраћај моторних возила, магистралном и регионалном путу и у насељеним мјестима морају да буду пресвучени рефлектујућим материјама или освијетљени сопственим извором свјетлости.

3. Свјетлосни саобраћајни знакови и свјетлосне ознаке

Члан 136.

- (1) За регулисање саобраћаја употребљавају се уређаји којима се дају свјетлосни саобраћајни знакови црвене, жуте и зелене боје.
- (2) На уређајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова тробојним свјетлима, свјетла се постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доље. Ако је уређај за давање свјетлосних саобраћајних знакова постављен и изнад саобраћајне траке, свјетла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог, и то: црвено лијево, жуто у средини, а зелено десно. Та свјетла имају облик круга, а зелено свјетло може бити и у облику једне или више стрелица смјештених у кругу црне боје.

Члан 137.

- (1) На уређајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова тробојним свјетлима:
 - 1) црвено и зелено свјетло не смију да буду упаљена истовремено;
 - 2) жуто свјетло може бити упаљено као самостално свјетло у временском размаку од престанка зеленог до појаве црвеног свјетла или истовремено са црвеним свјетлом, прије појаве зеленог свјетла;
 - 3) жуто свјетло може да буде упаљено као трепћуће свјетло када не раде остали свјетлосни сигнали на раскрсници.

- (2) При пројектовању нових или реконструкцији постојећих саобраћајних знакова, обавезно треба уградити зелено трепћуће свјетло, као најаву престанка слободног пролаза.

Члан 138.

- (1) Уређају за давање свјетлосних саобраћајних знакова тробојним свјетлима може да се дода допунски свјетлосни знак у облику зелене свијетлеће стрелице или више таквих знакова.
- (2) Допунски свјетлосни знакови из става (1) овог члана постављају се с одговарајуће стране свјетлосног саобраћајног знака, и то на висини на којој се налази зелено свјетло.

Члан 139.

- (1) На уређајима за давање саобраћајних знакова којима се регулише саобраћај на коловозу с више од двије саобраћајне траке, обиљежене уздужним линијама, за сваку саобраћајну траку посебно и који се налази изнад саобраћајне траке - црвено свјетло значи забрану саобраћаја дуж саобраћајне траке изнад које је постављено, а зелено свјетло значи слободан пролаз том саобраћајном траком.
- (2) Црвено свјетло из става (1) овог члана има облик укрштених линија, а зелено свјетло има облик стрелице с врхом окренутим надоље.

Члан 140.

- (1) За регулисање саобраћаја пјешака могу да се употребљавају и посебни уређаји за давање свјетлосних саобраћајних знакова црвене и зелене боје и уређаји за давање звучних сигнала.
- (2) Та свјетла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено свјетло горе, а зелено свјетло доље.
- (3) Свјетла из става (1) овог члана састоје се од свијетлеће површине црвене или зелене боје на којој се налази тамна силуета пјешака, или од тамне површине на којој се налази свијетлећа силуета пјешака црвене или зелене боје. Та свјетла не смију да буду упаљена истовремено.

Члан 141.

- (1) Ако се ивице коловоза на јавном путу обиљежавају свјетлосним саобраћајним ознакама, оне се обиљежавају свјетлима, рефлексним стаклима или рефлектујућим материјама, и то десна страна коловоза - ознакама црвене боје, а лијева страна - ознакама бијеле боје.
- (2) Ивице коловоза на дијелу пута кроз тунел морају да буду обиљежене ознакама из става (1) овог члана.
- (3) Ако врхови пјешачких острва, острва за усмјеравање саобраћаја и други објекти на коловозу ноћу нису освијетљени, морају се обиљежити свјетлима, рефлексним стаклима или рефлектујућим материјама жуте боје.

4. Ознаке на коловозу

Члан 142.

- (1) Ознаке на коловозу служе за регулисање саобраћаја на путевима и за обавјештавање и вођење учесника у саобраћају.
- (2) Ознаке на коловозу могу да буду постављене саме или уз друге саобраћајне знакове ако је потребно да се значење тих знакова јаче истакне, односно потпуније одреди или објасни.
- (3) Ознаке на коловозу чине линије, стрелице, натписи и друге ознаке.
- (4) Ознаке на коловозу могу да имају и рефлектујућа својства.

Члан 143.

- (1) Ознаке на коловозу постављају се на путевима са савременим коловозом.

- (2) На јавном путу ван насеља са савременим коловозом за саобраћај у оба смјера на којем постоје само двије саобраћајне траке, те траке морају да буду одвојене одговарајућом уздужном линијом на коловозу, на магистралном путу обилежене и ивичним линијама.

5. Туристичка и остала сигнализација на путу

Члан 144.

- (1) Туристичка и остала сигнализација на путу намијењена је обавјештавању учесника у саобраћају о културним, историјским и природним и туристичким знаменитостима, те осталим објектима и садржајима.
- (2) Ближе прописе о туристичкој и осталој сигнализацији на путу доноси министар, у сарадњи с надлежним органом.

6. Обилежавање прелаза пута преко жељезничке пруге

Члан 145.

На дијелу пута испред прелаза пута преко жељезничке пруге у истом нивоу морају да буду постављени одговарајући саобраћајни знакови.

Члан 146.

- (1) На прелазима пута преко жељезничке пруге у истом нивоу, осим саобраћајних знакова из члана 145. овог закона, постављају се и браници или полубраници, односно уређаји за давање знакова којима се најављује приближавање воза ако то захтијева густина саобраћаја или други услови на прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу.
- (2) Услови у којима уређаји из става (1) овог члана морају да буду постављени утврђују се посебним законом или прописом донесеним на основу закона.

Члан 147.

Свјетлосни знакови којима се најављује приближавање воза на прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу дају се наизмјеничним паљењем два црвена трепћућа свјетла која имају облик круга.

Члан 148.

- (1) На прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем постоји уређај за давање свјетлосних знакова којима се најављује приближавање воза, односно спуштање браника или полубраника, том уређају може да се дода и уређај за давање звучних сигнала.
- (2) На прелазима земљаног пута с мањим саобраћајем и пјешачке стазе преко жељезничке пруге у истом нивоу учесници у саобраћају могу да се обезбиједи само уређајем за давање звучних сигнала.

Члан 149.

- (1) На прелазима пута преко жељезничке пруге у истом нивоу браници или полубраници морају да буду наизмјенично обојени црвеном и жутом бојом.
- (2) Браници и полубраници, као и саобраћајни знакови постављени на дијелу пута испред прелаза пута преко жељезничке пруге у истом нивоу, морају да имају рефлексна стакла или да буду пресвучени рефлектујућим материјама одговарајуће боје.
- (3) Браници и полубраници морају да буду опремљени трепћућим црвеним свјетлом.

Члан 150.

На прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем се приликом наилаaska воза браници или полубраници аутоматски спуштају, као и на прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем се браницима или полубраницима рукује ручно, и то с мјеста с којег се они не виде, мора се поставити уређај за давање свјетлосних знакова или уређај за давање звучних сигнала којима се учесници у саобраћају обавјештавају о спуштању браника или полубраника.

7. Обилежавање радова и препрека на путу

Члан 151.

- (1) Дио пута на којем су настале препреке које се не могу одмах отклонити или на којем се изводе радови мора да буде видно обилежен и безбједан за учеснике у саобраћају.
- (2) Обилежавање дијела пута из става (1) овог члана обавља се постављањем одговарајућих саобраћајних знакова, а обезбјеђење учесника у саобраћају - постављањем браника.
- (3) Браници морају да буду обојени наизмјенично црвеном и бијелом бојом, опремљени рефлексним стаклима или пресвучени рефлектујућим материјама одговарајуће боје, а ноћу, као и дању у случају смањене видљивости, на њима морају да буду постављена и трепћућа свјетла наранџасте боје.

8. Знакови које дају овлашћена лица

Члан 152.

- (1) Учесници у саобраћају морају да поступају по захтјевима израженим помоћу знакова или према наредби полицајца или другог лица које на основу овлашћења из закона обавља контролу и регулисање саобраћаја на путевима (у даљем тексту: овлашћено лице).
- (2) Овлашћено лице при давању знакова дужно је да се постави на путу тако да учесници у саобраћају којима су знакови намијењени могу да га уоче јасно и с довољне раздаљине.
- (3) Знакови из става (1) овог члана могу да се дају и из возила.

Члан 153.

- (1) Знакови које учесницима у саобраћају даје овлашћено лице су знакови који се дају рукама и положајем тијела, звучни и свјетлосни знакови.
- (2) Знакови из става (1) овог члана морају да се дају тако да њихово значење учесницима у саобраћају буде јасно и недвосмислено.
- (3) Ближе одредбе о саобраћајним знаковима и сигнализацији на путевима, начину обилежавања радова и препрека на путу и знаковима које учесницима у саобраћају даје овлашћено лице правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

V - ДУЖНОСТИ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕСРЕЋЕ

Члан 154.

- (1) Учесник у саобраћајној несрећи у којој је неко изгубио живот или био повријеђен, или је настала већа материјална штета дужан је да:
- остане на мјесту саобраћајне несреће, с тим што се може привремено удаљити само ради пружања помоћи лицима повријеђеним у саобраћајној несрећи, или ако му је самом потребна лекарска помоћ;
 - предузме све што је у његовој моћи да се отклоне нове опасности које могу настати на мјесту саобраћајне несреће, омогући нормално одвијање саобраћаја и настоји да се не мијења стање на мјесту несреће и сачувају постојећи трагови под условом да предузимање тих мјера не угрожава безбједност саобраћаја;
 - обавијести најближу полицијску станицу о саобраћајној несрећи и врати се на мјесто саобраћајне несреће те сачека долазак службеног лица које обавља увијај.
- (2) Надлежни орган и друга правна или физичка лица који су обавијештени о саобраћајној несрећи у којој је неко лице било повријеђено дужни су да о томе одмах обавијесте најближу здравствену установу.

Члан 155.

Лице које се затекне или наиђе на мјесто саобраћајне несреће у којој има повријеђених дужно је да укаже помоћ лицима повријеђеним у саобраћајној несрећи.

Члан 156.

- (1) Возач који се затекне или наиђе на мјесто саобраћајне несреће дужан је да на захтјев овлашћеног лица превезе лице повријеђено у саобраћајној несрећи до најближе здравствене установе.
- (2) Возач је дужан да поступи према одредби става (1) овог члана и прије доласка овлашћеног лица, осим ако се несрећа догодила на мјесту на којем се може очекивати брзи долазак возила хитне помоћи, или ако возач закључи да нестручним и неодговарајућим превозом стање повријеђеног лица може да се погорша.

Члан 157.

- (1) Ако је здравствена установа обавијештена о саобраћајној несрећи или је примила на лијечење лице повријеђено у саобраћајној несрећи, дужна је да о томе одмах обавијести најближу полицијску станицу.
- (2) Ако лице повријеђено у саобраћајној несрећи умре од задобијених повреда, или ако постоји оправдана сумња да је код возача због повреде дошло до смањења психичке или физичке способности за управљање возилом на моторни погон или трамвајем, здравствена установа дужна је да о томе одмах обавијести мјесни надлежни орган за издавање возачке дозволе или најближу полицијску станицу.

Члан 158.

- (1) Полиција и друга овлашћена лица дужни су да изађу на мјесто саобраћајне несреће у којој има погинулих или повријеђених лица или је настала већа материјална штета, обаве фотографисање мјеста несреће, направе записник о увиђају и обаве друге потребне радње, у складу с овим законом.
- (2) Возач учесник у саобраћајној несрећи обавезан је да пријави и саобраћајну несрећу с мањом материјалном штетом, ако је штета настала другом лицу односно његовом возилу или на другој ствари.
- (3) Послије саобраћајне несреће у којој је проузрокована само мања материјална штета, возачи су дужни да одмах уклоне возила с коловоза и да размијене личне податке, те попуне и потпишу образац европског извјештаја о саобраћајној несрећи. Возачи не смију напустити мјесто саобраћајне несреће прије него што попуне и потпишу извјештај и размијене податке из овог става.
- (4) Уколико је у саобраћајној несрећи учествовало возило стране регистарске ознаке, прије издавања потврде о оштећењу возила страних регистарских ознака или потврде о извршеном увиђају на мјесту догађаја саобраћајне несреће, обавезно је да се: обави фотографисање штете на возилу страних регистарских ознака и направи записник у који се, уз осталог, уносе подаци из пасоша, возачке дозволе и осигурања од аутомобилске одговорности - зелена карта.
- (5) Надлежни орган унутрашњих послова дужан је да изађе на мјесто саобраћајне несреће у којој је настала мања материјална штета ако то захтијева један од учесника у саобраћајној несрећи.
- (6) Ближе одредбе о садржају обрасца европског извјештаја о саобраћајној несрећи доноси министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Члан 159.

- (1) Лице које је учествовало у саобраћајној несрећи у којој има погинулих или повријеђених лица или је настала већа материјална штета не смије да узима алкохолна пића, опојне дроге или лијекове на којима је означено да се не смију употребљавати прије и за вријеме вожње док се не изврши увиђај.
- (2) Полиција је дужна да изађе на мјесто саобраћајне несреће у којој је настала мања материјална штета ако дође до

неспоразума или неслагања једног од учесника приликом попуњавања обрасца европског извјештаја, или ако учесници у несрећи немају образац европског извјештаја.

- (3) Овлашћено лице које врши увиђај саобраћајне несреће у којој има повријеђених лица или је настала већа материјална штета подвргнуће непосредне учеснике у саобраћајној несрећи испитивању помоћу одговарајућих средстава и апарата, или ће их упутити на стручни преглед ради провјеравања да ли имају алкохола или других опојних средстава у организму.
- (4) Ако се тим испитивањима утврди да непосредни учесници саобраћајне несреће имају алкохола или других опојних средстава у организму, овлашћено лице које врши увиђај одредиће да им се узме крв или крв и урин ради анализе.
- (5) Ако у саобраћајној несрећи има погинулих лица, овлашћено лице које обавља увиђај одредиће да се непосредним учесницима у несрећи узму крв и урин ради утврђивања да ли су под утицајем алкохола или других опојних средстава у организму.

Члан 160.

- (1) Овлашћено лице које врши увиђај дужно је да организује попис имовине која на мјесту догађаја остаје иза лица које је у саобраћајној несрећи погинуло или теже повријеђено, обавијести организацију која уклања возила и ствари с пута или заинтересовано лице и пружи помоћ ради заштите имовине ако на мјесту догађаја нема лица које ту имовину може да преузме.
- (2) Возач који је возилом учествовао у саобраћајној несрећи у којој има погинулих или повријеђених лица, као и друго лице које је непосредно учествовало у несрећи, имају право да траже личне податке и адресу од лица која су била присутна кад се несрећа догодила.

Члан 161.

- (1) Ако је возило због саобраћајне несреће или неисправности онеспособљено за даље кретање на путу, возач или власник, односно корисник возила дужан је да возило, терет, ствари или други расути материјал одмах уклони с коловоза.
- (2) Ако возач или власник, односно корисник возила није у стању да поступи према ставу (1) овог члана, овлашћено лице које се затекне на мјесту несреће или неисправности возила затражиће од надлежне организације која управља путевима или друге овлашћене организације да на безбједно мјесто уклони возило, терет, ствари или други расути материјал с коловоза.
- (3) Организација за одржавање путева или друга овлашћена организација за одржавање пут дужна је да на захтјев овлашћеног лица хитно предузме све потребне мјере ради уклањања и чувања возила с теретом, ствари или другог расутог материјала с коловоза и обезбједи проходност пута.
- (4) Ако надлежна организација која управља путевима или друга овлашћена организација не поступи према одредби става (2) овог члана, овлашћено службено лице предузеће друге мјере да се омогући нормално одвијање саобраћаја.

VI - СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ПРИРЕДБЕ ИЛИ АКТИВНОСТИ НА ПУТЕВИМА

Члан 162.

- (1) Спортске и друге приредбе или сличне активности на путу не смију се одржавати без одобрења.
- (2) Одобрење издаје надлежно министарство унутрашњих послова на чијем подручју се одржава приредба или обавља активност.
- (3) Ако се због одржавања приредбе или обављања активности на путу забрањује саобраћај, одобрење се

издаје уз претходну сагласност надлежног органа за саобраћај на чијем се подручју забрањује саобраћај.

Члан 163.

- (1) У случају из члана 162. овог закона, ако за друге учеснике у саобраћају није обезбијеђен заобилазни пут, захтјев за издавање одобрења биће одбијен.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, одржавање аутомобилске, мотоциклистичке или бициклистичке трке на путу може да се одобри и кад у одређеном правцу нема заобилазног пута (брдске трке и др.), али само у вријеме када се тим путем други учесници у саобраћају најмање крећу. У том случају саобраћај може да се забрани најдуже два сата.

Члан 164.

- (1) Захтјев за издавање одобрења из члана 162. овог закона подноси се најкасније 15 дана прије одржавања спортске или друге приредбе или обављања активности.
- (2) Уз захтјев за издавање одобрења мора се приложити: програм приредбе, односно активности, правила такмичења, преглед мјера које организатор предвиђа за обезбјеђење учесника у саобраћају, учесника и гледалаца спортске и друге приредбе или активности и знак којим ће возила из пратње такмичара да буду означена.

Члан 165.

- (1) Захтјев за одржавање спортске или друге приредбе или за обављање активности на путу биће одбијен ако организатор, према процјени надлежног органа унутрашњих послова, није у стању да спроведе мјере из члана 164. став (2) овог закона.
- (2) Ако би због одржавања спортске или друге приредбе или обављања активности на путу требало обуставити саобраћај на важнијим саобраћајним правцима, или ако би одржавање приредбе, односно обављања активности у већој мјери угрозило или ометало саобраћај на путу, захтјев за издавање одобрења може да буде одбијен.

Члан 166.

- (1) У одобрењу за одржавање спортске или друге приредбе или за обављање активности на путу одређују се мјере обезбјеђења које организатор мора да предузме.
- (2) Када се саобраћај на путу ограничава или забрањује због одржавања приредбе или обављања активности, одобрење садржи и обавезу организатора да о мјерама ограничавања или забране саобраћаја обавијести јавност путем средстава јавног информисања, најкасније 48 сати прије почетка приредбе, односно активности.
- (3) Организатор не смије да почне одобравање спортске или друге приредбе или активности на путу ако нису предузете све мјере обезбјеђења одређене у одобрењу.
- (4) Ако се утврди да организатор није предузео све мјере обезбјеђења одређене у одобрењу, приредба односно активности биће забрањена.

Члан 167.

- (1) Организатор је дужан да прекине одржавање спортске или друге приредбе, односно активности на путу ако:
 - 1) су угрожени учесници или гледаоци;
 - 2) се у већој мјери наруши јавни ред и мир;
 - 3) настану околности због којих приредба, односно активности не би биле одобрене;
 - 4) организатор не спроводи одређене мјере обезбјеђења;
 - 5) то захтијевају други безбједносни разлози.
- (2) Ако организатор не прекине приредбу, односно активности у случајевима из става (1) овог члана, надлежно министарство унутрашњих послова наредиће организатору

да приредбу, односно активности прекине и предузме потребне мјере да се наредба изврши.

Члан 168.

Такмичаре на спортској приредби на путу могу да прате само возила означена посебним знаком који утврди организатор.

Члан 169.

- (1) Након завршетка спортске или друге приредбе, односно активности на путу организатор је дужан да одмах:
 - 1) уклони с пута све саобраћајне знакове и друге ознаке, уређаје, предмете и објекте који су постављени због одржавања приредбе, односно обављања активности;
 - 2) постави на пут све саобраћајне знакове и друге ознаке, предмете и објекте који су били уклоњени због одржавања приредбе, односно обављања активности;
 - 3) поправи и доведе у првобитно стање пут и објекте на путу ако су оштећени при одржавању приредбе, односно обављања активности.
- (2) Ако организатор не поступи према тач. 1) и 2) става (1) овог члана, надлежно министарство унутрашњих послова предузме одговарајуће мјере да се о трошку организатора уклоне, односно поставе саобраћајни знакови и друге ознаке, предмети и објекти на путу.

VII - ОГРАНИЧЕЊА САОБРАЋАЈА

Члан 170.

- (1) Орган надлежан за унутрашње послове, у сагласности с органом надлежним за саобраћај, на одређеном путу или дијелу пута, у одређене дане или у одређеном временском периоду, може да пропише забрану или ограничење саобраћаја за све или поједине врста возила, ограничи брзину кретања возила ако су те забране или ограничења неопходни ради спречавања или уклањања опасности за учеснике у саобраћају, или ако су у питању разлози за несметани саобраћај, односно ако се може оправдано очекивати да ће саобраћај бити посебно густ или отежан.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, министар, у сарадњи с надлежним органом за унутрашње послове, може да донесе наредбу о ограничењу саобраћаја у дане викенда и празника за поједине путне правце.
- (3) Ближе одредбе о: саобраћају у зимским условима, врсти возила којима је забрањен или ограничен саобраћај, те начину употребе зимске опреме на возилима у зимским условима правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Члан 171.

У случају када су у питању разлози безбједности и несметаног одвијања саобраћаја или разлози одржавања јавног реда и мира, полицијска управа, односно надлежно министарство унутрашњих послова може да забрани саобраћај или да одреди посебно ограничење саобраћаја на одређеним путевима и дијеловима путева све док постоје разлози због којих се предузимају те мјере.

VIII - ВОЗАЧИ

1. Услови за управљање возилима

Члан 172.

- (1) Моторним возилом у саобраћају на путу може да управља само лице које има важећу возачку дозволу, страну возачку дозволу или међународну возачку дозволу.
- (2) Кад управља моторним возилом, возач мора са собом да носи важећу возачку дозволу и дужан је да је покаже на захтјев овлашћеног лица.
- (3) Власник, односно носилац права располагања возилом не смије да дозволи да управља возилом у саобраћају на путу

лице које нема право да управља тим возилом, односно лице које нема право да управља категоријом моторног возила у коју се убраја то возило и лице из чл. 173. и 174. овог закона.

- (4) Власник, односно носилац права располагања возилом дужан је да на захтјев овлашћеног лица да податке о идентитету лица којем је дао возило на управљање.
- (5) Возач је дужан да за вријеме управљања моторним возилом у саобраћају користи помагала која су му неопходна да безбједно управља возилом.

Члан 173.

Возач који је у толикој мјери уморан или болестан, или је у таквом психичком стању да је неспособан за безбједно управљање возилом, као и возач под дјеловањем опојних дрога или других опојних средстава или лијекова на којима је означено да се не смију употребљавати прије и за вријеме вожње, не смије да управља возилом у саобраћају на путу.

Члан 174.

- (1) Возач не смије да управља возилом у саобраћају на путу, нити да почне да управља возилом ако је под дјеловањем алкохола.
- (2) Сматраће се да је под дјеловањем алкохола лице за које се анализом крви или крви и урина или другом методом мјерења количине алкохола у организму утврди да количина алкохола у крви износи више од 0,3 г/кг, или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мјерење алкохолизираности, што одговара количинама већим од 0,3 г/кг, или код којег се, без обзира на количину алкохола у крви, стручним прегледом утврди да показује знаке поремећености изазване дејством алкохола.
- (3) Сматраће се да су под дјеловањем алкохола лица за која се анализом крви или крви и урина или другом методом мјерења количине алкохола у организму утврди да количина алкохола у крви износи више од 0,0 г/кг, или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мјерење алкохолизираности, што одговара количинама већим од 0,0 г/кг, или код којих се, без обзира на количину алкохола у крви, стручним прегледом утврди да показују знаке поремећености изазване дејством алкохола:
 - 1) возач моторног возила категорије C, CE, D и DE и возачи поткатегије C1, C1E и D1 и D1E - за вријеме управљања возилом те категорије;
 - 2) возач возила којим се обавља јавни превоз - за вријеме обављања јавног превоза тим возилом;
 - 3) возач возила коме је управљање возилом основно занимање - за вријеме управљања возилом, обављајући послове тог занимања;
 - 4) возач-инструктор за вријеме оспособљавања кандидата за возача у практичном управљању возилом;
 - 5) кандидат за возача за вријеме обуке у практичном управљању возилом;
 - 6) возач млађи од 21 године старости или с мање од три године возачког искуства.

2. Оспособљавање кандидата за возача моторних возила

Члан 175.

- (1) Оспособљавање кандидата за возаче моторних возила обављају ауто-школе, као правна и физичка лица.
- (2) Оспособљавање кандидата за возаче моторних возила могу да обављају и образовне установе редовним школовањем ученика према образовном школском програму за професионалне возаче.
- (3) Ауто-школе дужне су да изводе обуку на начин којим ће се обезбиједити да кандидати науче и усвоје саобраћајна

правила и етичке норме понашања у саобраћају, овладају техником управљања возилом и стекну остало знање и вјештине потребне за безбједно учествовање у саобраћају.

- (4) Возачки испит за возача моторног возила може да полага кандидат који се претходно припремио за полагање возачког испита у ауто-школи и ако испуњава и друге услове за стицање права на управљање моторним возилом.

Члан 176.

Оспособљавање кандидата за возаче моторних возила је дјелатност од посебног друштвеног значаја, а обавља се по посебном програму који обухвата теоретски дио, практични дио и програм прве помоћи:

1. Теоретски дио оспособљавања кандидата за возаче моторних возила обухвата:
 - основне прописе о друмском саобраћају, услове за управљање возилом;
 - понашање учесника у друмском саобраћају, међусобне односе и споразумијевање учесника у саобраћају, чување околине, офанзивну и дефанзивну вожњу, утицај алкохола, дјеловање опојних дрога на безбједно управљање возилом и утицај других неповољних психо-физичких стања (умор, болест и сл.);
 - правила саобраћаја на путевима, саобраћајне знакове и њихово значење, знакове које дају овлашћена лица, уочавање и предвиђање саобраћајне ситуације, опасности које настају због непрописног предузимања радњи у саобраћају и сл.;
 - возило у функцији безбједности саобраћаја, извођење радњи значајних за успјешно и безбједно управљање у складу са саобраћајним правилима и условима на путу и у саобраћају, основе техничког функционисања уређаја на моторном возилу значајних за безбједност саобраћаја на путевима (уређаји за заустављање, уређаји за управљање, уређаји за давање свјетлосно-сигналних знакова и за освјетљавање пута и возила, пнеуматици, силе које дјелују на возило, безбједносне мјере при вучи возила, превоз терета и лица, те припрема возила за вожњу);
 - садржаје који доприносе повећању безбједности свих учесника у саобраћају, садржаје који доприносе развијању хуманих односа и односа узajамног поштовања и разумијевања међу учесницима у саобраћају, поступак и дужности у случају саобраћајне несреће, контролу саобраћаја и казнену одговорност.
2. Практични дио оспособљавања кандидата за возаче моторних возила обухвата:
 - упознавање с возилом, припрему возила за вожњу, учење основних елемената вожње на полигону или одговарајућој површини (полазак, кочење и заустављање, промјена степена преноса, промјена смјера вожње, вожња уназад и полукружно окретање);
 - учење вожње на путевима с мањим интензитетом саобраћаја у насељу и ван насеља (укључивање и искључивање, окретање и вожња уназад, кочење и заустављање, паркирање, мимоилажење и обилажење, престројавање и вожња кроз раскрсницу, одржавање растојања, вожња на уздужном нагибу, прилагођавање вожње, предвиђање и избјегавање опасности);
 - учење вожње на путевима с интензивним саобраћајем у насељу и ван насеља, вожњу у граду, прилагођавање брзине, вожњу кроз раскрсницу с различитим начином уређења саобраћаја (овлашћено лице, сема-

фор, саобраћајни знакови и саобраћајна правила), вожњу у једносмјерној улици, вожњу на путу с више саобраћајних трака, престројавање, мимоилажење и претицање, вожњу на прелазу пута преко железничке пруге;

- учење вожње у сложеним саобраћајним условима, вожњу у колони, вожњу у вршном оптерећењу друмског саобраћаја, понашање према пјешацима и другим учесницима у саобраћају, самосталну вожњу, вожњу у посебним условима (ноћ, киша, снијег, магла и сл.).

3. Програм прве помоћи обухвата:

- циљеве, задатке и значај прве помоћи,
- поступак радњи при пружању прве помоћи (мјере оживљавања, престанак дисања и рада срца, бесвјесно стање, крварење, отворене повреде-ране);
- повреде које захтијевају имобилизацију и евакуацију повријеђеног лица;
- остале повреде и оштећења;
- значај здравствене способности за безбједно управљање моторним возилом.

Члан 177.

- (1) Оспособљавање кандидата за возаче и полагање возачког испита обавља се према прописима које доноси министар, у сарадњи с органом надлежним за образовање.
- (2) Оспособљавање кандидата за возаче обављају ауто-школе по овлашћењу министра ентитета, кантона и министра Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, надлежних за образовање, након што се утврди да испуњавају услове одређене законом и прописима донесеним на основу закона.
- (3) Осспособљавање кандидата који имају физички инвалидитет за возаче мора се обављати на прилагођеном возилу за инвалиде које мора да атестира овлашћена институција или предузеће.
- (4) Контролу и надзор над спровођењем прописа из става (1) овог члана, путем заједничког стручног тијела, обављају органи надлежни за образовање и унутрашње послове.

Члан 178.

- (1) Осспособљавање кандидата из области прописа о безбједности саобраћаја може да обавља лиценцирано лице с високом спремом саобраћајног смјера.
- (2) Лице из става (1) овог члана, осим доказа о завршеној школској спреми, мора да има возачку дозволу и најмање три године искуства на пословима безбједности друмског саобраћаја.
- (3) Осспособљавање кандидата за возаче у практичном управљању возилом на моторни погон обавља возач-инструктор.
- (4) Осспособљавање кандидата за возаче из наставног предмета пружања прве помоћи лицима повријеђеним у саобраћајној несрећи обавља лекар, а организује и спроводи Црвени крст.
- (5) О успјешно завршеној обуци за возача моторних возила ауто-школа и Црвени крст издају потврде.
- (6) Ближе одредбе о организовању обуке за оспособљавање кандидата правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за образовање, односно ближе одредбе о пружању прве помоћи лицима повријеђеним у саобраћајној несрећи правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за здравство.

3. Возачки испит и провјеравање оспособљености

Члан 179.

- (1) За послове спровођења и организовања полагања возачког испита одговорни су органи ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, надлежни за образовање.
- (2) Полагање возачког испита обавља се пред комисијом коју именују органи из става (1) овог члана, а предсједник комисије и њени чланови имају лиценцу за испитивача.
- (3) О положеном возачком испиту издаје се увјерење.
- (4) Ближе одредбе о начину и условима за полагање и организовање возачког испита, као и за добијање лиценце за испитивача, правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за образовање.

Члан 180.

- (1) Кандидат за возача који се припрема за полагање возачког испита, ради оспособљавања, може и прије положеног возачког испита да управља моторним возилом оне категорије за коју припрема испит ако возилом управља под надзором возача-инструктора.
- (2) За вријеме управљања моторним возилом кандидат за возача мора да има код себе увјерење да је физички и психички способан за управљање моторним возилом и дужан је да га покаже на захтјев овлашћеног лица.

Члан 181.

- (1) Звање возача-инструктора моторних возила, осим искуства у управљању возилом одговарајуће категорије од најмање три године, стиче се:
 - 1) завршеним VII степеном саобраћајне струке и посебно положеним испитом из области познавања саобраћајних правила и прописа, методике управљања моторним возилом и практичног управљања моторним возилом за возача-инструктора, те да му је надлежни орган издао дозволу за возача-инструктора, или
 - 2) завршеним V или VI степеном и положеним испитом за возача-инструктора или с најмање завршеном средњом школом и положеним испитом за возача-инструктора.

- (2) Ближе одредбе о стицању звања возача-инструктора моторних возила правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за образовање.

Члан 182.

На возачком испиту комисија за полагање возачких испита утврђује да ли је кандидат у довољној мјери оспособљен за безбједно управљање моторним возилом одређене категорије, према прописаном програму из члана 176. овог закона.

Члан 183.

- (1) Моторно возило на којем се кандидат за возача оспособљава у практичном управљању возилом на путу мора да буде означено посебним таблицама.
- (2) Таблице из става (1) овог члана имају облик квадрата, плаве су боје и на њима је бијелом бојом написано латиничко слово L.
- (3) Ближе одредбе о оспособљавању возача моторних возила правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за образовање.

4. Стицање права управљања моторним возилом

Члан 184.

- (1) Право да управља моторним возилом има лице које испуњава сљедеће услове:
 1. да је физички и психички способно да управља моторним возилом;
 2. да је навршило године живота одређене овим чланом зависно од категорије, односно поткатегорије возила;

3. да је положило возачки испит за управљање моторним возилом одређене категорије;
 4. да му одлуком надлежног органа није забрањено управљање моторним возилом.
- (2) Право да управља моторним возилом за поједине категорије, односно поткатегије стиче лице које има:
1. 16 година за поткатегије А1 и В1;
 2. 18 година за категорије А, В, ВЕ и поткатегије С1 и С1Е;
 3. категорије С и СЕ, уз услов да је управљало моторним возилом поткатегије С1 или С1Е најмање једну годину;
 4. категорије D и DE и поткатегије D1 и D1E под условом да је управљао моторним возилом категорије С или СЕ најмање двије године.

Члан 185.

- (1) Возачка дозвола издаје се за управљање моторним и прикључним возилима која се разврставају у категорије: А, В, ВЕ, С, СЕ, D и DE и поткатегије: А1, В1, С1, D1, С1Е и D1Е.
- (2) Возачка дозвола издаје се за следеће категорије возила: А, В, ВЕ, С, СЕ, D и DE.
- (3) У категорију А убрајају се мотоцикли с бочном приколицом или без ње, чија запремина мотора прелази 125 cm^3 , а снага прелази 11 kW.
- (4) У категорију В убрајају се моторна возила, осим возила категорије А, чија највећа дозвољена маса није већа од 3.500 кг и која немају више од осам сједишта не рачунајући сједишта за возача.
- (5) У категорију ВЕ убрајају се скупови возила чија се вучна возила убрајају у категорију В, а прикључна возила имају највећу дозвољену масу до 750 кг, и моторно возило В категорије са приколицом чија је највећа дозвољена маса већа од 750 кг, која није већа од масе вучног возила без терета, а укупна дозвољена маса вучног и прикључног возила није већа од 3.500 кг.
- (6) У категорију С убрајају се моторна возила за превоз терета чија је највећа дозвољена маса већа од 7.500 кг.
- (7) У категорију СЕ убрајају се скупови возила чија се вучна возила убрајају у категорију С, а прикључна возила имају највећу дозвољену масу већу од 750 кг.
- (8) У категорију D убрајају се моторна возила за превоз лица која, осим сједишта за возача, имају више од осам сједишта.
- (9) У категорију DE убрајају се скупови возила чија се вучна возила убрајају у категорију D, а прикључна возила имају највећу дозвољену масу већу од 750 кг и прикључно возило се не користи за превоз лица.
- (10) Возачка дозвола издаје се за следеће поткатегије возила: А1, В1, С1, D1, С1Е и D1Е.
- (11) У поткатегију А1 убраја се лаки мотоцикл чија запремина мотора не прелази 125 cm^3 , а снага не прелази 11 kW.
- (12) У поткатегију В1 убрајају се трицикл и четвороцикл на моторни погон.
- (13) У поткатегију С1 убрајају се моторна возила за превоз терета чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг, а мања од 7.500 кг.
- (14) У поткатегију С1Е убрајају се скупови возила чија се вучна возила убрајају у поткатегију С1, а прикључна возила имају највећу дозвољену масу већу од 750 кг, с тим да највећа дозвољена маса скупа возила не прелази 12.000 кг и да највећа дозвољена маса прикључног возила не прелази масу неоптерећеног вучног возила.

- (15) У поткатегију D1 убрајају се моторна возила која служе за превоз лица и која, осим сједишта за возача, имају више од осам, а мање од шеснаест сједишта.
- (16) У поткатегију D1Е убрајају се скупови возила чија се вучна возила убрајају у поткатегију D1, а прикључна возила имају највећу дозвољену масу већу од 750 кг, с тим да највећа дозвољена маса овог скупа возила не прелази 12.000 кг, а највећа дозвољена маса прикључног возила не прелази масу неоптерећеног вучног возила и да се прикључно возило не користи за превоз лица.
- (17) Возачи моторних возила категорија В, С, D и поткатегија С1 и D1 имају право да управљају моторним возилима тих категорија и кад су им придодате лаке приколице.
- (18) Возач којем је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом категорије D има право да управља моторним возилом категорија В и С и поткатегија В1, С1 и D1, а возач којем је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом категорије С има право да управља и моторним возилом категорије В и поткатегија В1 и С1.
- (19) Возач којем је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом категорије СЕ има право да управља моторним возилом категорије ВЕ, а возач којем је издата возачка дозвола категорије DE има право да управља моторним возилом категорија ВЕ и СЕ и поткатегије С1Е.
- (20) Право да управљају моторним возилом категорија ВЕ, СЕ и DE возач стиче само ако је претходно стекао право да управља возилима категорија В, С и D.
- (21) Возачи моторних возила категорија В, С, D, ВЕ, СЕ и DE и поткатегија В1, С1, D1, С1Е и D1Е имају право да управљају трактором и радном машином.
- (22) Возач моторног возила категорије А има право да управља моторним возилом поткатегије А1, а возач моторног возила категорије В има право да управља моторним возилом поткатегије В1, возач моторног возила категорије С има право да управља моторним возилом поткатегије С1, а возач моторног возила категорије D има право да управља моторним возилом поткатегије D1.

Члан 186.

- (1) Возачка дозвола издаће се лицу на његов захтјев ако испуњава услове из члана 184. овог закона.
- (2) Возачку дозволу издаје надлежни орган.
- (3) Возачка дозвола издаје се лицу и продужава с роком важења од 10 година, а лицима старијим од 65 година живота с роком важења од три године.
- (4) Рок важења возачке дозволе од 10 година рачуна се од дана њеног издавања, односно продужења њеног важења.
- (5) Лицима која у вријеме издавања возачке дозволе имају више од 55 година живота издаје се возачка дозвола чији је рок важења до навршених 65 година живота, с тим што тај рок не може да буде краћи од три године.
- (6) Изузетно од одредбе става (3), возачка дозвола може да се изда или њено важење може да се ограничи и на рокове краће од утврђених, на основу налаза и мишљења здравствене установе, датим у увјерењу о здравственој способности лица, али не на рок краћи од двије године.
- (7) Лице које је положило возачки испит и добило возачку дозволу за категорију возила А1, А, В или С и С1 не смеје двије године од дана издавања возачке дозволе да управља возилом на путу брзином већом од 70 км на час, на путу намијењеном искључиво за саобраћај моторних возила и брзом путу брзином већом од 90 км на час, односно 120 км на час на аутопуту, а лаким мотоциклом 40 км на час, нити

тим возилом смије да вуче прикључно возило, а ни организовано да превози дјецу.

- (8) Лице из става (7) овог члана, млађе од 23 године, не смије да управља возилом у саобраћају на путу у времену од 23 часа до 5 часова, осим ако је с њим у возилу лице старије од 25 година које има возачку дозволу и којем у последњој години није изрицана заштитна мјера или мјера безбједности забране управљања моторним возилом.
- (9) Лица која први пут стекну возачку дозволу обавезна су да, у трајању од двије године, обилеже возило којим управљају посебним знаком.
- (10) Ближе одредбе о посебном знаку из претходног става прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Члан 187.

- (1) У возачку дозволу уписују се све категорије и поткатегије возила којима возач има право да управља.
- (2) Возач има право да управља само моторним возилом оне или оних категорија и поткатегија које су уписане у возачкој дозволи.
- (3) Ближе одредбе о обрасцу и садржају обрасца возачке дозволе, о категоријама и поткатегијама моторних и прикључних возила и начину уписа категорија и поткатегија у возачку дозволу, поступку и начину издавања, продужењу важења и замјени возачке дозволе и стране возачке дозволе и начину вођења евиденције о возачким дозволама уредиће се правилницима које доноси министар у сарадњи с министрима ентитета, министрима кантона и министром Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, надлежним за унутрашње послове.

Члан 188.

- (1) Странац који привремено борави у Босни и Херцеговини и држављанин Босне и Херцеговине који борави или пребива у иностранству, па привремено дође у Босну и Херцеговину, на основу важеће стране возачке дозволе коју је издао надлежни орган стране државе, може да управља моторним возилом на територији Босне и Херцеговине за вријеме привременог боравка у Босни и Херцеговини.
- (2) Лице из става (1) овог члана које управља возилом мора да има међународну возачку дозволу или домаћу возачку дозволу издату у складу с Бечком конвенцијом о друмском саобраћају.

Члан 189.

Уколико установи да се програм оспособљавања возача моторних возила у појединим земљама битно разликује од услова и програма утврђених овим законом, Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежно министарство) може да одлучи да се не признаје важење тих возачких дозвола издатих у тој земљи, и то у цјелини или за поједине категорије.

Члан 190.

- (1) Странац којем је одобрено стално настањење у Босни и Херцеговини и држављанин Босне и Херцеговине који се из иностранства врати у Босну и Херцеговину да се у њој стално настани, као и особље дипломатских и конзуларних представништва и мисија страних држава и представништва међународних организација у Босни и Херцеговини, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништва и страних дописништва, могу да управљају моторним возилима на основу важеће стране возачке дозволе за вријеме од шест мјесеци од дана уласка у Босну и Херцеговину, или од дана када је одобрено стално настањење, ако је то за њих повољније.

- (2) Лицима из става (1) овог члана важећа страна возачка дозвола замијениће се, под условима из чл. 184. и 186. овог закона, на њихов захтјев, без полагања возачког испита, возачком дозволом из члана 188. овог закона за управљање оном категоријом моторних возила у коју се убрајају моторна возила за чије су управљање овлашћена страном возачком дозволом.
- (3) Изузетно од одредбе става (2) овог члана, од особља дипломатских и конзуларних представништва и мисија страних држава и представништва међународних организација у Босни и Херцеговини, приликом замјене стране возачке дозволе неће се захтијевати докази о испуњавању услова из члана 184. овог закона, осим ако то није захтијевано реципроцитетом.
- (4) Држављанину Босне и Херцеговине замијениће се страна возачка дозвола возачком дозволом из члана 189. овог закона ако је у земљи у којој му је издата страна возачка дозвола боравио дуже од шест мјесеци.
- (5) Страна возачка дозвола из чијег се текста не може закључити за коју је категорију, односно врсту моторних возила издата, или да ли јој је истекао рок важења, може се замијенити у складу са ставом (2) само ако подносилац захтјева приложи исправу из које непобитно може да се утврди којим моторним возилима може да управља, односно да јој није истекао рок важења.

Члан 191.

- (1) Одредбе чл. 188. и 189. и члана 190. став (1) овог закона о управљању моторним возилима на основу стране возачке дозволе, према томе, примјењују се и на управљање моторним возилима на основу важеће међународне возачке дозволе.
- (2) Међународна возачка дозвола издаје се на период важења од двије године, односно на период прописан међународним уговором.
- (3) Међународна возачка дозвола признаће се само ако су је издали надлежни органи или организације стране државе и не може се замијенити возачком дозволом Босне и Херцеговине.

Члан 192.

- (1) Возачу којем је издата возачка дозвола из члана 186. овог закона, на његов захтјев, може да се изда и међународна возачка дозвола.
- (2) Међународне возачке дозволе издају ауто-мото клубови/савези и ауто-мото друштва, овлашћени за издавање тих дозвола за државе за које је потребна међународна возачка дозвола.
- (3) Међународна возачка дозвола не може се издати возачу којем је одлуком надлежног органа изречена мјера безбједности или заштитна мјера забране управљања моторним возилом док та забрана траје.
- (4) Међународна возачка дозвола издата у Босни и Херцеговини не може да користити за управљање моторним возилима на територији Босне и Херцеговине.
- (5) Ближе одредбе о обрасцу и садржају међународне возачке дозволе, поступку и начину издавања, начину давања овлашћења ауто-мото клубовима/савезима и ауто-мото друштвима и начину вођења евиденције о издатим возачким дозволама уредиће се правилником који доноси министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

5. Здравствени прегледи возача моторних возила

Члан 193.

- (1) Кандидат за возача моторног возила дужан је да прије почетка оспособљавања за возача моторног возила обави здравствени преглед у овлашћеној здравственој институцији и на основу тога добије љекарско увјерење.

- (2) Лјекарско увјерење из става (1) овог члана важи 12 мјесеци од дана издавања.
- (3) Возачи моторних возила дужни су да обављају редовне здравствене прегледе, а ванредним здравственим прегледима подвргавају се на захтјев надлежног органа.

Члан 194.

- (1) Здравственим прегледима утврђује се да ли кандидат за возача или возач има потребну физичку и психичку способност за управљање моторним возилима.
- (2) Здравствене прегледе кандидата за возача и возача обављају здравствене установе које су за то овлашћене у складу са законима ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Члан 195.

Редовном здравственом прегледу подлијежу возачи:

1. који управљају возилима на моторни погон којим се врши јавни превоз, возачи-инструктори и возачи трамваја - сваке три године;
2. којима је издата возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија D, DE и поткатегија D1 и D1E - приликом сваког продужења важења возачке дозволе;
3. моторних возила којима је возачка дозвола издата на краћи рок важења због ослабљеног здравственог стања и возачи који су навршили 65 година живота - приликом сваког продужења возачке дозволе.

Члан 196.

- (1) На ванредни здравствени преглед упућује се возач моторног возила за којег се основано посумња да због здравствених разлога више није способан да безбједно управља моторним возилима оних категорија за које му је издата возачка дозвола.
- (2) Ако здравствена организација приликом лијечења возача оправдано посумња да због здравствених разлога није више способан да безбједно управља возилом, дужна је да у року од осам дана о томе обавијести орган код којег се возач води у евиденцији или најближу полицијску станицу.
- (3) Захтјев за упућивање на ванредни здравствени преглед може да поднесе и сваки орган надлежан за контролу саобраћаја на путу, јавно тужилаштво, суд, судија за прекршаје, као и предузеће, организација или орган у којем је возач запослен и обавља послове возача.
- (4) На ванредни здравствени преглед упућује орган код којег се возач води у евиденцији.

Члан 197.

Правна и физичка лица која запошљавају возаче не смију да дозволе да њиховим моторним возилима управља возач који није обавио редован и ванредан здравствени преглед на који је упућен.

Члан 198.

Ближе одредбе о здравственим условима које морају да испуњавају возачи моторних возила правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за здравство.

6. Трајање управљања моторним возилом

Члан 199.

- (1) Возач који управља аутобусом или теретним моторним возилом или скупом возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг не смије непрекидно да управља возилом дуже од четири и по сата, након чега мора да користи одмор у трајању од 45 минута.
- (2) Одмор из става (1) овог члана може да буде подијељен на два или три дијела, с тим што појединачан одмор не може да буде краћи од 15 минута током вожње од четири сата и

30 минута, тако да укупно вријеме вожње и одмора износи пет сати и 15 минута.

- (3) Укупно трајање управљања моторним возилима из става (1) овог члана не смије да буде дуже од девет сати током 24 часа.

Члан 200.

- (1) Возач који управља возилом из члана 199. став (1) овог закона, прије почетка свог радног дана, мора да има непрекидан одмор од најмање 11 сати.
- (2) Ако се у управљању возилом из члана 199. став (1) овог закона смјењују два возача и ако се у возилу налази уграђен лежај који омогућава једном од њих да се одмара у лежећем положају, сваки возач мора да има непрекидан одмор од најмање осам сати током сваких 30 сати путовања.
- (3) Непрекидан одмор возач мора да користи ван возила.
- (4) Изузетно од одредбе става (3) овог члана, ако се у возилу налази уграђен лежај који омогућава возачу одмарање у лежећем положају, возач може да користи одмор на таквом лежају, под условом да се за то вријеме возило не креће.
- (5) Кад управља моторним возилом, возач мора код себе да има индивидуалну контролну књижицу и у њу да уписује своје активности и дужан је да је покаже на захтјев овлашћеног лица.
- (6) Изузетно од одредбе става (5) овог члана, индивидуалну контролну књижицу не мора да има возач ако је у возило уграђен уређај који обезбјеђује уписивање времена вожње чланова посаде, времена проведеног у вожњи, као и времена одмора, брзине возила и пређеног растојања.

Члан 201.

Возача који управља аутобусом, теретним моторним возилом или скупом возила чија је највећа дозвољена маса већа од 20 тона, кад у току 24 часа прелази више од 500 км, мора да замијени други возач, најкасније након девет сати управљања, у складу с одредбом члана 199. овог закона, односно након пређених 500 км пута.

Члан 202.

- (1) Одредбе овог закона о трајању управљања моторним возилом и одморима возача примјењују се и на возаче моторних возила регистрованих у иностранству кад тим возилима управљају на територији Босне и Херцеговине, ако међународним уговором није другачије одређено.
- (2) Ближе одредбе о укупном трајању управљања возилом, одмору возача и начину рада удвојених посада на возилима, у обиму који утиче на безбједно управљање моторним возилом, као и обрасцу индивидуалне контролне књижице и упутству за њено попуњавање, правилником прописује министар, у сарадњи с органима надлежним за здравство и унутрашње послове.

IX - ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 203.

- (1) Возила у саобраћају на путу морају да испуњавају прописане услове у погледу димензија, укупне масе и осовинског оптерећења, заштите човјекове околине, као и да имају исправне прописане уређаје и опрему.
- (2) Возила која не испуњавају прописане услове у погледу димензија, укупне масе и осовинског оптерећења могу да учествују у саобраћају на јавном путу ако испуњавају посебне услове који омогућавају безбједан и несметан саобраћај, утврђене у одобрењу које је издало надлежно министарство.
- (3) Ближе одредбе о димензијама, укупној маси и осовинском оптерећењу возила, уређајима и опреми коју морају да имају возила и основним условима које морају да

испуњавају уређаји и опрема у саобраћају на путевима правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Члан 204.

Моторна и прикључна возила регистрована у иностранству могу да учествују у саобраћају на територији Босне и Херцеговине ако имају исправне уређаје и опрему прописану важећом међународном конвенцијом о саобраћају на путевима, а у погледу димензија, највеће дозвољене масе и осовинског оптерећења, ако испуњавају услове прописане за моторна и прикључна возила регистрована у Босни и Херцеговини.

Члан 205.

- (1) Моторна и прикључна возила која се први пут региструју на територији Босне и Херцеговине, као и њихови дијелови, уређаји и опрема, према својим конструкционим и безбједносним карактеристикама, морају да одговарају прописима у Босни и Херцеговини и европским стандардима и прописима који се примјењују у Босни и Херцеговини.
- (2) Поступак утврђивања и провјеравања усклађености конструкционих и безбједносних карактеристика из става (1) овог члана у односу на важеће прописе и стандарде у Босни и Херцеговини, као и захтјеве европских прописа и стандарда, односно хомологација моторних возила, спроводи се код:
 - 1) новоконструисаних и нехомологованих возила спровођењем одговарајућих испитивања у овлашћеним организацијама према процедурама прописа и стандарда у Босни и Херцеговини и европских прописа и стандарда и на основу позитивних резултата издаје се сертификат о усклађености;
 - 2) увоза возила хомологованих у иностранству, провјером вјеродостојности извршене хомологације и на основу позитивних резултата, издаје се хомологациони лист.
- (3) Ближе услове о хомологацији возила, дијелова уређаја и опреме, одређивању организација које могу обављати административне и техничке послове у области хомологације правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за послове енергетике и индустрије.

Члан 206.

- (1) Моторна и прикључна возила која се појединачно производе, преправљају или поправљају у већем обиму или су им оштећени склопови и уређаји битни за безбједно учествовање у саобраћају на путевима, прије пуштања у саобраћај морају да буду подвргнута оцјењивању усклађености конструкционих и безбједносних карактеристика с одговарајућим важећим прописима у Босни и Херцеговини, а на основу позитивних резултата издаје се увјерење (сертификат).
- (2) Оцјењивање усклађености возила из става (1) овог члана обављају овлашћене организације за сертификавање возила које одреди министар, у складу са чланом 6. став (2) овог закона.

2. Регистровање моторних и прикључних возила

Члан 207.

- (1) Моторна и прикључна возила која учествују у саобраћају на путу морају да буду регистрована, о чему се води евиденција, у складу с одговарајућим законом о централној евиденцији и размјени података.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, не морају да буду регистрована моторна и прикључна возила која су преправљена или поправљена и којима се обавља пробна вожња ради испитивања и приказивања њихових карактеристика или која се крећу од мјеста производње до складишта, као и моторна и прикључна возила која се

крећу од мјеста у којем су преузета нерегистрована до мјеста у којем ће да буду регистрована, под условом да су означена пробним таблицама.

- (3) За возила из става (2) овог члана издаје се потврда о коришћењу пробних таблица.

Члан 208.

- (1) Регистровати се могу моторна и прикључна возила за која се на техничком прегледу утврди да су исправна.
- (2) За регистровано возило издају се: регистарске таблице, потврда о регистрацији, привремена потврда о регистрацији, потврда о власништву возила и стикер наљепница.
- (3) Потврда о регистрацији издаје се с роком важења од једне године.
- (4) Власник возила, ако не продужи регистрацију возила у року од 30 дана од дана истицања важења потврде о регистрацији, дужан је да врати регистарске таблице надлежном органу у року од осам дана.
- (5) Власник возила дужан је да одјави возило ако је продато, уништено или отписано и ако је власник промијенио стално пребивалиште, односно сједиште, у року од 15 дана. У истом року власник возила дужан је да пријави промјену било којег податка који је уписан у потврди о регистрацији и потврди о власништву возила.

Члан 209.

- (1) За возила која се региструју у Босни и Херцеговини издаје се једна од следећих регистарских таблица:
 - 1) регистарске таблице за моторна возила;
 - 2) регистарске таблице за прикључна возила;
 - 3) регистарске таблице за мотоцикле;
 - 4) регистарске таблице за моторна и прикључна возила дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Босни и Херцеговини и њиховог особља;
 - 5) регистарске таблице за возила која се извозе из Босне и Херцеговине и регистроваће се у иностранству;
 - 6) таблице за привремено регистрована возила и
 - 7) пробне таблице.
- (2) Ознаке на регистарским таблицама састоје се од одређених слова и бројева.
- (3) Возило регистровано у Босни и Херцеговини не може да напусти територију Босне и Херцеговине ако не носи истакнуту међународну ознаку Босне и Херцеговине.
- (4) Забрањено је истицање међународне ознаке друге државе на возилима регистрованим у Босни и Херцеговини.

Члан 210.

- (1) Моторна возила, осим мотоцикала, у саобраћају на путу морају да имају по двије регистарске таблице, а лаки мотоцикли, мотоцикли и прикључна возила по једну регистарску таблицу.
- (2) Регистарске таблице на возилу морају да буду постављене тако да су добро видљиве и читљиве, од којих је једна на предњој, а друга на задњој страни, а код лаког мотоцикла, мотоцикла и прикључних возила - на задњој страни.

Члан 211.

- (1) Кад управља моторним и прикључним возилом, возач мора да има код себе важећу потврду о регистрацији издату за то возило, као и полису обавезног осигурања, а моторна и прикључна возила регистрована у иностранству морају да имају међународну исправу о осигурању од аутомобилске одговорности која важи на подручју Босне и Херцеговине и дужан је да је покаже на захтјев полицајца или другог овлашћеног лица.

- (2) Кад управља возилом које је означено пробним таблицама, возач мора да има код себе важећу потврду и дужан је да је покаже на захтјев овлашћеног лица.

Члан 212.

Моторна и прикључна возила регистрована у иностранству могу да учествују у саобраћају на територији Босне и Херцеговине само ако имају важећу потврду о регистрацији возила и регистарске таблице које је издао надлежни орган земље у којој је возило регистровано, као и међународну ознаку земље регистрације.

Члан 213.

- (1) Моторна и прикључна возила дипломатских и конзуларних представништва и мисија страних држава и представништва међународних организација у Босни и Херцеговини и њиховог особља, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништва, страних дописништва и сталних страних дописника, односно странаца, сталних службеника страних дописништва и моторна и прикључна возила странаца којима је ради школовања, специјализације, научних истраживања, запошљавања или обављања професионалне дјелатности, пружања азила или признавања статуса избјеглог лица издато одобрење за привремени боравак дужи од шест мјесеци или за стално настањење у Босни и Херцеговини, као и моторна и прикључна возила држављана Босне и Херцеговине који се врате из иностранства, односно дођу у Босну и Херцеговину да у њој стално остану, могу да учествују у саобраћају у Босни и Херцеговини само ако су регистрована у Босни и Херцеговини.
- (2) Учествовање возила међународних оружаних снага стационараних у Босни и Херцеговини у саобраћају на путевима у Босни и Херцеговини регулисаће се посебним међународним уговором.

Члан 214.

- (1) Привремено могу да се региструју моторна и прикључна возила увезена из иностранства или набављена у Босни и Херцеговини чији су власници странци који у Босни и Херцеговини привремено бораве на основу важеће путне исправе, или држављани Босне и Херцеговине који ради школовања, специјализације, научног истраживања, запошљавања или обављања професионалне дјелатности привремено бораве у иностранству, моторна и прикључна возила која се користе на основу уговора о пословној сарадњи или уговора о закупу закљученог између домаћег и страног превозника, као и моторна и прикључна возила која се користе на сајмовима и спортским такмичењима.
- (2) Возило које у Босну и Херцеговину уђе са страним регистарским таблицама на којима ознаке и број нису у складу с одредбама међународних уговора које је ратификовала Босна и Херцеговина мора се привремено регистровати.
- (3) Привремена регистрација возила важи најдуже једну годину и може се, из оправданих разлога, продужити најдуже за још једну годину.

Члан 215.

- (1) За привремено регистровано возило издају се: потврда о регистрацији, потврда о власништву возила, стикер наљепница и одговарајуће регистарске таблице.
- (2) Кад управља привремено регистрованим возилом, возач код себе мора да има важећу потврду о регистрацији возила и дужан је да је покаже на захтјев овлашћеног лица.
- (3) Ближе одредбе о поступку и начину регистрације возила, изгледу и садржају привремене потврде о регистрацији, потврде о регистрацији, потврде о власништву возила, стикер наљепнице и регистарских таблица, о изгледу међународне ознаке Босне и Херцеговине и о димензијама, облику, боји, садржају, врсти и квалитету материјала

регистарских таблица правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Члан 216.

- (1) Регистрацију моторних и прикључних возила, те издавање регистарских таблица обављају органи надлежни за унутрашње послове.
- (2) Одредбе става (1) овог члана односе се на власнике возила који имају пребивалиште или сједиште, а расељена лица боравиште на територији Босне и Херцеговине.

3. Технички прегледи моторних и прикључних возила

Члан 217.

- (1) Ради провјеравања техничке исправности моторних и прикључних возила, обављају се технички прегледи тих возила.
- (2) Технички преглед возила може да буде редовни и ванредни.
- (3) На техничком прегледу утврђује се да ли моторно или прикључно возило има прописане уређаје и опрему и да ли је у исправном стању, те да ли оно испуњава и друге прописане услове за учествовање у саобраћају.
- (4) О извршеном техничком прегледу моторних и прикључних возила води се евиденција.

Члан 218.

- (1) Новопроизведена моторна и прикључна возила власници су дужни да одвезу на редован технички преглед у току мјесеца у којем истиче рок од 24 мјесеца од дана прве регистрације.
- (2) Возила стара двије и више година власници су дужни да одвезу на технички преглед сваких 12 мјесеци.
- (3) Рок важења редовног техничког прегледа означава се посебним знаком-наљепницом.

Члан 219.

- (1) Редовни технички преглед возила обавља се једанпут годишње, а за одређена моторна и прикључна возила сваких шест мјесеци, осим ако овим законом није другачије уређено.
- (2) Одобрење за рад, надзор над радом станица техничког прегледа моторних и прикључних возила издају и спроводе ентитетска и кантонална министарства и министарство Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, надлежна за саобраћај.
- (3) Надлежни органи из става (2) овог члана дио послова из своје надлежности могу да пренесу на одговарајуће стручне институције.
- (4) Ближе одредбе о садржају и начину обављања техничких прегледа, евиденцијама које се воде и обрасцима који се издају, условима које морају да задовоље овлашћене организације за обављање техничких прегледа, правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

X - ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ

Члан 220.

- (1) Овлашћено лице може возача или возача-инструктора да подвргне контроли помоћу одговарајућих средстава и апарата, или да га упути на стручни љекарски преглед ради провјеравања да ли има алкохола у организму или да ли показује знакове поремећености изазване дејством алкохола, односно да ли је под дејством опојних дрога или психоактивних лијекова на којима је означено да се не смију употребљавати прије и за вријеме вожње.
- (2) Возач или возач-инструктор из става (1) овог члана дужан је да приступи испитивању, односно стручном прегледу на који је упућен.

- (3) Анализа крви или урина обавља се код возача или возача-инструктора који пориче да је под дејством алкохола, чије је присуство у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима, као и да је под дејством опојних дрога или лијекова на којима је означено да не смију да се употребљавају прије и за вријеме вожње уколико би то изазвало штетне посљедице по његово здравље.
- (4) Ако је испитивањем спроведеним према одредбама овог члана утврђено да је возач или возач-инструктор под дејством алкохола, опојних дрога или лијекова на којима је означено да не смију да се употребљавају прије и за вријеме вожње, трошкове испитивања сноси возач, односно возач-инструктор.

Члан 221.

- (1) Брзина кретања возила утврђује се помоћу уређаја за мјерење брзине кретања возила, тахографског записа или непосредним праћењем возилом (видео-надзор).
- (2) Фотографија и видео-запис с подацима о утврђеној брзини, тахографски запис и записник о читању на радару који нема запис или брзиномјер служе као доказ о утврђеној брзини кретања возила.

Члан 222.

Ако је возачу или возачу-инструктору изречена мјера безбједности или заштитна мјера забране управљања моторним возилом, орган који возача води у евиденцији одузеће му дозволу и држаће је код себе док забрана траје.

Члан 223.

- (1) Ако здравствена организација приликом прегледа возача или возача-инструктора утврди да је постао физички или психички неспособан за управљање моторним возилима, дужна је да о свом налазу и мишљењу одмах обавијести орган надлежан за издавање возачке дозволе, који ће на основу тога возачу или возачу-инструктору одузети возачку дозволу за вријеме трајања те неспособности.
- (2) Возачу или возачу-инструктору који има право да управља моторним возилом више категорија, а то право за поједине категорије буде му ограничено из разлога предвиђених у ставу (1) овог члана, издаће се нова возачка дозвола у коју ће се уписати оне категорије моторних возила којима има право да управља.
- (3) Возачу или возачу-инструктору који не обави ванредни здравствени преглед на који је упућен, биће одузета возачка дозвола док се не подвргне том прегледу.

Члан 224.

- (1) Овлашћено лице на лицу мјеста привремено ће одузети возачку дозволу и искључити из саобраћаја возача којег затекне да управља возилом или да покушава да управља возилом ако је очигледно да је возач у таквом психо-физичком стању (умор, болест, дејство опојних дрога или лијекова на којима је означено да се не смију употребљавати прије и за вријеме вожње) да није способан безбједно да управља возилом.
- (2) Овлашћено лице поступиће на начин из става (1) овог члана према возачу из члана 174. став (2) овог закона за којег утврди да у организму има алкохола или да показује знаке поремећености изазване дејством алкохола, као и према возачу за којег утврди да је под дејством алкохола, у складу са чланом 174. став (3) овог закона.
- (3) Овлашћено лице искључиће из саобраћаја и возача којег затекне да управља моторним возилом а нема возачку дозволу одређене категорије, или да управља возилом у вријеме док је на снази мјера надлежног органа којом је возачу забрањено управљање моторним возилом.
- (4) Овлашћено лице поступиће на начин из ст. (1) и (3) овог члана и према возачу-инструктору којег затекне да

оспособља кандидата за возача под дејством алкохола, у складу са чланом 174. став (3) овог закона, или који показује знаке поремећености изазване дејством алкохола, као и кад га затекне да оспособља кандидата за возача а нема возачку дозволу одређене категорије, или у вријеме кад је на снази мјера надлежног органа којом је возачу-инструктору забрањено управљање моторним возилом.

- (5) Овлашћено лице поступиће на начин из става (1) овог члана према возачу из члана 199. овог закона који непрекидно управља возилом дуже од четири сата и 30 минута, односно који у току 24 часа управља возилом дуже од девет сати, као и према возачу из члана 201. овог закона који у току 24 часа возилом пређе више од 500 км пута, односно који управља возилом непрекидно дуже од девет сати.
- (6) Овлашћено лице поступиће на начин из става (1) овог члана према возачу или возачу-инструктору из члана 219. став (2) овог закона који одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу на који је упућен.
- (7) Надлежни орган чије је овлашћено лице одузело возачку дозволу према одредбама ст. (1), (2), (4), (5) и (6) овог члана дужан је да врати дозволу возачу чим престану разлози због којих је одузета, а најкасније у року од 24 часа од дана одузимања, ако су престали разлози због којих је дозвола одузета.
- (8) Ако возач не преузме возачку дозволу у року од три дана од дана одузимања, а возачка дозвола се не води у евиденцији органа чије је овлашћено лице ту дозволу одузело, надлежни орган доставиће возачку дозволу органу у чијој се евиденцији та дозвола води.
- (9) Овлашћено лице које је одузело возачку дозволу према одредбама ст. (1), (2), (4), (5) и (6) овог члана дужно је да о томе изда возачу потврду која садржи: име и презиме возача, број одузете возачке дозволе, дан и сат њеног одузимања и начин њеног враћања.

Члан 225.

- (1) Возачу моторног возила који је правоснажном судском одлуком кажњен за прекршаје кажњиве према одредбама члана 235. ст. (1) и (2), члана 236. члана 237. став (2), члана 238. став (2) или члана 239. став (2) овог закона, осим казни прописаних казним одредбама овог закона, одређују се и казни бодови.
- (2) Број казних бодова је један и два, зависно од тежине учињеног прекршаја.
- (3) Казни бодови евидентирају се у евиденцији возача, на основу правоснажне судске одлуке.
- (4) У случају стицања казних бодова, казна се изриче за прекршај који носи већи број казних бодова.
- (5) Возача којем је у року од једне године због учињених прекршаја из овог закона одређено најмање десет казних бодова надлежни орган код којег се води у евиденцији позваће на предавања о посљедицама које произлазе из непоштовања или непознавања саобраћајних прописа.
- (6) Возачу који се не одазове на предавања из става (5) овог члана рјешењем ће се привремено одузети возачка дозвола, док се не одазове на предавања.
- (7) Жалба на рјешење о привременом одузимању возачке дозволе не одгађа извршење рјешења.
- (8) Возачу којем је у року од једне године због учињених прекршаја из овог закона одређено најмање петнаест казних бодова биће одузета возачка дозвола у трајању од 30 дана и биће упућен на провјеру познавања саобраћајних прописа.
- (9) Возачка дозвола одузета на основу става (8) овог члана биће враћена возачу по истеку рока из става (8) овог члана

уз предочење доказа да је задовољио на провјери познавања саобраћајних прописа.

- (10) Возачу којем у року од двије године због учињених прекршаја из овог закона поново буде одређено петнаест казних бодова биће одузета возачка дозвола у трајању од 60 дана.
- (11) Рјешење о одузимању возачке дозволе доноси орган код којег се возач води у евиденцији.
- (12) Жалба на рјешење не одгађа извршење рјешења.
- (13) Возачка дозвола одузета на основу става (10) овог члана биће враћена возачу по истеку рока из става (10) овог члана, уз предочење доказа да је задовољио на провјери познавања саобраћајних прописа.

Члан 226.

- (1) Возач који је позван на предавања и који приступи провјери познавања саобраћајних прописа сноси трошкове предавања, односно провјере у висини коју одреди надлежни орган.
- (2) Возач моторног возила који на провјери не покаже потребно знање може се, на свој захтјев, подврћи поново провјери послје истека 15 дана од дана претходне провјере.
- (3) Ако возач моторног возила и послје двије провјере не покаже довољно знање, не може да приступи даљњој провјери док не истекне два мјесеца од дана последње провјере.
- (4) Казнени бодови за појединачан прекршај бришу се из евиденције након истека 12 мјесеци од дана када су одређени, а за возаче којима су изречене мјере из члана 225. ст. (8) и (10) овог закона.

Члан 227.

Возач којем је одлуком надлежног органа забрањено управљање моторним возилом на основу члана 221. овог закона, возач којем је возачка дозвола одузета на основу члана 222. став (1) овог закона, возач којем је возачка дозвола привремено одузета на лицу мјеста на основу члана 223. овог закона, као и возач којем је возачка дозвола задржана на основу члана 225. ст. (1) и (3) овог закона не смије у саобраћају на путу да управља моторним возилом за вријеме трајања забране, односно за вријеме за које му је возачка дозвола одузета или задржана.

Члан 228.

- (1) Ако овлашћено лице затекне возило које због техничке неисправности угрожава или смета другим учесницима у саобраћају, или на којем је терет неправилно натоварен, односно недовољно обезбијеђен, или којим се, без дозволе, превози терет чије димензије, односно маса прекорачују највеће дозвољене димензије, односно масу или осовинско оптерећење, или које се креће путем на којем је кретање те врсте возила забрањено, или се креће без зимске опреме на дијелу пута и у вријеме кад је зимска опрема обавезна наредиће возачу да одмах прекине кретање возилом и отклони неисправност, или да возило одвезе до одређеног мјеста гдје може да отклони неисправност, односно да возилом настави кретање на путу на којем је кретање те врсте возила дозвољено, односно да употријеби зимску опрему.
- (2) Ако возач не поступи по наређењу из става (1) овог члана, овлашћено лице искључиће возило из саобраћаја и одузеће књижицу возила.
- (3) Возач односно власник возила искљученог из саобраћаја одговоран је за чување возила од крађе или других незаконитих радњи према возилу.

Члан 229.

- (1) Овлашћено службено лице наредиће да се возило премјести на друго мјесто ако је возило заустављено или

паркирано на мјестима из члана 74. овог закона, ако је возило паркирано у пјешачкој зони, као и ако је возило паркирано на мјесту резервисаном за возила инвалида.

- (2) Овлашћено службено лице одредиће да се возило премјести на друго мјесто и у свим другим случајевима када је заустављено или паркирано на мјесту на којем угрожава безбједност саобраћаја, или омета нормалан ток саобраћаја, односно кретање пјешака.
- (3) Трошкове премјештања возила у свим случајевима сноси возач или власник возила.
- (4) Премјештање возила на друго мјесто уређује се прописима ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Члан 230.

- (1) Овлашћено лице искључиће из саобраћаја возило које није регистровано, или које нема прописане регистарске таблице.
- (2) Овлашћено лице које је искључило возило из саобраћаја возачу ће на лицу мјеста привремено одузети потврду о власништву возила, а за прекршај из става (1) овог члана одузеће и регистарске таблице.
- (3) Надлежни орган чије је овлашћено лице привремено одузело потврду о власништву возила, према одредбама овог члана и члана 228. став (2) овог закона, дужан је да возачу врати потврду о власништву возила чим престану разлози због којих је одузета, а најкасније у року од 24 часа по престанку постојања тих разлога, а регистарске таблице доставити надлежном органу код којег се возило води у евиденцији у року од три дана.
- (4) Овлашћено лице које је привремено одузело потврду о власништву возила или регистарске таблице дужно је да о томе изда возачу потврду која садржи назив и сједиште органа чије је овлашћено лице одузело потврду о власништву возила и регистарске таблице, врсту и регистарски број возила, назив органа који је издао потврду о власништву возила, име и презиме власника и његову адресу, име и презиме возача и његову адресу, разлог одузимања, датум, вријеме, пут и мјесто одузимања, начин и вријеме враћања потврде о власништву возила и печат и потпис овлашћеног лица.
- (5) Ако возач не преузме одузету потврду о власништву возила у року од три дана од дана одузимања, потврда о власништву возила биће достављена надлежном органу у чијој се евиденцији возило води.

Члан 231.

- (1) На ванредни технички преглед упутиће се моторно или прикључно возило које је искључено из саобраћаја због техничке неисправности уређаја за управљање или уређаја за заустављање, возило које је у саобраћајној несрећи толико оштећено да се оправдано може закључити да су на њему оштећени склопови и уређаји који су битни за безбједност саобраћаја, возило за које се основано посумња да има неисправан уређај за погон на течни гас, возило за које се основано посумња да има неисправан уређај за спајање вучног и прикључног возила, возило које издувним гасовима или на други начин прекомјерно загађује ваздух, као и возило које производи прекомјерну buku.
- (2) Уколико се у случају из става (1) овог члана на ванредном техничком прегледу потврде неисправности због којих је возило упућено на ванредни технички преглед, или се установи друга неисправност за коју је прописано искључивање из саобраћаја, надлежни орган који је упутио возило на ванредни технички преглед привремено ће одузети и задржати књижицу возила док се наведене неисправности не отклоне и док се то не потврди на новом техничком прегледу, о чему издаје потврду у складу са чланом 230. став (4) овог закона.

- (3) Уколико возач, односно власник возила из става (2) овог члана не преузме привремено одузету и задржану књижицу возила у року од три дана од дана одузимања, а књижица возила се не води у евиденцији органа чије је овлашћено лице књижицу одузело, потврда о власништву возила биће достављена надлежном органу код којег се возило води у евиденцији.
- (4) Ближе одредбе о садржају програма и начину одржавања предавања о посљедицама које произлазе из непоштовања или непознавања саобраћајних прописа и програму и начину провере познавања саобраћајних прописа, саобраћајних знакова и вјештине управљања моторним возилом, извршењу мјера безбједности и заштитних мјера забране управљања моторним возилом правилником прописује министар, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

XI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 232.

- (1) Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казниће се за прекршај предузеће и друго правно лице, а новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ казниће се за прекршај физичко лице које самостално обавља дјелатност ако:
- 1) не одржава јавне путеве за безбједан и несметан саобраћај или не организује и трајно контролише стање и одржавање јавних путева, објеката, саобраћајне сигнализације и опреме на путевима (члан 4);
 - 2) производи, одржава, поправља или преправља возила или пушта у саобраћај возила, уређаје или резервне дијелове за возила противно одредбама члана 6;
 - 3) не успостави Централни регистар или редовно не доставља одговарајуће податке Централном регистру (члан 10);
 - 4) поставља посебне објекте на путу противно одредбама члана 47;
 - 5) не обезбједи возачу који управља аутобусом, теретним моторним возилом или скупом возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг непрекидан једанаесточасовни одмор прије почетка његовог радног дана (члан 200. став (1));
 - 6) не обезбједи да возача који управља аутобусом, теретним моторним возилом или скупом возила чија је највећа дозвољена маса већа од 20 тона, кад у току 24 часа прелази више од 500 км, замијени други возач најкасније након девет сати управљања возилом, односно након пређених 500 км пута (члан 201);
 - 7) пушта у саобраћај моторна и прикључна возила, резервне дијелове, опрему и уређаје за возила произведене у иностранству противно одредбама члана 205;
 - 8) појединачно производи, преправља или поправља у већем обиму возила на моторни погон и прикључна возила противно одредбама члана 206.
- (2) За прекршај из става (1) казниће се новчаном казном од 500,00 КМ до 1.000,00 КМ одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

Члан 233.

- (1) Новчаном казном од 1.000,00 КМ до 8.000,00 КМ казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице ако:
- 1) не пројектује, не изграђује, не опрема и не одржава путеве тако да одговарају својој намјени и безбједности саобраћаја (члан 11. став (1));
 - 2) нареди или дозволи да се његовим возилом на моторни погон вуче прикључно возило противно одредбама члана 81;

- 3) нареди или дозволи вучу натовареног теретног возила с прикључним возилом или без прикључног возила, односно трактора с приколицом, противно одредбама члана 87;
- 4) нареди или дозволи да се на његово возило уграде уређаји за давање посебних знакова, или да се такво возило употребљава у саобраћају на путу противно одредбама члана 126. став (5);
- 5) нареди или дозволи да се његово возило у саобраћају на путу оптерети преко дозвољене носивости, или преко дозвољеног осовинског оптерећења, или преко највеће дозвољене масе, или преко могућности које дозвољавају особине пута и техничко-конструкционе могућности возила, или ако се његовим возилом превози терет који није распоређен или причвршћен на начин одређен у члану 127;
- 6) у погледу обиљежавања јавних путева саобраћајним знаковима не поступи према одредбама члана 130. ст. (1) и (2);
- 7) не постави или не одржава саобраћајне знакове на путу тако да буду лако уочљиви дању и ноћу, или ако не уклони, не допуни или не замијени саобраћајне знакове који не одговарају измијењеним условима саобраћаја на путу или захтјевима безбједности саобраћаја (члан 131);
- 8) на јавном путу постави табле, знакове, свјетла, стубове или друге сличне предмете којима се заклања или умањује видљивост постављених саобраћајних знакова, или који својим обликом, бојом, изгледом или мјестом постављања подражавају или личе на неки саобраћајни знак, или засљепљују учеснике у саобраћају, или одвраћају њихову пажњу у мјери која може бити опасна за безбједност саобраћаја (члан 133);
- 9) на јавном путу ван насеља са савременим коловозом за саобраћај у оба смјера на којем постоје само двије саобраћајне траке не одвоји те траке одговарајућом уздужном линијом на коловозу, а на магистралном путу не обиљежи их и ивичним линијама (члан 143. став (2));
- 10) не постави одговарајуће саобраћајне знакове испред прелаза пута преко жељезничке пруге у истом нивоу (члан 145);
- 11) поступи противно одредбама члана 149;
- 12) не постави уређај за давање свјетлосних знакова или уређај за давање звучних сигнала на прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу у случајевима из члана 150;
- 13) на путу на којем су настале препреке које се не могу одмах отклонити или на којем се изводе радови не поступи према одредбама члана 151. ст. (1) и (2);
- 14) не обавијести најближу полицијску станицу о пријему лица повријеђеног у саобраћајној несрећи или о смрти лица повријеђеног у саобраћајној несрећи (члан 157);
- 15) нареди или дозволи да његовим возилом управља лице које нема право да управља моторним возилом, или нема право да управља возилом оне категорије у коју се убраја возило (члан 172. став (3));
- 16) нареди или дозволи да возилом управља возач за којег се може закључити да због умора, болести, тешког психичког стања или употребе опојних дрога или лијекова на којима је означено да се не смију употребљавати прије и за вријеме војње није у стању да безбједно управља возилом (члан 173.);
- 17) нареди или дозволи да возач, односно возач-инструктор који у организму има алкохола или показује знаке поремећености изазване дејством алкохола почне да управља возилом, односно да оспособљава кандидата за возача у практичном управљању возилом противно одредбама члана 174.:

- 18) возач аутобуса или теретног моторног возила или скупа возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг управља возилом непрекидно дуже од четири сата и тридесет минута (члан 199. став (1));
 - 19) у саобраћају на путу користи возило које не испуњава прописане услове у погледу димензија, укупне масе или осовинског оптерећења, или нема исправне прописане уређаје за управљање, уређаје за заустављање, уређаје за спајање вучног и прикључног возила, тахограф и пнеуматике (члан 203. став (1));
 - 20) поступи противно одредбама члана 206;
 - 21) на возилу користи регистарске таблице које нису издате за то возило (члан 209. став (1));
 - 22) нареди или дозволи да возач управља моторним возилом у саобраћају противно одредби члана 227;
 - 23) нареди или дозволи да у саобраћају на путу учествује моторно или прикључно возило које је упућено на ванредни технички преглед, а није обављен тај преглед (члан 231).
- (2) За прекршај из става (1) казниће се новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.
 - (3) За прекршај из става (1) казниће се новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одговорно лице у државном органу.
 - (4) За прекршаје из става (1) казниће се новчаном казном од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ и физичко лице које самостално обавља дјелатност властитим радом и средствима у виду занатске дјелатности.

Члан 234.

- (1) Новчаном казном од 400,00 КМ до 5.000,00 КМ казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице ако:
 - 1) поступи противно одредби члана 7.;
 - 2) не поступи према одредбама члана 20;
 - 3) не предузима практичне мјере ради отклањања одређених недостатака на путу, гдје је пут узрок саобраћајних несрећа (члан 21. став (1));
 - 4) не поступи према одредбама члана 22;
 - 5) не поступи у складу са чланом 23;
 - 6) остави на путу оштећена возила, предмете или материје које могу да ометају или угрозе безбједност саобраћаја или загађују околину (члан 26. став (1));
 - 7) нареди или дозволи да у саобраћају на путу учествује возило за превоз дјете које није обиљежено посебним знаком (члан 30. став (5));
 - 8) на своја моторна или прикључна возила не стави прописану ознаку о највећој дозвољеној брзини кретања за та возила (члан 46. став (3));
 - 9) нареди или дозволи вучу неисправног возила на моторни погон противно одредбама члана 85. став (2);
 - 10) нареди или дозволи да се његовим возилом превози терет противно одредбама члана 129;
 - 11) не обезбједи да терет на возилу ноћу, као и дању у случају смањене видљивости, буде означен на начин утврђен у члану 129;
 - 12) ако уклони или оштети саобраћајни знак или измијени значење саобраћајног знака (члан 132. став (2));
 - 13) на аутопуту, путу резервисаном за саобраћај моторних возила, магистралном, регионалном и локалном путу знакове опасности и знакове изричитих наредби не пресвуче рефлектујућим материјама, или их не освијетли сопственим извором свјетлости (члан 135);
 - 14) ивице коловоза на дијелу пута кроз тунел, као и врхове пјешачких острва, острва за усмјеравање саобраћаја и друге објекте на коловозу који ноћу нису довољно освијетљени не обиљежи на начин прописан у члану 141. ст. (2) и (3);
 - 15) приликом извођења радова на путу постави бранике који нису обојени, односно освијетљени на начин прописан у члану 151. став (3);
 - 16) управља возилом, или дозволи, или нареди да његовим возилом управља лице које нема право да управља моторним возилом, или нема право да управља возилом оне категорије у коју се убраја возило (члан 172. став (3));
 - 17) моторно возило на којем се кандидат за возача оспособљава за практично управљање возилом не обиљежи посебним таблицама (члан 183.);
 - 18) изда међународну возачку дозволу противно одредби члана 192. став (3);
 - 19) дозволи да се кандидат за возача моторног возила обучава из практичног дијела обуке без здравственог прегледа (члан 193. став (1));
 - 20) дозволи да његовим возилом управља лице које није обавило контролни здравствени преглед, односно управља возилом а није обавило контролни здравствени преглед (чл. 195,196. и 197);
 - 21) нареди или дозволи да његовим моторним и прикључним возилом у саобраћају управља возач противно одредбама члана 200;
 - 22) нареди или дозволи да се у саобраћају на путу користи возило које нема прописану опрему или исправне прописане уређаје, осим уређаја за: управљање, заустављање, спајање вучног или прикључног возила, тахограф и пнеуматике (члан 203);
 - 23) нареди или дозволи да његова нерегистрована моторна или прикључна возила учествују у саобраћају на путу (члан 207. став (1));
 - 24) нареди или дозволи да његова моторна или прикључна возила учествују у саобраћају на путу без пробних таблица, или после истека важења пробних таблица (члан 207. ст. (2) и (3));
 - 25) нареди или дозволи да у саобраћају на путу учествује његово моторно или прикључно возило после истека важења саобраћајне дозволе или потврде о коришћењу пробних таблица (члан 211);
 - 26) обавља технички преглед супротно одредбама члана 217.
- (2) За прекршаје из става (1) казниће се новчаном казном од 500,00 КМ до 1.000,00 КМ и физичко лице које самостално обавља дјелатност.
- (3) За прекршај из става (1) казниће се новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.
- (4) За прекршај из става (1) казниће се новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одговорно лице у државном органу.

Члан 235.

- (1) Новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ казниће се за прекршај:
 - 1) возач који не заустави возило кад наиђе на возило којим се превозе дјета, кад је то возило заустављено на коловозу ради улажења или излажења дјете (члан 30. став (4));
 - 2) возач који на путу поступа противно одредбама члана 40. став (3);

- 3) возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је за више од 30 км на сат већа од дозвољене брзине, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је за више од 50 км на сат већа од дозвољене брзине (чл. 44. и 46. ст. (1) и (2));
 - 4) возач који у вези с пропуштањем возила поступи противно одредбама члана 49;
 - 5) возач који на мјесту на којем је саобраћај регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима не заустави возило на знак црвеног свјетла (члан 51. став (1) тачка 1));
 - 6) возач који недозвољено претиче са десне стране (члан 58. став (1));
 - 7) возач који са лијеве стране претиче возило које је на коловозу заузело такав положај и чији возач даје такав знак да се са сигурношћу може закључити да то возило скреће улијево (члан 58. став (2));
 - 8) возач који са лијеве стране претиче возило које се креће по шинама постављеним на средини коловоза, или ако га претиче са десне стране кад између тог возила и десне ивице коловоза не постоји саобраћајна трака (члан 58. став (3));
 - 9) возач који повећава брзину кретања свог возила док га друго возило претиче (члан 60. став (2));
 - 10) возач који почне претицање заустављене колоне возила или колоне возила у кретању (члан 61. став (1) тачка 1));
 - 11) возач који почне претицање или обилажење кад је возач возила које се креће иза њега почео претицање (члан 61. став (1) тачка 2));
 - 12) возач који почне претицање кад је возач возила које се на истој саобраћајној траци креће испред њега дао знак да намјерава да изврши претицање или обилажење (члан 61. став (1) тачка 3));
 - 13) возач који почне претицање кад саобраћајна трака којом намјерава да то учини није слободна на довољном растојању и тиме угрози или омета саобраћај из супротног смјера (члан 61. став (1) тачка 4));
 - 14) возач који почне претицање или обилажење на саобраћајној траци која је намијењена кретању возила из супротног смјера ако по извршеном претицању или обилажењу не може без ометања или угрожавања других учесника у саобраћају поново да заузме положај на саобраћајној траци којом се кретао прије почетка претицања или обилажења, као и возач који почне претицање на саобраћајној траци која је намијењена принудном заустављању возила (члан 61. став (1) тач. 5) и 6));
 - 15) возач који обавља претицање на саобраћајној траци која је намијењена саобраћају из супротног смјера испред врха превоја пута или у кривини гдје је прегледност недовољна (члан 63);
 - 16) возач који претиче друго возило противно одредбама члана 64;
 - 17) возач који претиче возило које је стало испред обиљеженог пјешачког прелаза ради пропуштања пјешака (члан 65);
 - 18) возач који не заустави возило испред обиљеженог пјешачког прелаза кад му је датим знаком забрањен пролаз (члан 111. став (1));
 - 19) возач или гонич стокe који се не заустави пред прелазом пута преко жељезничке пруге у истом нивоу ако је уређај за затварање спуштен, или ако је тај уређај већ почео да се спушта, или ако се дају свјетлосни или звучни сигнали упозорења да ће тај уређај почети да се спушта, односно да пругом наилази воз (члан 114.);
 - 20) возач или гонич стокe који се не заустави пред прелазом пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем су постављени свјетлосни саобраћајни знакови кад се појави црвено трепћуће или црвено непрекидно свјетло (члан 115. став (1));
 - 21) возач који у саобраћају на путу употребљава возило противно одредби члана 126. став (5);
 - 22) лице које уклони или оштети саобраћајни знак или опрему пута, или измијени значење саобраћајног знака (члан 132. став (2));
 - 23) лице које поступи противно одредби члана 133;
 - 24) учесник у саобраћају који не поступа по захтјеву израженом помоћу знака или према наредби овлашћеног лица (члан 152. став (1));
 - 25) возач који управља возилом под дејством опојних дрога или лијекова на којима је означено да не смију да се употребљавају прије и за вријеме вожње (члан 173.);
 - 26) возач који управља или почне да управља возилом у саобраћају на путу или возач-инструктор док оспособљава кандидата за возача у практичном управљању возилом, код којег се утврди количина алкохола у крви преко 1г/кг (члан 174. став (2));
 - 27) возач који у саобраћају на путу управља моторним возилом прије стицања права на управљање моторним возилом (члан 184);
 - 28) возач који управља моторним возилом оне категорије која није назначена у његовој возачкој дозволи (члан 185);
 - 29) возач који у саобраћају на путу управља возилом које не испуњава прописане услове у погледу димензија, укупне масе или осовинског оптерећења, или нема исправне прописане уређаје за управљање, уређаје за заустављање, уређаје за спајање вучног и прикључног возила, тахограф, пнеуматике или нема тахограф, или ако га за вријеме вожње не укључи (члан 203. став (1));
 - 30) возач који учествује у саобраћају с нерегистрованим возилом (члан 207);
 - 31) возач који у саобраћају на путу управља моторним или прикључним возилом које није регистровано (члан 208. став (1));
 - 32) возач који у саобраћају на путу управља моторним или прикључним возилом после истека важења саобраћајне дозволе или потврде о коришћењу пробних таблица (члан 211. став (2));
 - 33) возач или возач-инструктор који одбија да се обави испитивање помоћу одговарајућих средстава и апарата или стручни преглед ради провјеравања да ли има алкохола у организму или да ли показује знаке поремећености изазване дејством алкохола, односно да ли се налази под дејством опојних дрога или лијекова на којима је означено да не смију да се употребљавају прије и за вријеме вожње (члан 220. ст. (1) и (2));
 - 34) возач који у саобраћају на путу управља возилом противно одредби члана 227.
- (2) За прекршаје из тач. 1), 2), 3), 5), 10), 11), 13), 14), 15), 17), 18), 25), 26), 32) и 33) става (1) овог члана, возачу или возачу-инструктору, уз казну, изрећи ће се заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до четири мјесеца, а и за друге прекршаје из тог става та мјера може се изрећи у истом периоду.
- (3) За прекршаје из става (1) овог члана којим је изазвана саобраћајна несрећа, учинилац ће се казнити новчаном казном од 300,00 КМ до 1.000,00 КМ, а возачу, уз казну, изрећи ће се и заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног мјесеца до шест мјесеци.

- (4) Осим новчане казне за прекршаје из става (2) овог члана, возачу или возачу-инструктору одређују се и два казнена бода, а за остале прекршаје из става (1) овог члана возачу или возачу-инструктору, осим новчане казне, одређује се и један казнени бод.

Члан 236.

- (1) Новчаном казном од 50,00 КМ до 250,00 КМ казниће се за прекршај:

- 1) лице које на путу остави оштећено возило, предмете или материје које могу да ометају или угрозе безбједност саобраћаја (члан 26. став (1));
- 2) возач који са коловоза не уклони предмете који са возила падну на пут и предмете које је приликом заустављања возила ставио на пут (члан 26. став (3));
- 3) возач који се несмањеном брзином креће поред возила јавног превоза путника или поред аутобуса којим се обавља превоз за властите потребе заустављеног на стајалишту и тиме угрози лица која у то возило улазе или из њега излазе (члан 30. став (1));
- 4) возач који намјерава да на путу обави неку радњу возилом а претходно се није увјерио да то може да учини без опасности за друге учеснике у саобраћају или за имовину (члан 36);
- 5) возач који се не креће десном страном коловоза у смјеру кретања (члан 39. став (1)) или који возило у кретању држи противно одредбама члана 39. став (2);
- 6) возач који на путу са коловозом за саобраћај возила у оба смјера, на којем постоје најмање четири саобраћајне траке, прелази возилом на коловозну траку намијењену за саобраћај возила из супратног смјера (члан 40. став 1));
- 7) возач који брзину кретања свог возила не прилагоди особинама и стању пута и другим саобраћајним условима тако да возило не може благовремено да заустави пред препреком коју под датим условима може да предвиди (члан 43. став (1));
- 8) возач који се приближава раскрсници толиком брзином да не може да се заустави и пропусти возила која на раскрсници имају првенство пролаза (члан 50. став (2));
- 9) озач који обавља претицање или обилажење кад с обзиром на карактеристике пута и постојеће околности на путу у саобраћају или на техничке особине возила угрожава друге учеснике у саобраћају (члан 58. став (2));
- 10) лице које поступи противно одредбама члана 70. став (2);
- 11) возач који возилом пресијече колону дјецe, војника, погребну поворку или другу организовану поворку која се креће по коловозу (члан 80);
- 12) возач возила на моторни погон који приликом вуче прикључног возила поступи противно одредбама члана 81;
- 13) пјешак, односно водич или гонич стоке који поступи противно одредби члана 92. став (1);
- 14) гонич стоке који не надзире стоку која се креће по путу (члан 104. став (1));
- 15) возач који у односу на пјешака који је ступио или ступа на обиљежени пјешачки прелаз поступа противно одредбама члана 111. ст. (2) и (3);
- 16) возач који се возилом приближава прелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на начин противан одредбама члана 113;
- 17) возач моторног возила које вуче друго моторно возило ако поступи противно одредбама члана 118. став (1) и члана 122;

18) возач или пјешак који у односу на возила под пратњом поступи противно одредбама члана 125;

19) возач или пјешак који у односу на возила с правом првенства пролаза поступи противно одредбама члана 126. ст. од (1) до (4);

20) возач који возилом превози терет којим се угрожава безбједност учесника у саобраћају, или наноси штета путу или објектима на путу (члан 127. став (2) тачка 1);

21) возач који се возилом креће саобраћајном траком на којој је свјетлосним саобраћајним знаком означено да је забрањен саобраћај у смјеру у којем се он креће (члан 139. став (1));

22) лице које је учествовало у саобраћајној несрећи ако поступи противно одредбама члана 154. став (1);

23) возач који на захтјев овлашћеног лица не превезе лице повријеђено у саобраћајној несрећи до најближе здравствене установе (члан 156. став (1));

24) ако не поступи према одредбама члана 158. ст. (2) и (3);

25) власник возила који своје возило да на управљање лицу из члана 172. став (3);

26) власник возила који не поднесе податке о идентитету лица којем је дао возило на управљање (члан 172. став (4));

27) возач који управља или почне да управља возилом у саобраћају на путу или возач-инструктор док осposобљава кандидата за возача у практичном управљању возилом, код којег се утврди да количина алкохола у крви прелази количину од 0,3 г/кг до 1 г/кг (члан 174. став (2));

28) возач који поступи противно одредбама члана 190. став (1);

29) власник возила ако у року од осам дана не врати регистарске таблице надлежном органу (члан 208. став (4));

30) власник возила који поступи противно одредбама члана 208. став (5);

31) возач који у саобраћају на путу учествује моторним или прикључним возилом које је упућено на технички преглед, а није подвргнуто том прегледу (члан 231).

- (2) Ако је прекршајем из става (1) овог члана изазвана непосредна опасност за другог учесника у саобраћају, или проузрокована саобраћајна несрећа, учинилац прекршаја казниће се новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одредиће му се један или два казнена бода, а ако је учинилац прекршаја возач моторног возила, може се изрећи и заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању до два мјесеца.

- (3) Осим новчане казне, за прекршаје из става (1) овог члана возачу се одређују и један или два казнена бода.

Члан 237.

- (1) Новчаном казном од 50,00 КМ казниће се за прекршај:

1) возач који не заустави возило иза возила јавног превоза путника, или иза аутобуса којим се обавља превоз за властите потребе заустављеног на стајалишту када лица морају да пређу преко саобраћајне траке или бицикличке траке којом се његово возило креће (члан 30. став (3));

2) возач који мијења начин управљања возилом наглим смањивањем брзине кретања возила (члан 42. став (1));

3) возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је за више од 20 до 30 км на час већа од дозвољене брзине, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је од 30 до 50 км на час већа од дозвољене брзине (члан 44. и члан 46. ст. (1) и (2));

- 4) возач који на раскрсници скрене возилом у правцу означеном зеленом свијетлећем стрелицом и при томе омета саобраћај возила која се крећу по путу на који улази, или не пропусти пјешаке који прелазе преко коловоза (члан 52. став (1));
 - 5) возач који у случајевима из члана 60. став (3) не помјери своје возило ка десној ивици коловоза, односно не заустави возило на погодном мјесту;
 - 6) возач који послје извршеног претицања или обилажења возилом поново не заузме положај на саобраћајној траци којом се до тада кретао (члан 62);
 - 7) возач возилом претиче друго возило које се приближава обилеженом пјешачком прелазу, или које прелази пјешачки прелаз (члан 65);
 - 8) возач који прије него што напусти возило не предузме све мјере којима се спречава да оно само крене с мјеста на којем је остављено (члан 78);
 - 9) возач који својим возилом ноћу вуче возило на моторни погон противно одредбама члана 83;
 - 10) возач који поступи противно одредбама члана 90;
 - 11) возач возила на моторни погон који употребљава свијетла за означавање возила противно одредбама члана 94;
 - 12) возач возила на моторни погон који по магли не употребљава прописана свијетла, или ако та свијетла употребљава на начин супротан одредбама члана 95;
 - 13) возач који не држи потребно растојање кад се креће иза другог возила (члан 96);
 - 14) возач возила на моторни погон чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг, или му је дужина већа од седам метара, ако не држи своје возило на прописаном растојању од истог таквог возила испред себе (члан 97. став (1));
 - 15) возач мотоцикла и лаког мотоцикла и лица која се превозе тим возилом ако у саобраћају на путу не носе одговарајућу заштитну кацигу за вријеме вожње (члан 102);
 - 16) пјешак који на обилеженом пјешачком прелазу на којем је саобраћај пјешака регулисан свијетлосним саобраћајним знаковима за пјешаке не поступи према тим знаковима (члан 109. став (1));
 - 17) учесник у саобраћају који је приликом прелажења преко жељезничке пруге у истом нивоу поступио противно одредбама члана 115. ст. (2) и (3);
 - 18) пјешак, гонич стоке и возач возила које се не сматра моторним возилом, или возач моторног возила које не може да развије брзину од најмање 40 км на час ако се крећу по аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила или брзом путу (члан 116. ст. (1) и (2) и члан 120);
 - 19) возач моторног возила који заустави возило на аутопуту или на аутопуту обавља полукружно окретање возилом из једног смјера саобраћаја у супротни смјер, или кретање уназад (члан 117. ст. (1) и (3));
 - 20) возач моторног возила који поступи противно одредби члана 120;
 - 21) возач који возилом на путу кроз тунел изводи радње чије је извођење у тунелу забрањено (члан 123);
 - 22) возач возила на моторни погон који за вријеме кретања кроз тунел не држи упаљена кратка свијетла за освјетљавање пута (члан 124);
 - 23) возач који управља возилом које је оптерећено противно одредби члана 127. став (1);
 - 24) возач који оптерети возило којим управља противно одредбама члана 127. став (2) тач. од 2) до 5);
 - 25) возач који у вези са распоређивањем терета на возилу или означавањем терета поступи противно одредбама члана 128;
 - 26) возач који терет на возилу ноћу, као и дању у случају смањене видљивости, не означи на начин из члана 129;
 - 27) возач који поступа супротно одредбама члана 186. ст. (7) и (8);
 - 28) возач који теретним моторним возилом чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг или аутобусом управља непрекидно дуже од четири сата и 30 минута, или кад у току 24 часа управља дуже од девет сати (члан 199. ст. (1) и (3));
 - 29) возач који поступа супротно одредбама члана 200. ст. (2);
 - 30) возач који поступа противно одредби члана 209. став (4).
- (2) Ако је прекршајем из става (1) изазвана саобраћајна несрећа, учинилац ће се казнити новчаном казном од 50,00 КМ до 200,00 КМ, а ако је учинилац прекршаја возач моторног возила, одредиће му се један или два казнена бода.
- (3) За прекршај из става (1) којим је изазвана саобраћајна несрећа возачу се може изрећи забрана управљања моторним возилом у трајању до два мјесеца.

Члан 238.

- (1) Новчаном казном од 40,00 КМ казниће се за прекршај:
- 1) возач који управља возилом за превоз дјете које није обилежено посебним знаком (члан 30. став (5));
 - 2) возач који не омогући укључивање у саобраћај возилу јавног градског превоза путника, или посебно обилеженом возилу за превоз дјете, кад та возила излазе са стајалишта (члан 31. став (1));
 - 3) возач возила јавног градског превоза путника, као и возач посебно обилеженог возила за превоз дјете, који приликом укључивања у саобраћај са стајалишта поступи противно одредби члана 31. став (2);
 - 4) возач који приликом управљања возилом користи мобилни телефон противно одредбама члана 33;
 - 5) возач чије возило, противно одредбама члана 35. став (1), има на предњој страни свијетлосне, свијетлосно-сигналне и рефлектујуће уређаје или материје који дају свијетла црвене боје, а на задњој страни свијетла бијеле боје;
 - 6) возач који приликом знатнијег смањивања брзине кретања возила поступи противно одредби члана 42. став (2);
 - 7) возач који приликом покретања возила из мјеста нагло повећава брзину кретања на начин да долази до стварања прекомјерне буке и шкрипе (члан 43. став (3));
 - 8) возач који приликом пролаза кроз раскрсницу поступи противно одредби члана 50. став (3);
 - 9) возач који се возилом не креће у обавезном правцу означеном зеленим свијетлом у облику зелене свијетлеће стрелице (члан 52. став (2));
 - 10) возач који обавља мимоилажење противно одредбама члана 55;
 - 11) возач који у случају из члана 60. став (1) не помјери своје возило ка десној ивици коловоза;
 - 12) возач који при претицању не држи своје возило на потребном растојању од возила које претиче (члан 62);
 - 13) возач који при заустављању или паркирању возила не поступи према одредбама члана 70;
 - 14) возач који заустави или паркира своје возило противно одредбама чл. 73. и 74;

- 15) возач који возило заустављено на коловозу не означи посебним знаком на начин прописан у члану 77;
 - 16) возач моторног возила који при вучи другог моторног возила поступи супротно члану 81. став 4;
 - 17) возач који вуче неисправно возило на моторни погон противно одредбама члана 85. ст. (2) и (3);
 - 18) возач који вуче натоварено теретно моторно возило, односно трактор с прикључним возилом противно одредбама члана 87;
 - 19) возач који при вучи неисправног возила на моторни погон поступи противно одредбама члана 89;
 - 20) возач возила на моторни погон који у вези с употребом кратких свјетала поступи противно одредбама члана 93. став (2);
 - 21) возач бицикла, бицикла са мотором, лаког мотоцикла или мотоцикла који се не креће на начин прописан у члану 99;
 - 22) возач бицикла, бицикла са мотором, лаког мотоцикла или мотоцикла који поступи противно одредбама члана 100;
 - 23) возач бицикла, бицикла са мотором, лаког мотоцикла или мотоцикла који превози друго лице противно одредбама члана 101;
 - 24) возачи бицикла и бицикла са мотором и лица која се превозе тим возилом ако у саобраћају на путу не носе одговарајућу заштитну кацигу за вријеме вожње (члан 102);
 - 25) возач запрежног возила који не управља запрежним возилом које се креће по путу, или који запрежно возило остави без надзора на путу (члан 103);
 - 26) пјешак који се непотребно задржава на коловозу или се креће по коловозу на начин којим се омета или спречава саобраћај возила (члан 105);
 - 27) пјешак који се на путу који има тротоар или другу површину одређену за кретање пјешака креће коловозом (члан 106. став (1));
 - 28) пјешак који преко коловоза и бицикличке стазе или траке прелази на начин противан одредбама члана 108;
 - 29) пјешак који на обиљеженом пјешачком прелазу поступи противно одредбама члана 109. ст. (2) и (3);
 - 30) пјешак који приликом прелажења преко коловоза на мјесту на којем није обиљежен пјешачки прелаз омета саобраћај возила (члан 110);
 - 31) возач који омета пролаз пјешака који су ступили на обиљежени пјешачки прелаз на којем је саобраћај регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима, или знацима које даје овлашћено лице, а којима је на таквом прелазу дозвољен пролаз (члан 111. став (1));
 - 32) возач моторног возила који на путу резервисаном за саобраћај моторних возила поступи противно одредбама члана 117. ст. (1) и (3) и члана 118. став (1) и чл. 120. и 122;
 - 33) возач који не заустави своје возило на посебној траци за принудно заустављање возила и не предузме потребне мјере да га што прије уклони с коловоза аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила или брзог пута (члан 117. став (2));
 - 34) возач моторног возила који се на аутопуту не креће крајњом десном саобраћајном траком која није заузета возилима у колони (члан 119);
 - 35) возач моторног возила који приликом укључивања на аутопут, односно искључивања с аутопута поступи противно одредбама члана 121;
 - 36) учесник у саобраћају који се не придржава ограничења, забрана или обавеза изражених помоћу постављених саобраћајних знакова, осим саобраћајних знакова ограничења брзине (члан 130. став (4));
 - 37) ако не обиљежи возило посебним знаком (члан 186. став (9));
 - 38) возач који у саобраћају на путу управља возилом које нема исправне прописане уређаје и опрему осим уређаја за управљање, уређаја за заустављање, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и пнеуматика (члан 203. став (1));
 - 39) возач моторног и прикључног возила регистрованог у иностраној земљи ако нема важећу саобраћајну дозволу, регистарске таблице и међународну ознаку земље регистрације према одредбама члана 212.
- (2) Ако је прекршајем из става (1) изазвана саобраћајна несрећа, учинилац ће се казнити новчаном казном од 50,00 КМ до 200,00 КМ, а ако је учинилац прекршаја возач моторног возила, одредиће му се један казнени бод.
 - (3) За прекршај из става (1) којим је изазвана саобраћајна несрећа возачу моторног возила може се изрећи и забрана управљања моторним возилом у трајању до два мјесеца.
- Члан 239.
- (1) Новчаном казном од 30,00 КМ казниће се за прекршај:
 - 1) лице које се превози возилом ако на било који начин омета возача у управљању возилом, или ако утиче на њега да управља возилом на начин којим се умањује безбједност саобраћаја (члан 32);
 - 2) возач или друго лице које се за вријеме вожње у моторном возилу не веже безбједносним појасем (члан 34. став (1));
 - 3) возач који у путничком аутомобилу превози дијете противно одредби члана 34. став (2);
 - 4) возач који прије обављања одређених радњи возилом не обавијести о својој намјери друге учеснике у саобраћају (члан 37);
 - 5) возач који за кретање свог возила користи пут, односно коловоз или саобраћајну траку, односно стазу која није намијењена за саобраћај оне врсте возила којој то возило припада (члан 38);
 - 6) возач који приликом кретања возила уназад поступи противно одредбама члана 41;
 - 7) возач који смањи брзину кретања возила до те мјере да својим возилом причињава сметње нормалном одвијању саобраћаја (члан 43. став (2));
 - 8) возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је од 10 до 20 км на час већа од дозвољене брзине (члан 44. ст. (3) и (4) и члан 46. ст. (1) и (2));
 - 9) возач који у саобраћају на путу управља возилом на којем нема прописану ознаку највеће дозвољене брзине за то возило (члан 46. став (3));
 - 10) возач који приликом скретања поступи противно одредбама члана 48;
 - 11) возач који приликом напуштања раскрснице у случају из члана 53. не пропусти све учеснике у саобраћају који се крећу правцем у којем је саобраћај отворен;
 - 12) возач којем је свјетлосним саобраћајним знаком дозвољен улазак у раскрсницу ако возилом уђе у раскрсницу и ако је густина саобраћаја таква да се на раскрсници мора зауставити и на тај начин омета или онемогућава саобраћај другим возилима која долазе с бочних коловоза (члан 54);
 - 13) возач који обавља мимоилажење противно одредбама чл. 55. и 56;

- 14) возач који обавља обилажење противно одредбама члана 59. став (1);
- 15) возач који приликом давања звучних знакова упозорења поступи противно одредбама члана 67;
- 16) возач који заустави или паркира возило противно одредбама члана 71;
- 17) лице које на заустављеном или паркираном возилу отвара врата и тиме омета кретање других учесника у саобраћају, или угрожава безбједност саобраћаја (члан 72);
- 18) возач возила на моторни погон који својим возилом вуче друго возило противно одредбама члана 81;
- 19) возач који приликом вуче возила на моторни погон не поступи на начин прописан у члану 84;
- 20) лице које управља неисправним возилом на моторни погон које се вуче помоћу ужета или круте везе ако нема одговарајућу дозволу (члан 86);
- 21) возач који неисправно возило на моторни погон вуче помоћу ужета ако је растојање између вучног и вученог возила краће од прописаног (члан 88);
- 22) возач који управља моторним возилом без упаљеног кратког свјетла (члан 90. тач. 1);
- 23) гонич стоке који стоку не држи што ближе десној ивици пута (члан 104. став (1));
- 24) пјешак који се коловозом креће противно одредбама чл. 106. и 107;
- 25) возач који поступи противно члану 112;
- 26) пјешак који се не заустави пред прелазом пута преко жељезничке пруге у истом нивоу ако је уређај за затварање саобраћаја спуштен, или ако је тај уређај већ почео да се спушта, или ако се дају свјетлосни и звучни знакови који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно да се прелазу пута преко жељезничке пруге приближава возило које се креће по шинама (члан 114.);
- 27) пјешак који се не заустави пред прелазом пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на којем су постављени свјетлосни саобраћајни знакови, кад се појави црвено трепћуће свјетло или црвено непрекидно свјетло (члан 115. став (1));
- 28) возач који у саобраћају на путу управља моторним возилом а његовој возачкој дозволи је истекао рок важења (члан 172. став (1));
- 29) возач који нема код себе одговарајућу важећу возачку дозволу, или је не покаже на захтјев овлашћеног лица (члан 172. став (2));
- 30) ако возач за вријеме управљања моторним возилом не користи помагала која су уписана у образац његове возачке дозволе (члан 172. став (5));
- 31) возач-инструктор који на путу оспособљава кандидата за возача на моторном возилу које није означено посебним таблицама (члан 183. став (1));
- 32) возач моторног возила које нема прописан број регистарских таблица, или на којем су те таблице постављене тако да се добро не виде или нису читљиве (члан 210);
- 33) возач који код себе нема важећу потврду за коришћење пробних таблица, или је не покаже на захтјев овлашћеног лица (члан 211. став (2));
- 34) возач који код себе нема важећу саобраћајну дозволу за возило којим управља, или је не покаже на захтјев овлашћеног лица (члан 211. став (1) и члан 212).
- (2) Ако је прекршајем из става (1) изазвана саобраћајна несрећа, учинилац ће се казнити новчаном казном од 50,00 КМ до 150,00 КМ, а ако је учинилац прекршаја возач моторног возила, одредиће му се један казнени бод.
- (3) За прекршај из става (1) којим је изазвана саобраћајна несрећа, возачу моторног возила може се изрећи и забрана управљања моторним возилом у трајању до два мјесеца.
- Члан 240.
- Сви приходи настали примјеном овог закона припадају надлежним органима, у складу са чланом 2. овог закона.
- Члан 241.
- Спровођење овог закона, покретање и вођење поступка за прекршаје и предузимање других мјера за спровођење овог закона врше надлежни органи.
- Члан 242.
- Изрицање новчане казне у износу до 50,00 КМ на лицу мјеста, односно издавање прекршајног налога обавља овлашћено лице надлежног органа за послове контроле и регулисања саобраћаја на путевима у ентитетима, кантонима и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине.
- Члан 243.
- Ако је одлуком надлежног органа забрањено возачу-инструктору управљање моторним возилом, возач-инструктор не смије да се бави обучавањем кандидата за возача у управљању моторним возилом за вријеме трајања те забране.
- Члан 244.
- (1) О изреченим казнама, забранама управљања моторним возилима, саобраћајним несрећама, последицама саобраћајних несрећа, моторним и прикључним возилима и возачима моторних возила води се евиденција према мјесту пребивалишта.
- (2) Надлежни орган који изрекне казну или забрану управљања моторним возилом, или другу мјеру прописану законом ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине дужан је да обавијести о томе орган који води евиденцију о тим казнама, забранама и мјерама.
- (3) Податке из евиденције предвиђене у ставу (1) овог члана могу да користе: правосудни органи, органи који воде прекршајни, односно административни поступак, полиција, државни органи, здравствене установе, предузећа, образовне установе и невладине организације које се баве питањима безбједности саобраћаја на путевима, као и предузећа која обављају јавни превоз или превоз за властите потребе.
- (4) Евиденција о изреченим казнама, забранама и мјерама из става (2) овог члана возачима моторних возила и моторним возилима води се код надлежног органа према мјесту пребивалишта.
- Члан 245.
- (1) Трајање заштитне мјере забране управљања моторним возилом рачуна се од дана уписа заштитне мјере у возачку дозволу за ону категорију или поткатегорију за коју је забрана изречена.
- (2) Вријеме проведено на издржавању казне затвора не рачуна се у вријеме трајања забране управљања моторним возилом.
- Члан 246.
- (1) Надлежни орган који води прекршајни поступак, у складу с прописом ентитета, кантона или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, може да одгоди извршење забране управљања моторним возилом осим за прекршај из тач. 25), 26), 32) и 33) члана 235. овог закона, под условом да учинилац прекршаја у одређеном року, који не може бити краћи од шест мјесеци нити дужи од једне године, не учини прекршај за који се може изрећи та забрана.

- (2) Одгођено извршење забране из става (1) опозваће се ако учинилац прекршаја у року за који је извршење одгођено учини нови прекршај за који је прописано изрицање или могућност изрицања забране управљања моторним возилом.
- (3) Извршење мјере из става (2) овог члана не може се одгађати.

Члан 247.

Под условом реципроцитета, против возача који има пребивалиште у Босни и Херцеговини а у иностраној земљи учини саобраћајни прекршај према прописима те земље, у Босни и Херцеговини покренуће се прекршајни поступак ако то захтијева надлежни страни орган - а возач за тај прекршај може да буде кажњен на основу овог закона ако за тај прекршај није био кажњен у земљи у којој је прекршај учињен.

Члан 248.

- (1) Ако возач који има страну возачку дозволу на територији Босне и Херцеговине учини прекршај за који је овим законом предвиђено да се мора или може изрећи забрана управљања моторним возилом, том возачу, умјесто забране управљања моторним возилом, може се изрећи забрана коришћења стране возачке дозволе у истом трајању.
- (2) Забрана коришћења стране возачке дозволе је забрана возачу којем је изречена да на територији Босне и Херцеговине управља моторним возилом оне категорије или оних категорија на које се забрана односи.

Члан 249.

Ако малољетник учини радњу која је овим законом утврђена као прекршај, казниће се родитељ, усвојилац, односно старатељ малољетника, новчаном казном прописаном за учињени прекршај ако је тај прекршај учињен као посљедица пропуста дужног старања о малољетнику.

Члан 250.

Возач-инструктор под чијим се надзором кандидат за возача обучава у управљању моторним возилом у саобраћају на путу казниће се за прекршај који учини кандидат за возача, осим ако није био у стању да спријечи прекршај.

XII - САВЈЕТ ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА

Члан 251.

- (1) С циљем унапређења саобраћајно-образовног рада, саобраћајне културе и координирања свих субјеката који својим дјеловањем могу да допринису већој безбједности саобраћаја, формира се Савјет за безбједност саобраћаја (у даљњем тексту: Савјет).
- (2) Средства за рад Савјета обезбјеђују се из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
- (3) Чланови Савјета именују се из реда стручњака за област саобраћаја на путевима, надлежних министарстава и органа који управљају путевима.
- (4) Број чланова, начин именовања председника и чланова Савјета, као и дјелокруг, уредиће се правилником који доноси министар уз сагласност Савјета министара БиХ.

XIII - ОВЛАШЋЕЊА ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

Члан 252.

Овлашћује се министар да сам или у сарадњи с одговарајућим надлежним органом донесе ближе прописе о:

- 1) сертификацији возила и условима које организације за сертификацију возила морају да испуне (члан 6);
- 2) основним условима које пут, њихови елементи и објекти на њима морају да испуњавају с аспекта безбједности саобраћаја (члан 11);

- 3) вођењу евиденције о јавним путевима и објектима на њима (члан 13);
- 4) обилежавању возила којим управља лице с оштећеним екстремитетима (члан 29);
- 5) постављању превентивних избочина (члан 47);
- 6) о туристичкој и осталој сигнализацији на путу (члан 144);
- 7) саобраћајним знаковима и сигнализацији на путевима, начину обилежавања радова и препрека на путу и знаковима које учесницима у саобраћају даје овлашћено лице (члан 153);
- 8) форми и садржају обрасца европског извјештаја о саобраћајној несрећи (члан 158);
- 9) саобраћају у зимским условима (члан 170);
- 10) о организовању обуке за оспособљавање пружања прве помоћи (члан 178);
- 11) начину и условима за добијање лиценце за испитивача (члан 179);
- 12) стицању звања инструктора возње (члан 181);
- 13) оспособљавању возача моторних возила (члан 183);
- 14) посебном знаку за лица која први пут стекну возачку дозволу (члан 186);
- 15) обрасцу возачке дозволе, категоријама и поткласификацијама моторних и прикључних возила и начину уписа категорије и поткласификације у возачку дозволу, поступку и начину издавања, продужења важења и замјене возачке дозволе и стране возачке дозволе и начину вођења евиденције о возачким дозволама (члан 187);
- 16) обрасцу и садржају међународне возачке дозволе, поступку и начину издавања, начину давања овлашћења ауто-мото клубовима/савезима и ауто-мото друштвима и начину вођења евиденције о издатим возачким дозволама (члан 192);
- 17) здравственим условима које морају да испуњавају возачи моторних возила (члан 198);
- 18) укупном трајању управљања возилом, одмору возача и начину рада удвојених посада у возилима, у обиму који утиче на безбједно управљање моторним возилом, као и обрасцу индивидуалне контролне књижице и упутству за њено попуњавање (члан 202);
- 19) димензијама, укупној маси и осовинском оптерећењу возила, уређајима и опреми коју морају да имају возила и основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема у саобраћају на путевима (члан 203);
- 20) хомологацији возила и дијелова (члан 205);
- 21) поступку регистрације и издавања саобраћајне дозволе и књижице возила, изгледу међународне ознаке Босне и Херцеговине и димензијама, облику и боји, садржају, врсти и квалитету материјала регистарских таблица (члан 215);
- 22) техничким прегледима и условима које морају да испуне организације за обављање техничких прегледа (члан 219).

XIV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 253.

Прописи из члана 252. овог закона биће донесени у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 254.

- (1) Возачима који у складу са законодавством које је на снази у Босни и Херцеговини имају право да управљају моторним и прикључним возилима одређене категорије биће издата

возачка дозвола за управљање моторним и прикључним возилима одређене категорије тако да:

- 1) возачима који имају право да управљају возилом категорије А - биће издата возачка дозвола за управљање возилима категорије А и поткатегије А1;
 - 2) возачима који имају право да управљају возилом категорије В - биће издата возачка дозвола за управљање возилима категорија В и ВЕ и поткатегије В1;
 - 3) возачима који имају право да управљају возилом категорије С - биће издата возачка дозвола за управљање возилима категорија В и С и поткатегија В1 и С1;
 - 4) возачима који имају право да управљају возилом категорије Д - биће издата возачка дозвола за управљање возилима категорија В, С и Д и поткатегија В1, С1 и Д1;
 - 5) возачима који имају право да управљају прикључним возилом категорије Е, која је важила уз категорију С - биће издата возачка дозвола за управљање возилима категорија ВЕ, СЕ и ДЕ и поткатегија С1Е и Д1Е.
- (2) Кандидати за возача моторних возила који су обуку почели у складу са законодавством које је било на снази у вријеме почетка обуке завршиће обуку у складу с истим законодавством.

Члан 255.

- (1) Надлежни органи ускладиће законе из своје надлежности с овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Надлежни органи уредиће сва питања из своје надлежности утврђена овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 256.

- (1) Овај закон ступа на снагу осам дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењиваће се након шест мјесеци од дана ступања на снагу.
- (2) Овај закон биће објављен и у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ПС БиХ, број 262/05
22. децембра 2005. године
Сарајево

Председавајући Представничког дома
Председавачући Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
др Никола Шпирић, с. р.

Председавајући
Парламентарне скупштине БиХ
Мустафа Памук, с. р.

На основу члана IV. 4.а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 71. сједници Представничког дома, одржаној 21. децембра 2005. године, и на 52. сједници Дома народа, одржаној 22. децембра 2005. године, усвојила је

ZAKON

O OSNOVAMA SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

I. OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

Овим Законом утврђују се основни принципи међусобних односа и понашања учесника у саобраћају и других субјеката у саобраћају, основни увјети које морају задовољити путеви у погледу сигурности саобраћаја на путевима, вођење Централног регистра возача и возила, правила саобраћаја на путевима, систем саобраћајних знакова и знакова које дају овлашћена лица, дужности у случају саобраћајне несреће, осposobljavanje

kandidata za vozača, uvjeti za sticanje prava na upravljanje motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinско opterećenje vozila, osnovni uvjeti koje moraju zadovoljavati vozila u saobraćaju, rad strukovnih organizacija u Bosni i Hercegovini, te druga pitanja iz oblasti sigurnosti saobraćaja na putevima koja su jedinstvena za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine.

Члан 2.

Органи Босне и Херцеговине, ентитетски и кантонални органи и органи Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и органи локалне самоуправе и локалне управе у градовима и опћинама (у даљњем тексту: надлежни органи) осигураће провођење овог Закона и у оквиру своје надлежности доносити прописе и предузимати друге потребне мјере за његово досљедно провођење.

Члан 3.

- (1) Учесници у саобраћају дужни су поштовати одредбе овог Закона и друге прописе из области сигурности саобраћаја на путевима, развијати humane односе међу људима ради заштите здравља и живота других лица, а нарочито дјеце, инвалида, старих и нemoћних лица, и бринуте се о заштити животне средине.
- (2) Учесници у саобраћају не смју ометати саобраћај, оштећивати путеве, објекте и опрему на путу.

Члан 4.

- (1) Путеви намјенјени за саобраћај морају бити осposobljeni за сигуран и несметан саобраћај и одговарати основним увјетима прописаним овим Законом, а предузећа и јавне службе које одржавају јавне путеве, или им је повјерено одржавање јавних путева, морају их одржавати тако да се на њима у свим увјетима може одвијати сигуран и несметан саобраћај.
- (2) Предузећа, јавне службе и други органи који се брину о путевима и одржавају их дужни су да организирају и трајно контролирају стање и одржавање јавних путева, објеката, саобраћајне сигнализације и опреме на путевима ради сигурног и несметаног саобраћаја.
- (3) Предузећа и јавне службе из става (1) овог члана дужни су правовремено откланјати све недостатке због којих на одређеним мјестима долази до саобраћајних несрећа.
- (4) У случају претрпљене штете због neodgovarajuћег одржавања јавних путева повјерилac се намјерује у складу са законом о путевима.

Члан 5.

Предузећа, образовне организације, установе и друга правна или физичка лица који школују или обучавају кандидате за возаче моторних возила дужни су изводити обуку на начин који ће осигурати да кандидати науче и усвоје правила саобраћаја и етику у саобраћају, овладају техником управљања возилом и стекну остало знање и вјештине потребне за сигурно учеће у саобраћају на путевима.

Члан 6.

- (1) Предузећа, установе и друга правна или физичка лица, када производе, одржавају, поправљају или преправљају возила и пуштају у саобраћај возила, уређаје, резервне дијелове и опрему за возила, дужни су возила, уређаје, дијелове и опрему производити, пуштати у саобраћај, одржавати, односно поправљати према увјетима прописаним за сигурно учеће возила у саобраћају на путевима.
- (2) Појединачно произведена, преправљана или у већем обиму поправљана возила prije пуштања у саобраћај морају бити подвргнута certificiranju у овлашћеној организацији која certificira возила.
- (3) Ближе одредбе о начину и поступку certificiranja и увјетима које морају испуњавати организације за certificiranje возила

pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar) u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 7.

Preduzeća, ustanove, pravna ili fizička lica i drugi organi koji posjeduju vlastita vozila dužni su se brinuti o tome da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uvjete za sigurno upravljanje vozilima i osigurati da njihova vozila budu ispravna, te da imaju propisane uređaje i opremu.

Član 8.

- (1) Saobraćaj na javnom putu može se ograničiti ili zabraniti samo kada je to neophodno radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti za učesnike u saobraćaju, sprečavanja oštećenja javnog puta ili izvođenja radova na javnom putu.
- (2) Postupak i uvjete za ograničenje i zabranu iz stava (1) ovog člana utvrdit će nadležni organi u skladu s važećim propisima.

Član 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **autobus** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz lica koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta;
- 2) **autoput** je javni put posebno izgrađen i namijenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, koji je kao autoput označen propisanim saobraćajnim znakom, koji ima dvije fizički odvojene kolovozne trake za saobraćaj iz suprotnih smjerova, sa po najmanje dvije saobraćajne trake i trakom za prinudno zaustavljanje vozila, bez ukrštanja s poprečnim putevima i željezničkim ili tramvajskim prugama u istom nivou i u čiji saobraćaj se može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim priključnim javnim putevima na odgovarajuću kolovoznu traku autoputa;
- 3) **bicikl** je vozilo koje ima najmanje dva točka i koje se pokreće isključivo snagom vozača;
- 4) **bicikl s motorom** je vozilo na motorni pogon s dva ili tri točka, čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³ i koje na ravnom putu ne može razviti brzinu veću od 50 km/h;
- 5) **lahki motocikl** je vozilo na motorni pogon s dva ili tri točka čija zapremina motora ne prelazi 125 cm³ a snaga motora ne prelazi 11 kW;
- 6) **biciklistička staza** je izgrađena saobraćajna površina namijenjena za saobraćaj bicikala i bicikala s motorom, koja se proteže uzduž kolovoza i koja je od njega odvojena i obilježena propisanim saobraćajnim znakom;
- 7) **biciklistička traka** je dio kolovoza namijenjen za saobraćaj bicikala i bicikala s motorom, koja se proteže duž kolovoza i koja je obilježena uzdužnom linijom na kolovozu;
- 8) **brzi put** je javni put namijenjen za saobraćaj isključivo motornih vozila, s jednom ili dvije razdvojene kolovozne trake, koji ima sve raskrsnice u dva ili više nivoa s poprečnim putevima i drugim saobraćajnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), prema pravilu nema zaustavnih traka i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;
- 9) **Centralni registar** je evidencija o svim vozačima i vozilima;
- 10) **put** je svaki javni put i nekategorirani put na kojem se obavlja saobraćaj;
- 11) **put rezerviran za saobraćaj motornih vozila** je javni put po kojem mogu saobraćati samo motorna vozila i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;

- 12) **strana vozačka dozvola** je vozačka dozvola i međunarodna vozačka dozvola koju je izdao nadležni organ strane države;
- 13) **javni put** je površina od općeg značaja za saobraćaj, koju svako može slobodno koristiti pod uvjetima određenim zakonom i koju je nadležni organ proglasio javnim putem, kao i ulice u naselju;
- 14) **kolona** je niz od najmanje tri vozila (osim bicikla, traktora, radne mašine i zapreznog vozila) koja su zaustavljena na putu, ili se na bliskom međusobnom odstojanju kreću istom saobraćajnom trakom u istom smjeru pri čemu su brzina kretanja vozila i postapanja vozača međusobno uvjetovani i između kojih, bez ometanja, ne može ući drugo vozilo;
- 15) **kolovoz** je dio površine puta namijenjen prvenstveno za saobraćaj vozila;
- 16) **kolovozna traka** je uzdužni dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila u jednom smjeru, s jednom ili više saobraćajnih traka;
- 17) **kombinirano vozilo** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz lica i tereta, čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 3.500 kg;
- 18) **lahka prikolica** je priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa nije veća od 750 kg;
- 19) **lahki tricikl ili četverocikl** je motorno vozilo s tri, odnosno četiri točka, koje na ravnom putu može razviti brzinu veću od 45 km/h, čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³ i ako njegova masa nije veća od 350 kg a snaga motora ne prelazi 4 kW;
- 20) **licenca** je javna isprava koju je izdao nadležni organ i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta i osposobljenosti za obavljanje određenih poslova iz oblasti sigurnosti saobraćaja;
- 21) **lokalni put** je javni put koji povezuje naselja na teritoriji općine ili koji je značajan za saobraćaj na teritoriji općine;
- 22) **magistralni put** je javni put koji povezuje veće gradove i važnija privredna područja Bosne i Hercegovine i koji se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije puteva sa susjednim državama;
- 23) **manja materijalna šteta** je šteta u saobraćajnoj nesreći nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje se može samostalno kretati na putu;
- 24) **masa vozila** je masa praznog vozila s punim rezervoarom goriva, priborom i opremom predviđenim za vozilo;
- 25) **međunarodna vozačka dozvola** je javna isprava koju izdaje ovlaštena organizacija na osnovu nacionalne vozačke dozvole te države;
- 26) **mimoilaženje** je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se po istom kolovozu kreće iz suprotnog smjera;
- 27) **motocikl** je motorno vozilo s dva točka, s bočnom prikolicom ili bez nje, kao i motorno vozilo na tri točka, ako njegova masa nije veća od 400 kg;
- 28) **motokultivator** je vozilo na motorni pogon s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove;
- 29) **mijenjanje saobraćajne trake** je prelaženje vozilom iz jedne u drugu saobraćajnu traku za saobraćaj u istom smjeru zbog prestrojavanja ili dozvoljenog bržeg kretanja;
- 30) **motorno vozilo** je vozilo na motorni pogon koje je prvenstveno namijenjeno za prijevoz lica ili tereta na putevima, ili koje služi za vuču priključnih vozila

- namijenjenih za prijevoz lica ili tereta, osim vozila za prijevoz lica ili tereta koja se kreću po šinama, bicikla s motorom, traktora i drugih vozila na motorni pogon koja nisu prvenstveno namijenjena za prijevoz lica ili tereta;
- 31) **najveća dozvoljena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;
- 32) **naselje** je prostor na kome se redovi ili grupe zgrada nalaze s jedne ili s obje strane puta, dajući mu izgled ulice, čije granice određuje nadležni organ saobraćajnim znakovima za obilježavanje naseljenih mjesta;
- 33) **nekategorirani put** je površina koji se koristi za saobraćaj prema ma kom osnovu i koji je dostupan većem broju raznih korisnika (seoski, poljski i šumski put, putevi na nasipima za odbranu od poplava, prostori oko benzinskih pumpi, parkirališta i sl.);
- 34) **nosivost** je dozvoljena masa do koje se vozilo smije opteretiti, prema deklaraciji proizvođača vozila;
- 35) **obilježnje** je prolaznje vozilom pored zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugog objekta koji se nalazi na saobraćajnoj traci kojom se vozilo kreće;
- 36) **obilježeni pješački prijelaz** je dio površine kolovoza namijenjen za prelaznje pješaka preko kolovoza, obilježen oznakama na kolovozu i odgovarajućim saobraćajnim znakom;
- 37) **organ nadležan za je** organ nadležan za određene poslove utvrđen ustavom i zakonom Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
- 38) **osovinsko opterećenje** je dio ukupne mase kojim osovina vozila opterećuje kolovoz na putu u stanju mirovanja vozila;
- 39) **parkiranje vozila** je prekid kretanja vozila duži od pet minuta osim prekida koji se pravi da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se regulira saobraćaj;
- 40) **pješačka zona** je uređena saobraćajna površina namijenjena za kretanje pješaka u kojoj je dozvoljeno kretanje motornih vozila s posebnim odobrenjem;
- 41) **pješačko ostrvo** je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolovozu i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolovoza, ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnog saobraćaja;
- 42) **pješak** je lice koje učestvuje u saobraćaju, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, lice koje vlastitom snagom gura ili vuče vozilo, ručna kolica, dječije prijevozno sredstvo, bicikl, bicikl s motorom ili pokretna kolica za nemoćna lica, lice u pokretnoj stolici za nemoćna lica koju pokreće vlastitom snagom ili snagom motora, ako se pri tome kreće brzinom čovječijeg hoda, kao i lice koje klizi klizaljka, skijama, sankama ili se vozi na koturaljkama;
- 43) **polukružno okretanje** je okretanje vozila za 180 stepeni, u odnosu na dotadašnji smjer kretanja, radi uključenja u suprotni saobraćajni tok;
- 44) **poluprikolica** je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruirano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;
- 45) **potvrda o registraciji** je javna isprava koju za registrirano vozilo izdaje nadležni organ;
- 46) **preglednost** podrazumijeva prostor koji učesnik u drumskom saobraćaju može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi;
- 47) **preticanje** je prolaznje vozilom pored drugog vozila koje se kreće u istoj saobraćajnoj traci i istom smjeru;
- 48) **saobraćajna dozvola** je javna isprava koju je izdao nadležni organ i kojom se dokazuju vlasništvo određenog vozila, njegove tehničke i druge osobine i karakteristike;
- 49) **potvrda o vlasništvu vozila** je javna isprava koju je izdao nadležni organ i kojom se dokazuju vlasništvo određenog vozila, njegove tehničke i druge karakteristike;
- 50) **posebni objekat na putu** je oprema na putu postavljena radi smanjenja brzine kretanja vozila na mjestima gdje je posebno ugrožena sigurnost učesnika u prometu;
- 51) **prestrojavanje** je zauzimanje takvog položaja vozilom na saobraćajnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrsnice ili drugog mjesta na putu iz kojeg se na siguran način može izvesti naredna dopuštena radnja vozilom (skretanjem, okretanjem, zaustavljanjem i sl.);
- 52) **priključno vozilo** je vozilo namijenjeno da bude vučeno vozilom na motorni pogon, bilo da je konstruirano kao prikolica ili kao poluprikolica;
- 53) **saobraćajna traka za vozila javnog gradskog prijevoza** je obilježeni uzdužni dio kolovoza namijenjen za vozila javnog gradskog prijevoza putnika, kad su u vozilu putnici;
- 54) **propuštanje vozila** je radnja koju je u određenim slučajevima vozač dužan izvršiti zaustavljanjem vozila, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvodi vozilom, i to na način koji ne primorava vozača drugog vozila da naglo mijenja pravac ili brzinu kretanja;
- 55) **putnički automobil** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz lica koje, osim sjedišta za vozača, ima najviše osam sjedišta;
- 56) **saobraćajna nezgoda** je nezgoda na putu u kojoj je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je jedno ili više lica poginulo ili povrijeđeno ili je izazvana materijalna šteta;
- 57) **saobraćajna traka** je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolovoza čija je širina dovoljna za nesmetan saobraćaj jednog reda vozila;
- 58) **saobraćajna traka za prinudno zaustavljanje vozila** je obilježeni uzdužni dio kolovoza na autoputevima i na određenim mjestima na putevima višeg ranga, kao i u tunelima i galerijama;
- 59) **saobraćajna traka za spora vozila** je uzdužni dio kolovoza namijenjen za vozila koja sporom vožnjom smanjuju protok saobraćaja;
- 60) **saobraćajna traka za ubrzavanje** je dio kolovoza namijenjen za uključivanje vozila u saobraćaj sa sporednog puta, odnosno drugih prilaznih puteva s objekata pored puteva;
- 61) **saobraćajna traka za usporavanje** je dio kolovoza namijenjen za isključivanje vozila iz saobraćaja na putu;
- 62) **radna mašina** je vozilo na motorni pogon namijenjeno za vršenje određenih radova vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcionim osobinama ne može razviti brzinu veću od 30 km na sat;
- 63) **raskrsnica** je površina na kojoj se ukrštaju ili spajaju dva ili više puteva, kao i šira saobraćajna površina koja nastaje ukrštanjem, odnosno spajanjem puteva;
- 64) **regionalni put** je javni put koji povezuje važnija privredna područja Bosne i Hercegovine i koji osigurava najracionalniju vezu između općina;
- 65) **u saradnji s nadležnim organom** znači da je organ koji donosi podzakonski akt obavezan osigurati učešće u izradi ili davanju mišljenja nadležnog organa o podzakonskom aktu;

- 66) **skup vozila** čine vozilo na motorni pogon i priključna vozila koja u saobraćaju na putevima učestvuju kao cjelina;
- 67) **smanjena vidljivost** postoji kada, zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika, vozač ne može jasno uočiti druge učesnike u saobraćaju na udaljenosti od najmanje 200 m na putu izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju;
- 68) **stajalište** je dio površine puta namijenjen za zaustavljanje autobusa, trolejbusa ili tramvaja radi ulaska i izlaska putnika i koje je obilježeno saobraćajnim znakom;
- 69) **stiker naljepnica** je dokaz registriranog vozila;
- 70) **teretno vozilo** je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prijevoz tereta;
- 71) **traktor** je vozilo na motorni pogon konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila;
- 72) **tramvaj** je vozilo na šinama s električnim pogonom, namijenjeno za javni prijevoz putnika i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vod;
- 73) **trolejbus** je motorno vozilo namijenjeno za javni prijevoz putnika koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta i koje, radi napajanja motora električnom energijom, ima kontakt s električnim provodnikom;
- 74) **trotoar** je posebno uređena saobraćajna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istom nivou s kolovozom puta, ili je od kolovoza odvojena na drugi način;
- 75) **tricikl ili četverocikl** je motorno vozilo sa tri, odnosno četiri točka, koje na ravnom putu može razviti brzinu veću od 50 km na sat, čija je radna zapremina motora veća od 50 cm³ i ako njegova masa nije veća od 550 kg a snaga motora ne prelazi 15 kW;
- 76) **učesnik u saobraćaju** je lice koje u saobraćaju na putu upravlja vozilom ili se nalazi u vozilu ili na vozilu, koje tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće putem, kao i pješak ili lice koje svoje poslove i radne zadatke obavlja na putu;
- 77) **ukupna masa** je masa vozila zajedno s masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu lica koja se nalaze u vozilu, kao i masu priključnog vozila s teretom, ako je ono pridodato vozilu;
- 78) **ulica** je dio putu u naseljenom mjestu, s trotoarom i ivičnjakom, pored koje se najmanje s jedne strane nalaze redovi kuća ili grupe zgrada;
- 79) **vozač** je lice koje na putu upravlja vozilom;
- 80) **vozačka dozvola** je javna isprava koju je izdao nadležni organ i kojom se dokazuje pravo upravljanja određenom kategorijom ili vrstom vozila;
- 81) **vozilo** je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po putu osim pokretnih stolica bez motora za nemoćna lica i dječijih prijevoznih sredstava;
- 82) **vozilo na motorni pogon** je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora osim pokretnih stolica s motorom za nemoćna lica i vozila koja se kreću po šinama;
- 83) **zaprežno vozilo** je vozilo koje vuče upregnuta životinja;
- 84) **zaustavljanje vozila** je svaki prekid kretanja vozila na putu u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se pravi da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se regulira saobraćaj;
- 85) **zemljani put** je put bez izgrađenog kolovoza i kolovoznog zastora, pa i kad na priključku na javni put ima izgrađen kolovoz;

86) **zona smirenog saobraćaja** je područje u naselju, obilježeno propisanim saobraćajnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka zbog dozvoljenog kretanja pješaka i dječije igre.

Član 10.

- (1) S ciljem povećanja efikasnosti u provođenju ovog Zakona i ispunjavanja uvjeta i obaveza na međunarodnom planu, državne institucije nadležne za vođenje centralnih evidencija uspostaviti će Centralni registar.
- (2) Organi koji vode evidenciju dužni su redovno dostavljati odgovarajuće podatke Centralnom registru.
- (3) Odgovarajućim podzakonskim aktom bliže će se urediti vođenje i sadržaj Centralnog registra.

II. PUTEVI

Član 11.

- (1) Putevi, kao osnova na kojoj se odvija saobraćaj, moraju se projektirati, izgrađivati, opremiti i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti saobraćaja.
- (2) Bliže odredbe o osnovnim uvjetima koje putevi, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stanovišta sigurnosti saobraćaja pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organom.

Član 12.

Javni putevi, njihovi pojedini dijelovi i objekti na njima mogu se pustiti u saobraćaj tek pošto se utvrdi da u pogledu sigurnosti saobraćaja ispunjavaju propisane tehničke normative.

Član 13.

- (1) Mrežu javnih puteva, zavisno od njihovog društvenog i privrednog značaja, čine magistralni, regionalni i lokalni putevi, kao i ulice u naseljima i gradovima.
- (2) O javnim putevima i objektima na njima vodi se evidencija.
- (3) Bliže odredbe o načinu vođenja evidencije o javnim putevima i objektima na njima pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organom.

Član 14.

Javni put čine donji i gornji stroj puta, putni građevinski objekti, saobraćajni znakovi i oprema, objekti za potrebe puta, a javni put van naselja i zemljišni pojas s obje strane puta širine najmanje jedan metar, računajući od krajnje tačke popriječnog profila puta, i zračni prostor iznad kolovoza u visini od sedam metara, računajući od najviše tačke kolovoza.

Član 15.

- (1) Javni putevi moraju imati najmanje dvije saobraćajne trake i dvije ivične trake ili ivičnjake u ravni kolovoza, a ulice trotoare s ivičnjacima.
- (2) Izuzetno od odredbi stava (1), lokalni put može imati samo jednu saobraćajnu traku s tim da, zavisno od preglednosti puta, na rastojanju od najviše 500 m, ima odgovarajuće proširenje, a ulica samo jednu saobraćajnu traku bez proširenja.

Član 16.

- (1) Javni putevi moraju biti osposobljeni da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje 10 t po osovini.
- (2) Izuzetno od odredbi stava (1) ovog člana, lokalni putevi i ulice, određeni odlukama nadležnih organa, moraju biti izgrađeni tako da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.
- (3) Projektiranjem i gradnjom novih javnih puteva, osim lokalnih, mora se osigurati da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje 11, 5 t po osovini.

Član 17.

Iznad kolovoza javnog puta mora postojati slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m od najviše tačke kolovoza.

Član 18.

- (1) Na mostovima, u tunelima, galerijama i drugim objektima na javnom putu širina kolovoza ne smije biti manja od širine kolovoza na javnom putu.
- (2) Autobuska stajališta na javnom putu van naselja, kao i na dijelu magistralnog puta u naselju moraju biti van kolovoza.

Član 19.

- (1) Na javnim putevima zabranjeno je podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se umanjuje preglednost puteva i željezničke pruge s kojom se put ukršta u istom nivou, kao i preglednost na raskrsnici, ili vršiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati saobraćaj na javnom putu ili oštećivati javni put i objekte na njemu.
- (2) Na javnom putu i njegovom zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i postavljati druga spomen-obilježja, prodavati proizvode i sl.
- (3) U zaštitnom pojasu javnog puta van naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pored autoputa i puta rezerviranog za saobraćaj motornih vozila na udaljenosti najmanje 12 m, magistralne i regionalne 10 m i lokalne puteve tri metra, računajući od krajnje tačke popriječnog profila, uz dozvolu nadležne institucije koja upravlja javnim putem.

Član 20.

Preduzeća i drugi subjekti koji izvode radove na javnom putu, prije početka izvođenja radova, dužni su osigurati mjesto na kome se radovi izvode i za vrijeme trajanja radova organizirati siguran saobraćaj na mjestu izvođenja radova, te po njihovom završetku ukloniti s javnog puta ostatke materijala, sredstva rada, saobraćajne znakove, branike i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

Član 21.

- (1) Nadležni organi koji upravljaju putevima dužni su preduzimati praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na putu, gdje je put uzrok saobraćajnih nezgoda.
- (2) Organi nadležni za unutrašnje poslove dužni su, najmanje dva puta godišnje, dostaviti podatke institucijama iz stava (1) ovog člana o vrstama, mjestima i vremenu događanja saobraćajnih nesreća.

Član 22.

U slučaju prekida ili ugrožavanja saobraćaja na javnom putu zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolovoza koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost saobraćaja nadležna institucija koja upravlja putevima, odmah po saznanju, mora preduzeti mjere za otklanjanje smetnji i uspostavljanje sigurnog saobraćaja.

Član 23.

- (1) Nadležne institucije koje održavaju i upravljaju putevima dužne su pravovremeno i tačno obavještavati javnost o ograničenju i zabrani saobraćaja na javnim putevima i o vanrednim uvjetima i posebnim mjerama za saobraćaj na njima, kao i o prohodnosti javnih puteva u zimskom periodu i u slučaju elementarnih nepogoda ili vanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid saobraćaja, odnosno zbog čega su znatno otežani uvjeti za odvijanje saobraćaja.
- (2) Nadležne institucije koje održavaju i upravljaju putevima, istovremeno s informiranjem javnosti, dužne su dostavljati auto-moto klubovima/savezima informacije o prohodnosti javnih puteva koje su im potrebne za vršenje njihovih javnih ovlaštenja.

Član 24.

Javni putevi van naselja moraju imati, na pogodnim rastojanjima, posebne površine za zadržavanje vozila van kolovoza, a na dijelovima s većim uzdužnim nagibom i posebnu traku za kretanje sporih vozila u slučaju vrlo gustog saobraćaja.

III. PRAVILA SAOBRAĆAJA

1. Opće odredbe

Član 25.

- (1) Učesnici u saobraćaju dužni su postupati u skladu s propisima o pravilima saobraćaja, saobraćajnim znakovima postavljenim na putu i znacima i naredbama koje daju ovlaštena lica.
- (2) Učesnici u saobraćaju dužni su postupati u skladu sa saobraćajnim znakovima postavljenim na putu i kad se time odstupa od propisa o saobraćaju. Učesnici u saobraćaju dužni su postupati prema svjetlosnom saobraćajnom znaku i kad se taj znak razlikuje od pravila o prvenstvu prolaza izraženom na istom mjestu drugim saobraćajnim znakom.
- (3) Učesnici u saobraćaju dužni su postupati prema zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po naredbama koje daju ovlaštena lica i kad se time odstupa od propisanih pravila saobraćaja ili značenja saobraćajnih znakova postavljenih na putu.

Član 26.

- (1) Zabranjeno je na putu, parking-prostoru, trotoaru i drugim saobraćajnim površinama ostavljati oštećena, dotrajala ili neregistrirana vozila, nanositi blato na put sa savremenim kolovozom ili ostavljati ili bacati otpatke ili predmete i materije koji mogu ometati ili ugroziti saobraćaj ili zagađivati okolinu.
- (2) Lice koje postupi suprotno stavu (1) ovog člana snosi troškove uklanjanja vozila, otpadaka, predmeta i materija koje je ostavilo, nanijelo blato ili bacilo otpatke ili predmete na put, parking-prostor ili neku drugu saobraćajnu površinu.
- (3) Vozač je dužan s kolovoza ukloniti predmete i materije koje s njegovog vozila padnu na put, kao i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na put.
- (4) Ako je u mogućnosti i ako time ne ometa sigurnost saobraćaja, vozač je dužan ukloniti s kolovoza i predmete na koje naiđe u toku vožnje, a ako nije u mogućnosti, dužan je o tome obavijestiti nadležnu instituciju koja upravlja putem ili policijsku upravu, odnosno preduzeće koje se brine o održavanju puta.

Član 27.

Vozač je dužan držati vozilo na takvoj udaljenosti od drugih vozila u saobraćaju da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti u saobraćaju, ne izaziva opasnost i ne ometa druge učesnike u saobraćaju.

Član 28.

- (1) Vozač je dužan u toku upravljanja vozilom obratiti pažnju na pješake koji se nalaze na kolovozu ili stupaju na kolovoz.
- (2) Kad prilazi obilježenom pješačkom prijelazu, vozač mora upravljati vozilom s naročitim oprezom i voziti takvom brzinom da u slučaju potrebe može zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza.
- (3) Na dijelu puta po kojem se kreću djeca, ili na kojem su postavljeni saobraćajni znaci o učešću djece u saobraćaju, vozač je dužan voziti s naročitim oprezom i takvom brzinom da može vozilo zaustaviti u slučaju potrebe.

Član 29.

- (1) Slijepa lica, kad samostalno učestvuju u saobraćaju, moraju nositi bijeli štamp kao znak raspoznavanja.

- (2) Возило које је подешено да њиме управља лице којем су оштећени екстремитети битни за управљање возилом, мора бити обилежено посебним знаком.
- (3) Ближе одредбе о начину обилежавања возила којим управља лице с оштећеним екстремитетима правилником propisuje ministar, у сарадњи с надлежним органом.

Члан 30.

- (1) Вођач возила које се креће поред возила јавног пријевоза путника или поред autobusa којим се обавља пријеvoz путника, заустављеног на стајалишту, мора се кретати смањеном брзином тако да не угрожава лица која улазе или излазе из тог возила.
- (2) Лича из става (1) овог члана, кад ради уласка у возило или по изласку из возила морају прећи преко коловоза, дужна су то чинити на начин propisan у чл. 108., 109. и 110.
- (3) Вођач мора зауставити возило иза возила из става (1) овог члана када лица, улазећи или излазећи из тог возила, морају прећи преко саобраћајне траке и бициклистичке стазе или траке којом се возило креће.
- (4) Вођач возила које се креће иза возила којим се превозе деца, као и вођач возила који том возилу долази у сусрет на путу с двије саобраћајне траке, дужан је зауставити се, кад је возило којим се превозе деца заустављено на коловозу, док деца улазе или излазе из возила.
- (5) Ако се возилом обавља организован пријеvoz дјеце, возило мора бити обилежено посебним знаком.

Члан 31.

- (1) За вријеме вођње у насељу вођач је дужан возилу јавног градског пријевоза путника или посебно обилеженом возилу којим се обавља организирани пријеvoz дјеце омогућити укључивање у саобраћај када та возила излазе са стајалишта која се налазе ван коловоза, односно с проширења саобраћајне траке које се користи за стајалиште.
- (2) Вођач возила јавног градског пријевоза путника или посебно обилеженог возила којим се обавља организирани пријеvoz дјеце дужан је помоћу показивача правца најавити своју намјеру да се укључи у саобраћај и то укључивање обавити на начин којим се не угрожавају други учесници у саобраћају.

Члан 32.

Лице које се превози возилом не смије ни на који начин ометати вођача у управљању возилом, нити утицати на њега да управља возилом на начин којим се уманjuje сигурност саобраћаја.

Члан 33.

- (1) За вријеме кретања возила у саобраћају на јавном путу вођач не смије користити мобилни телефон, осим у случају да је мобилни телефон прилагођен употреби у возилу.
- (2) Кретањем возила у смислу става (1) овог члана сматрат ће се и случај када је возило заустављено због поступања по саобраћајном знаку, поступања по знаку и наредби овлашћеног лица, пропуштања возила која имају право првенства пролаза и у другим случајевима када је вођач дужан или принуђен зауставити возило на коловозу према одредбама овог Закона.

Члан 34.

- (1) Вођач моторног возила и лица која се превозе тим возилом дужни су користити сигурносне појасеве за вријеме док се возило креће у саобраћају на јавном путу.
- (2) У путничком аутомобилу на предњем сједишту до вођача не смије се превозити лице које је очигледно под утицајем алкохола или опојних средстава, као ни дијете млађе од 12 година, нити на задњем сједишту дијете млађе од пет година, осим у случају када на задњем сједишту има причвршћени

дјеђију сједалицу, у којој дијете мора бити везано, или да поред дјетета сједи пунолјетно лице.

Члан 35.

- (1) Возила не смију на предњој страни имати свјетлосне, свјетлосно-signalне или рефлектујуће уређаје или материје који дају свјетла црвене боје, а на задњој страни уређаје или материје који дају свјетла бјеле боје.
- (2) Одредба става (1) овог члана у погледу свјетала бјеле боје не односи се на свјетло за освјетљавање пута при вођњи уназад, покретно свјетло за истраживање (reflektor), свјетло за освјетљавање задње регистарске таблице и регистарску таблицу пресвућену бјелом рефлектујућом бојом.
- (3) Одредба става (1) овог члана не односи се на црвено трепћуће свјетло на посебним моторним возилима која прате возила под пратњом.

2. Radnje возилом у саобраћају

Члан 36.

- (1) Вођач који намјерава обавити неку радњу возилом на путу (помјерање возила уdesно или улијево, мијењање саобраћајне траке, претикање, обилажење, заустављање, скретање уdesно или улијево, полукружно окретање, вођња уназад и сл.) смије почети такву радњу само ако се претходно увјерио да то може учинити без опасности за друге учеснике у саобраћају или имовину, водећи притом рачуна о положају возила и правцу и брзини кретања.
- (2) Вођач је дужан поступати према одредбама става (1) овог члана и када се укључује у саобраћај из гараже, паркиралишта, дворишта или других сличних површина, а ако му је видик закљонjen или му је видљивост знатно смањена због временских или других прилика, дужан је на мјесту на којем се укључује поставити лице које ће омогућити сигуран излазак возила на пут или на други начин осигурати сигурно укључење на пут.
- (3) Забранjeno је отварање врата на моторном возилу на коловозу, када је возило у кретању или miroвању и у свим другим случајевима када се може угрозити сигурност других учесника у саобраћају.

Члан 37.

- (1) Прије обављања радњи возилом из члана 36. овог Закона вођач је дужан јасно и правовремено обавјестити о својој намјери друге учеснике у саобраћају, дајући знак помоћу показивача правца или, ако они не постоје, одговарајућим знаком руком.
- (2) Ако знак из става (1) овог члана вођач даје помоћу показивача правца, мора га давати све вријеме обављања радње возилом, а по извршеној радњи мора престати да га даје.
- (3) Изузетно од одредби ст. (1) и (2) овог члана, по извршеном претикању другог возила, вођач није дужан давати знак о намјери да се врати на саобраћајну траку којом се кретао прије претикања.

3. Kretanje возила по путу

Члан 38.

Вођач мора за кретање возила користити искључиво пут, односно коловоз или саобраћајну траку, односно стазу намјенjenu за саобраћај one врсте возила којој припада осим у случају опасности.

Члан 39.

- (1) Вођач је дужан кретати се возилом десном страном коловоза у смјеру кретања.
- (2) Вођач је дужан држати возило у кретању што ближе десној ивичи коловоза и на толикој удаљености од ње да, с обзиrom на брзину кретања возила, увјете саобраћаја и stanje и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и себе не излаже опасности.

- (3) Izuzetno od odredbe stava (2) ovog člana, na putu u naselju s kolovozom na kome za saobraćaj vozila u istom smjeru postoje najmanje dvije obilježene saobraćajne trake za kretanje vozila vozač može koristiti i saobraćajnu traku koja se ne nalazi uz desnu ivicu kolovoza ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza vozila kojim upravlja.
- (4) Odredba stava (3) ovog člana ne odnosi se na vozača autobusa, vozača teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, vozača vozila koje na ravnom putu ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km/h i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu puta ispred raskrsnice ili drugog mjesta na kojem vozilo skreće ulijevo.

Član 40.

- (1) Na putu s kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera na kome postoje najmanje četiri saobraćajne trake, vozač ne smije vozilom prelaziti na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.
- (2) Na putu s kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera na kome postoje tri saobraćajne trake vozač se ne smije vozilom kretati saobraćajnom trakom koja se nalazi uz lijevu ivicu puta u smjeru kretanja vozila.
- (3) Na putu na kojem su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge, vozač se ne smije vozilom kretati kolovoznom trakom namijenjenom za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.
- (4) Na putu s kolovozom za saobraćaj vozila u jednom smjeru, vozač se ne smije vozilom kretati u zabranjenom smjeru.

Član 41.

- (1) Vozač koji se namjerava kretati vozilom unazad, može izvršiti tu radnju samo na kratkom dijelu puta pod uvjetom da ne ugrožava ili ne ometa druge učesnike u saobraćaju.
- (2) Kad se vozač kreće vozilom unazad dužan je kretati se onom stranom kolovoza kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.
- (3) Vozač ne smije kretanjem vozila unazad ulaziti u nepreglednu raskrsnicu, kretati se putem na prijelazu preko željezničke pruge u istom nivou, uključivati se na put s pravom prvenstva, niti voziti na prijevojima i u krivinama u kojima je preglednost nedovoljna.

Član 42.

- (1) Vozač ne smije mijenjati način upravljanja vozilom naglim smanjenjem brzine kretanja vozila osim u slučaju neposredne opasnosti.
- (2) Vozač koji namjerava znatnije smanjiti brzinu kretanja vozila dužan je to učiniti na način kojim neće ugroziti druge vozače koji se kreću iza njega.

4. Brzina

Član 43.

- (1) Vozač je dužan brzinu kretanja vozila prilagoditi karakteristikama i stanju puta, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustini saobraćaja, saobraćajnim znakovima i drugim saobraćajnim uvjetima, tako da vozilo može pravovremeno zaustaviti pred svakom preprekom koju pod navedenim uvjetima može predvidjeti.
- (2) Vozač ne smije smanjiti brzinu kretanja vozila do te mjere da njegovo vozilo pričinjava smetnju normalnom odvijanju saobraćaja.
- (3) Prilikom pokretanja vozila iz mjesta vozač ne smije naglo povećati brzinu kretanja tako da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škrife usljed proklizavanja pogonskih točkova vozila osim u slučaju opasnosti.

Član 44.

- (1) Na putu u naselju vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od 60 km/h osim ako saobraćajnim znakom nije drugačije određeno.
- (2) Na putevima u naselju, ako saobraćajno-tehnički elementi to omogućavaju, saobraćajnim znakom može se dozvoliti kretanje vozilom i većom brzinom od propisane u stavu (1) ovog člana.
- (3) Na putu van naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od:
- 1) 130 km/h na autoputevima;
 - 2) 100 km/h na putevima rezerviranim za saobraćaj motornih vozila i brzim putevima;
 - 3) 80 km/h na ostalim putevima.
- (4) Na putu van naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od brzine određene saobraćajnim znakom postavljenim na putu.

Član 45.

- (1) Brzina kretanja motornih vozila na putu pod normalnim uvjetima saobraćaja ne smije se ograničiti saobraćajnim znakom ispod 60 km/h na magistralnim putevima, a 40 km/h na ostalim putevima.
- (2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila s uređajem ili bez uređaja s grafičkim ispisom brzine, datuma i vremena ili tahografskog zapisa ili neposrednim praćenjem vozilom, uz videonadzor.
- (3) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru, služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.
- (4) U zapisnik, koji se sačinjava na licu mjesta, navodi se i izjava vozača da li ima ili ne primjedbi na tekst zapisnika.

Član 46.

- (1) Na putevima brzina kretanja ograničava se za sljedeća vozila:
- 1) na 80 km/h - za autobuse i autobuse s lahkom prikolicom, kao i za teretna motorna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 7.500 kg;
 - 2) na 80 km/h - za motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje (karavan) ili lahku prikolicu;
 - 3) na 70 km/h - za autobuse kada se obavlja organiziran prijevoz djece, za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg i za teretna motorna vozila sa priključnim vozilom;
 - 4) na 50 km/h - za autobuse s priključnim vozilom za prijevoz lica, trolejbuse, gradske autobuse, autobuse koji osim ugrađenih sjedišta imaju i određena mjesta za stajanje;
 - 5) na 30 km/h - za traktore;
 - 6) na 25 km/h - za bicikl i lahki motocikl kada se kreću biciklističkom stazom, odnosno trakom.
- (2) Kad upravljaju motornim vozilima iz stava (1) ovog člana, vozači su dužni pridržavati se brzina propisanih u stavu (1) ovog člana i na putu na kojem je ovim Zakonom ili postavljenim saobraćajnim znakom dozvoljena veća brzina.
- (3) Motorna vozila iz tač. 1), 3) i 4) i priključna vozila iz tač. 3) i 4) stava (1) ovog člana koja su registrirana u Bosni i Hercegovini, osim vojnih vozila, na lijevoj polovini zadnje strane na vidnom mjestu moraju imati oznaku u obliku kruga žute boje, oivičenog crvenom bojom, u kome je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dozvoljenu brzinu kretanja tih vozila.

Član 47.

- (1) На осјетљивим мјестима у насељу, с интензивним саобраћајем пјешака, а посебно дјеце, може се ограничити брзина кретања возила постављањем посебних објеката на путу.
- (2) Одобрeње за постављање посебних објеката на путу даје надлежни орган који управља путевима.
- (3) Ближе одредбе о постављању посебних објеката на путу, ради смањења брзине, правилником прописује министар, у сарадњи с надлежним органом.

5. Скretanje

Član 48.

- (1) Воzaч возила које скреће уdesно дужан је обавити скretanje крећући се крајњом саобраћајном траком која се протеже уз десну ивицу коловоза, осим ако саобраћајним знаком или oznakом на коловозу није другачије одређено.
- (2) Воzaч возила које скреће улијево дужан је обавити скretanje крећући се крајњом лијевом саобраћајном траком која се протеже уз средишњу линију и уз замишљени или обилежени лук који спаја двије средишње линије боћних коловоза, односно саобраћајном траком која се протеже уз лијеvu ивицу пута с једносмјерним саобраћајем, осим ако саобраћајним знаком на путу није другачије одређено.

6. Prvenstvo prolaza

Član 49.

- (1) На raskrslници или у susretу с другим возилом vozaч је дужан propустити возило које долази с његове десне стране, осим ако саобраћајним знаком на путу није другачије одређено.
- (2) Воzaч возила које на raskrslници скреће улијево дужан је propустити возило које, долазећи из супротног смјера, на raskrslници задржава правac свог кретања или скреће уdesно, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.
- (3) Изузетно од одредби ст. (1) и (2) овог члана, возило које се креће по шинама има првенство пролаза на raskrslници или у susretу с другим возилом, без обзира на то с које му стране оно nailazi, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.
- (4) Воzaч који ulazi возилом на put који је саобраћајним знаком oznaчен као put с првенством пролаза, дужан је propустити сва возила која се крећу тим путем.
- (5) Воzaч је дужан propустити сва возила која се крећу путем на који ulazi и кад тај put није саобраћајним знаком oznaчен као put с првенством пролаза ако возилом ulazi са земљаног пута на put с коловозним застором, или ако на put ulazi с површине на којој се не одвија саобраћај.
- (6) Воzaч који при скretању возила пресјеча biciklistичку stazu или traku, дужан је propустити bicikl и bicikl с motorом који се креће biciklistичком stazом или trakом.

7. Saobraćaj na raskrslници

Član 50.

- (1) Воzaч који се приближава raskrslници мора vozити с повећаним опрезном, који одговара uvjetима саобраћаја на raskrslници.
- (2) Воzaч који се приближава raskrslници дужан је vozити таквом брзином да се може зауставити и propустити возила која на raskrslници имају првенство пролаза.
- (3) Воzaч је дужан, пред raskrslницом, возилом zauzeti положај на довољној удаљености на оној саобраћајној traci којом мора проћи кроз raskrslницу.

Član 51.

- (1) На raskrslници и на другом мјесту на коме је саобраћај регулиран ureђајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова за учеснике у саобраћају, свјетлосни саобраћајни знакови имају sljedeća значења:

- 1) crveno svjetlo - zabrana prolaza;
- 2) žuto svjetlo - zabrana prolaza osim за vozila која се у trenutku кад се žuto svjetlo појави nalaze на толикој удаљености од свјетлосног знака да се не могу сигурно зауставити а да не прођу тај знак, а за остале учеснике - zabрана prolaza;
- 3) zeleno svjetlo - slobodan prolaz.
- (2) Žuto svjetlo upaljeno istovremeno с crvenim svjetлом služi за upozoravanje учесника у саобраћају на скори prestanak zabrane prolaza и на појаву zelenог svjetла.
- (3) Žuto trepćuće svjetlo obavezuје sve учеснике у саобраћају на кretање с повећаним опрезом.
- (4) Zeleno trepćuće svjetlo služi за upozoravanje учесника у саобраћају на скори prestanak slobодног prolaza и на појаву žutог, односно crvenог svjetла.

Član 52.

- (1) Ако је ureђају за давање свјетлосних саобраћајних знакова за reguliranje саобраћаја на raskrslници додат један или више допунских знакова у облику зелене свјетлеће strelice, vozaч може возилом проћи свјетлосни знак и kретати се у правцу oznaченом zelenом свјетлећом strelicом и за vrijeme dok је upaljeno crveno или žuto svjetlo при чему не смије oметати саобраћај возила која се крећу по путу на који ulazi и мора propустити пјешаке који prelaze преко коловоза.
- (2) Ако zeleno svjetlo на ureђају за давање свјетлосних саобраћајних знакова има облик strelice, vozaч се возилом смије kретати само у правцу који показује та strelica.

Član 53.

Воzaч који је возилом ушао у raskrslницу на којој је саобраћај регулиран ureђајима за давање свјетлосних саобраћајних знакова, може napустити raskrslницу не чекајући да свјетлосним саобраћајним знаком саобраћај буде otворен у смјеру којим namjerava produžити kretање под uvjetом да propusti sve учеснике у саобраћају који се крећу у смјеру у којем је саобраћај dozvoljen.

Član 54.

Воzaч коме је свјетлосним саобраћајним знаком dozvoljen ulazак у raskrslницу, не смије ući возилом у raskrslницу ако је густина саобраћаја таква да он возило oчигледно мора зауставити у raskrslници и на тај начин, при promјени свјетлосног знака, oметати или onemogućити саобраћај возила која долазе с боћних коловоза.

8. Mimoilaženje

Član 55.

- (1) При mimoilaženju vozaч је дужан са своје лијеве стране оставити довољно растојања између возила којим управља и возила с којим се mimoilazi а, по потреби, и да возило помјери ка десној ивици коловоза.
- (2) Ако zbog неке prepreke на путу или zbog других учесника у саобраћају vozaч не може postupити према одредби stava (1) овог члана, дужан је usporити kretање свог возила и, по потреби, зауставити га да би propустio возило из супротног смјера.
- (3) Кад на raskrslници возила долазе из супротних смјерова и крећу улијево, vozaчи се mimoilaze са своје десне стране.
- (4) Ако је zbog nedovolјне ширине пута или zbog неке prepreke на путу mimoilaženje onemogućено, vozaч којем је то лакше извести, с обзиром на карактеристике пута и околности у саобраћају, дужан се први зауставити и, по потреби, kretањем unazад или на други начин, помјерити своје возило и zauzeti на путу положај који omogućава mimoilaženje.

Član 56.

- (1) На dijелу пута с великим uzdužним nagibом на коме је mimoilaženje возила nemogućе или је veoma otežано, vozaч возила које се креће низ nagib дужан је зауставити своје

vozilo na pogodnom mjestu ako primijeti da mu drugo vozilo ide u susret uz nagib.

- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, vozač vozila koje se kreće uz nagib dužan je zaustaviti vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućava sigurno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unazad jednog od vozila.
- (3) Na putu iz stava (1) ovog člana, kad se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unazad, kretat će se unazad: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo; teretno motorno vozilo koje se susrelo s autobusom; lahko vozilo koje se susrelo s vozilom više kategorije, a ako se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib osim ako je, s obzirom na uvjete i položaj vozila na putu, lakše da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

9. Preticanje i obilaženje

Član 57.

- (1) Preticanje i obilaženje vozač smije vršiti samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i ako na putu ima dovoljno prostora za sigurno izvođenje tih radnji.
- (2) Vozač ne smije preticati i obilaziti kad time, s obzirom na karakteristike puta i postojeće okolnosti na putu i u saobraćaju ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Član 58.

- (1) Preticanje i obilaženje vrši se s lijeve strane.
- (2) Preticanje se mora vršiti s desne strane ako se vozilo na kolovozu nalazi u takvom položaju i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.
- (3) Vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza ne smije se preticati s lijeve strane. To vozilo može se preticati s desne strane ako između njega i desne ivice kolovoza postoji saobraćajna traka.

Član 59.

- (1) Ako se na sredini kolovoza nalazi pješačko ostrvo, ili obilježen ili na drugi način označen prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za saobraćaj vozila ili neki objekat ili uređaj, vozila ih moraju obilaziti s desne strane.
- (2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stava (1) ovog člana nalaze na sredini puta s jednosmjernim saobraćajem a postavljenim saobraćajnim znakom nije drugačije određeno, oni se mogu obilaziti s obje strane.

Član 60.

- (1) Vozač kome je dat znak za preticanje s njegove lijeve strane dužan je pomjeriti vozilo ka desnoj ivici kolovoza.
- (2) Vozač ne smije povećavati brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretiče.
- (3) Ako zbog nedovoljne širine kolovoza ili njegovog stanja preticanje nije moguće bez ugrožavanja sigurnosti saobraćaja, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je pomjeriti svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno, čim mu to bude moguće, zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio brža vozila.

Član 61.

Vozač ne smije vozilom početi preticanje ili obilaženje:

- 1) kolone vozila;
- 2) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo preticanje;
- 3) ako je vozač koji je ispred njega na istoj saobraćajnoj traci dao znak da namjerava da pretekne ili obide vozilo

koje je ispred njegovog vozila, ili da obide drugu prepreku na putu;

- 4) ako saobraćajna traka kojom namjerava izvršiti preticanje nije slobodna na dovoljnom rastojanju tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svog vozila za vrijeme preticanja i brzine kretanja vozila drugih učesnika u saobraćaju koje namjerava preteći, preticanjem ugrozio sigurnost saobraćaja, ili omeo saobraćaj iz suprotnog smjera;
- 5) ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne bi ponovo mogao zauzeti položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja ili obilaženja, i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, osim kad za preticanje ili obilaženje koristi saobraćajnu traku koja je zabranjena za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera;
- 6) saobraćajnom trakom koja je namijenjena za prinudno zaustavljanje vozila;
- 7) neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jednu traku.

Član 62.

- (1) Vozač koji pretiče dužan je držati vozilo na potrebnom rastojanju od vozila koje pretiče, tako da ga ne ometa i ne ugrožava u saobraćaju.
- (2) Poslije izvršenog preticanja ili obilaženja vozač je dužan, čim to bude moguće, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, vozilom ponovo zauzeti položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja, odnosno obilaženja.

Član 63.

Na kolovozu na kome se saobraćaj odvija u dva smjera vozač ne smije vozilom preticati drugo vozilo ispred vrha prijevoha puta ili u krivini kad je preglednost puta nedovoljna, osim ako na tim mjestima ne postoji više saobraćajnih traka obilježenih uzdužnim oznakama na kolovozu i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u smjeru kretanja njegovog vozila.

Član 64.

- (1) Vozač ne smije preticati drugo vozilo, osim bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrsnice, ili na raskrsnici koja nije s kružnim tokom saobraćaja, ili neposredno ispred i na prijelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u nivou bez branika ili polubranika.
- (2) Neposredno ispred raskrsnice i na raskrsnici vozač smije preticati: vozilo koje skreće ulijevo, a pretiče se s desne strane (član 58. stav (2)); vozilo koje skreće udesno, ali da pritom svojim vozilom ne prelazi na dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera; vozilo koje se kreće na putu s pravom prvenstva prolaza, kao i kad je saobraćaj na raskrsnici reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima koje daje ovlašteno lice.
- (3) Neposredno ispred i na prijelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou bez branika ili polubranika vozač smije preticati drugo vozilo kad je saobraćaj na tom prijelazu reguliran uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova.

Član 65.

Vozač ne smije preticati drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz, ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prijelazu.

Član 66.

- (1) Na putu na kojem postoje najmanje dvije saobraćajne trake namijenjene za saobraćaj vozila u istom smjeru i na kojoj su kolone vozila, vozač može napustiti traku na kojoj se nalazi

samo radi skretanja ulijevo ili udesno, ili radi parkiranja vozila.

- (2) Na putevima i pod uvjetom iz stava (1) ovog člana, brže kretanje vozila na jednoj traci od kretanja na drugoj traci ne smatra se preticanjem.
- (3) Ne smatra se preticanjem ni prolaženje s desne strane vozila koje prema odredbi člana 39. stav (3) ovog Zakona za svoje kretanje ne koristi saobraćajnu traku uz desnu ivicu kolovoza.

10. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja

Član 67.

- (1) Vozač je dužan upotrijebiti zvučni znak upozorenja kad god je u pitanju sigurnost saobraćaja a naročito:
 - 1) na putu van naselja radi upozorenja drugog učesnika u saobraćaju da ga želi preteći ili običi ako bi nedavanjem tog znaka postojala opasnost od saobraćajne nesreće;
 - 2) ako se pored kolovoza nalaze djeca koja ne obraćaju pažnju na kretanje vozila;
 - 3) na putu van naselja, prije ulaska u nepreglednu krivinu ili prije dolaska na prijevaj na kojem je otežano mimoilaženje.
- (2) Vozač je dužan davanje zvučnog znaka upozorenja svesti na neophodnu mjeru.

Član 68.

- (1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća vozač, prema pravilu, umjesto zvučnog znaka upozorenja upotrebljava svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može upotrijebiti i u naselju prilikom preticanja drugog vozila.
- (2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može upotrijebiti i danju ako takav način upozorenja drugim učesnicima u saobraćaju više odgovara uvjetima na putu.
- (3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvjjetljenje puta, ili naizmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći računa pri tome da se time ne zaslepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smjera.

11. Zaustavljanje i parkiranje

Član 69.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kome bi ono ugrožavalo sigurnost drugih učesnika u saobraćaju ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pješaka.

Član 70.

- (1) Na javnom putu van naselja vozač je dužan uvijek, kada za to postoji mogućnost, zaustaviti ili parkirati vozilo van kolovoza.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nesreće ili drugog opravdanog razloga prinuđen zaustaviti vozilo na kolovozu dužan je obilježiti sigurnosnim trokutom i preduzeti sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila i što prije ga ukloniti s kolovoza.
- (3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nesreće ili drugog opravdanog razloga prinuđen zaustaviti vozilo na šinama, dužan ga je sa šina odmah ukloniti a, ako je to nemoguće, odmah preduzeti potrebne mjere da lica koja upravljaju vozilima koja se kreću po šinama na vrijeme budu upozorena na opasnost.

Član 71.

- (1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnom putu dužan je zaustaviti, odnosno parkirati vozilo neposredno uz desnu ivicu kolovoza, a na javnom putu na kojem se saobraćaj odvija samo u jednom smjeru vozilo može

zaustaviti, odnosno parkirati uz desnu ili lijevu ivicu kolovoza.

- (2) Ako se uz desnu ivicu kolovoza nalaze tramvajske ili druge šine, vozač mora zaustaviti ili parkirati vozilo uz lijevu ivicu kolovoza.
- (3) Vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolovoza samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim saobraćajnim znakom ili oznakom na kolovozu.

Član 72.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata ako se time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ako se ugrožava sigurnost saobraćaja.

Član 73.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo naročito:

- 1) na obilježenom pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od 5 m od tog prijelaza, kao i na prijelazu biciklističke staze preko kolovoza;
- 2) na prijelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou;
- 3) na željezničkim ili tramvajskim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprečava ili ometa saobraćaj vozila koja se kreću po šinama;
- 4) na raskrsnici i na udaljenosti manjoj od 5 m od najbliže ivice poprijječnog kolovoza;
- 5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima puta ispod mostova i nadvožnjaka i na udaljenosti manjoj od 15 m od tih objekata;
- 6) na dijelu puta u blizini vrha prijevoja i u krivini gdje je preglednost puta nedovoljna i gdje se obilaženje vozila ne bi moglo izvršiti bez opasnosti;
- 7) na dijelu puta na kojem bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne linije na kolovozu, ili do suprotne ivice kolovoza, ili do neke prepreke na putu, bila manja od 3 m;
- 8) na mjestu na kome bi vozilo zaklanjalo postavljene saobraćajni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova;
- 9) na biciklističkoj stazi, odnosno traci;
- 10) na dijelu kolovoza koji je kao stajalište za vozila javnog saobraćaja obilježen saobraćajnim znakom i oznakama na kolovozu;
- 11) na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl.;
- 12) na mjestu koje je označeno kao parking-prostor za invalidna lica;
- 13) na kolovozu s dvije saobraćajne trake gdje se saobraćaj odvija u oba smjera.

Član 74.

Osim u slučajevima iz člana 73. ovog Zakona, vozač ne smije parkirati vozilo naročito na:

- 1) dijelu puta ispred prijelaza puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou, i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza;
- 2) udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je obilježeno stajalište za vozila javnog saobraćaja;
- 3) prolazima i ulazima škola, ustanova, preduzeća, stambenih zgrada i drugih objekata i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacionu ili drugu mrežu komunalnih organizacija;

- 4) mjestu na kome bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranim vozilima;
- 5) trotoaru, odnosno na pješačkoj stazi, ako to nije izričito regulirano saobraćajnim znakom, a ako je parkirano dozvoljeno, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka s tim da ta površina ne može biti uz ivicu kolovoza.

Član 75.

- (1) Ovlašteno službeno lice odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz čl. 73. i 74. ovog Zakona, vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila invalida.
- (2) Ovlašteno službeno lice odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost saobraćaja, ili ometa normalan tok saobraćaja.

Član 76.

- (1) Premještanje vozila iz člana 75. ovog Zakona obavlja nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova, premještanje vozila obavljaju organizacija, pravno ili fizičko lice koje ovlasti nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova.
- (3) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz člana 75. ovog Zakona snosi vlasnik.
- (4) Radi osiguranja plaćanja troškova premještanja vozila, od vlasnika vozila koji nije državljanin Bosne i Hercegovine pravno ili fizičko lice koje je premjestilo vozilo može zatražiti garanciju, a ako vlasnik neće ili ne može položiti garanciju, može zadržati vozilo.
- (5) Visinu troškova premještanja vozila utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave i uprave.

Član 77.

- (1) Vozač je dužan motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolovozu, obilježiti posebnim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolovozu, i to:
 - 1) kad je bio prinuđen da zaustavi vozilo na mjestu ili dijelu puta iz člana 73. ovog Zakona;
 - 2) kad je vozilo zaustavljeno na kolovozu na takvom mjestu da vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili ga teško mogu pravovremeno uočiti;
 - 3) noću i u slučaju smanjene vidljivosti na autoputu i putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila, kao i na dijelu puta koji nije dovoljno pregledan.
- (2) Znak iz stava (1) ovog člana postavlja se na kolovoz iz zaustavljenog vozila, u vertikalnom položaju i na dovoljnoj udaljenosti koja na putu van naselja ne smije biti manja od 50 m, tako da vozači motornih vozila koji nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu pravovremeno zaustaviti svoja vozila, odnosno sigurno obići zaustavljeno vozilo.
- (3) Na isti način taj znak postavlja se i kad je na putu zaustavljena kolona motornih vozila s tim što se umjesto jednog znaka na kolovoz postavljaju dva znaka, jedan pored drugog.
- (4) Ako je u motornom vozilu ugrađen uređaj za istovremeno uključivanje svih pokazivača pravca, u slučaju iz stava (1) ovog člana taj uređaj mora biti uključen.

Član 78.

Prije nego što parkira i napusti vozilo, vozač je dužan preduzeti sve mjere kojima se sprečava da vozilo samo krene s mjesta i da se osigura od neovlaštene upotrebe.

Član 79.

- (1) Za nepravilno parkirano ili zaustavljeno vozilo na trotoarima ili bilo kojim drugim mjestima iz čl. 69. do 78. ovog Zakona, u kojem nije prisutan vozač, ovlaštena službena lica ostavit će pisano obavještenje da vozač koji je parkirao ili zaustavio vozilo u roku od osam dana kod nadležnog organa na ime novčane kazne uplati zakonom propisani iznos.
- (2) Vlasnik ili korisnik vozila dužan je ovlaštenom službenom licu nadležne službe dati podatke o vozaču koji je upravljao vozilom u vrijeme izvršenja prekršaja iz stava (1) ovog člana, kao i u slučaju drugih prekršaja propisanih ovim Zakonom u kojima je učestvovalo njegovo vozilo.

12. Presijecanje kolone pješaka

Član 80.

Vozač ne smije vozilom presijecati kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organiziranu kolonu pješaka koja se kreće po kolovozu.

13. Vuča vozila

Član 81.

- (1) U saobraćaju na javnom putu vozilu na motorni pogon mogu se pridodati najviše dva priključna vozila za prijevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prijevoz lica, a na autoputu i putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila samo jedno priključno vozilo.
- (2) Vozilom na motorni pogon smije se vući samo priključno vozilo koje značajno ne umanjuje njegovu stabilnost.
- (3) Zabranjena je vuča neispravnih vozila na autoputu i putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila.
- (4) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, vuča drugog motornog vozila autoputem dozvoljena je ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja motornog vozila autoputem, ali samo krajnjom desnom saobraćajnom trakom do prvog priključnog puta kojim se vučeno vozilo može isključiti iz saobraćaja na autoputu.

Član 82.

- (1) Vozilom na motorni pogon smije se vući drugo vozilo na motorni pogon samo ako se ono zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može samo kretati i ako se pritom značajno ne umanjuje stabilnost vučnog vozila.
- (2) Vozilom na motorni pogon ne smije se vući motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva točka.

Član 83.

Vozilo na motorni pogon smije se vući noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj zadnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila, ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vući koristi žuto rotaciono svjetlo.

Član 84.

- (1) Za vrijeme vuče vozila iz člana 82. stav (1), oba vozila moraju imati znak kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolovozu (sigurnosni trokut).
- (2) Na motornom vozilu koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučenom vozilu sa zadnje strane.

Član 85.

- (1) Vozilo na motorni pogon na putu dozvoljeno je vući pomoću užeta, krute veze (rude), automatskih vučnih kuka s višestepenovanom regulacijom i oslanjanjem ili vješanjem vozila na vučno vozilo.
- (2) Pomoću užeta ne smije se vući vozilo na motorni pogon na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno motorno vozilo i autobus.

- (3) Krutom vezom ne smije se vući vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti vozilo na motorni pogon teže od vučnog vozila ako mu je neispravna pomoćna kočnica.

Član 86.

Ako se vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta, automatskih vučnih kuka s višestepenovanom regulacijom ili krute veze, vozač koji upravlja vučenim vozilom mora imati odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Član 87.

Vuča natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom, dozvoljena je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta a, izuzetno, i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti kvar na vozilu.

Član 88.

- (1) Odstojanje između vučnog i vučenog vozila na motorni pogon, ako se vuče užetom, mora iznositi tri do pet metara, a ako se vuče pomoću kuke ili krute veze (rude), može iznositi i manje od tri metra.
- (2) Kuka i kruta veza (ruda) iz stava (1) ovog člana moraju biti certificirane prema procedurama definiranim posebnim propisom iz stava (3) člana 6. ovog Zakona a vozač mora imati dokaz o izvršenom certificiranju.

Član 89.

- (1) Vozilo na motorni pogon koje na putu vuče drugo neispravno vozilo na motorni pogon ne smije se kretati brzinom većom od 40 km/h.
- (2) Vučenim vozilom zabranjeno je prevoziti lica.
- (3) Vozila koja prevoze opasne materije ne smiju se vući, niti koristiti za vuču drugih vozila.
- (4) Izuzetno od odredbi iz stava (3) ovog člana, u slučaju neispravnosti vozila koje je natovareno opasnim materijama, takvo vozilo može se prevući samo do najbližeg mjesta pogodnog za pretovar ili popravku a takvo vozilo vuče se krutom vezom (rudom) i brzina kretanja ne smije biti veća od 40 km/h.

14. Upotreba svjetala u saobraćaju

Član 90.

- (1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom danju na vozilu moraju biti upaljena kratka svjetla.
- (2) U vremenu od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na vozilu u saobraćaju na putu, osim svjetla iz stava (1) ovog člana, moraju biti upaljena svjetla za osvjetljavanje puta, i to na:
 - 1) vozilu na motorni pogon - osim na biciklu s motorom, lahkom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani i paran broj crvenih svjetala na zadnjoj strani;
 - 2) biciklu s motorom, lahkom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;
 - 3) biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;
 - 4) zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani, ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa zadnje strane vozila crveno svjetlo.
- (3) Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani, a drugo na zadnjoj strani, ta svjetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj

strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka, ona mora biti postavljena na lijevoj strani vozila.

- (4) U uvjetima iz stava (2) ovog člana, zaprežno vozilo mora imati i dva katadioptera crvene boje, simetrično postavljena na zadnjoj strani vozila, a bicikl - jedan katadiopter crvene boje na zadnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narandžaste boje na svakoj strani pedale.
- (5) Kad vozilo na motorni pogon vuče jedno ili dva priključna vozila, na zadnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju biti upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,60 m, na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju biti uključena dva bijela svjetla.
- (6) Na motociklu za vrijeme vožnje na putu moraju biti upaljena kratka svjetla.

Član 91.

- (1) Izuzetno od odredbi člana 90. ovog Zakona, ne mora imati upaljena svjetla:
 - 1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu puta, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti;
 - 2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolovozu ili van njega ili na ulicama sa slabijim saobraćajem;
 - 3) bicikl, lahki motocikl i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulator - kad su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz samu ivicu kolovoza.
- (2) Vozilo na motorni pogon čija dužina nije veća od osam metara, a širina od dva metra, i kojem nije pridodato priključno vozilo, kad je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz člana 90. stav (1) tačka 1) može imati upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo i sa zadnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ivice kolovoza uz koju je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Član 92.

- (1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju nositi upaljena svjetla kad se kreću po kolovozu van naselja:
 - 1) grupa pješaka koja se kreće u organiziranoj koloni ili povorci - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke, i najmanje jedno crveno svjetlo na njenom začelju;
 - 2) vođiči teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo pozadi.
- (2) Umjesto svjetala iz stava (1) ovog člana mogu se upotrebljavati reflektujuće materije.

Član 93.

- (1) Za osvjetljavanje puta vozač vozila na motorni pogon, u pravilu, upotrebljava duga svjetla.
- (2) Vozač vozila na motorni pogon dužan je upotrebljavati za osvjetljavanje puta kratka svjetla umjesto dugih svjetala:
 - 1) prije mimoilaženja s drugim vozilom na udaljenosti s koje ocijeni da svjetlom svog vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi u susret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom - kad vozač tog vozila upali kratka svjetla ili kad naizmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala upozorava da mu duga svjetla smetaju, uvijek na udaljenosti manjoj od 200 m;
 - 2) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na odstojanju od najmanje 100 m da dugim svjetlima svog vozila ne zasljepljuje vozača vozila ispred sebe;
 - 3) za vrijeme dok vozilom prolazi pored organizirane kolone ili povorke pješaka;

- 4) kada se kreće putem koji se pruža neposredno pored plovnog puta ili pored željezničke ili tramvajske pruge - u susretu s plovilom, odnosno s vozilom koje se kreće po šinama a koje nailazi iz suprotnog smjera.
- (3) Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač vozila na motorni pogon za vrijeme vožnje mora imati na vozilu upaljena najmanje kratka svjetla za osvjetljavanje puta.

Član 94.

- (1) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon upotrebljavaju se u uvjetima iz člana 90. stav (1) ovog Zakona kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na putu.
- (2) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon moraju biti upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje puta ili posebna svjetla za maglu.

Član 95.

- (1) Po magli vozač vozila na motorni pogon na vozilu treba imati upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje puta ili svjetla za maglu ili oba svjetla istovremeno.
- (2) Svjetla za maglu mogu se upotrebljavati samo za vrijeme magle ili u slučaju smanjene vidljivosti i ne mogu se istovremeno koristiti s dugim svjetlima.
- (3) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila moraju biti bijele ili žute boje, a na zadnjoj strani crvene boje.

15. Odstojanje između vozila

Član 96.

Vozač je dužan držati potrebno odstojanje kad se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava sigurnost saobraćaja.

Član 97.

- (1) Kad se na javnom putu van naselja, koji ima samo jednu saobraćajnu traku namijenjenu za saobraćaj vozila u jednom smjeru, kreću jedno za drugim vozila na motorni pogon čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili čija je dužina veća od sedam metara, vozači su dužni između svakog od tih vozila držati odstojanje od najmanje 100 m.
- (2) Odredba stava (1) ovog člana ne odnosi se na dio puta na kojem je preticanje zabranjeno.
- (3) Ako se na putu kreću dva ili više vozila koja prevoze opasne materije, odstojanje između tih vozila ne smije biti manje od 200 metara.

16. Saobraćaj tramvaja i drugih vozila na šinama

Član 98.

Određbe čl. od 25. do 97. ovog Zakona primjenjuju se i na saobraćaj tramvaja i drugih vozila koja se na putu kreću po šinama, osim ako to ne isključuju konstrukcione karakteristike tih vozila ili način njihovog kretanja.

17. Saobraćaj bicikala, bicikala s motorom, lahkih motocikala i motocikala

Član 99.

- (1) Biciklom na kategoriranom putu smije upravljati lice koje je navršilo 12 godina, a biciklom s motorom lice koje je navršilo 14 godina.
- (2) Vozač bicikla i vozač bicikla s motorom ukoliko je pokretan snagom vozača dužni su se kretati što bliže desnoj ivici kolovoza, a ako postoji biciklistička staza, po biciklističkoj stazi, odnosno traci.
- (3) Ako se dva ili više vozača bicikala ili bicikla s motorom kreću u grupi, dužni su se kretati jedan za drugim.
- (4) Ako na putu postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač bicikla s motorom ukoliko je pokretan snagom vozača i vozač bicikla moraju se kretati desnom

biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja saobraćaja.

- (5) Na biciklističkim stazama uređenim i obilježenim za saobraćaj bicikla i bicikla s motorom u oba smjera, vozila se moraju kretati desnom stranom u smjeru kretanja vozila.
- (6) Vozač bicikla i vozač bicikla s motorom smiju se kretati samo po onim saobraćajnim površinama po kojima je kretanje takvim vozilima dozvoljeno.

Član 100.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lahkog motocikla i motocikla treba upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi učesnici u saobraćaju, a naročito ne smije skidati ruke s upravljača, pridržavati se za drugo vozilo, prevoziti, vući ili gurati predmete koji ga mogu ometati u upravljanju vozilom, ili ugrožavati druge učesnike u saobraćaju.

Član 101.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lahkog motocikla i motocikla može prevoziti druga lica samo ako na vozilu postoje posebna sjedišta i oslonci za noge, a vozač motocikla može to činiti i u bočnoj prikolici.

Član 102.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lahkog motocikla ili motocikla i lica koja se prevoze tim vozilima moraju koristiti zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje.

18. Saobraćaj zaprežnih vozila i kretanje stoke

Član 103.

- (1) Vozač zaprežnog vozila treba upravljati vozilom sve vrijeme dok se vozilo kreće putem i dužan je vozilo držati što bliže desnoj ivici kolovoza.
- (2) Zaprežno vozilo ne smije se ostavljati bez nadzora na putu ili uz put.
- (3) Lica koja se voze zaprežnim vozilom za vrijeme kretanja vozila ne smiju stajati na vozilu, sjediti na stranicama vozila, sjediti na platou vozila sa strane, niti se nalaziti na rudi vozila dok je vozilo u pokretu.

Član 104.

- (1) Stoku koja se kreće javnim putem gonič stoke mora držati što je moguće bliže desnoj ivici puta.
- (2) Stoka se ne smije ostavljati na putu ili uz put bez nadzora goniča stoke.

19. Kretanje pješaka

Član 105.

- (1) Pješak se ne smije, po pravilu, kretati i zadržavati na kolovozu.
- (2) Ako se pješak kreće po kolovozu, on se mora kretati što bliže ivici kolovoza, i to veoma pažljivo i na način kojim ne ometa ili ne sprečava saobraćaj vozila.

Član 106.

- (1) Na putu koji ima trotoar ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pored kolovoza pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan kretati se tim površinama.
- (2) Na putu na kojem ne postoji trotoar ili druga površina određena za kretanje pješaka, odnosno pogodna za kretanje pješaka, a koju pješaci ne mogu koristiti iz bilo kojeg razloga, pješaci se mogu kretati kolovozom.
- (3) Na kolovozu puta zabranjeno je igranje, vožnja dječijim biciklom, romobilom, koturaljkama i slično, kao i sankanje, skijanje i drugo, osim ako je to posebno dozvoljeno.

Član 107.

- (1) Kad se pješaci kreću kolovozom na javnom putu van naselja, dužni su kretati se uz lijevu ivicu kolovoza u smjeru kretanja, tako da se kreću jedan iza drugog.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, pješak se može kretati uz desnu ivicu kolovoza samo kad je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledna krivina, provalija, usjek, zasjek, odron i sl.).
- (3) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, lahki motocikl ili motocikl, lica koja se kreću pomoću pokretnih stolica za nemoćna lica, kao i organizirana kolona pješaka, moraju se kretati uz desnu ivicu kolovoza u smjeru kretanja.

Član 108.

- (1) Pješak je dužan prelaziti preko kolovoza i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem pošto se prije stupanja na kolovoz uvjeri da to može učiniti na siguran način.
- (2) Na putu koji ima obilježene pješačke prijelaze ili posebno izgrađene prijelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelazanju puta pješak je dužan kretati se tim prijelazima, odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

Član 109.

- (1) Na obilježenom pješačkom prijelazu, na kome je saobraćaj pješaka reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima za pješake, pješak je dužan postupati prema tim znakovima.
- (2) Na obilježenom pješačkom prijelazu na kome saobraćaj pješaka nije reguliran posebnim svjetlosnim saobraćajnim znakovima za pješake, ali je saobraćaj vozila reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima za vozila ili znakovima koje daju ovlaštena lica, pješaci mogu prelaziti kolovoz samo dok im je datim znakom dozvoljen prijelaz kolovoza.
- (3) Na obilježenom pješačkom prijelazu na kome saobraćaj nije reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima, ni znakovima koje daje ovlašteno lice, prije stupanja na pješački prijelaz pješak je dužan obratiti pažnju na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.

Član 110.

Pješak koji namjerava prijeći kolovoz na mjestu na kojem ne postoji obilježen pješački prijelaz ne smije stupiti na kolovoz ako time ometa saobraćaj vozila.

20. Obaveze vozača prema pješacima

Član 111.

- (1) Ako je saobraćaj na obilježenom pješačkom prijelazu reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima ovlaštenog lica, vozač je dužan zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza kad mu je datim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prijelazu datim znakom dozvoljen prolaz, vozač ne smije ometati prolaz pješaka koji su već stupili na pješački prijelaz.
- (2) Ako se obilježeni pješački prijelaz iz stava (1) ovog člana nalazi na ulazu na bočni put, vozač koji skreće na taj put dužan je skretanje vršiti smanjenom brzinom i propustiti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prijelaz i, po potrebi, zaustaviti vozilo kojim upravlja da bi propustio pješake.
- (3) Ako na obilježenom pješačkom prijelazu saobraćaj nije reguliran uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova ni znakovima ovlaštenog lica, vozač je dužan zaustaviti vozilo pred takvim pješačkim prijelazom, kako bi propustio pješake koji prelaze ili stupaju na pješački prijelaz, ili nedvosmisleno pokazuju namjeru da pređu preko pješačkog prijelaza.

Član 112.

- (1) Vozač koji skreće na bočni put na čijem ulazu ne postoji obilježen pješački prijelaz dužan je skretanje izvršiti

smanjenom brzinom i ne smije ugroziti pješake koji su već stupili na kolovoz.

- (2) Vozač koji se kreće po mokrom kolovozu u naseljenom mjestu dužan je prilagoditi brzinu kretanja vozila tako da izbjegne prskanje pješaka koji se kreću ivicom kolovoza ili trotoara.

21. Saobraćaj na prijelazu puta preko željezničke pruge

Član 113.

Vozač koji se vozilom približava prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou dužan je kretanje vozila podesiti tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje saobraćaja na prijelazu, ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vozila koja se kreću po šinama, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Član 114.

Učesnici u saobraćaju dužni su zaustaviti se pred prijelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znakovi koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu puta preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće šinama.

Član 115.

- (1) Pred prijelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi, učesnici u saobraćaju dužni su se zaustaviti kad se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.
- (2) Učesnici u saobraćaju koji prelaze preko željezničke pruge u istom nivou dužni su to činiti s pojačanim oprezom i kad svjetla na prijelazu nisu upaljena.
- (3) Na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome nema uređaja za zatvaranje saobraćaja, niti uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, učesnici u saobraćaju mogu preći preko željezničke pruge tek pošto se prethodno uvjere da prugom ne nailazi voz ili neko drugo vozilo koje se kreće po šinama.

22. Saobraćaj na autoputu, putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila i brzom putu

Član 116.

- (1) Autoputem se ne smiju kretati pješaci, stoka ni vozila koja se, prema odredbama ovog Zakona, ne smatraju motornim vozilima.
- (2) Autoputem se ne smiju kretati ni motorna vozila koja se prema svojim konstrukcionim karakteristikama ne mogu kretati brzinom većom od 40 km/h.
- (3) Odredba stava (2) ovog člana ne odnosi se na vojna vozila i na vozila organa unutrašnjih poslova, te vozila za održavanje puta kada daju posebne svjetlosne znakove.

Član 117.

- (1) Na autoputu vozač ne smije zaustavljati motorno vozilo osim na površinama van kolovoza koje su za to posebno uređene i obilježene.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti vozila ili zbog drugih razloga prinuđen zaustaviti vozilo na kolovozu autoputa, dužan je zaustaviti ga na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila, ako ona na tom mjestu postoji, i preduzeti potrebne mjere da se vozilo što prije ukloni s kolovoza.
- (3) Na autoputu vozač ne smije vršiti polukružno okretanje, niti se kretati vozilom unazad.

Član 118.

Na autoput se ne smije uključiti motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje se zbog neispravnosti ne može kretati.

Član 119.

- (1) Autoputem se motorna vozila moraju kretati krajnjom desnom saobraćajno trakom koja nije zauzeta vozilima u koloni.
- (2) Odredba člana 39. stav (3) ovog Zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom autoputa koji prolazi kroz naselje.

Član 120.

Na autoputu sa tri ili više saobraćajnih traka, namijenjenih za saobraćaj vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg i skupova vozila čija je dužina veća od sedam metara, smiju koristiti samo dvije saobraćajne trake koje se nalaze uz desnu ivicu kolovoza.

Član 121.

- (1) Vozač koji se motornim vozilom uključuje u saobraćaj na autoputu dužan je:
 - 1) koristiti posebnu traku za ubrzavanje, kad takva traka postoji u produženju priključnog puta, i da se u saobraćaj na autoputu uključuje dajući odgovarajući znak, na način kojim ne ugrožava saobraćaj vozila koja se kreću autoputem;
 - 2) propustiti vozila koja se kreću autoputem ako na mjestu na kome se uključuje u saobraćaj na autoputu ne postoji posebna traka za ubrzavanje.
- (2) Vozač koji se vozilom isključuje iz saobraćaja na autoputu dužan je pravovremeno zauzeti položaj vozilom na krajnjoj desnoj saobraćajnoj traci i što prije preći na posebnu traku za usporavanje, ako takva traka postoji na ulazu u priključni put.

Član 122.

Odredbe čl. od 116. do 121. ovog Zakona primjenjuju se i na saobraćaj na putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila i brzom putu.

23. Saobraćaj u tunelu

Član 123.

Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije zaustavljati vozilo, polukružno okretati vozilo ili se kretati unazad u tunelu.

Član 124.

Na vozilima na motorni pogon za vrijeme kretanja kroz tunel moraju biti upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje puta.

24. Vozila pod pratnjom

Član 125.

- (1) Vozilima pod pratnjom, u skladu s ovim Zakonom, podrazumijevaju se vozila kojima je dodijeljena pratnja policije ili vojne policije, s posebnim motornim vozilima opremljenim uređajima za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova crvene i plave boje, i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.
- (2) Vozač koji na putu susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojeg sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužni su ustupiti prvenstvo prolaza, omogućiti nesmetan prolaz, a, po potrebi, zaustaviti vozilo, umjesto dugih svjetala noću upotrijebiti kratka svjetla za osvjetljavanje puta, strogo se pridržavati naredbi koje im daju lica iz pratnje i kretanje nastaviti tek pošto prođu sva vozila pod pratnjom.

- (3) Vozila pod pratnjom imaju pravo prvenstva prolaza u odnosu na sva druga vozila (član 49.), osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrscnicom na kojoj je saobraćaj reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima ovlaštenog lica, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), zabrani preticanja i obilaženja kolone vozila (član 61. stav (1) tačka 1.) i zabrani presijecanja kolone pješaka (član 80.), pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih učesnika u saobraćaju.
- (4) Da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima iz stava (1) ovog člana, pješaci su se dužni skloniti s kolovoza dok ta vozila prođu.

25. Vozila s pravom prvenstva prolaza

Član 126.

- (1) Na vozila službe hitne pomoći, vatrogasna vozila i vozila policije i sudske policije, vojna vozila i vozila Državne granične službe BiH, kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znakove, ne primjenjuju se odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), zabrani preticanja i obilaženja kolone vozila (član 61. stav (1) tačka 1.) i zabrani presijecanja kolone pješaka (član 80.). Ta vozila imaju pravo prvenstva prolaza u odnosu na sva druga vozila (član 49.) osim u odnosu na vozila pod pratnjom (član 125.) i vozila koja se kreću raskrscnicom na kojoj je saobraćaj reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima ovlaštenog lica, pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih učesnika u saobraćaju.
- (2) Kako bi omogućili prolaz vozilima iz stava (1) ovog člana, pješaci su se dužni skloniti s kolovoza, a ostala vozila propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti se dok ta vozila prođu.
- (3) Kad vozilo policije ili vojno vozilo upotrebom plavih svjetala osigurava prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni obratiti pažnju i na vozila kojima se osigurava prolaz, propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti svoja vozila dok ta vozila prođu.
- (4) U pogledu međusobnog prava prvenstva prolaza, za vozila iz stava (1) ovog člana važe odredbe o prvenstvu prolaza.
- (5) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova smiju se ugrađivati i upotrebljavati samo na vozilima čija je pratnja policija ili vojna lica (član 125. stav (1)) i na vozilima s pravom prvenstva prolaza iz st. (1) i (3) ovog člana.

26. Teret na vozilu

Član 127.

- (1) Vozilo u saobraćaju na putu ne smije se opteretiti preko svoje nosivosti koja je upisana u knjižicu vozila, ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dozvoljene mase, ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju karakteristike puta i tehničko-konstruktivne mogućnosti vozila.
- (2) Teret na vozilu treba biti tako raspoređen i, prema potrebi, pričvršćen i pokriven da:
 - 1) ne ugrožava sigurnost učesnika u saobraćaju i ne nanosi štetu putu i objektima na putu;
 - 2) ne umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;
 - 3) ne umanjuje vozaču preglednost puta;
 - 4) ne stvara suvišnu buku i ne rasipa se po putu;
 - 5) ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske tablice i druge propisane oznake na vozilu.

Član 128.

- (1) Teret na vozilu ne smije preći najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.
- (2) Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može preći najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje dužine koja je kao kontinuiran teret oslonjena na tovarni prostor.
- (3) Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod dužinom vozila podrazumijeva se ukupna dužina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.
- (4) Ako teret na vozilu prelazi za više od jednog metra najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila, najisturenija tačka tereta mora biti označena crvenom tkaninom.
- (5) Najisturenija tačka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom u slučaju iz stava (4) ovog člana mora biti označena tablom. Ta tabla je kvadratnog oblika, dimenzija 50 x 50 cm, obojena naizmjenično kosim trakama reflektujuće narandžaste i bijele boje i postavljena uspravno na uzdužnu osu vozila.

Član 129.

Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najisturenija tačka na teretu koji se prevozi vozilom mora biti označena:

- 1) u slučaju iz člana 128. stav (4) ovog Zakona - svjetlom i reflektujućom materijom crvene boje;
- 2) kad teret na vozilu na motorni pogon ili na priključnom vozilu bočno prelazi za više od 20 cm vanjsku ivicu prednjeg ili zadnjeg svjetla za označavanje vozila - svjetlom i katadiopterom koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa zadnje strane - crveno svjetlo.

IV. SAOBRAČAJNI ZNAKOVI

1. Opće odredbe

Član 130.

- (1) Javni putevi moraju se obilježiti propisanim saobraćajnim znakovima, kojima se učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnost koja im prijete na određenom javnom putu ili dijelu tog puta, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obaveze kojih se učesnici u saobraćaju moraju pridržavati i daju potrebna obavještenja za sigurno i nesmetano odvijanje saobraćaja.
- (2) Saobraćajnim znakovima moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, naročito one koje nastanu usljed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja puta, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u saobraćaju i ti znakovni moraju se ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.
- (3) Saobraćajni znakovni su: znakovni opasnosti, znakovni izričitih naredbi i znakovni obavještenja s dopunskom tablom koja je sastavni dio saobraćajnog znaka i koja bliže određuje značenje saobraćajnog znaka ili bez nje, svjetlosni saobraćajni znakovni, oznake na kolovozu, trotoaru i sl. te svjetlosne i druge oznake na putu.
- (4) Učesnici u saobraćaju dužni su pridržavati se ograničenja, zabrana i obaveza izraženih pomoću postavljenih saobraćajnih znakova.

Član 131.

- (1) Saobraćajne znakove i opremu na putu postavljaju i održavaju institucije koje upravljaju putevima na osnovu rješenja nadležnog organa.
- (2) Saobraćajni znakovni postavljaju se i održavaju tako da ih učesnici u saobraćaju i danju i noću na vrijeme i lahko mogu uočiti i pravovremeno postupiti u skladu s njihovim značenjem.

- (3) Saobraćajni znakovni moraju se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima za saobraćaj na putu ili zahtjevima sigurnosti u saobraćaju.

Član 132.

- (1) Na saobraćajni znak i na stub na koji je znak postavljen zabranjeno je stavljati bilo šta što nije u vezi sa značenjem saobraćajnog znaka.
- (2) Zabranjeno je neovlašteno uklanjanje i oštećivanje saobraćajnih znakova i opreme puta ili izmjena značenja saobraćajnih znakova.

Član 133.

Na putu se ne smiju postavljati table, znakovni, svjetla, stubovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje vidljivost postavljenih saobraćajnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na neki saobraćajni znak, ili zaslijepljuju učesnike u saobraćaju, ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja može biti opasna za sigurnost saobraćaja na putu.

2. Znakovi opasnosti, znakovni izričitih naredbi i znakovni obavještenja

Član 134.

- (1) Znakovi opasnosti služe da se učesnici u saobraćaju na putu upozore na opasnost koja prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu puta, i da se obavijeste o prirodi te opasnosti.
- (2) Znakovi izričitih naredbi stavljaju do znanja učesnicima u saobraćaju na putu zabrane, ograničenja i obaveze kojih se moraju pridržavati.
- (3) Znakovi obavještenja pružaju učesnicima u saobraćaju potrebna obavještenja o putu kojim se kreću i druga obavještenja koja im mogu biti korisna.

Član 135.

Znakovi opasnosti i znakovni izričitih naredbi na autoputu, putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom i regionalnom putu i u naseljenim mjestima moraju biti presvučeni reflektujućim materijama ili osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti.

3. Svjetlosni saobraćajni znakovni i svjetlosne oznake

Član 136.

- (1) Za reguliranje saobraćaja upotrebljavaju se uređaji kojima se daju svjetlosni saobraćajni znakovni crvene, žute i zelene boje.
- (2) Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova trobojnim svjetlima svjetla se postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je uređaj za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova postavljen i iznad saobraćajne trake, svjetla mogu biti postavljena po horizontalnoj osi, jedno pored drugog, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svjetla imaju oblik kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Član 137.

- (1) Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova trobojnim svjetlima:
 - 1) crveno i zeleno svjetlo ne smiju biti upaljeni istovremeno;
 - 2) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskom razmaku od prestanka zelenog do pojave crvenog svjetla ili istovremeno sa crvenim svjetlom, prije pojave zelenog svjetla;
 - 3) žuto svjetlo može biti upaljeno kao trepćuće svjetlo kada ne rade ostali svjetlosni signali na raskrsnici.

- (2) Pri projektiranju novih ili rekonstrukciji postojećih saobraćajnih znakova obavezno treba ugraditi zeleno trepćuće svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.

Član 138.

- (1) Uredaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova trobojnim svjetlima može se dodati dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svijetleće strelice ili više takvih znakova.
- (2) Dopunski svjetlosni znakovi iz stava (1) ovog člana postavljaju se s odgovarajuće strane svjetlosnog saobraćajnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.

Član 139.

- (1) Na uređajima za davanje saobraćajnih znakova kojima se regulira saobraćaj na kolovozu s više od dvije saobraćajne trake, obilježene uzdužnim linijama, za svaku saobraćajnu traku posebno i koji se nalazi iznad saobraćajne trake, crveno svjetlo znači zabranu saobraćaja duž saobraćajne trake iznad koje je postavljeno, a zeleno svjetlo znači slobodan prolaz tom saobraćajnom trakom.
- (2) Crveno svjetlo iz stava (1) ovog člana ima oblik ukrštenih linija, a zeleno svjetlo ima oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.

Član 140.

- (1) Za reguliranje saobraćaja pješaka mogu se upotrebljavati i posebni uređaji za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih signala.
- (2) Ta svjetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.
- (3) Svjetla iz stava (1) ovog člana sastoje se od svijetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka, ili od tamne površine na kojoj se nalazi svijetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju biti upaljena istovremeno.

Član 141.

- (1) Ako se ivice kolovoza na javnom putu obilježavaju svjetlosnim saobraćajnim oznakama, one se obilježavaju svjetlima, refleksnim staklima ili reflektujućim materijama, i to desna strana kolovoza oznakama crvene boje, a lijeva strana oznakama bijele boje.
- (2) Ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel moraju biti obilježene oznakama iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ako vrhovi pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i drugi objekti na kolovozu noću nisu osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima, refleksnim staklima ili reflektujućim materijama žute boje.

4. Oznake na kolovozu

Član 142.

- (1) Oznake na kolovozu služe za reguliranje saobraćaja na putevima i za obavještanje i vođenje učesnika u saobraćaju.
- (2) Oznake na kolovozu mogu biti postavljene same ili uz druge saobraćajne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.
- (3) Oznake na kolovozu čine linije, strelice, natpisi i druge oznake.
- (4) Oznake na kolovozu mogu imati i reflektujuće karakteristike.

Član 143.

- (1) Oznake na kolovozu postavljaju se na putevima sa savremenim kolovozom.

- (2) Na javnom putu van naselja sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera, na kome postoje samo dvije saobraćajne trake, te trake moraju biti odvojene odgovarajućom uzdužnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu obilježene i ivičnim linijama.

5. Turistička i ostala signalizacija na putu

Član 144.

- (1) Turistička i ostala signalizacija na putu namijenjena je obavještanju učesnika u saobraćaju o kulturnim, historijskim, prirodnim i turističkim znamenitostima, te ostalim objektima i sadržajima.
- (2) Bliže propise o turističkoj i ostaloj signalizaciji na putu donosi ministar u saradnji s nadležnim organom.

6. Obilježavanje prijelaza puta preko željezničke pruge

Član 145.

Na dijelu puta ispred prijelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou moraju biti postavljene odgovarajući saobraćajni znakovi.

Član 146.

- (1) Na prijelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou, osim saobraćajnih znakova iz člana 145. ovog Zakona, postavljaju se i branici ili polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza ako to zahtijeva gustina saobraćaja ili drugi uvjeti na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou.
- (2) Uslovi u kojima uređaji iz stava (1) ovog člana moraju biti postavljene utvrđuju se posebnim zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona.

Član 147.

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje voza na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou daju se naizmjeničnim paljenjem dva crvena trepćuća svjetla koja imaju oblik kruga.

Član 148.

- (1) Na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom uređaju može se dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.
- (2) Na prijelazima zemljanog puta s manjim saobraćajem i pješačke staze preko željezničke pruge u istom nivou učesnici u saobraćaju mogu se osigurati samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Član 149.

- (1) Na prijelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou branici ili polubranici moraju biti naizmjenično obojeni crvenom i žutom bojom.
- (2) Branici i polubranici, kao i saobraćajni znakovi postavljene na dijelu puta ispred prijelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou, moraju imati refleksna stakla ili biti presvučeni reflektujućim materijama odgovarajuće boje.
- (3) Branici i polubranici moraju biti opremljeni trepćućim crvenim svjetlom.

Član 150.

Na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome se prilikom nailaska voza branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome se branica ili polubranica rukuje ručno, i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se učesnici u saobraćaju obavješavaju o spuštanju branika ili polubranika.

7. Obilježavanje radova i prepreka na putu

Član 151.

- (1) Dio puta na kome su nastale prepreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kome se izvode radovi, mora se vidno obilježiti i učiniti sigurnim za učesnike u saobraćaju.
- (2) Obilježavanje dijela puta iz stava (1) ovog člana vrši se postavljanjem odgovarajućih saobraćajnih znakova, a osiguranje učesnika u saobraćaju - postavljanjem branika.
- (3) Branici moraju biti obojeni naizmjenično crvenom i bijelom bojom, opremljeni refleksnim staklima ili presvučeni reflektujućim materijama odgovarajuće boje, a noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju biti postavljena i trepćuća svjetla narandžaste boje.

8. Znakovi koje daju ovlaštena lica

Član 152.

- (1) Učesnici u saobraćaju moraju postupati po zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po naredbi policajca ili drugog lica koje na osnovu ovlaštenja iz zakona obavlja kontrolu i reguliranje saobraćaja na putevima (u daljnjem tekstu: ovlašteno lice).
- (2) Ovlašteno lice pri davanju znakova dužno se postaviti na putu tako da ga učesnici u saobraćaju, kojima su znakovi namijenjeni, mogu jasno i s dovoljne udaljenosti uočiti.
- (3) Znakovi iz stava (1) ovog člana mogu se davati i iz vozila.

Član 153.

- (1) Znakovi koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašteno lice su znakovi koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znakovi i svjetlosni znakovi.
- (2) Znakovi iz stava (1) ovog člana moraju se davati tako da njihovo značenje učesnicima u saobraćaju bude jasno i nedvosmisleno.
- (3) Bliže odredbe o saobraćajnim znakovima i signalizaciji na putevima, načinu obilježavanja radova i prepreka na putu i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašteno lice pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

V. DUŽNOSTI U SLUČAJU SAOBRAĆAJNE NESREĆE

Član 154.

- (1) Učesnik u saobraćajnoj nesreći u kojoj je neko izgubio život ili bio povrijeđen, ili je nastala veća materijalna šteta, dužan je:
 - 1) ostati na mjestu saobraćajne nesreće s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći, ili ako mu je samom potrebna ljekarska pomoć;
 - 2) preduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu saobraćajne nesreće i omogućiti normalno odvijanje saobraćaja i nastojati da se ne mijenja stanje na mjestu nesreće i sačuvaju postojeći tragovi pod uvjetom da preduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost saobraćaja;
 - 3) obavijestiti najbližu policijsku stanicu o saobraćajnoj nesreći i vratiti se na mjesto saobraćajne nesreće i sačekati dolazak službenog lica koje obavlja uviđaj.
- (2) Nadležni organ i druga pravna ili fizička lica koji su obaviješteni o saobraćajnoj nesreći u kojoj je neko lice bilo povrijeđeno dužni su o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu.

Član 155.

Lice koje se zatekne ili naide na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj ima povrijeđenih, dužno je ukazati pomoć licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći.

Član 156.

- (1) Vozač koji se zatekne ili naide na mjesto saobraćajne nesreće dužan je, na zahtjev ovlaštenog lica, prevesti lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći do najbliže zdravstvene ustanove.
- (2) Vozač je dužan postupiti prema odredbi stava (1) ovog člana i prije dolaska ovlaštenog lica, osim ako se nesreća dogodila na mjestu na kome se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći, ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim prijevozom stanje povrijeđenog lica može pogoršati.

Član 157.

- (1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o saobraćajnoj nesreći ili je primila na liječenje lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći, dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu policijsku stanicu.
- (2) Ako lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći umre od zadobijenih povreda, ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje vozilom na motorni pogon ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je o tome odmah obavijestiti mjesni nadležni organ za izdavanje vozačke dozvole ili najbližu policijsku stanicu.

Član 158.

- (1) Policija i druga ovlaštena lica dužni su izaći na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta, izvršiti fotografiranje mjesta nesreće, napraviti zapisnik o uviđaju i izvršiti druge potrebne radnje u skladu s ovim Zakonom.
- (2) Vozač učesnik u saobraćajnoj nesreći obavezan je da prijavi i saobraćajnu nesreću s manjom materijalnom štetom, ako je šteta nastala drugom licu odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.
- (3) Poslije saobraćajne nesreće u kojoj je prouzrokovana samo manja materijalna šteta, vozači su dužni odmah ukloniti vozila s kolovoza i razmijeniti lične podatke, te popuniti i potpisati obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći. Vozači ne smiju napustiti mjesto saobraćajne nesreće prije nego što popune i potpišu izvještaj i razmijene podatke iz ovog stava.
- (4) Ako je u saobraćajnoj nesreći učestvovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila stranih registarskih oznaka ili potvrde o izvršenom uviđaju na mjestu događaja saobraćajne nesreće, obavezno je: izvršiti fotografiranje štete na vozilu stranih registarskih oznaka, sačiniti zapisnik u koji se, pored ostalog, unose podaci iz pasoša, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti - zelena karta.
- (5) Nadležni organ unutrašnjih poslova dužan je izaći na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako to zahtijeva jedan od učesnika saobraćajne nesreće.
- (6) Bliže odredbe o sadržaju obrasca evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 159.

- (1) Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nesreći u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta, ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj.
- (2) Policija je dužna izaći na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od učesnika prilikom popunjavanja obrasca evropskog izvještaja ili učesnici u nesreći nemaju obrazac evropskog izvještaja.

- (3) Ovlašteno lice koje vrši uviđaj saobraćajne nesreće u kojoj ima povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnut će neposredne učesnike saobraćajne nesreće ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere da li imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.
- (4) Ako se tim ispitivanjima utvrdi da neposredni učesnici saobraćajne nesreće imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlašteno lice koje vrši uviđaj odredit će da im se uzme krv ili urin radi analize.
- (5) Ako u saobraćajnoj nesreći ima poginulih, ovlašteno lice koje vrši uviđaj odredit će da se neposrednim učesnicima nesreće uzmu krv i urin radi utvrđivanja da li su pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

Član 160.

- (1) Ovlašteno lice koje vrši uviđaj dužno je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza lica koje je u saobraćajnoj nesreći poginulo ili teže povrijeđeno, obavijestiti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s puta ili zainteresirano lice i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema lica koje tu imovinu može preuzeti.
- (2) Vozač koji je vozilom učestvovao u saobraćajnoj nesreći u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica, kao i drugo lice koje je neposredno učestvovalo u nesreći, imaju pravo tražiti lične podatke i adresu od lica koja su bila prisutna kad se nesreća dogodila.

Član 161.

- (1) Ako je vozilo zbog saobraćajne nesreće ili neispravnosti onesposobljeno za dalje kretanje na putu, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloniti s kolovoza.
- (2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti prema stavu (1) ovog člana, ovlašteno lice koje se zatekne na mjestu nesreće ili neispravnosti vozila zatražit će od nadležne organizacije koja upravlja putevima ili druge ovlaštene organizacije da na sigurno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolovoza.
- (3) Organizacija za održavanje puteva ili druga ovlaštena organizacija za održavanje puta dužna je, na zahtjev ovlaštenog lica, hitno preduzeti sve potrebne mjere radi uklanjanja i čuvanja vozila s teretom, stvari ili drugog rasutog materijala s kolovoza i osigurati prohodnost puta.
- (4) Ako nadležna organizacija koja upravlja putevima ili druga ovlaštena organizacija ne postupi prema odredbi stava (2) ovog člana, ovlašteno službeno lice preduzet će druge mjere da se omogući normalno odvijanje saobraćaja.

VI. SPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA PUTEVIMA

Član 162.

- (1) Sportske i druge priredbe ili slične aktivnosti na putu ne smiju se održavati bez odobrenja.
- (2) Odobrenje izdaje nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova na čijem se području održava priredba ili obavlja aktivnost.
- (3) Ako se zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na putu zabranjuje saobraćaj, odobrenje se izdaje uz prethodnu saglasnost nadležnog organa za saobraćaj na čijem se području zabranjuje saobraćaj.

Član 163.

- (1) U slučaju iz člana 162. ovog Zakona, ako za druge učesnike u saobraćaju nije osiguran zaobilazni put, zahtjev za izdavanje odobrenja bit će odbijen.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke trke na putu može se odobriti i kad u određenom pravcu nema

zaobilaznog puta (brdske trke i dr.), ali samo u vrijeme kada se tim putem drugi učesnici u saobraćaju najmanje kreću. U tom slučaju saobraćaj se može zabraniti najduže dva sata.

Član 164.

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz člana 162. ovog Zakona podnosi se najkasnije 15 dana prije održavanja sportske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti program priredbe, odnosno aktivnosti, pravila takmičenja, pregled mjera koje organizator predviđa za osiguranje učesnika u saobraćaju, učesnika i gledalaca sportske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje takmičara biti označena.

Član 165.

- (1) Zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na putu bit će odbijen ako organizator, prema procjeni nadležnog organa unutrašnjih poslova, nije u stanju provesti mjere iz člana 164. stav (2) ovog Zakona.
- (2) Ako bi zbog održavanja sportske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na putu trebalo obustaviti saobraćaj na važnijim putnim pravcima, ili ako bi održavanje priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti u većoj mjeri ugrozilo ili ometalo saobraćaj na putu, zahtjev za izdavanje odobrenja može biti odbijen.

Član 166.

- (1) U odobrenju za održavanje sportske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na putu određuju se mjere osiguranja koje organizator mora preduzeti.
- (2) Kada se saobraćaj na putu ograničava ili zabranjuje zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti, odobrenje sadrži i obavezu organizatora da o mjerama ograničavanja ili zabrane saobraćaja obavijesti javnost putem sredstava javnog informiranja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe, odnosno aktivnosti.
- (3) Organizator ne smije početi održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu ako nisu preduzete sve mjere osiguranja određene u odobrenju.
- (4) Ako se utvrdi da organizator nije preduzeo sve mjere osiguranja određene u odobrenju, priredba, odnosno aktivnosti bit će zabranjene.

Član 167.

- (1) Organizator je dužan prekinuti održavanje sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na putu ako:
 - 1) su ugroženi učesnici ili gledaoci;
 - 2) se u većoj mjeri naruši javni red i mir;
 - 3) nastanu okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnosti ne bi bile odobrene;
 - 4) organizator ne provodi određene mjere osiguranja;
 - 5) to zahtijevaju drugi sigurnosni razlozi.
- (2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnosti u slučajevima iz stava (1) ovog člana, nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova naredit će organizatoru da priredbu, odnosno aktivnosti prekine i preduzet će potrebne mjere da se naredba izvrši.

Član 168.

Takmičare na sportskoj priredbi na putu mogu pratiti samo vozila označena posebnim znakom koji utvrdi organizator.

Član 169.

- (1) Nakon završetka sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na putu organizator je dužan odmah:
 - 1) ukloniti s puta sve saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;

- 2) postaviti na put sve saobraćajne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
 - 3) popraviti i dovesti u prvobitno stanje put i putne objekte ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.
- (2) Ako organizator ne postupi po tač. 1) i 2) stava (1) ovog člana, nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova preduzet će odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave saobraćajni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na putu.

VII. OGRANIČENJA SAOBRAĆAJA

Član 170.

- (1) Organ nadležan za unutrašnje poslove, u saglasnosti s organom nadležnim za saobraćaj, može na određenom putu ili dijelu puta, u određene dane ili u određenom vremenskom periodu, propisati zabranu ili ograničenje saobraćaja svih ili pojedinih vrsta vozila, ograničiti brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja neophodni radi sprečavanja ili uklanjanja opasnosti za učesnike u saobraćaju, ili ako su u pitanju razlozi za nesmetani saobraćaj, odnosno ako se može opravdano očekivati da će saobraćaj biti posebno gust ili otežan.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, ministar u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove, može donijeti naredbu o ograničenju saobraćaja u dane vikenda i praznika za pojedine putne pravce.
- (3) Bliže odredbe o saobraćaju u zimskim uvjetima, vrsti vozila kojima je zabranjen ili ograničen saobraćaj, te načinu upotrebe zimske opreme na vozilima u zimskim uvjetima, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 171.

U slučaju kada su u pitanju razlozi sigurnosti i nesmetanog odvijanja saobraćaja ili razlozi održavanja javnog reda i mira, policijska uprava, odnosno nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova može zabraniti saobraćaj ili odrediti posebno ograničenje saobraćaja na određenim putevima i dijelovima puteva sve dok postoje razlozi zbog kojih se preduzimaju te mjere.

VIII. VOZAČI

1. Uvjeti za upravljanje vozilima

Član 172.

- (1) Motornim vozilom u saobraćaju na putu može upravljati samo lice koje ima važeću vozačku dozvolu, stranu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu.
- (2) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora sa sobom nositi važeću vozačku dozvolu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštenog lica.
- (3) Vlasnik, odnosno nosilac prava raspolaganja vozilom ne smije dozvoliti da vozilom u saobraćaju na putu upravlja lice koje nema pravo upravljati tim vozilom, odnosno lice koje nema pravo upravljati kategorijom motornog vozila u koju se ubraja to vozilo i lice iz čl. 173. i 174. ovog Zakona.
- (4) Vlasnik, odnosno nosilac prava raspolaganja vozilom dužan je, na zahtjev ovlaštenog lica, dati podatke o identitetu lica kome je dao vozilo na upravljanje.
- (5) Vozač je dužan za vrijeme upravljanja motornim vozilom u saobraćaju koristiti pomagala koja su mu neophodna za sigurno upravljanje vozilom.

Član 173.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban za sigurno upravljanje vozilom, kao i vozač pod djelovanjem opojnih

droga, ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, ne smije upravljati vozilom u saobraćaju na putu.

Član 174.

- (1) Vozač ne smije upravljati vozilom u saobraćaju na putu, niti početi upravljati vozilom ako je pod djelovanjem alkohola.
- (2) Smatrat će se da je pod djelovanjem alkohola lice za koje se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,3 g/kg, ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,3 g/kg, ili kod koga se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola.
- (3) Smatrat će se da su pod djelovanjem alkohola lica za koja se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,0 g/kg, ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,0 g/kg, ili kod kojih se, stručnim pregledom utvrdi da pokazuju znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola:
 - 1) vozač motornog vozila kategorije C, CE, D i DE i vozači potkategorije C1, C1E i D1 i D1E - za vrijeme upravljanja vozilom te kategorije;
 - 2) vozač vozila kojim se vrši javni prijevoz - za vrijeme obavljanja javnog prijevoza tim vozilom;
 - 3) vozač vozila kome je upravljanje vozilom osnovno zanimanje - za vrijeme upravljanja vozilom obavljajući poslove tog zanimanja;
 - 4) vozač-instruktor za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom;
 - 5) kandidat za vozača za vrijeme obuke u praktičnom upravljanju vozilom;
 - 6) vozač koji ima manje od 21 godine starosti ili manje od tri godine vozačkog iskustva.

2. Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila

Član 175.

- (1) Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju autoškole, kao pravna i fizička lica.
- (2) Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila mogu vršiti i obrazovne ustanove redovnim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače.
- (3) Autoškole su dužne obuku izvoditi na način kojim će se osigurati da kandidati nauče i usvoje saobraćajna pravila i etičke norme ponašanja u saobraćaju, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno učešće u saobraćaju.
- (4) Vozački ispit za vozača motornog vozila može polagati kandidat koji se prethodno pripremio za polaganje vozačkog ispita u autoškoli i ako ispunjava i druge uvjete za sticanje prava na upravljanje motornim vozilom.

Član 176.

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila je djelatnost od posebnog društvenog značaja, a obavlja se po posebnom programu koji obuhvata teoretski dio, praktični dio i program prve pomoći:

1. Teoretski dio osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvata:
 - osnovne propise o drumskom saobraćaju, uvjete za upravljanje vozilom;

- ponašanje učesnika u drumskom saobraćaju, međusobne odnose i sporazumijevanje učesnika u saobraćaju, čuvanje okoline, ofanzivnu i defanzivnu vožnju, uticaj alkohola, djelovanje opojnih droga na sigurno upravljanje vozilom i uticaj drugih nepovoljnih psihofizičkih stanja (umor, bolesti i sl.);
 - saobraćajna pravila na putevima, saobraćajne znakove i njihovo značenje, znakove koje daju ovlaštena lica, uočavanje i predviđanje saobraćajne situacije, opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju i sl.;
 - vozilo u funkciji sigurnosti saobraćaja, izvođenje radnji značajnih za uspješno i sigurno upravljanje u skladu s pravilima saobraćaja i uvjetima na putu i u saobraćaju, osnove tehničkog funkcioniranja uređaja na motornom vozilu značajnih za sigurnost saobraćaja na putevima (uredaji za zaustavljanje, uredaji za upravljanje, uredaji za davanje svjetlosno-signalnih znakova i za osvjtljavanje puta i vozila, pneumatici, sile koje djeluju na vozilo, sigurnosne mjere pri vuči vozila, prijevoz tereta i lica, te priprema vozila za vožnju);
 - sadržaje koji doprinose povećanju sigurnosti svih učesnika u saobraćaju, sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa i odnosa uzajamnog poštovanja i razumijevanja među učesnicima u saobraćaju, postupak i dužnosti u slučaju saobraćajne nezgode, kontrolu saobraćaja i krivična odgovornost.
2. Praktični dio osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvata:
- upoznavanje s vozilom, pripremu vozila za vožnju, učenje osnovnih elemenata vožnje na poligonu ili odgovarajućoj površini (polazak, kočenje i zaustavljanje, promjena stepena prijenosa, promjena smjera vožnje, vožnja unazad i polukružno okretanje);
 - učenje vožnje na putevima s manjim intenzitetom saobraćaja u naselju i van naselja (uključivanje i isključivanje, okretanje i vožnja unazad, kočenje i zaustavljanje, parkiranje, mimoilaženje i obilaženje, prestrojavanje i vožnja kroz raskrnicu, održavanje razmaka, vožnja na uzdužnom nagibu, prilagođavanje vožnje, predviđanje i izbjegavanje opasnosti);
 - učenje vožnje na putevima s intenzivnim saobraćajem u naselju i van naselja, vožnju u gradu, prilagođavanje brzine, vožnju kroz raskrnicu s različitim načinom uređenja saobraćaja (ovlašteno lice, semafor, saobraćajni znakovi i saobraćajna pravila), vožnju u jednosmjernoj ulici, vožnju na putu s više saobraćajnih traka, prestrojavanje, mimoilaženje i preticanje, vožnju na prijelazu puta preko željezničke pruge;
 - učenje vožnje u složenim saobraćajnim uvjetima, vožnju u koloni, vožnju u vršnom opterećenju drumskog saobraćaja, ponašanje prema pješacima i drugim učesnicima u saobraćaju, samostalnu vožnju, vožnju u posebnim uvjetima (noć, kiša, snijeg, magla i sl.).
3. Program prve pomoći obuhvata:
- ciljeve, zadatke i značaj prve pomoći;
 - postupak radnji pri pružanju prve pomoći (mjere oživljavanja, prestanak disanja i rad srca, besvjesno stanje, krvarenje, otvorene povrede-rane);
 - povrede koje zahtijevaju imobilizaciju i evakuaciju povrijeđenog;
 - ostale povrede i oštećenja;
- značaj zdravstvene sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilom.
- Član 177.
- (1) Osposobljavanje kandidata za vozače i polaganje vozačkog ispita obavljaju se prema propisima koje donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.
 - (2) Osposobljavanje kandidata za vozače obavljaju autoškole po ovlaštenju ministara entiteta, kantona i ministra Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležnih za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.
 - (3) Osposobljavanje kandidata koji imaju fizički invaliditet za vozače mora se obavljati na prilagođenom vozilu za invalide koje mora atestirati ovlaštena institucija ili preduzeće.
 - (4) Kontrolu i nadzor nad provođenjem propisa iz stava (1) ovog člana, putem zajedničkog stručnog tijela, vrše organi nadležni za obrazovanje i unutrašnje poslove.
- Član 178.
- (1) Osposobljavanje kandidata iz oblasti propisa o sigurnosti saobraćaja može obavljati licencirano lice s visokom spremom saobraćajnog smjera.
 - (2) Lice iz stava (1) ovog člana, osim dokaza o završenoj školskoj spremi, mora imati vozačku dozvolu i najmanje tri godine iskustva na poslovima sigurnosti drumskog saobraćaja.
 - (3) Osposobljavanje kandidata za vozače u praktičnom upravljanju vozilom na motorni pogon obavlja vozač-instruktor.
 - (4) Osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnog predmeta pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći obavlja ljekar a organizira i provodi Crveni križ.
 - (5) O uspješno završenoj obuci za vozača motornih vozila autoškola i Crveni križ izdaju potvrde.
 - (6) Bliže odredbe o organiziranju obuke za osposobljavanje kandidata pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje, odnosno bliže odredbe o pružanju prve pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za zdravstvo.
- 3. Vozački ispit i provjera osposobljenosti**
- Član 179.
- (1) Za poslove provođenja i organiziranja polaganja vozačkog ispita odgovorni su organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležni za obrazovanje.
 - (2) Polaganje vozačkog ispita vrši se pred komisijom koju imenuju organi iz stava (1) ovog člana, a predsjednik komisije i njeni članovi imaju licencu za ispitivača.
 - (3) O položenom vozačkom ispitu izdaje se uvjerenje.
 - (4) Bliže odredbe o načinu i uvjetima za polaganje i organiziranje vozačkog ispita, kao i za dobivanje licence za ispitivača, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.
- Član 180.
- (1) Kandidat za vozača koji se priprema za polaganje vozačkog ispita, radi osposobljavanja, može i prije položenog vozačkog ispita upravljati motornim vozilom one kategorije za koju priprema ispit ako vozilom upravlja pod nadzorom vozača - instruktora.
 - (2) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom kandidat za vozača mora imati kod sebe uvjerenje da je fizički i psihički sposoban za upravljanje motornim vozilom i dužan ga je pokazati na zahtjev ovlaštenog lica.

Члан 181.

- (1) Zvanje vozača-instruktora motornih vozila, osim iskustva u upravljanju vozilom odgovarajuće kategorije od najmanje tri godine, stiče se:
- 1) završenim VII. stepenom saobraćajne struke i posebno položenim ispitom iz oblasti poznavanja saobraćajnih pravila i propisa, metodike upravljanja motornim vozilom i praktičnog upravljanja motornim vozilom za vozača-instruktora, te da mu je nadležni organ izdao dozvolu za vozača-instruktora, ili
 - 2) završenim V. ili VI. stepenom i položenim ispitom za vozača - instruktora ili s najmanje završenom srednjom školom i položenim ispitom za vozača-instruktora.
- (2) Bliže odredbe o sticanju zvanja vozača-instruktora motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.

Члан 182.

Na vozačkom ispitu komisija za polaganje vozačkih ispita utvrđuje da li je kandidat u dovoljnoj mjeri osposobljen za sigurno upravljanje motornim vozilom određene kategorije prema propisanom programu iz člana 176. ovog Zakona.

Члан 183.

- (1) Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača osposobljava u praktičnom upravljanju vozilom na putu mora biti označeno posebnim tablicama.
- (2) Tablice iz stava (1) ovog člana imaju oblik kvadrata, plave su boje i na njima je bijelom bojom napisano latinično slovo L.
- (3) Bliže odredbe o osposobljavanju vozača motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.

4. Sticanje prava upravljanja motornim vozilom

Члан 184.

- (1) Pravo upravljanja motornim vozilom ima lice koje ispunjava sljedeće uvjete:
1. da je duševno i tjelesno sposobno upravljati motornim vozilom;
 2. da je navršilo godine života određene ovim članom zavisno od kategorije, odnosno potkategorije vozila;
 3. da je položilo vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije;
 4. da mu odlukom nadležnog organa nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (2) Pravo na upravljanje motornim vozilom za pojedine kategorije, odnosno potkategorije stiče lice koje ima:
1. 16 godina za potkategorije A1 i B1;
 2. 18 godina za kategorije A, B, BE i potkategorije C1 i C1E;
 3. kategorije C i CE pod uvjetom da je upravljalo motornim vozilom potkategorije C1 ili C1E najmanje jednu godinu;
 4. kategorije D i DE i potkategorije D1 i D1E pod uvjetom da je upravljao motornim vozilom kategorije C ili CE najmanje dvije godine.

Члан 185.

- (1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priključnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije: A, B, BE, C, CE, D i DE i potkategorije: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (2) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće kategorije vozila: A, B, BE, C, CE, D i DE.

- (3) U kategoriju A ubrajaju se motocikli sa ili bez bočne prikolice, čija zapremina motora prelazi 125 cm³, a snaga prelazi 11 kW.
- (4) U kategoriju B ubrajaju se motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedišta ne računajući sjedište za vozača.
- (5) U kategoriju BE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu do 750 kg, i motorno vozilo B kategorije s prikolicom čija je najveća dozvoljena masa veća od 750 kg, koja nije veća od mase vučnog vozila bez tereta, a ukupna dozvoljena masa vučnog i priključnog vozila nije veća od 3.500 kg.
- (6) U kategoriju C ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg.
- (7) U kategoriju CE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg.
- (8) U kategoriju D ubrajaju se motorna vozila za prijevoz lica koja, osim sjedišta za vozača, imaju više od osam sjedišta.
- (9) U kategoriju DE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg i priključno vozilo se ne koristi za prijevoz lica.
- (10) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće potkategorije vozila: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (11) U potkategoriju A1 ubraja se lahki motocikl čija zapremina motora ne prelazi 125 cm³, a snaga ne prelazi 11 kW.
- (12) U potkategoriju B1 ubrajaju se tricikl i četverocikl na motorni pogon.
- (13) U potkategoriju C1 ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.
- (14) U potkategoriju C1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prelazi 12.000 kg i da najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila.
- (15) U potkategoriju D1 ubrajaju se motorna vozila koja služe za prijevoz lica i koja, osim sjedišta vozača, imaju više od osam, a manje od 16 sjedišta.
- (16) U potkategoriju D1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa ovog skupa vozila ne prelazi 12.000 kg, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila i da se priključno vozilo ne koristi za prijevoz lica.
- (17) Vozači motornih vozila kategorija B, C, i D i potkategorija C1 i D1 imaju pravo upravljati motornim vozilima tih kategorija i kad su im pridodate lahke prikolice.
- (18) Vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija B i C i potkategorija B1, C1 i D1, a vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo upravljati i motornim vozilom kategorije B i potkategorija B1 i C1.
- (19) Vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije CE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije BE, a vozač kome je izdata vozačka dozvola kategorije DE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija BE i CE i potkategorije C1E.

- (20) Pravo upravljanja motornim vozilom kategorija BE, CE i DE vozač stiče samo ako je prethodno stekao pravo upravljanja vozilima kategorija B, C i D.
- (21) Vozači motornih vozila kategorija B, C, D, BE, CE i DE i potkategorija B1, C1, D1, C1E i D1E imaju pravo upravljati traktorom i radnom mašinom.
- (22) Vozač motornog vozila kategorije A ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije A1, a vozač motornog vozila kategorije B ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije B1, vozač motornog vozila kategorije C ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije C1, a vozač motornog vozila kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije D1.

Član 186.

- (1) Vozačka dozvola izdat će se licu, na njegov zahtjev, ako ispunjava uvjete iz člana 184. ovog Zakona.
- (2) Vozačku dozvolu izdaje nadležni organ.
- (3) Vozačka dozvola izdaje se licu i produžava s rokom važenja od deset godina, a licima starijim od 65 godina s rokom važenja od tri godine.
- (4) Rok važenja vozačke dozvole od deset godina računa se od dana njenog izdavanja, odnosno produženja njenog važenja.
- (5) Licima koja u vrijeme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 55 godina izdaje se vozačka dozvola čiji ji rok važenja do navršenih 65 godina, s tim da taj rok ne može biti kraći od tri godine.
- (6) Izuzetno od odredbe stava (3), vozačka dozvola može se izdati ili se njeno važenje može ograničiti i na rokove kraće od utvrđenih na osnovu nalaza i mišljenja zdravstvene ustanove datim u uvjerenju o zdravstvenoj sposobnosti lica, ali ne na rok kraći od dvije godine.
- (7) Lice koje je položilo vozački ispit i dobilo vozačku dozvolu za kategoriju vozila A1, A, B ili C i C1 ne smije dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole upravljati vozilom na putu brzinom većom od 70 km/h, na putu namijenjenom isključivo za saobraćaj motornih vozila i brzom putu brzinom većom od 90 km/h, odnosno 120 km/h na autoputu, a lakim motociklom 40 km/h, niti tim vozilom smije vući priključno vozilo, a ni organizirano prevoziti djecu.
- (8) Lice iz stava (7) ovog člana, mlađe od 23 godine, ne smije upravljati vozilom u saobraćaju na putu u vremenu od 23 sata do 5 sati, osim ako je s njim u vozilu lice starije od 25 godina koje ima vozačku dozvolu i kojem u posljednjoj godini nije izricana zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (9) Lica koja prvi put steknu vozačku dozvolu obavezna su, u trajanju od dvije godine, obilježiti vozilo kojim upravljaju posebnim znakom.
- (10) Bliže odredbe o posebnom znaku iz stava (9) ovog člana propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 187.

- (1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije i potkategorije vozila kojima vozač ima pravo upravljati.
- (2) Vozač ima pravo upravljati samo motornim vozilom one ili onih kategorija i potkategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.
- (3) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju obrasca vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorija i potkategorija u vozačku dozvolu, postupku i načinu izdavanja, produženju važenja i zamjeni vozačke dozvole i strane vozačke dozvole i načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama uredit će se pravilnicima koje donosi ministar u saradnji s

ministrima entiteta, kantona i ministrom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 188.

- (1) Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji boravi ili prebiva u inozemstvu, pa privremeno dođe u Bosnu i Hercegovinu, na osnovu važeće strane vozačke dozvole, koju je izdao nadležni organ strane države, može upravljati motornim vozilom na teritoriji Bosne i Hercegovine za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini.
- (2) Lice iz stava (1) ovog člana koje upravlja vozilom mora imati međunarodnu vozačku dozvolu ili domaću vozačku dozvolu izdatu u skladu s Bečkom konvencijom o drumskom saobraćaju.

Član 189.

Ako ustanovi da se program osposobljavanja vozača motornih vozila u pojedinim zemljama značajno razlikuje od uvjeta i programa utvrđenih ovim Zakonom, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) može odlučiti da se ne priznaje važenje tih vozačkih dozvola izdatih u toj zemlji, i to u cjelini ili za pojedine kategorije.

Član 190.

- (1) Stranac kojem je odobreno stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji se iz inozemstva vrati u Bosnu i Hercegovinu da se u njoj stalno nastani, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, stranih trgovinskih, saobraćajnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava, mogu upravljati motornim vozilima na osnovu važeće strane vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Bosnu i Hercegovinu, ili od dana kada je odobreno stalno nastanjenje, ako je to za njih povoljnije.
- (2) Licima iz stava (1) ovog člana važeća strana vozačka dozvola zamijenit će se, pod uvjetima iz čl. 184. i 186. ovog Zakona na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkog ispita, vozačkom dozvolom iz člana 188. ovog Zakona za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju se ubrajaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlaštena stranom vozačkom dozvolom.
- (3) Izuzetno od odredbe stava (2) ovog člana, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini prilikom zamjene strane vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uvjeta iz člana 184. ovog Zakona, osim ako to nije zahtijevano reciprocitetom.
- (4) Državljaninu Bosne i Hercegovine zamijenit će se strana vozačka dozvola vozačkom dozvolom iz člana 189. ovog Zakona ako je u zemlji u kojoj mu je izdata strana vozačka dozvola boravio duže od šest mjeseci.
- (5) Strana vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdata, ili joj je istekao rok važenja, može se zamijeniti u skladu sa stavom (2) ovog člana, samo ako podnosilac zahtjeva priloži ispravu iz koje se nepobitno može utvrditi kojim motornim vozilima može upravljati, odnosno da joj nije istekao rok važenja.

Član 191.

- (1) Odredbe čl. 188. i 189. i člana 190. stav (1) ovog Zakona o upravljanju motornim vozilima na osnovu strane vozačke dozvole, prema tome, primjenjuju se i na upravljanje motornim vozilima na osnovu važeće međunarodne vozačke dozvole.

- (2) Међународна vozačka dozvola izdaje se na period važenja od dvije godine, odnosno na period propisan међународним ugovorom.
- (3) Међународна vozačka dozvola priznat će se samo ako su je izdali nadležni organi ili organizacije strane државе i ne može se zamijeniti vozačkom dozvolom Bosne i Hercegovine.

Član 192.

- (1) Vozaču kome je izdata vozačka dozvola iz člana 186. ovog Zakona može se, na njegov zahtjev, izdati i међународна vozačka dozvola.
- (2) Међународне vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlašteni za izdavanje tih dozvola za државе za koje je potrebna међународна vozačka dozvola.
- (3) Међународна vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je odlukom nadležnog organa izrečena mjera sigurnosti ili заштитна mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.
- (4) Међународна vozačka dozvola izdata u Bosni i Hercegovini ne može se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (5) Ближе одредбе о obrascu i садржају међународне vozačke dozvole, поступку i начину izdavanja, начину davanja ovlaštenja auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i начину vođenja evidencije o izdatim vozačkim dozvolama, uredit će se pravilnikom koji donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

5. Zdravstveni pregledi vozača motornih vozila

Član 193.

- (1) Kandidat za vozača motornog vozila dužan je, prije početka osposobljavanja za vozača motornog vozila, izvršiti zdravstveni pregled u ovlaštenoj zdravstvenoj instituciji i na osnovu toga dobiti ljekarsko uvjerenje.
- (2) Ljekarsko uvjerenje iz stava (1) ovog člana важи 12 mjeseci od dana izdavanja.
- (3) Vozači motornih vozila dužni su obavljati redovne zdravstvene preglede, a vanrednim zdravstvenim pregledima podvrgavati se na zahtjev nadležnog organa.

Član 194.

- (1) Na zdravstvenim pregledima utvrđuje se da li kandidat za vozača ili vozač ima potrebnu fizičku i psihičku sposobnost za upravljanje motornim vozilima.
- (2) Zdravstvene preglede kandidata za vozača i vozača obavljaju zdravstvene ustanove koje su za to ovlaštene u skladu sa zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 195.

Redovnom zdravstvenom pregledu podliježu:

1. vozači koji upravljaju vozilima na motorni pogon kojima se vrši javni prijevoz, vozači instruktori i vozači tramvaja - svake tri godine;
2. vozači kojima je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, DE i potkategorija D1 i D1E - prilikom svakog produženja važenja vozačke dozvole;
3. vozači motornih vozila kojima je vozačka dozvola izdata na kraći rok važenja zbog nepovoljnog zdravstvenog stanja i vozači koji su navršili 65 godina života - prilikom svakog produženja vozačke dozvole.

Član 196.

- (1) Na vanredni zdravstveni pregled upućuje se vozač motornog vozila za kojeg se osnovano posumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati

motornim vozilima onih kategorija za koje mu je izdata vozačka dozvola.

- (2) Ako zdravstvena organizacija prilikom liječenja vozača opravdano posumnja da zbog zdravstvenih razloga nije više sposoban sigurno upravljati vozilom, dužna je u roku od osam dana o tome obavijestiti organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji ili najbližu policijsku stanicu.
- (3) Zahtjev za upućivanje na vanredni zdravstveni pregled može podnijeti i svaki organ nadležan za kontrolu saobraćaja na putu, javno tužilaštvo, sud, sudija za prekršaje, kao i preduzeće, organizacija ili organ u kojem je vozač zaposlen i obavlja poslove vozača.
- (4) Na vanredni zdravstveni pregled upućuje organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.

Član 197.

Pravna i fizička lica koja zapošljavaju vozače ne smiju dozvoliti da njihovim motornim vozilima upravlja vozač koji nije izvršio redovan i vanredan zdravstveni pregled na koji je upućen.

Član 198.

Ближе одредбе о zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za zdravstvo.

6. Trajanje upravljanja motornim vozilom

Član 199.

- (1) Vozač koji upravlja autobusom ili teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ne smije neprekidno upravljati vozilom duže od 4 sata i 30 minuta, nakon čega mora koristiti odmor u trajanju od 45 minuta.
- (2) Odmor iz stava (1) ovog člana može biti podijeljen na dva ili tri dijela s tim što pojedinačan odmor ne može biti kraći od 15 minuta tokom vožnje od 4 sata i 30 minuta, tako da ukupno vrijeme vožnje i odmora iznosi 5 sati i 15 minuta.
- (3) Ukupno trajanje upravljanja motornim vozilima iz stava (1) ovog člana ne smije biti duže od devet sati u toku 24 sata.

Član 200.

- (1) Vozač koji upravlja vozilom iz člana 199. stav (1) ovog Zakona, prije početka svog radnog dana, mora imati neprekidan odmor od najmanje 11 sati.
- (2) Ako se u upravljanju vozilom iz člana 199. stav (1) ovog Zakona smjenjuju dva vozača i ako se u vozilu nalazi ugrađen ležaj koji omogućava jednom od njih da se odmara u ležećem položaju, svaki vozač mora imati neprekidan odmor od najmanje osam sati u toku svakih 30 sati putovanja.
- (3) Neprekidan odmor vozač mora koristiti van vozila.
- (4) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, ako se u vozilu nalazi ugrađen ležaj koji omogućava vozaču odmaranje u ležećem položaju, vozač može koristiti odmor na takvom ležaju pod uvjetom da se za to vrijeme vozilo ne kreće.
- (5) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe imati individualnu kontrolnu knjižicu i u nju upisivati svoje aktivnosti i dužan je pokazati na zahtjev ovlaštenog lica.
- (6) Izuzetno od odredbe stava (5) ovog člana, individualnu kontrolnu knjižicu ne mora imati vozač ako je u vozilo ugrađen uređaj koji osigurava upisivanje vremena vožnje članova posade, vremena provedenog u vožnji, kao i vremena odmora, brzine vozila i predenog rastojanja.

Član 201.

Vozača koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 t, kad u toku 24 sata prelazi više od 500 km, mora zamijeniti drugi vozač, najkasnije nakon devet sati upravljanja,

u skladu s odredbom člana 199. ovog Zakona, odnosno nakon pređenih 500 km puta.

Član 202.

- (1) Odredbe ovog Zakona o trajanju upravljanja motornim vozilom i odmorima vozača primjenjuju se i na vozače motornih vozila registriranih u inozemstvu kad tim vozilima upravljaju na teritoriji Bosne i Hercegovine, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.
- (2) Bliže odredbe o ukupnom trajanju upravljanja vozilom, odmoru vozača i načinu rada udvojenih posada na vozilima, u obimu koji utiče na sigurno upravljanje motornim vozilom, kao i obrascu individualne kontrolne knjižice i uputstvu za njeno popunjavanje, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organima nadležnim za zdravstvo i unutrašnje poslove.

IX. VOZILA

1. Opće odredbe

Član 203.

- (1) Vozila u saobraćaju na putu moraju ispunjavati propisane uvjete u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, zaštite čovjekove okoline te imati ispravne propisane uređaje i opremu.
- (2) Vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, mogu učestvovati u saobraćaju na javnom putu ako ispunjavaju posebne uvjete koji omogućavaju siguran i nesmetan saobraćaj, utvrđene u odobrenju koje je izdalo nadležno ministarstvo.
- (3) Bliže odredbe o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 204.

Motorna i priključna vozila registrirana u inozemstvu mogu učestvovati u saobraćaju na teritoriji Bosne i Hercegovine ako imaju ispravne uređaje i opremu, propisanu važećom međunarodnom Konvencijom o saobraćaju na putevima, a u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene mase i osovinskog opterećenja ako ispunjavaju uvjete propisane za motorna i priključna vozila registrirana u Bosni i Hercegovini.

Član 205.

- (1) Motorna i priključna vozila koja se prvi put registriraju na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i njihovi dijelovi, uređaji i oprema, prema svojim konstrukcionim i sigurnosnim karakteristikama, moraju odgovarati propisima u Bosni i Hercegovini i evropskim standardima i propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.
- (2) Postupak utvrđivanja i provjere usklađenosti konstrukcionih i sigurnosnih karakteristika iz stava (1) ovog člana u odnosu na važeće propise i standarde u Bosni i Hercegovini, kao i zahtjeve evropskih propisa i standarda, odnosno homologacija motornih vozila, vrši se:
 - 1) kod novokonstruiranih i nehomologiranih vozila provođenjem odgovarajućih ispitivanja u ovlaštenim organizacijama prema procedurama propisa i standarda u Bosni i Hercegovini i evropskih propisa i standarda i na osnovu pozitivnih rezultata izdaje se certifikat o usklađenosti;
 - 2) kod uvoza vozila homologiranih u inozemstvu, provjerom vjerodostojnosti izvršene homologacije i na osnovu pozitivnih rezultata izdaje se homologacioni list.
- (3) Bliže uvjete o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme, određivanju organizacija koje mogu obavljati

administrativne i tehničke poslove u oblasti homologacije, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za poslove energetike i industrije.

Član 206.

- (1) Motorna i priključna vozila, koja se pojedinačno proizvode, prepravljaju ili popravljaju u većem obimu ili su im oštećeni sklopovi i uređaji značajni za sigurno učešće u saobraćaju na putevima prije puštanja u saobraćaj, moraju biti podvrgnuta ocjenjivanju usklađenosti konstrukcionih i sigurnosnih karakteristika s odgovarajućim važećim propisima u Bosni i Hercegovini i na osnovu pozitivnih rezultata izdaje se uvjerenje (certifikat).
- (2) Ocjenjivanje usklađenosti vozila iz stava (1) ovog člana obavljaju ovlaštene organizacije za certificiranje vozila koje odredi ministar, u skladu s članom 6. stav (2) ovog Zakona.

2. Registriranje motornih i priključnih vozila

Član 207.

- (1) Motorna i priključna vozila koja učestvuju u saobraćaju na putu moraju biti registrirana, o čemu se vodi evidencija, u skladu s odgovarajućim zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, ne moraju biti registrirana motorna i priključna vozila koja su prepravljena ili popravljena i kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja i prikazivanja njihovih karakteristika, ili koja se kreću od mjesta proizvodnje do skladišta, kao i motorna i priključna vozila koja se kreću od mjesta u kojem su preuzeta neregistrirana do mjesta u kojem će biti registrirana, pod uvjetom da su označena probnim tablicama.
- (3) Za vozila iz stava (2) ovog člana izdaje se potvrda o korištenju probnih tablica.

Član 208.

- (1) Registrirati se mogu motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.
- (2) Za registrirano vozilo izdaju se registarske tablice, potvrda o registraciji, privremena potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila i stiker naljepnica.
- (3) Potvrda o registraciji izdaje se s rokom važenja od jedne godine.
- (4) Vlasnik vozila, ako ne produži registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isteka važenja potvrde o registraciji, dužan je vratiti registarske tablice nadležnom organu u roku od osam dana.
- (5) Vlasnik vozila dužan je odjaviti vozilo ako je prodato, uništeno ili otpisano i ako je vlasnik promijenio stalno prebivalište, odnosno sjedište, u roku od 15 dana. U istom roku vlasnik vozila dužan je prijaviti promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u potvrdi o registraciji i potvrdi o vlasništvu vozila.

Član 209.

- (1) Za vozila koja se registriraju u Bosni i Hercegovini izdaje se jedna od sljedećih registarskih tablica:
 - 1) registarske tablice za motorna vozila;
 - 2) registarske tablice za priključna vozila;
 - 3) registarske tablice za motocikle;
 - 4) registarske tablice za motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihovog osoblja;
 - 5) registarske tablice za vozila koja se izvoze iz Bosne i Hercegovine i registrirani će se u inozemstvu;
 - 6) tablice za privremeno registrirana vozila i
 - 7) probne tablice.

- (2) Oznake na registarskim tablicama sastoje se od određenih slova i brojeva.
- (3) Vozilo registrirano u Bosni i Hercegovini ne može napustiti teritoriju Bosne i Hercegovine ako ne nosi istaknutu međunarodnu oznaku Bosne i Hercegovine.
- (4) Zabranjeno je isticanje međunarodne oznake druge države na vozilima registriranim u Bosni i Hercegovini.

Član 210.

- (1) Motorna vozila, osim motocikala, u saobraćaju na putu moraju imati po dvije registarske tablice, a motocikli, lahki motocikli i priključna vozila po jednu registarsku tablicu.
- (2) Registarske tablice na vozilu moraju biti postavljene tako da su dobro vidljive i čitke, od kojih je jedna na prednjoj, a druga na zadnjoj strani, a kod motocikla, lakih motocikala i priključnih vozila na zadnjoj strani.

Član 211.

- (1) Kad upravlja motornim i priključnim vozilom, vozač mora imati kod sebe važeću potvrdu o registraciji izdatu za to vozilo kao i policu obaveznog osiguranja, a motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji i međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja važi na području Bosne i Hercegovine i dužan je pokazati na zahtjev policajca ili drugog ovlaštenog lica.
- (2) Kad upravlja vozilom koje je označeno probnim tablicama, vozač mora imati kod sebe važeću potvrdu i dužan je pokazati na zahtjev ovlaštenog lica.

Član 212.

Motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji mogu učestvovati u saobraćaju na teritoriji Bosne i Hercegovine samo ako imaju važeću potvrdu o registraciji vozila i registarske tablice koje je izdao nadležni organ zemlje u kojoj je vozilo registrirano, kao i međunarodnu oznaku zemlje registracije.

Član 213.

- (1) Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihovog osoblja, stranih trgovinskih, saobraćajnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odnosno stranaca, stalnih službenika stranih dopisništava i motorna i priključna vozila stranaca kojima je radi školovanja, specijalizacije, naučnih istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznavanja statusa izbjeglog lica izdato odobrenje za privremeni boravak duži od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini, kao i motorna i priključna vozila državljana Bosne i Hercegovine koji se vrate iz inozemstva, odnosno dođu u Bosnu i Hercegovinu da u njoj stalno ostanu, mogu učestvovati u saobraćaju u Bosni i Hercegovini samo ako su registrirana u Bosni i Hercegovini.
- (2) Učešće vozila međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u saobraćaju na putevima u Bosni i Hercegovini regulirat će se posebnim međunarodnim ugovorom.

Član 214.

- (1) Privremeno mogu da se registriju motorna i priključna vozila uvezena iz inozemstva ili nabavljena u Bosni i Hercegovini čiji su vlasnici stranci koji u Bosni i Hercegovini privremeno borave na osnovu važeće putne isprave, ili državljanji Bosne i Hercegovine koji radi školovanja, specijalizacije, naučnog istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti privremeno borave u inozemstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na osnovu ugovora o poslovnoj

saradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prijevoznika, kao i motorna i priključna vozila koja se koriste na sajmovima i sportskim takmičenjima.

- (2) Vozilo koje u Bosnu i Hercegovinu uđe sa stranim registarskim tablicama na kojima oznake i broj nisu u skladu s odredbama međunarodnih ugovora koje je ratificirala Bosna i Hercegovina mora se privremeno registrirati.
- (3) Privremena registracija vozila važi najduže jednu godinu i može se, iz opravdanih razloga, produžiti ukupno najviše još za jednu godinu.

Član 215.

- (1) Za privremeno registrirano vozilo izdaju se: potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila, stiker naljepnica i odgovarajuće registarske tablice.
- (2) Kad upravlja privremeno registriranim vozilom, vozač kod sebe mora imati važeću potvrdu o registraciji vozila i dužan je pokazati na zahtjev ovlaštenog lica.
- (3) Bliže odredbe o postupku i načinu registracije vozila, izgledu i sadržaju privremene potvrde o registraciji, potvrde o registraciji, potvrde o vlasništvu vozila, stiker naljepnice i registarskih tablica, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku, boji, sadržaju, vrsti i kvalitetu materijala registarskih tablica, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 216.

- (1) Registraciju motornih i priključnih vozila, te izdavanje registarskih tablica vrše organi nadležni za unutrašnje poslove.
- (2) Odredbe stava (1) ovog člana odnose se na vlasnike vozila koji imaju prebivalište ili sjedište, a raseljena lica boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine.

3. Tehnički pregledi motornih i priključnih vozila

Član 217.

- (1) Radi provjeravanja tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila vrše se tehnički pregledi tih vozila.
- (2) Tehnički pregled vozila može biti redovni i vanredni.
- (3) Na tehničkom pregledu utvrđuje se da li motorno ili priključno vozilo ima propisane uređaje i opremu i da li je u ispravnom stanju, te da li ono ispunjava i druge propisane uvjete za učešće u saobraćaju.
- (4) O izvršenom tehničkom pregledu motornih i priključnih vozila vodi se evidencija.

Član 218.

- (1) Novoprodukovana motorna i priključna vozila vlasnici su dužni podvrgnuti redovnom tehničkom pregledu u toku mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije.
- (2) Vozila stara dvije i više godina vlasnici su dužni podvrgnuti tehničkom pregledu svakih 12 mjeseci.
- (3) Rok važenja redovnog tehničkog pregleda označava se posebnim znakom - naljepnicom.

Član 219.

- (1) Redovni tehnički pregled vozila obavlja se jednom godišnje, a za određena motorna i priključna vozila svakih šest mjeseci, osim ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno.
- (2) Odobrenje za rad, nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda motornih i priključnih vozila izdaju i vrše entitetska i kantonalna ministarstva i ministarstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležna za saobraćaj.

- (3) Nadležni organi iz stava (2) ovog člana dio poslova iz svoje nadležnosti mogu prenijeti na odgovarajuće stručne institucije.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju i načinu obavljanja tehničkih pregleda, evidencijama koje se vode i obrascima koji se izdaju, uvjetima koje moraju zadovoljiti ovlaštene organizacije za obavljanje tehničkih pregleda, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

X. POSEBNE MJERE SIGURNOSTI

Član 220.

- (1) Ovlašteno lice može vozača ili vozača-instruktora podvrgnuti kontroli pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili ga uputiti na stručni ljekarski pregled radi provjeravanja da li ima alkohola u organizmu ili da li pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno da li je pod djelovanjem opojnih droga ili psihoaktivnih lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje.
- (2) Vozač ili vozač-instruktor iz stava (1) ovog člana dužan je pristupiti ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.
- (3) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili vozača - instruktora koji poriče da je pod djelovanjem alkohola, čije je prisustvo u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima, kao i da je pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje ako bi to izazvalo štetne posljedice po njegovo zdravlje.
- (4) Ako je ispitivanjem, provedenim prema odredbama ovog člana, utvrđeno da je vozač ili vozač-instruktor pod djelovanjem alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno vozač-instruktor.

Član 221.

- (1) Brzina kretanja vozila utvrđuje se pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, tahografskog zapisa ili neposrednim praćenjem vozilom (videonadzor).
- (2) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru koji nema zapis ili brzinomjer služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

Član 222.

Ako je vozaču ili vozaču-instruktoru izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, organ koji vozača vodi u evidenciji oduzet će mu dozvolu i deponirat će je dok zabrana traje.

Član 223.

- (1) Ako zdravstvena organizacija prilikom pregleda vozača ili vozača-instruktora utvrdi da je postao fizički ili psihički nesposoban za upravljanje motornim vozilima, dužna je o svom nalazu i mišljenju odmah obavijestiti organ nadležan za izdavanje vozačke dozvole, koji će na osnovu toga vozaču ili vozaču-instruktoru oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja te nesposobnosti.
- (2) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ima pravo upravljati motornim vozilom više kategorija a to pravo za pojedine kategorije bude mu ograničeno zbog razloga predviđenih u stavu (1) ovog člana, izdat će se nova vozačka dozvola u koju će se upisati one kategorije motornih vozila kojima ima pravo upravljati.
- (3) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ne pristupi vanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen, bit će oduzeta vozačka dozvola dok se ne podvrgne tom pregledu.

Član 224.

- (1) Ovlašteno lice će na licu mjesta privremeno oduzeti vozaču dozvolu i isključiti iz saobraćaja vozača kojeg zatekne da upravlja vozilom ili da pokušava upravljati vozilom ako je očigledno da je vozač u takvom psiho-fizičkom stanju (umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) da nije sposoban sigurno upravljati vozilom.
- (2) Ovlašteno lice postupit će na način iz stava (1) ovog člana prema vozaču iz člana 174. stav (2) ovog Zakona za kojeg utvrdi da u organizmu ima alkohola ili da pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i prema vozaču za kojeg utvrdi da je pod djelovanjem alkohola, u skladu s članom 174. stav (3) ovog Zakona.
- (3) Ovlašteno lice isključit će iz saobraćaja i vozača kojeg zatekne da upravlja motornim vozilom a nema vozačku dozvolu određene kategorije ili da upravlja vozilom u vrijeme kad je na snazi mjera nadležnog organa kojom je vozaču zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (4) Ovlašteno lice postupit će na način iz st. (1) i (3) ovog člana i prema vozaču-instruktoru kojeg zatekne da osposobljava kandidata za vozača pod djelovanjem alkohola, u skladu s članom 174. stav (3) ovog Zakona, ili koji pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i kad ga zatekne da osposobljava kandidata za vozača a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili u vrijeme kad je na snazi mjera nadležnog organa kojom je vozaču-instruktoru zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (5) Ovlašteno lice postupit će na način iz stava (1) ovog člana prema vozaču iz člana 199. ovog Zakona koji neprekidno upravlja vozilom duže od 4 sata i 30 minuta, odnosno koji u toku 24 sata upravlja vozilom duže od devet sati, kao i prema vozaču iz člana 201. ovog Zakona koji u toku 24 sata vozilom pređe više od 500 km puta, odnosno koji upravlja vozilom neprekidno duže od devet sati.
- (6) Ovlašteno lice postupit će na način iz stava (1) ovog člana prema vozaču ili vozaču-instruktoru iz člana 219. stav (2) ovog Zakona koji odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.
- (7) Nadležni organ, čije je ovlašteno lice oduzelo vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovog člana, dužan je vratiti dozvolu vozaču čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata od dana oduzimanja, ako su prestali razlozi zbog kojih je dozvola oduzeta.
- (8) Ako vozač ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, a vozačka dozvola se ne vodi u evidenciji organa čije je ovlašteno lice tu dozvolu oduzelo, nadležni organ će vozaču dozvolu dostaviti organu u čijoj se evidenciji ta dozvola vodi.
- (9) Ovlašteno lice koje je oduzelo vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovog člana dužno je izdati potvrdu vozaču o tome, koja sadrži ime i prezime vozača, broj oduzete vozačke dozvole, dan i sat njenog oduzimanja i način njenog vraćanja.

Član 225.

- (1) Vozaču motornog vozila koji je pravosnažnom sudskom odlukom kažnjen za prekršaje kažnjive prema odredbama člana 235. st. (1) i (2), člana 236., člana 237. stav (2), člana 238. stav (2) ili člana 239. stav (2) ovog Zakona, osim propisanih kazni kaznenim odredbama ovog Zakona, određuju se i kazneni bodovi.
- (2) Broj kaznenih bodova je jedan i dva, zavisno od težine učinjenog prekršaja.

- (3) Kazneni bodovi evidentiraju se u evidenciju vozača na osnovu pravosnažne sudske odluke.
- (4) U slučaju sticanja kaznenih bodova, kazna se izriče za prekršaj koji nosi veći broj kaznenih bodova.
- (5) Vozača kojem je u roku od jedne godine, zbog učinjenih prekršaja iz ovog Zakona, određeno najmanje deset kaznenih bodova nadležni organ kod kojeg se vodi u evidenciji pozvat će na predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja saobraćajnih propisa.
- (6) Vozaču koji se ne odazove na predavanja iz stava (5) ovog člana rješenjem će se privremeno oduzeta vozačka dozvola, dok se ne odazove na predavanja.
- (7) Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odgađa izvršenje rješenja.
- (8) Vozaču kojem je u roku od jedne godine, zbog počinjenih prekršaja iz ovog Zakona, određeno najmanje 15 kaznenih bodova, bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 30 dana i on će biti upućen na provjeru poznavanja saobraćajnih propisa.
- (9) Vozačka dozvola oduzeta na osnovu stava (8) ovog člana bit će vraćena vozaču po isteku roka iz stava (8) ovog člana, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja saobraćajnih propisa.
- (10) Vozaču kojem u roku od dvije godine, zbog počinjenih prekršaja iz ovog Zakona, ponovo bude određeno 15 kaznenih bodova, bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 60 dana.
- (11) Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.
- (12) Žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja.
- (13) Vozačka dozvola oduzeta na osnovu stava (10) ovog člana bit će vraćena vozaču po proteku roka iz stava (10) ovog člana, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja saobraćajnih propisa.

Član 226.

- (1) Vozač koji je pozvan na predavanja i koji pristupi provjeri poznavanja saobraćajnih propisa snosi troškove predavanja, odnosno provjere u visini koju odredi nadležni organ.
- (2) Vozač motornog vozila koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrgnuti ponovo provjeri poslije isteka 15 dana od dana prethodne provjere.
- (3) Ako vozač motornog vozila i poslije dvije provjere ne pokaže dovoljno znanja, ne može pristupiti daljnjoj provjeri dok ne protekne dva mjeseca od dana posljednje provjere.
- (4) Kazneni bodovi za pojedinačni prekršaj brišu se iz evidencije po isteku 12 mjeseci od dana kada su određeni, a za vozače kojima su izrečene mjere iz člana 225. st. (8) i (10) ovog Zakona.

Član 227.

Vozač kojem je, odlukom nadležnog organa, zabranjeno upravljanje motornim vozilom na osnovu člana 221. ovog Zakona, vozač kojem je vozačka dozvola oduzeta na osnovu člana 222. stav (1) ovog Zakona, vozač kojem je vozačka dozvola privremeno oduzeta na licu mjesta na osnovu člana 223. ovog Zakona, kao i vozač kojem je vozačka dozvola zadržana na osnovu člana 225. st. (1) i (3) ovog Zakona, ne smije u saobraćaju na putu upravljati motornim vozilom za vrijeme trajanja zabrane, odnosno za vrijeme za koje mu je vozačka dozvola oduzeta ili zadržana.

Član 228.

- (1) Ako ovlašteno lice zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim učesnicima u saobraćaju, ili na kome je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno osiguran, ili kojim se, bez dozvole,

prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa prekoračuju najveće dozvoljene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće putem na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu puta i u vrijeme kad je zimska oprema obavezna, naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost, ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može otkloniti neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na putu na kojem je kretanje te vrste vozila dozvoljeno, odnosno da upotrijebi zimsku opremu.

- (2) Ako vozač ne postupi po naređenju iz stava (1) ovog člana, ovlašteno lice isključit će vozilo iz saobraćaja i oduzet će knjižicu vozila.
- (3) Vozač, odnosno vlasnik vozila isključenog iz saobraćaja odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.

Član 229.

- (1) Ovlašteno službeno lice naredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je vozilo zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz člana 74. ovog Zakona, ako je vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i ako je vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila invalida.
- (2) Ovlašteno službeno lice odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost saobraćaja, ili ometa normalan tok saobraćaja, odnosno kretanje pješaka.
- (3) Troškove premještanja vozila u svim slučajevima snosi vozač ili vlasnik vozila.
- (4) Premještanje vozila na drugo mjesto uređuje se propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 230.

- (1) Ovlašteno lice isključit će iz saobraćaja vozilo koje nije registrirano ili koje nema propisane registarske tablice.
- (2) Ovlašteno lice koje je isključilo vozilo iz saobraćaja vozaču će na licu mjesta privremeno oduzeti potvrdu o vlasništvu vozila, a za prekršaj iz stava (1) ovog člana oduzeti i registarske tablice.
- (3) Nadležni organ čije je ovlašteno lice privremeno oduzelo potvrdu o vlasništvu vozila, prema odredbama ovog člana i člana 228. stav (2) ovog Zakona, dužan je vozaču vratiti potvrdu o vlasništvu vozila čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata nakon prestanka postojanja tih razloga, a registarske tablice dostaviti nadležnom organu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji u roku od tri dana.
- (4) Ovlašteno lice koje je privremeno oduzelo potvrdu o vlasništvu vozila ili registarske tablice dužno je izdati vozaču potvrdu o tome, koja sadrži naziv i sjedište organa čije je ovlašteno lice oduzelo potvrdu o vlasništvu vozila i registarske tablice, vrstu i registarski broj vozila, naziv organa koji je izdao potvrdu o vlasništvu vozila, ime i prezime vlasnika i njegovu adresu, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, put i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja potvrde o vlasništvu vozila i pečat i potpis ovlaštenog lica.
- (5) Ako vozač ne preuzme oduzetu potvrdu o vlasništvu vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, potvrda o vlasništvu vozila bit će dostavljena nadležnom organu u čijoj se evidenciji vozilo vodi.

Član 231.

- (1) Na vanredni tehnički pregled uputit će se motorno ili priključno vozilo koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u saobraćajnoj nesreći toliko

oštećeno da se opravdano može zaključiti da su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su važni za sigurnost saobraćaja, vozilo za koje se osnovano posumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tečni plin, vozilo za koje se osnovano posumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje izduvnim plinovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje zrak, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.

- (2) Ako se u slučaju iz stava (1) ovog člana na vanrednom tehničkom pregledu potvrde neispravnosti zbog kojih je vozilo upućeno na vanredni tehnički pregled, ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz saobraćaja, nadležni organ koji je uputio vozilo na vanredni tehnički pregled privremeno će oduzeti i zadržati knjižicu vozila dok se navedene neispravnosti ne otklone i dok se to ne potvrdi na novom tehničkom pregledu o čemu izdaje potvrdu u skladu s članom 230. stav (4) ovog Zakona.
- (3) Ako vozač, odnosno vlasnik vozila iz stava (2) ovog člana ne preuzme privremeno oduzetu i zadržanu knjižicu vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, a knjižica vozila se ne vodi u evidenciji organa čije je ovlašteno lice knjižicu oduzelo, potvrda o vlasništvu vozila bit će dostavljena nadležnom organu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju programa i načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja saobraćajnih propisa i programu i načinu provjere poznavanja saobraćajnih propisa, saobraćajnih znakova i vještine upravljanja motornim vozilom, izvršenju mjera sigurnosti i zaštitnih mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 232.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj preduzeće i drugo pravno lice, a novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost ako:
 - 1) ne održava javne puteve za siguran i nesmetan saobraćaj ili ne organizira i trajno kontrolira stanje i održavanje javnih puteva, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na putevima (član 4.);
 - 2) proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila protivno odredbama člana 6.;
 - 3) ne uspostavi Centralni registar ili ako redovno ne dostavlja odgovarajuće podatke centralnom registru (član 10.);
 - 4) postavlja posebne objekte na putu protivno odredbama člana 47.;
 - 5) ne osigura vozaču koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg neprekidan jedanaestosatni odmor prije početka njegovog radnog dana (član 200. stav (1));
 - 6) ne osigura da se vozač koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 t, kad u toku 24 sata prelazi više od 500 km, zamijeni drugim vozačem najkasnije nakon devet sati upravljanja vozilom, odnosno nakon pređenih 500 km puta (član 201.);
 - 7) stavlja u promet motorna i priključna vozila, rezervne dijelove, opremu i uređaje za vozila proizvedene u inozemstvu protivno odredbama člana 205.;

- 8) pojedinačno proizvodi, preuređuje ili popravlja u većem obimu vozila na motorni pogon i priključna vozila protivno odredbama člana 206.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 233.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako:
 - 1) ne projektuje, ne izgrađuje, ne oprema i ne održava puteve tako da odgovaraju svojoj namjeni i sigurnosti saobraćaja (član 11. stav (1));
 - 2) naredi ili dozvoli da se njegovim vozilom na motorni pogon vuče priključno vozilo protivno odredbama člana 81.;
 - 3) naredi ili dozvoli vuču natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s prikolicom, protivno odredbama člana 87.;
 - 4) naredi ili dozvoli da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova, ili da se takvo vozilo upotrebljava u saobraćaju na putu protivno odredbama člana 126. stav (5);
 - 5) naredi ili dozvoli da se njegovo vozilo u saobraćaju na putu opteretiti preko dozvoljene nosivosti, ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dozvoljene mase, ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju karakteristike puta i tehničko-konstrukcione mogućnosti vozila, ili ako se njegovim vozilom prevozi teret koji nije raspoređen ili pričvršćen na način određen u članu 127.;
 - 6) u pogledu obilježavanja javnih puteva saobraćajnim znakovima, ne postupi prema odredbama člana 130. st. (1) i (2);
 - 7) ne postavi ili ne održava saobraćajne znakove na putu tako da budu lahko uočljivi danju i noću, ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni saobraćajne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim uvjetima saobraćaja na putu ili zahtjevima sigurnosti saobraćaja (član 131.);
 - 8) na javnom putu postavi table, znakove, svjetla, stubove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili umanjuje vidljivost postavljenih saobraćajnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na neki saobraćajni znak, ili zasljepljuju učesnike u saobraćaju, ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja može biti opasna za sigurnost saobraćaja (član 133.);
 - 9) na javnom putu van naselja, sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera na kome postoje samo dvije saobraćajne trake, ne odvoji te trake odgovarajućom uzdužnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu ne obilježi ih i ivičnim linijama (član 143. stav (2));
 - 10) ne postavi odgovarajuće saobraćajne znakove ispred prijelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou (član 145.);
 - 11) postupi protivno odredbama člana 149.;
 - 12) ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova na prijelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou u slučajevima iz člana 150.;
 - 13) na putu na kojem su nastale prepreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojoj se izvode radovi ne postupi prema odredbama člana 151. st. (1) i (2);
 - 14) ne obavijesti najbližu policijsku stanicu o prijemu lica povrijeđenog u saobraćajnoj nesreći ili o smrti lica povrijeđenog u saobraćajnoj nesreći (član 157.);

- 15) naredi ili dozvoli da njegovim vozilom upravlja lice koje nema pravo upravljati motornim vozilom ili nema pravo upravljati vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (član 172. stav (3));
 - 16) naredi ili dozvoli da vozilom upravlja vozač za kojeg se može zaključiti da, zbog umora, bolesti, teškog psihičkog stanja ili upotrebe opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, nije u stanju sigurno upravljati vozilom (član 173.);
 - 17) naredi ili dozvoli da vozač, odnosno vozač-instruktor koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola počne upravljati vozilom, odnosno osposobljavati kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom protivno odredbama člana 174.;
 - 18) vozač autobusa ili teretnog motornog vozila ili skupa vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg upravlja vozilom neprekidno duže od 4 sata i 30 minuta (član 199. stav (1));
 - 19) u saobraćaju na putu upotrebljava vozilo koje ne ispunjava propisane uvjete u pogledu dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja, ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahograf i pneumatike (član 203. stav (1));
 - 20) postupi protivno odredbama člana 206.;
 - 21) na vozilu koristi registarske tablice koje nisu izdate za to vozilo (član 209. stav (1));
 - 22) naredi ili dozvoli da vozač upravlja motornim vozilom u saobraćaju protivno odredbi člana 227.;
 - 23) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje motorno ili priključno vozilo koje je upućeno na vanredni tehnički pregled, a nije podvrgnuto tom pregledu (član 231.);
- (2) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.
 - (3) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorno lice u državnom organu.
 - (4) Za prekršaje iz stava (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM i fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost vlastitim radom i sredstvima u vidu zanatske djelatnosti.
- Član 234.
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako:
 - 1) postupi protivno odredbi člana 7.;
 - 2) ne postupi prema odredbama člana 20.;
 - 3) ne preduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na putu, gdje je put uzrok saobraćajnih nesreća (član 21. stav (1));
 - 4) ne postupi prema odredbama člana 22.;
 - 5) ne postupi u skladu s članom 23.;
 - 6) ostavi na putu oštećena vozila, predmete ili materije koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost saobraćaja ili zagađivati okolinu (član 26. stav (1));
 - 7) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo za prijevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 30. stav (5));
 - 8) na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dozvoljenoj brzini kretanja za ta vozila (član 46. stav (3));
 - 9) naredi ili dozvoli da se neispravno vozilo na motorni pogon vuče protivno odredbama člana 85. stav (2);
 - 10) naredi ili dozvoli da se njegovim vozilom prevozi teret protivno odredbama člana 129.;
 - 11) ne osigura da teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen na način utvrđen u članu 129.;
 - 12) ukloni ili ošteti saobraćajni znak ili izmijeni značenje saobraćajnog znaka (član 132. stav (2));
 - 13) na autoputu, putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom, regionalnom i lokalnom putu znakove opasnosti i znakove izričitih naredbi ne presvuče reflektujućim materijama, ili ih ne osvijetli vlastitim izvorom svjetlosti (član 135.);
 - 14) ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel, kao i vrhove pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i druge objekte na kolovozu koji noću nisu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na način propisan u članu 141. st. (2) i (3);
 - 15) prilikom izvođenja radova na putu, postavi branike koji nisu obojeni, odnosno osvijetljeni na način propisan u članu 151. stav (3);
 - 16) upravlja vozilom, ili dozvoli, ili naredi da njegovim vozilom upravlja lice koje nema pravo upravljati motornim vozilom, ili nema pravo upravljati vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (član 172. stav (3));
 - 17) motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača osposobljava za praktično upravljanje vozilom ne obilježi posebnim tablicama (član 183.);
 - 18) izda međunarodnu vozačku dozvolu protivno odredbi člana 192. stav (3);
 - 19) dozvoli da se kandidat za vozača motornog vozila obučava iz praktičnog dijela obuke bez zdravstvenog pregleda (član 193. stav (1));
 - 20) dozvoli da njegovim vozilom upravlja lice koje nije izvršilo kontrolno-zdravstveni pregled, odnosno upravlja vozilom a nije izvršilo kontrolno - zdravstveni pregled (čl. 195., 196. i 197.);
 - 21) naredi ili dozvoli da njegovim motornim i priključnim vozilom u saobraćaju upravlja vozač protivno odredbama člana 200.;
 - 22) naredi ili dozvoli da se u saobraćaju na putu upotrebljava vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnog ili priključnog vozila, tahograf i pneumatike (član 203.);
 - 23) naredi ili dozvoli da njegova neregistrirana motorna ili priključna vozila učestvuju u saobraćaju na putu (član 207. stav 1.);
 - 24) naredi ili dozvoli da njegova motorna ili priključna vozila učestvuju u saobraćaju na putu bez probnih tablica, ili poslije isteka važenja probnih tablica (član 207. st. (2) i (3));
 - 25) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje njegovo motorno ili priključno vozilo poslije isteka važenja saobraćajne dozvole ili potvrde o korištenju probnih tablica (član 211.);
 - 26) ako vrši tehnički pregled suprotno odredbama člana 217.
- (2) Za prekršaje iz stava (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM i fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost.

- (3) За прекршај из става (1) казнит ће се новчаном казном у износу од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.
- (4) За прекршај из става (1) казнит ће се новчаном казном у износу од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одговорно лице у државном органу.

Члан 235.

- (1) Новчаном казном у износу од 100,00 КМ до 300,00 КМ казнит ће се за прекршај:

- 1) vozač koji ne zaustavi vozilo kad naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca, kad je to vozilo zaustavljeno na kolovozu radi ulaženja ili izlaženja djece (član 30. stav (4));
- 2) vozač koji na putu postupa protivno odredbama člana 40. stav (3);
- 3) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za više od 30 km na sat veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dozvoljene brzine (čl. 44. i 46. st. (1) i (2));
- 4) vozač koji u pogledu propuštanja vozila postupi protivno odredbama člana 49.;
- 5) vozač koji na mjestu na kojem je saobraćaj reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima ne zaustavi vozilo na znak crvenog svjetla (član 51. stav (1) tačka 1.);
- 6) vozač koji nedozvoljeno pretiče s desne strane (član 58. stav (1));
- 7) vozač koji s lijeve strane pretiče vozilo koje je na kolovozu zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (član 58. stav (2));
- 8) vozač koji s lijeve strane pretiče vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza, ili ako ga pretiče s desne strane kad između tog vozila i desne ivice kolovoza ne postoji saobraćajna traka (član 58. stav (3));
- 9) vozač koji povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretiče (član 60. stav (2));
- 10) vozač koji počne preticanje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (član 61. stav (1) tačka 1.);
- 11) vozač koji počne preticanje ili obilaženje kad je vozač vozila koje se kreće iza njega počeo preticanje (član 61. stav (1) tačka 2.);
- 12) vozač koji počne preticanje kad je vozač vozila koje se na istoj saobraćajnoj traci kreće ispred njega dao znak da namjerava izvršiti preticanje ili obilaženje (član 61. stav (1) tačka 3.);
- 13) vozač koji počne preticanje kad saobraćajna traka kojom namjerava to učiniti nije slobodna na dovoljnom odstojanju i time ugrozi ili ometa saobraćaj iz suprotnog smjera (član 61. stav (1) tačka 4.);
- 14) vozač koji počne preticanje ili obilaženje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena kretanju vozila iz suprotnog smjera ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih učesnika u saobraćaju ponovo zauzeti položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije počinjanja preticanja ili obilaženja, kao i vozač koji počne preticanje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena prinudnom zaustavljanju vozila (član 61. stav (1) tač. 5. i 6.);
- 15) vozač koji obavlja preticanje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena saobraćaju iz suprotnog smjera ispred vrha prijevoja puta ili u krivini gdje je preglednost nedovoljna (član 63.);
- 16) vozač koji pretiče drugo vozilo protivno odredbama člana 64.;

- 17) vozač koji pretiče vozilo koje je stalo ispred obilježеног пјешачког пријелаза ради пропуштања пјешака (члан 65.);
- 18) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježеног пјешачког пријелаза кад му је датим знаком забранјен пролаз (члан 111. став (1));
- 19) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou ako je uređaj za zatvaranje spušten, ili ako je taj uređaj već počeo da se spušta, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znakovi upozorenja da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da prugom nailazi voz (član 114.);
- 20) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi kad se pojavi crveno trepćuće ili crveno neprekidno svjetlo (član 115. stav (1));
- 21) vozač koji u saobraćaju na putu upotrebljava vozilo protivno odredbi člana 126. stav (5);
- 22) lice koje ukloni ili ošteti saobraćajni znak ili opremu puta, ili izmijeni značenje saobraćajnog znaka (član 132. stav (2));
- 23) lice koje postupi protivno odredbi člana 133.;
- 24) učesnik u saobraćaju koji ne postupa po zahtjevu izraženom pomoću znaka ili prema naredbi ovlaštenog lica (član 152. stav (1));
- 25) vozač koji upravlja vozilom pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (član 173.);
- 26) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u saobraćaju na putu ili vozač-instruktor dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 1g/kg (član 174. stav (2));
- 27) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom prije sticanja prava na upravljanje motornim vozilom (član 184.);
- 28) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (član 185.);
- 29) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete u pogledu dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja, ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahograf, pneumatike ili nema tahograf, ili ako ga za vrijeme vožnje ne uključi (član 203. stav (1));
- 30) vozač koji učestvuje u saobraćaju s neregistriranim vozilom (član 207.);
- 31) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim ili priključnim vozilom koje nije registrirano (član 208. stav (1));
- 32) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim ili priključnim vozilom poslije isteka važenja saobraćajne dozvole ili potvrde o korištenju probnih tablica (član 211. stav 2.);
- 33) vozač ili vozač-instruktor koji odbija da se izvrši ispitivanje pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili stručni pregled radi provjeravanja da li ima alkohola u organizmu ili da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno da li se nalazi pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (član 220. st. (1) i (2));
- 34) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom protivno odredbi člana 227.

- (2) За прекршaje из таč.1), 2), 3), 5), 10), 11), 13), 14), 15), 17), 18), 25), 26), 32) и 33) става (1) овог члана вожачу или вожачу-инструктору уз казну изрећи ће се заштитна мjера забране управљања моторним возилом у трајању од један мjесец до четири мjесеца, а и за друге прекршaje из тог става та мjера се може изрећи у истом периоду.
- (3) За прекршaje из става (1) овог члана којим је изазвана саобраћајна незгода, учинилац ће се казнити новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 1.000,00 КМ, а вожачу ће се уз казну изрећи и заштитна мjера забране управљања моторним возилом у трајању од једног мjесеца до шест мjесеци.
- (4) Осим новчане казне за прекршaje из става (2) овог члана, вожачу или вожачу-инструктору одређују се и два казнена бода, а за остале прекршaje из става (1) овог члана вожачу или вожачу-инструктору, осим новчане казне, одређује се и један казнени бод.

Члан 236.

- (1) Новчаном казном у износу од 50,00 КМ до 250,00 КМ казнит ће се за прекршaj:
- 1) лице које на путу остави оштећено возило, предмете или материје које могу ометати или угрозити сигурност саобраћаја (члан 26. став (1));
 - 2) вожач који с коловоза не уклони предмете који са возила падну на пут и предмете које је приликом заустављања возила ставио на пут (члан 26. став (3));
 - 3) вожач који се несмањеном брзином креће поред возила јавног пријевоза путника или поред аутобуса којим се обавља пријевоз за властите потребе, заустављеног на стајалишту, и тиме угрози лица која у то возило улазе или из њега излазе (члан 30. став (1));
 - 4) вожач који намјерава на путу обавити неку радњу возилом а претходно се није увјерио да то може учинити без опасности за друге учеснике у саобраћају или за имовину (члан 36.);
 - 5) вожач који се не креће десном страном коловоза у смјеру кретања (члан 39. став (1)) или који возило у кретању држи противно одредбама члана 39. став (2);
 - 6) вожач који на цести са коловозом за промет возила у оба смјера, на коме постоје најмање четири саобраћајне траке, прелази возилом на коловозну траку намјенјену за промет возила из супротног смјера (члан 40. став 1.);
 - 7) вожач који брзину кретања свог возила не прилагоди особинама и стању пута и другим саобраћајним увјетима тако да возило не може правовремено да заустави пред препреком коју под датим увјетима може да предвиди (члан 43. став (1));
 - 8) вожач који се приближава рaskрсници таквом брзином да се не може зауставити и пропустити возила која на рaskрсници имају првенство пролаза (члан 50. став (2));
 - 9) вожач који обавља претикање или обилажење кад с обзиром на карактеристике пута и постојеће околности на путу у саобраћају или на техничка својства возила угрожава друге учеснике у саобраћају (члан 58. став (2));
 - 10) лице које поступи противно одредбама члана 70. став (2);
 - 11) вожач који возилом пресијеће колону дјече, војника, погребну поворку или другу организовану поворку која се креће коловозом (члан 80.);
 - 12) вожач возила на моторни погон који приликом вуче прикључног возила поступи противно одредбама члана 81.;
 - 13) пjешак, односно водич или гонич стокe који поступи противно одредби члана 92. став (1);
 - 14) гониц стокe који не надзире стокu која се креће по путу (члан 104. став (1));

- 15) вожач који у односу на пjешака који је ступио или ступа на обилежени пjешачки пријелаз поступа противно одредбама члана 111. ст. (2) и (3);
 - 16) вожач који се возилом приближава пријелазу пута преко жељезничке пруге у истом нивоу на начин противан одредбама члана 113.;
 - 17) вожач моторног возила које вуче друго моторно возило ако поступи противно одредбама члана 118. став (1) и члана 122.;
 - 18) вожач или пjешак који у односу на возила под пратњом поступи противно одредбама члана 125.;
 - 19) вожач или пjешак који у односу на возила с правом првенства пролаза поступи противно одредбама члана 126. ст. (1) до (4);
 - 20) вожач који возилом превози терет којим се угрожава сигурност учесника у саобраћају, или наноси штета путу или објектима на путу (члан 127. став (2) тачка 1.);
 - 21) вожач који се возилом креће саобраћајном траком на којој је свјетлосним саобраћајним знаком обилежено да је забрањен саобраћај у смјеру у којем се он креће (члан 139. став (1));
 - 22) лице које је учествовало у саобраћајној несрећи ако поступи противно одредбама члана 154. став (1);
 - 23) вожач који на захтјев овлашћеног лица не превезе лице повриједено у саобраћајној несрећи до најближе здравствене установе (члан 156. став (1));
 - 24) ако не поступи према одредбама члана 158. ст. (2) и (3);
 - 25) власник возила који своје возило да на управљање лицу из члана 172. став (3);
 - 26) власник возила који не поднесе податке о идентитету лица коме је дао возило на управљање (члан 172. став (4));
 - 27) вожач који управља или почне управљати возилом у саобраћају на путу или вожач-инструктор док оспособљава кандидата за вожача у практичном управљању возилом, код којег се утврди да количина алкохолa у крви прелази количину од 0,3 g/kg до 1 g/kg (члан 174. став (2));
 - 28) вожач који поступи противно одредбама члана 190. став (1);
 - 29) власник возила ако у року од осам дана не врати регистарске таблице надлежном органу (члан 208. став (4));
 - 30) власник возила који поступи противно одредбама члана 208. став (5);
 - 31) вожач који у саобраћају на путу учествује моторним или прикључним возилом које је упућено на технички преглед а није подвргнуто том прегледу (члан 231.);
- (2) Ако је прекршajем из става (1) овог члана изазвана непосредна опасност за другог учесника у саобраћају, или проузрокована саобраћајна несрећа, учинилац прекршaja казнит ће се новчаном казном у износу од 100,00 КМ до 300,00 КМ и одредит ће му се један или два казнена бода, а ако је учинилац прекршaja вожач моторног возила, може се изрећи и заштитна мjера забране управљања моторним возилом у трајању до два мjесеца.
- (3) Осим новчане казне за прекршaje из става (1) овог члана, вожачу се одређују и један или два казнена бода.

Члан 237.

- (1) Новчаном казном у износу од 50,00 КМ казнит ће се за прекршaj:
- 1) вожач који не заустави возило иза возила јавног пријевоза путника, или иза аутобуса којим се обавља пријевоз за властите потребе, заустављеног на стајалишту, када лица морају прећи преко саобраћајне траке или бициклистичке траке којом се његово возило креће (члан 30. став (3));

- 2) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (član 42. stav (1));
 - 3) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je više od 20 do 30 km na sat veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je od 30 do 50 km na sat veća od dozvoljene brzine (član 44. i član 46. st. (1) i (2));
 - 4) vozač koji na raskrsnici skrene vozilom u pravcu označenom zelenom svijetlećom strelicom i pri tome ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi, ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolovoza (član 52. stav (1));
 - 5) vozač koji u slučajevima iz člana 60. stav (3) ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu;
 - 6) vozač koji poslije izvršenog preticanja ili obilaženja vozilom ponovo ne zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se do tada kretao (član 62.);
 - 7) vozač koji vozilom pretiče drugo vozilo koje se približava obilježеном пјешачком пријелазу, или које прелази пјешачки пријелаз (члан 65.);
 - 8) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne preduzme sve mjere kojima se sprečava da ono samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno (član 78.);
 - 9) vozač koji svojim vozilom noću vuče vozilo na motorni pogon protivno odredbama člana 83.;
 - 10) vozač koji postupi protivno odredbama člana 90.;
 - 11) vozač vozila na motorni pogon koji upotrebljava svjetla za označavanje vozila protivno odredbama člana 94.;
 - 12) vozač vozila na motorni pogon koji po magli ne upotrebljava propisana svjetla, ili ako ta svjetla upotrebljava na način suprotan odredbama člana 95.;
 - 13) vozač koji ne drži potrebno odstojanje kad se kreće iza drugog vozila (član 96.);
 - 14) vozač vozila na motorni pogon čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, ili mu je dužina veća od sedam metara, ako ne drži svoje vozilo na propisanom odstojanju od istog takvog vozila ispred sebe (član 97. stav (1));
 - 15) vozač motocikla i lakog motocikla i lica koja se prevoze tim vozilom ako u saobraćaju na putu ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (član 102.);
 - 16) pješak koji na obilježеном пјешачком пријелазу на коме је саобраћај пјешака регулиран свјетлосним саобраћајним знаковима за пјешаке не поступи према тим знаковима (члан 109. stav (1));
 - 17) učesnik u saobraćaju koji je prilikom prelaženja preko željezničke pruge u istom nivou postupio protivno odredbama člana 115. st. (2) i (3);
 - 18) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom, ili vozač motornog vozila koje ne može razviti brzinu od najmanje 40 km na sat ako se kreću po autoputu ili putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila ili brzom putu (član 116. st. (1) i (2) i član 120.);
 - 19) vozač motornog vozila koji zaustavi vozilo na autoputu ili na autoputu obavlja polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera saobraćaja u suprotni smjer, ili kretanje unazad (član 117. st. (1) i (3));
 - 20) vozač motornog vozila koji postupi protivno odredbi člana 120.;
 - 21) vozač koji vozilom na putu kroz tunel izvodi radnje čije je izvođenje u tunelu zabranjeno (član 123.);
 - 22) vozač vozila na motorni pogon koji za vrijeme kretanja kroz tunel ne drži upaljena kratka svjetla za osvijetljavanje puta (član 124.);
 - 23) vozač koji upravlja vozilom koje je opterećeno protivno odredbi člana 127. stav (1);
 - 24) vozač koji optereti vozilo kojim upravlja protivno odredbama člana 127. stav (2) tač. od 2. do 5.;
 - 25) vozač koji u pogledu smještaja tereta na vozilu ili u pogledu označavanja tereta postupi protivno odredbama člana 128.;
 - 26) vozač koji teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne označi na način iz člana 129.;
 - 27) vozač koji postupa suprotno odredbama člana 186. st. (7) i (8);
 - 28) vozač koji teretnim motornim vozilom čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili autobusom upravlja neprekidno duže od 4 sata i 30 minuta, ili kad u toku 24 sata upravlja duže od devet sati (član 199. st. (1) i (3));
 - 29) vozač koji postupa protivno odredbi člana 200. stav (2);
 - 30) vozač koji postupa protivno odredbi člana 209. stav (4).
- (2) Ako je prekršajem iz stava (1) izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 do 200,00 KM, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan ili dva kaznena boda.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) kojim je izazvana saobraćajna nesreća, vozaču se može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju od dva mjeseca.
- Član 238.
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 40,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) vozač koji upravlja vozilom za prijevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 30. stav (5));
 - 2) vozač koji ne omogući uključivanje u saobraćaj vozilu javnog gradskog prijevoza putnika, ili posebno obilježеном vozilu za prijevoz djece, kad ta vozila izlaze sa stajališta (član 31. stav (1));
 - 3) vozač vozila javnog gradskog prijevoza putnika, kao i vozač posebno obilježеног vozila za prijevoz djece, koji prilikom uključivanja u saobraćaj sa stajališta postupi protivno odredbi člana 31. stav (2);
 - 4) vozač koji prilikom upravljanja vozilom koristi mobilni telefon protivno odredbama člana 33.;
 - 5) vozač čije vozilo, protivno odredbama člana 35. stav (1) ima na prednjoj strani svjetlosne, svjetlosno-signalne i reflektujuće uređaje ili materije koji daju svjetla crvene boje, a na zadnjoj strani svjetla bijele boje;
 - 6) vozač koji prilikom znatnijeg smanjivanja brzine kretanja vozila postupi protivno odredbi člana 42. stav (2);
 - 7) vozač koji prilikom pokretanja vozila iz mjesta naglo povećava brzinu kretanja na način da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe (član 43. stav (3));
 - 8) vozač koji prilikom prolaza kroz raskrnicu postupi protivno odredbi člana 50. stav (3);
 - 9) vozač koji se vozilom ne kreće u obaveznom pravcu označenom zelenim svjetlom u obliku zelene svijetleće strelice (član 52. stav (2));
 - 10) vozač koji obavlja mimoilaženje protivno odredbama člana 55.;
 - 11) vozač koji u slučaju iz člana 60. stav (1) ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza;

- 12) vozač koji pri preticanju ne drži svoje vozilo na potrebnom rastojanju od vozila koje pretiče (član 62.);
 - 13) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila ne postupi prema odredbama člana 70.;
 - 14) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo protivno odredbama čl. 73. i 74.;
 - 15) vozač koji vozilo zaustavljeno na kolovozu ne obilježi posebnim znakom na način propisan u članu 77.;
 - 16) vozač motornog vozila koji pri vuči drugog motornog vozila postupi suprotno članu 81. stav (4);
 - 17) vozač koji vuče neispravno vozilo na motorni pogon protivno odredbama člana 85. st. (2) i (3);
 - 18) vozač koji vuče natovareno teretno motorno vozilo, odnosno traktor s priključnim vozilom protivno odredbama člana 87.;
 - 19) vozač koji pri vučenju neispravnog vozila na motorni pogon postupi protivno odredbama člana 89.;
 - 20) vozač vozila na motorni pogon koji u pogledu upotrebe kratkih svjetala postupi protivno odredbama člana 93. stav (2);
 - 21) vozač bicikla, bicikla s motorom ili lakog motocikla ili motocikla koji se ne kreće na način propisan u članu 99.;
 - 22) vozač bicikla, bicikla s motorom ili lakog motocikla ili motocikla koji postupi protivno odredbama člana 100.;
 - 23) vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla ili motocikla koji prevozi drugo lice protivno odredbama člana 101.;
 - 24) vozač bicikla i bicikla s motorom i lica koja se prevoze tim vozilom ako u saobraćaju na putu ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (član 102.);
 - 25) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće po putu, ili koji zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na putu (član 103.);
 - 26) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolovozu ili se kreće po kolovozu na način kojim se ometa ili sprečava saobraćaj vozila (član 105.);
 - 27) pješak koji se na putu koji ima trotoar ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka kreće kolovozom (član 106. stav (1));
 - 28) pješak koji preko kolovoza i biciklističke staze ili trake prelazi na način protivan odredbama člana 108.;
 - 29) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu postupi protivno odredbama člana 109. st. (2) i (3);
 - 30) pješak koji prilikom prelazjenja preko kolovoza na mjestu na kome nije obilježen pješački prijelaz ometa saobraćaj vozila (član 110.);
 - 31) vozač koji ometa prolaz pješaka koji su stupili na obilježeni pješački prijelaz na kome je saobraćaj reguliran svjetlosnim saobraćajnim znakovima, ili znakovima koje daje ovlašteno lice, a kojima je na takvom prijelazu dozvoljen prolaz (član 111. stav (1));
 - 32) vozač motornog vozila koji na putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila postupi protivno odredbama člana 117. st. (1) i (3) i člana 118. stav (1) i čl. 120. i 122.;
 - 33) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila i ne preduzme potrebne mjere da ga što prije ukloni s kolovoza autoputa ili puta rezerviranog za saobraćaj motornih vozila ili brzog puta (član 117. stav (2));
 - 34) vozač motornog vozila koji se na autoputu ne kreće krajnjom desnom saobraćajnom trakom koja nije zauzeta vozilima u koloni (član 119.);
 - 35) vozač motornog vozila koji prilikom uključivanja na autoput, odnosno isključivanja s autoputa postupi protivno odredbama člana 121.;
 - 36) učesnik u saobraćaju koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obaveza izraženih pomoću postavljenih saobraćajnih znakova, osim saobraćajnih znakova ograničenja brzine (član 130. stav (4));
 - 37) ako ne obilježi vozilo posebnim znakom (član 186. stav (9));
 - 38) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i pneumatika (član 203. stav (1));
 - 39) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema važeću saobraćajnu dozvolu, registarske tablice i međunarodnu oznaku zemlje registracije prema odredbama člana 212.
- (2) Ako je prekršajem iz stava (1) izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) kojim je izazvana saobraćajna nesreća, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.
- Član 239.
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 30,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) lice koje se prevozi vozilom ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom, ili ako utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost saobraćaja (član 32.);
 - 2) vozač ili drugo lice koje se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže sigurnosnim pojasevima (član 34. stav (1));
 - 3) vozač koji u putničkom automobilu prevozi dijete protivno odredbi člana 34. stav (2);
 - 4) vozač koji prije obavljanja određenih radnji vozilom ne obavijesti o svojoj namjeri druge učesnike u saobraćaju (član 37.);
 - 5) vozač koji za kretanje svog vozila koristi put, odnosno kolovoz ili saobraćajnu traku, odnosno stazu koja nije namijenjena za saobraćaj one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (član 38.);
 - 6) vozač koji prilikom kretanja vozila unazad postupi protivno odredbama člana 41.;
 - 7) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom prouzrokuje smetnje normalnom odvijanju saobraćaja (član 43. stav (2));
 - 8) vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je od 10 do 20 km na sat veća od dozvoljene brzine (član 44. st. (3) i (4) i član 46. st. (1) i (2));
 - 9) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na kome nema propisanu oznaku najveće dozvoljene brzine za to vozilo (član 46. stav (3));
 - 10) vozač koji prilikom skretanja postupi protivno odredbama člana 48.;
 - 11) vozač koji prilikom napuštanja raskrsnice u slučaju iz člana 53., ne propusti sve učesnike u saobraćaju koji se kreću pravcem u kome je saobraćaj otvoren;
 - 12) vozač kome je svjetlosnim saobraćajnim znakom dozvoljen ulazak u raskrnicu ako vozilom uđe u raskrnicu i ako je gustina saobraćaja takva da se na raskrsnici mora zaustaviti i na taj način ometa ili

- onemogućava saobraćaj drugih vozila koja dolaze s bočnih kolovoza (član 54.);
- 13) vozač koji obavlja mimoilaženje protivno odredbama čl. 55. i 56.;
 - 14) vozač koji obavlja obilaženje protivno odredbama člana 59. stav (1);
 - 15) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja postupi protivno odredbama člana 67.;
 - 16) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo protivno odredbama člana 71.;
 - 17) lice koje na zaustavljenom ili parkirano vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ugrožava sigurnost saobraćaja (član 72.);
 - 18) vozač vozila na motorni pogon koji svojim vozilom vuče drugo vozilo protivno odredbama člana 81.;
 - 19) vozač koji prilikom vučenja vozila na motorni pogon ne postupi na način propisan u članu 84.;
 - 20) lice koje upravlja neispravnim vozilom na motorni pogon koje se vuče pomoću užeta ili krute veze ako nema odgovarajuću dozvolu (član 86.);
 - 21) vozač koji neispravno vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta ako je odstojanje između vučnog i vučenog vozila kraće od propisanog (član 88.);
 - 22) vozač koji upravlja motornim vozilom bez upaljenog kratkog svjetla (član 90. tač. 1.)
 - 23) gonič stoke koji stoku ne drži što bliže desnoj ivici puta (član 104. stav (1));
 - 24) pješak koji se po kolovozu kreće protivno odredbama čl. 106. i 107.;
 - 25) vozač koji postupi suprotno članu 112.;
 - 26) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni i zvučni znakovi koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu puta preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po šinama (član 114.);
 - 27) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi, kad se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (član 115. stav (1));
 - 28) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom a njegovoj vozačkoj dozvoli je istekao rok važenja (član 172. stav (1));
 - 29) vozač koji kod sebe nema odgovarajuću važeću vozačku dozvolu ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštenog lica (član 172. stav (2));
 - 30) ako vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom ne koristi pomagala koja su upisana u obrazac njegove vozačke dozvole (član 172. stav (5));
 - 31) vozač-instruktor koji na putu osposobljava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim tablicama (član 183. stav (1));
 - 32) vozač motornog vozila koje nema propisan broj registarskih tablica ili na kome su te tablice postavljene tako da se dobro ne vide ili nisu čitke (član 210.);
 - 33) vozač koji nema kod sebe važeću potvrdu za korištenje probnih tablica ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštenog lica (član 211. stav (2));
 - 34) vozač koji nema kod sebe važeću saobraćajnu dozvolu za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštenog lica (član 211. stav (1) i član 212.);
- (2) Ako je prekršajem iz stava (1) izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 150,00 KM, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan kazneni bod.
 - (3) Za prekršaj iz stava (1) kojim je izazvana saobraćajna nesreća, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.
- Član 240.
- Svi prihodi nastali primjenom ovog Zakona, pripadaju nadležnim organima, u skladu s članom 2. ovog Zakona.
- Član 241.
- Provođenje ovog Zakona, pokretanje i vođenje postupka za prekršaje i preduzimanje drugih mjera za provođenje ovog Zakona vrše nadležni organi.
- Član 242.
- Izricanje novčane kazne u iznosu do 50,00 KM na licu mjesta, odnosno izdavanje prekršajnog naloga obavlja ovlašteno lice nadležnog organa za poslove kontrole i reguliranja saobraćaja na putevima u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.
- Član 243.
- Ako je odlukom nadležnog organa zabranjeno vozaču-instruktoru upravljanje motornim vozilom, vozač-instruktor ne smije se baviti obučavanjem kandidata za vozača u upravljanju motornim vozilom za vrijeme trajanja te zabrane.
- Član 244.
- (1) O izrečenim kaznama, zabranama upravljanja motornim vozilima, saobraćajnim nesrećama, posljedicama saobraćajnih nesreća, motornim i priključnim vozilima i vozačima motornih vozila vodi se evidencija prema mjestu prebivališta.
 - (2) Nadležni organ koji izrekne kaznu ili zabranu upravljanja motornim vozilom, ili drugu mjeru propisanu zakonom entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dužan je obavijestiti o tome organ koji vodi evidenciju o tim kaznama, zabranama i mjerama.
 - (3) Podatke iz evidencije predviđene u stavu (1) ovog člana mogu koristiti: pravosudni organi, organi koji vode prekršajni, odnosno administrativni postupak, policija, državni organi, zdravstvene ustanove, preduzeća, obrazovne ustanove i nevladine organizacije koje se bave pitanjima sigurnosti saobraćaja na putevima, kao i preduzeća koja obavljaju javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe.
 - (4) Evidencija o izrečenim kaznama, zabranama i mjerama iz stava (2) ovog člana vozačima motornih vozila i motornim vozilima vodi se kod nadležnog organa prema mjestu prebivališta.
- Član 245.
- (1) Trajanje zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom računa se od dana upisa zaštitne mjere u vozačku dozvolu za onu kategoriju ili potkategoriju za koju je zabrana izrečena.
 - (2) Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne računa se u vrijeme trajanja zabrane upravljanja motornim vozilom.
- Član 246.
- (1) Nadležni organ koji vodi prekršajni postupak, u skladu s propisom entiteta, kantona ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, može odgoditi izvršenje zabrane upravljanja motornim vozilom osim za prekršaj iz tač. 25), 26), 32) i 33) člana 235. ovog Zakona, pod uvjetom da učinilac prekršaja u određenom roku, koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni duži od jedne godine, ne učini prekršaj za koji se može izreći ta zabrana.

- (2) Odgođeno izvršenje zabrane iz stava (1) opozvat će se ako učinilac prekršaja u roku za koji je izvršenje odgođeno učini novi prekršaj za koji je propisano izricanje ili mogućnost izricanja zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (3) Izvršenje mjere iz stava (2) ovog člana ne može se odgađati.

Član 247.

Pod uvjetom reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, a u stranoj zemlji učini saobraćajni prekršaj prema propisima te zemlje, u Bosni i Hercegovini pokrenut će se prekršajni postupak ako to zahtijeva nadležni strani organ a vozač za taj prekršaj može biti kažnjen na osnovu ovog Zakona ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj učinjen.

Član 248.

- (1) Ako vozač koji ima stranu vozačku dozvolu na teritoriji Bosne i Hercegovine učini prekršaj za koji je ovim Zakonom predviđeno da se mora ili može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom, tom vozaču, umjesto zabrane upravljanja motornim vozilom, može se izreći zabrana korištenja strane vozačke dozvole u istom trajanju.
- (2) Zabrana korištenja strane vozačke dozvole je zabrana vozaču kome je izrečena da na teritoriji Bosne i Hercegovine upravlja motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija na koje se zabrana odnosi.

Član 249.

Ako maloljetnik učini radnju koja je ovim Zakonom utvrđena kao prekršaj, kaznit će se roditelj, usvojitelj, odnosno staratelj maloljetnika, novčanom kaznom propisanom za učinjeni prekršaj ako je taj prekršaj učinjen kao posljedica propusta dužnog staranja o maloljetniku.

Član 250.

Vozač-instruktor pod čijim se nadzorom kandidat za vozača obučava u upravljanju motornim vozilom u saobraćaju na putu, kaznit će se za prekršaj koji učini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju spriječiti prekršaj.

XII. VIJEĆE ZA SIGURNOST SAOBRAĆAJA

Član 251.

- (1) S ciljem unapređenja saobraćajno-obrazovnog rada, saobraćajne kulture i koordiniranja svih subjekata koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti većoj sigurnosti saobraćaja, osniva se Vijeće za sigurnost saobraćaja (u daljnjem tekstu: Vijeće).
- (2) Sredstva za rad Vijeća osiguravaju se iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.
- (3) Članovi Vijeća imenuju se iz reda stručnjaka za oblast saobraćaja na putevima, nadležnih ministarstava i organa koji upravljaju putevima.
- (4) Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Vijeća, kao i djelokrug uredit će se pravilnikom koji donosi ministar, uz saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

XIII. OVLAŠTENJA ZA DONOŠENJE PROPISA ZA IZVRŠENJE OVOG ZAKONA

Član 252.

Ovlašćuje se ministar da sam ili u saradnji s odgovarajućim nadležnim organom donese bliže propise o:

- 1) certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje vozila moraju ispuniti (član 6.);
- 2) osnovnim uvjetima koje putevi, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stanovišta sigurnosti saobraćaja (član 11.);

- 3) vođenju evidencije o javnim putevima i objektima na njima (član 13.);
- 4) obilježavanju vozila kojim upravlja lice s oštećenim ekstremitetima (član 29.);
- 5) postavljanju preventivnih izbočina (član 47.);
- 6) o turističkoj i ostaloj signalizaciji na putu (član 144.);
- 7) saobraćajnim znakovima i signalizaciji na putevima, načinu obilježavanja radova i prepreka na putu i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašteno lice (član 153.);
- 8) obliku i sadržaju obrasca evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći (član 158.);
- 9) saobraćaju u zimskim uvjetima (član 170.);
- 10) o organiziranju obuke za osposobljavanje pružanja prve pomoći (član 178.);
- 11) načinu i uvjetima za dobivanje licence za ispitivača (član 179.);
- 12) sticanju zvanja instruktora vožnje (član 181.);
- 13) osposobljavanju vozača motornih vozila (član 183.);
- 14) posebnom znaku za lica koja prvi put steknu vozačku dozvolu (član 186.);
- 15) obrascu vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorije i potkategorije u vozačku dozvolu, postupku i načinu izdavanja, produženja važenja i zamjene vozačke dozvole i strane vozačke dozvole i načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama (član 187.);
- 16) obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, načinu davanja ovlaštenja auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i načinu vođenja evidencije o izdatim vozačkim dozvolama (član 192.);
- 17) zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila (član 198.);
- 18) ukupnom trajanju upravljanja vozilom, odmoru vozača i načinu rada udvojenih posada u vozilima, u obimu koji utiče na sigurno upravljanje motornim vozilom, kao i obrascu individualne kontrolne knjižice i uputstvu za njeno popunjavanje (član 202.);
- 19) dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima (član 203.);
- 20) homologaciji vozila i dijelova (član 205.);
- 21) postupku registracije i izdavanja saobraćajne dozvole i knjižice vozila, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku i boji, sadržaju, vrsti i kvalitetu materijala registarskih tablica (član 215.);
- 22) tehničkim pregledima i uvjetima koje moraju ispuniti organizacije za obavljanje tehničkih pregleda (član 219.).

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 253.

Propisi iz člana 252. ovog Zakona bit će doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 254.

- (1) Vozačima koji, u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u Bosni i Hercegovini, imaju pravo upravljati motornim i priključnim vozilima određene kategorije bit će izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim i priključnim vozilima određene kategorije tako da:

- 1) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije A bit će izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorije A i potkategorije A1;
 - 2) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije B bit će izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i BE i potkategorije B1;
 - 3) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije C bit će izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i C i potkategorija B1 i C1;
 - 4) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije D bit će izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B, C i D i potkategorija B1, C1 i D1;
 - 5) vozačima koji imaju pravo upravljati priključnim vozilom kategorije E, koja je važila uz kategoriju C, bit će izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija BE, CE i DE i potkategorija C1E i D1E.
- (2) Kandidati za vozača motornih vozila koji su obuku počeli u skladu sa zakonodavstvom koje je bilo na snazi u vrijeme početka obuke, završit će obuku u skladu s istim zakonodavstvom.

Član 255.

- (1) Nadležni organi uskladit će zakone iz svoje nadležnosti s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (2) Nadležni organi uredit će sva pitanja iz svoje nadležnosti utvrđena ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 256.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.
- (2) Ovaj Zakon bit će objavljen i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 262/05
22. decembra 2005. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr. **Nikola Špirić**, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Mustafa Pamuk, s. r.

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 71. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 21. prosinca 2005., i na 52. sjednici Doma naroda, održanoj 22. prosinca 2005., usvojila je

ZAKON

O OSNOVAMA SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju: temeljna načela međusobnih odnosa i ponašanja sudionika u prometu i drugih subjekata u prometu, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa na cestama, vođenje Centralnoga registra vozača i vozila, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koje daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometne nezgode, podučavanje kandidata za vozača, uvjeti za stjecanje prava upravljanja motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati vozila u prometu, rad strukovnih organizacija u Bosni i Hercegovini te druga

pitanja iz područja sigurnosti prometa na cestama koja su jedinstvena za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Tijela Bosne i Hercegovine, entitetska i kantonalna tijela i tijela Brčko Distrikta i tijela lokalne samouprave i lokalne uprave u gradovima i općinama (u daljnjem tekstu: mjerodavna tijela) osigurat će provedbu ovoga Zakona i u sklopu svoje mjerodavnosti donositi propise i poduzimati druge potrebne mjere za njegovu dosljednu provedbu.

Članak 3.

- (1) Sudionici u prometu dužni su poštivati odredbe ovoga Zakona i druge propise iz područja sigurnosti prometa na cestama, razvijati humane odnose među ljudima radi zaštite zdravlja i života drugih osoba, a naročito djece, invalida, starih i nemoćnih osoba, i brinuti o zaštiti životne sredine.
- (2) Sudionici u prometu ne smiju ometati promet, oštećivati cestu, objekte i opremu na cesti.

Članak 4.

- (1) Ceste namijenjene za promet moraju biti prilagođene za siguran i nesmetan promet te odgovarati osnovnim uvjetima propisanim ovim Zakonom, a poduzeća i javne službe koje održavaju javne ceste ili im je povjereno održavanje javnih cesta moraju ih održavati tako da se na njima u svim uvjetima može odvijati siguran i nesmetan promet.
- (2) Poduzeća, javne službe i druga tijela koja brinu o cestama i održavaju ih dužni su organizirati i trajno kontrolirati stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama radi sigurnog i nesmetanog prometa.
- (3) Poduzeća i javne službe iz stavka (1) ovoga članka dužna su pravodobno otklanjati sve nedostatke usljed kojih na određenim mjestima dolazi do prometnih nezgoda.
- (4) U slučaju pretrpljene štete usljed neodgovarajućeg održavanja javnih cesta, vjerovnik se namiruje sukladno Zakonu o cestama.

Članak 5.

Poduzeća, obrazovne organizacije, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe koje školuju ili podučavaju kandidate za vozače motornih vozila, dužna su izvoditi poduku na način koji će osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila prometa i etiku u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu na cestama.

Članak 6.

- (1) Poduzeća, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe kada proizvode, održavaju, popravljaju ili preuređuju vozila i puštaju u promet vozila, uređaje, rezervne dijelove i opremu za vozila dužna su vozila, uređaje, dijelove i opremu proizvoditi, puštati u promet, održavati, odnosno popravljati prema uvjetima propisanim za sigurno sudjelovanje vozila u prometu na cestama.
- (2) Pojedinačno proizvedena, preuređena ili u većem opsegu popravljena vozila prije puštanja u promet moraju biti certificirana u ovlaštenoj organizaciji koja obavlja certificiranje vozila.
- (3) Bliže odredbe o načinu i postupku certificiranja i uvjetima koje moraju ispunjavati organizacije za certificiranje vozila pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar), u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

Članak 7.

Poduzeća, ustanove, pravne ili fizičke osobe i druga tijela koja posjeduju vlastita vozila dužna su brinuti o tomu da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uvjete za sigurno upravljanje vozilima i da osiguraju da

njihova vozila budu ispravna, te da imaju propisane uređaje i opremu.

Članak 8.

- (1) Promet na javnoj cesti može se ograničiti ili zabraniti samo kada je to nužno radi: sprečavanja ili otklanjanja opasnosti za sudionike u prometu, sprečavanja oštećenja javne ceste ili izvođenja radova na javnoj cesti.
- (2) Postupak i uvjete za ograničenje i zabranu iz stavka (1) ovoga članka utvrdit će mjerodavna tijela, sukladno valjanim propisima.

Članak 9.

Pojedini izrazi koji se rabe u ovome Zakonu imaju slijedeća značenja:

- 1) **autobus** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala;
- 2) **autocesta** je javna cesta posebno izgrađena i namijenjena isključivo za promet motornih vozila, koja je kao autocesta označena propisanim prometnim znakom, koja ima dva fizički odvojena kolnička traka za promet iz suprotnih smjerova, s po najmanje dva prometna traka i trakom za zaustavljanje vozila u nuždi, bez križanja s poprečnim cestama i željezničkim ili tramvajskim prugama u istoj razini i u čiji se promet može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim priključnim javnim cestama na odgovarajući kolnički trak autoceste;
- 3) **bicikl** je vozilo koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće isključivo snagom vozača;
- 4) **bicikl s motorom** je vozilo na motorni pogon s dva ili tri kotača, čiji radni obujam motora nije veći od 50 cm³ i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od 50 km na sat;
- 5) **laki motocikl** je vozilo na motorni pogon s dva ili tri kotača, čiji obujam motora ne premašuje 125 cm³ a snaga motora ne premašuje 11 kW;
- 6) **biciklistička staza** je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala i bicikala s motorom, koja se proteže uzduž kolnika i koja je od njega odvojena i označena propisanim prometnim znakom;
- 7) **biciklistički trak** je dio kolnika namijenjen za promet bicikala i bicikala s motorom, koji se proteže duž kolnika i koji je označen uzdužnom crtom na kolniku;
- 8) **brza cesta** je javna cesta namijenjena za promet isključivo motornih vozila, s jednim ili dva razdvojena kolnička traka, koja ima sva raskrižja u dvije ili više razina s poprečnim cestama i drugim prometnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), u pravilu, nema zaustavnih trakova i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;
- 9) **Centralni registar** je evidencija o svim vozačima i vozilima;
- 10) **cesta** je svaka javna cesta i nerazvrstana cesta na kojoj se odvija promet;
- 11) **cesta rezervirana za promet motornih vozila** je javna cesta kojom mogu prometovati samo motorna vozila i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;
- 12) **inozemna vozačka dozvola** je vozačka dozvola i međunarodna vozačka dozvola koju je izdalo mjerodavno tijelo strane države;
- 13) **javna cesta** je površina od općeg značenja za promet, koju svatko može slobodno koristiti pod uvjetima određenim zakonom i koju je mjerodavno tijelo proglasilo javnom cestom, kao i ulica u naselju;
- 14) **kolona** je niz od najmanje tri vozila (osim bicikla, traktora, radnog stroja i zaprežnog vozila) koja su zaustavljena na cesti ili se na bliskoj međusobnoj udaljenosti kreću istim prometnim trakom u istome smjeru, pri čemu su brzina kretanja vozila i postupanja vozača međusobno uvjetovani i između kojih bez ometanja ne može ući drugo vozilo;
- 15) **kolnik** je dio površine ceste namijenjen prvenstveno za promet vozila;
- 16) **kolnički trak** je uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednome smjeru s jednim ili više prometnih trakova;
- 17) **kombinirano vozilo** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba i tereta, čija najveća dopuštena masa ne premašuje 3.500 kg;
- 18) **laka prikolica** je priključno vozilo čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;
- 19) **laki tricikl ili četverocikl** je motorno vozilo s tri, odnosno četiri kotača, koje na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 45 km na sat, čiji radni obujam motora nije veći od 50 cm³ i ako njegova masa nije veća od 350 kg a snaga motora ne premašuje 4 kW;
- 20) **licencija** je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta i izučenost za obavljanje određenih poslova iz područja sigurnosti prometa;
- 21) **lokalna cesta** je javna cesta koja povezuje naselja na teritoriju općine ili koja je od značenja za promet na teritoriju općine;
- 22) **magistralna cesta** je javna cesta koja povezuje veće gradove i važnija gospodarska područja u Bosni i Hercegovini i koja se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije cesta sa susjednim državama;
- 23) **manja materijalna šteta** je šteta u prometnoj nezgodi nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje se može samostalno kretati na cesti;
- 24) **masa vozila** je masa praznoga vozila s punim spremnikom goriva i priborom i opremom predviđenim za vozilo;
- 25) **međunarodna vozačka dozvola** je javna isprava koju izdaje ovlaštena organizacija na temelju nacionalne vozačke dozvole te države;
- 26) **mimoilaženje** je prolaženje vozilom pokraj drugoga vozila koje se istim kolnikom kreće iz suprotnoga smjera;
- 27) **motocikl** je motorno vozilo s dva kotača, s bočnom prikolicom ili bez nje, kao i motorno vozilo na tri kotača - ako njegova masa nije veća od 400 kg;
- 28) **motokultivator** je vozilo na motorni pogon s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove;
- 29) **mijenjanje prometnog traka** je prelaženje vozilom iz jednog u drugi prometni trak za promet u istome smjeru radi prestrojavanja ili dopuštenog bržeg kretanja;
- 30) **motorno vozilo** je vozilo na motorni pogon koje je prvenstveno namijenjeno za prijevoz osoba ili tereta na cestama ili koje služi za vuču priključnih vozila namijenjenih za prijevoz osoba ili tereta, osim vozila za prijevoz osoba ili tereta koja se kreću po tračnicama, bicikla s motorom, traktora i drugih motornih vozila koja nisu prvenstveno namijenjena za prijevoz osoba ili tereta;
- 31) **najveća dopuštena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;

- 32) **naselje** je prostor na kojem se nizovi ili skupine zgrada nalaze s jedne ili s objiju strana ceste dajući joj izgled ulice, čije granice određuje mjerodavno tijelo prometnim znakovima za označavanje naseljenih mjesta;
- 33) **nerazvrstana cesta** je površina koja se koristi za promet prema ma kojoj osnovi i koja je dostupna većem broju raznih korisnika (seoski, poljski i šumski putovi, putovi na nasipima za obranu od poplava, prostori oko benzinskih crpki, parkirališta i sl.);
- 34) **nosivost** je dopuštena masa do koje se vozilo smije opteretiti prema deklaraciji proizvođača vozila;
- 35) **obilaznje** je prolaznje vozilom pokraj zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugoga objekta koji se nalazi na prometnom traku kojim se vozilo kreće;
- 36) **obilježeni pješački prijelaz** je dio površine kolnika namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i odgovarajućim prometnim znakom;
- 37) **tijelo mjerodavno za** je tijelo mjerodavno za određene poslove, utvrđeno ustavom i zakonom Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
- 38) **osovinsko opterećenje** je dio ukupne mase kojim osovina vozila opterećuje kolnik na cesti u stanju mirovanja vozila;
- 39) **parkiranje vozila** je prekid kretanja vozila dulji od pet minuta, osim prekida koji se čini da bi se postupilo prema znaku ili pravilu kojim se regulira promet;
- 40) **pješačka zona** je uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka u kojoj je dopušteno kretanje motornih vozila s posebnim odobrenjem;
- 41) **pješački otok** je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolniku i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolnika ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnoga prometa;
- 42) **pješak** je osoba koja sudjeluje u prometu, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, osoba koja vlastitom snagom gura ili vuče vozilo, ručna kolica, dječie prijevozno sredstvo, bicikl, bicikl s motorom ili pokretna kolica za nemoćne osobe, osoba u pokretnom stolcu za nemoćne osobe koju pokreće vlastitom snagom ili snagom motora, ako se pritom kreće brzinom čovječijega hoda, kao i osoba koja klizi klizaljicama, skijama, saonicama ili se vozi na koturaljkama;
- 43) **polukružno okretanje** je okretanje vozila za 180 stupnjeva, u odnosu na dotadašnji smjer kretanja, radi uključjenja u suprotni tok prometa;
- 44) **poluprikolica** je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruirano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;
- 45) **potvrda o registraciji** je javna isprava koju za registrirano vozilo izdaje mjerodavno tijelo;
- 46) **preglednost** podrazumijeva prostor što ga sudionik u cestovnom prometu može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi;
- 47) **pretjecanje** je prolaznje vozilom pokraj drugoga vozila koje se kreće u istom prometnom traku i u istom smjeru;
- 48) **prometna dozvola** je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo određenog vozila, njegove tehničke i druge osobine i karakteristike;
- 49) **potvrda o vlasništvu vozila** je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo nad određenim vozilom, njegove tehničke i druge karakteristike;
- 50) **posebni objekt na cesti** je oprema na cesti postavljena radi smanjenja brzine kretanja vozila na mjestima gdje je posebno ugrožena sigurnost sudionika u prometu;
- 51) **prestrojavanje** je zauzimanje takvoga položaja vozilom na prometnom traku i na takvoj udaljenosti od raskrižja ili drugog mjesta na cesti iz kojega se na siguran način može izvesti sljedeća dopuštena radnja vozilom (skretanjem, okretanjem, zaustavljanjem i sl.);
- 52) **priključno vozilo** je vozilo namijenjeno da bude vučeno vozilom na motorni pogon, bilo da je konstruirano kao prikolica ili kao poluprikolica;
- 53) **prometni trak** za vozila javnoga gradskog prijevoza je označeni uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila javnoga gradskog prijevoza putnika kada su u vozilu putnici;
- 54) **propuštanje vozila** je radnja koju je u određenim slučajevima vozač dužan izvršiti zaustavljanjem vozila, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvodi vozilom, i to na način koji ne primorava vozača drugoga vozila da naglo mijenja smjer ili brzinu kretanja;
- 55) **putnički automobil** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima najviše osam sjedala;
- 56) **prometna nezgoda** je nezgoda na cesti u kojoj je sudjelovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je jedno ili više osoba poginulo ili ozlijeđeno ili je izazvana materijalna šteta;
- 57) **prometni trak** je označeni ili neoznačeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetani promet jednoga niza vozila;
- 58) **prometni trak za zaustavljanje vozila u nuždi** je označeni uzdužni dio kolnika na autocestama i na određenim mjestima na cestama višega ranga, kao i u tunelima i galerijama;
- 59) **prometni trak za spora vozila** je uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila koja sporom vožnjom smanjuju protočnost prometa;
- 60) **prometni trak za ubrzavanje** je dio kolnika namijenjen za uključivanje vozila u promet sa sporedne ceste, odnosno drugih prilaznih cesta s objekata pokraj cesta;
- 61) **prometni trak za usporavanje** je dio kolnika namijenjen za isključivanje vozila iz prometa na cesti;
- 62) **radni stroj** je vozilo na motorni pogon namijenjeno za obavljanje određenih radova vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcijskim osobenostima ne može razviti brzinu veću od 30 km na sat;
- 63) **raskrižje** je površina na kojoj se križaju ili spajaju dvije ceste ili više cesta, kao i šira prometna površina koja nastaje križanjem, odnosno spajanjem cesta;
- 64) **regionalna cesta** je javna cesta koja povezuje važnija gospodarska područja u Bosni i Hercegovini i koja osigurava najracionalniju vezu između općina;
- 65) **u suradnji s mjerodavnim tijelom** znači da je tijelo koje donosi podzakonski akt obvezno osigurati sudjelovanje u izradbi ili davanju mišljenja mjerodavnoga tijela o podzakonskome aktu;
- 66) **skup vozila** čine vozilo na motorni pogon i priključna vozila koja u prometu na cestama sudjeluju kao cjelina;
- 67) **smanjena vidljivost** postoji kada, usljed nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika, vozač ne može jasno uočiti druge sudionike u prometu na udaljenosti od najmanje 200 m na cesti izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju;

- 68) **stajalište** je dio površine ceste namijenjen za zaustavljanje autobusa, trolejbusa ili tramvaja radi ulaska i izlaska putnika i koje je označeno prometnim znakom;
- 69) **stiker naljepnica** je dokaz o registriranju vozila;
- 70) **teretno vozilo** je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prijevoz tereta;
- 71) **traktor** je vozilo na motorni pogon konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila;
- 72) **tramvaj** je vozilo na tračnicama s električnim pogonom, namijenjeno za javni putnički prijevoz i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vod;
- 73) **trolejbus** je motorno vozilo namijenjeno za javni putnički prijevoz koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala i koje, radi napajanja motora električnom energijom, ima kontakt s električnim vodičem;
- 74) **pločnik** je posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istoj razini s kolnikom ceste ili je od kolnika odvojena na drugi način;
- 75) **tricikl ili četverocikl** je motorno vozilo s tri, odnosno četiri kotača, koje na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 50 km na sat, čiji je radni obujam motora veći od 50 cm³ i ako njegova masa nije veća od 550 kg i čija snaga motora ne premašuje 15 kW;
- 76) **sudionik u prometu** je osoba koja u prometu na cesti upravlja vozilom ili se nalazi u vozilu ili na vozilu koje tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće po cesti, kao i pješak ili osoba koja svoje poslove i radne zadatke obavlja na cesti;
- 77) **ukupna masa** je masa vozila zajedno s masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu osoba koje se nalaze u vozilu, kao i masu priključnoga vozila s teretom - ako je ono pridodano vozilu;
- 78) **ulica** je dio ceste u naseljenom mjestu s pločnikom i rubnjakom, pokraj koje se najmanje s jedne strane nalaze nizovi kuća ili skupine zgrada;
- 79) **vozač** je osoba koja na cesti upravlja vozilom;
- 80) **vozačka dozvola** je javna isprava koju je izdalo mjerodavno državno tijelo i kojom se dokazuje pravo upravljanja određenom kategorijom ili vrstom vozila;
- 81) **vozilo** je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje cestom, osim pokretnih stolaca bez motora za nemoćne osobe i dječijih prijevoznih sredstava;
- 82) **vozilo na motorni pogon** je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim pokretnih stolaca s motorom za nemoćne osobe i vozila koja se kreću po tračnicama;
- 83) **zaprežno vozilo** je vozilo koje vuče upregnuta životinja;
- 84) **zaustavljanje vozila** je svaki prekid kretanja vozila na cesti u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se čini da bi se postupilo prema znaku ili pravilu kojim se regulira promet;
- 85) **zemljana cesta** je cesta bez izgrađenoga kolnika i kolničkog zastora, pa i kada na priključku na javnu cestu ima izgrađeni kolnik;
- 86) **zona smirenog prometa** je područje u naselju, označeno propisanim prometnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka zbog dopuštenog kretanja pješaka i dječije igre.

Članak 10.

- (1) Radi povećanja učinkovitosti u provedbi ovoga Zakona i ispunjenja uvjeta i obveza na međunarodnom planu,

državne institucije mjerodavne za vođenje središnjih evidencija uspostaviti će Centralni registar.

- (2) Tijela koja vode evidenciju dužna su redovito dostavljati odgovarajuće podatke Centralnom registru.
- (3) Odgovarajućim podzakonskim aktom bliže će se urediti vođenje i sadržina Centralnog registra.

II. CESTE

Članak 11.

- (1) Ceste, kao osnova na kojoj se odvija promet, moraju se projektirati, izgrađivati, opreмати i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti prometa.
- (2) Bliže odredbe o osnovnim uvjetima koje ceste, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stajališta sigurnosti prometa pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s mjerodavnim tijelom.

Članak 12.

Javne ceste, njihovi pojedini dijelovi i objekti na njima mogu se pustiti u promet tek nakon što se utvrdi da ispunjavaju propisane tehničke normative glede sigurnosti prometa.

Članak 13.

- (1) Mrežu javnih cesta, ovisno o njihovom društvenom i gospodarskom značenju, čine magistralne, regionalne i lokalne ceste, kao i ulice u naseljima i gradovima.
- (2) O javnim cestama i objektima na njima vodi se evidencija.
- (3) Bliže odredbe o načinu vođenja evidencije o javnim cestama i objektima na njima pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s mjerodavnim tijelom.

Članak 14.

Javnu cestu čine: donji i gornji stroj ceste, cestovni graditeljski objekti, prometni znakovi i oprema, objekti za potrebe ceste, a javnu cestu izvan naselja i zemljišni pojas s obiju strana ceste širine najmanje jedan metar, računajući od krajnje točke popriječnoga profila ceste, i zračni prostor iznad kolnika u visini od sedam metara, računajući od najviše točke kolnika.

Članak 15.

- (1) Javne ceste moraju imati najmanje dva prometna traka i dva rubna traka ili rubnjaka u ravni kolnika, a ulica pločnike s rubnjacima.
- (2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, lokalna cesta može imati samo jedan prometni trak, s tim što, ovisno o preglednosti ceste, na udaljenosti od najviše 500 m ima odgovarajuće proširenje, a ulica samo jedan prometni trak bez proširenja.

Članak 16.

- (1) Javne ceste moraju biti prilagođene za podnošenje osovinskoga opterećenja od najmanje 10 tona po osovini.
- (2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, lokalne ceste i ulica, određene odlukama mjerodavnih tijela, moraju biti izgrađene tako da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.
- (3) Projektiranjem i gradnjom novih javnih cesta, osim lokalnih, mora se osigurati njihovo podnošenje osovinskog opterećenja od najmanje 11,5 tona po osovini.

Članak 17.

Iznad kolnika javne ceste mora postojati slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m od najviše točke kolnika.

Članak 18.

- (1) Na mostovima, u tunelima, galerijama i drugim objektima na javnoj cesti širina kolnika ne smije biti manja od širine kolnika na javnoj cesti.

- (2) Autobusna stajališta na javnoj cesti izvan naselja, kao i na dijelu magistralne ceste u naselju, moraju biti izvan kolnika.

Članak 19.

- (1) Na javnim cestama zabranjeno je podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se smanjuje preglednost cesta i željezničke pruge s kojom se cesta križa u istoj razini, kao i preglednost na raskrižju, ili činiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati promet na javnoj cesti ili oštećivati javnu cestu i objekte na njoj.
- (2) Na javnoj cesti i njezinu zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i postavljati druga spomen-obilježja, prodavati proizvode i sl.
- (3) U zaštitnom pojasu javne ceste izvan naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pokraj autoceste i ceste rezervirane za promet motornih vozila na udaljenosti od najmanje 12 metara, magistralne i regionalne ceste od 10 metara i lokalne ceste - tri metra, računajući od krajnje točke popriječnoga profila, uz dozvolu mjerodavne institucije koja upravlja javnom cestom.

Članak 20.

Poduzeća i drugi subjekti koji izvođe radove na javnoj cesti, prije početka izvođenja radova, dužni su osigurati mjesto na kome se radovi izvođe i za vrijeme trajanja radova organizirati siguran promet na mjestu izvođenja radova, te nakon njihova završetka ukloniti s javne ceste ostatke materijala, sredstva za rad, prometne znakove, branike i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

Članak 21.

- (1) Mjerodavna tijela koja upravljaju cestama dužna su poduzimati praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti, kada je cesta uzročnikom prometnih nezgoda.
- (2) Tijela mjerodavna za unutarnje poslove dužna su najmanje dva puta godišnje dostaviti podatke institucijama iz stavka (1) ovoga članka o vrstama, mjestima i vremenu događanja prometnih nezgoda.

Članak 22.

U slučaju prekida ili ugrožavanja prometa na javnoj cesti zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolnika koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost prometa, mjerodavna institucija koja upravlja cestama, odmah po saznanju, mora poduzeti mjere za otklanjanje smetnji i uspostavu sigurnog prometa.

Članak 23.

- (1) Mjerodavne institucije koje održavaju i upravljaju cestama dužne su pravodobno i točno obavješćivati javnost o ograničenju i zabrani prometa na javnim cestama i o izvanrednim uvjetima i posebnim mjerama za promet na njima, kao i o prohodnosti javnih cesta u zimskom razdoblju i u slučaju elementarnih nepogoda ili izvanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid prometa, odnosno zbog čega su znatno otežani uvjeti za tok prometa.
- (2) Mjerodavne institucije koje održavaju i upravljaju cestama, istodobno s obavješćivanjem javnosti, dužne su dostavljati auto-moto klubovima/savezima informacije o prohodnosti javnih cesta koje su im potrebne za primjenu njihovih javnih ovlasti.

Članak 24.

Javne ceste izvan naselja moraju imati na pogodnim razmacima posebne površine za zadržavanje vozila izvan kolnika, a na dijelovima s većim uzdužnim nagibom i posebni trak za kretanje sporih vozila u slučaju vrlo gustoga prometa.

III. PRAVILA PROMETA

1. Opće odredbe

Članak 25.

- (1) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno propisima o prometnim pravilima, prometnim znakovima postavljenim na cesti i znacima i naredbama koje daju ovlaštene osobe.
- (2) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno prometnim znakovima postavljenim na cesti i kada se time odstupa od propisa o prometu. Sudionici u prometu dužni su postupati prema svjetlosnom prometnom znaku i kada se taj znak razlikuje od pravila o prednosti prolaza izraženom na istome mjestu drugim prometnim znakom.
- (3) Sudionici u prometu dužni su postupati prema zahtjevima izraženim s pomoću znakova ili po naredbama koje daju ovlaštene osobe i kada se time odstupa od propisanih pravila prometa ili značenja prometnih znakova postavljenih na cesti.

Članak 26.

- (1) Zabranjeno je na cesti, parkiralištu, pločniku i drugim prometnim površinama ostavljati oštećena, dotrajala ili neregistrirana vozila, nanositi blato na cestu sa suvremenim kolnikom ili ostavljati ili bacati otpatke ili predmete i stvari koji mogu ometati ili ugroziti promet ili zagađivati okoliš.
- (2) Osoba koja postupi suprotno stavku (1) ovoga članka snosi troškove uklanjanja vozila, otpadaka, predmeta i stvari koje je ostavila, nanijela blato ili bacila otpatke ili predmete na cestu, parkiralište ili neku drugu prometnu površinu.
- (3) Vozač je dužan s kolnika ukloniti predmete i stvari koje s njegovog vozila padnu na cestu, kao i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu.
- (4) Ako je u mogućnosti i ako time ne ometa sigurnost prometa, vozač je dužan ukloniti s kolnika i predmete na koje naiđe tijekom vožnje, a ako nije u mogućnosti - dužan je o tomu obavijestiti mjerodavnu instituciju koja upravlja cestom ili policijsku upravu, odnosno poduzeće koje brine o održavanju ceste.

Članak 27.

Vozač je dužan držati vozilo na takvoj udaljenosti od drugih vozila u prometu da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti u prometu, ne izaziva opasnost i ne ometa druge sudionike u prometu.

Članak 28.

- (1) Vozač je dužan tijekom upravljanja vozilom obratiti pozornost na pješake koji se nalaze na kolniku ili stupaju na kolnik.
- (2) Kada prilazi obilježenom pješačkom prijelazu, vozač mora upravljati vozilom s naročitom oprežnošću i voziti takvom brzinom da u slučaju potrebe može zaustaviti vozilo ispred pješačkoga prijelaza.
- (3) Na dijelu ceste kojim se kreću djeca ili na kojem su postavljeni prometni znaci o sudjelovanju djece u prometu vozač je dužan voziti s naročitom oprežnošću i takvom brzinom da vozilo može zaustaviti u slučaju potrebe.

Članak 29.

- (1) Slijepe osobe, kada samostalno sudjeluju u prometu, moraju nositi bijeli štap kao znak raspoznavanja.
- (2) Vozilo koje je prilagođeno da njime upravlja osoba kojoj su oštećeni udovi bitni za upravljanje vozilom mora biti označeno posebnim znakom.
- (3) Bliže odredbe o načinu označavanja vozila kojim upravlja osoba s oštećenim udovima pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s mjerodavnim tijelom.

Članak 30.

- (1) Vozač vozila koje se kreće pokraj vozila javnoga prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja putnički prijevoz zaustavljenog na stajalištu, mora se kretati smanjenom brzinom tako da ne ugrožava osobe koje ulaze ili izlaze iz toga vozila.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka kada radi ulaska u vozilo ili po izlasku iz vozila moraju prijeći preko kolnika dužne su to činiti na način propisan u čl. 108, 109. i 110.
- (3) Vozač mora zaustaviti vozilo iza vozila iz stavka (1) ovoga članka kada osobe, ulazeći ili izlazeći iz toga vozila, moraju prijeći preko prometnog traka i biciklističke staze ili traka kojim se vozilo kreće.
- (4) Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prevoze djeca, kao i vozač vozila koji tom vozilu dolazi ususret na cesti s dva prometna traka, dužan je zaustaviti se kada je vozilo kojim se prevoze djeca zaustavljeno na kolniku dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.
- (5) Ako se vozilom obavlja organizirani prijevoz djece, vozilo mora biti označeno posebnim znakom.

Članak 31.

- (1) Za vrijeme vožnje u naselju vozač je dužan vozilu javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenom vozilu kojim se obavlja organizirani prijevoz djece omogućiti uključivanje u promet kada ta vozila izlaze sa stajališta koja se nalaze izvan kolnika, odnosno s proširenja prometnog traka koji se koristi za stajalište.
- (2) Vozač vozila javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenog vozila kojim se obavlja organizirani prijevoz djece dužan je s pomoću pokazivača smjera najaviti svoju namjeru da se uključi u promet i to uključivanje obaviti na način kojim se ne ugrožavaju drugi sudionici u prometu.

Članak 32.

Osoba koja se prevozi vozilom ne smije ni na koji način ometati vozača u upravljanju vozilom niti utjecati na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa.

Članak 33.

- (1) Za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti vozač ne smije koristiti mobilni telefon, osim u slučaju kada je mobilni telefon prilagođen uporabi u vozilu.
- (2) Kretanjem vozila u smislu stavka (1) ovoga članka smatrat će se i slučaj kada je vozilo zaustavljeno radi postupanja prema prometnom znaku, postupanja prema znaku i naredbi ovlaštene osobe, propuštanja vozila koja imaju pravo prednosti prolaza i u drugim slučajevima kada je vozač dužan ili prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku, prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 34.

- (1) Vozač motornoga vozila i osobe koje se prevoze tim vozilom dužni su koristiti sigurnosne pojaseve za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti.
- (2) U putničkom automobilu na prednjem sjedištu do vozača ne smije se prevoziti osoba koja je očitno pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava, kao ni dijete mlađe od 12 godina, niti na stražnjem sjedištu dijete mlađe od pet godina, osim u slučaju kada na stražnjem sjedištu ima pričvršćenu dječiju sjedalicu u kojoj dijete mora biti vezano ili da pokraj djeteta sjedi punoljetna osoba.

Članak 35.

- (1) Vozila ne smiju na prednjoj strani imati svjetlosne, svjetlosno-signalne ili reflektirajuće uređaje ili tvari koji daju svjetla crvene boje, a na stražnjoj strani uređaje ili tvari koji daju svjetla bijele boje.

- (2) Odredba stavka (1) ovoga članka glede svjetala bijele boje ne odnosi se na svjetlo za osvjetljavanje ceste pri vožnji unatrag, pokretno svjetlo za istraživanje (reflektor), svjetlo za osvjetljavanje stražnje registarske pločice i registarsku pločicu prevučenu bijelom reflektirajućom bojom.
- (3) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na crveno treptavo svjetlo na posebnim motornim vozilima koja prate vozila pod pratnjom.

2. Radnje vozilom u prometu

Članak 36.

- (1) Vozač koji namjerava izvesti neku radnju vozilom na cesti (pomijeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje prometnog traka, pretjecanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unatrag i sl.) smije započeti takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti po druge sudionike u prometu ili imovinu, vodeći pritom računa o položaju vozila i smjeru i brzini kretanja.
- (2) Vozač je dužan postupati prema odredbama stavka (1) ovoga članka i kada se uključuje u promet iz garaže, parkirališta, dvorišta ili drugih sličnih površina, a ako mu je vidik zaklonjen ili mu je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je na mjestu na kojem se uključuje postaviti osobu koja će omogućiti siguran izlazak vozila na cestu ili na drugi način osigurati sigurno uključivanje na cestu.
- (3) Zabranjeno je otvaranje vrata na motornom vozilu na kolniku kada je vozilo u kretanju ili mirovanju i u svim drugim slučajevima kada se može ugroziti sigurnost drugih sudionika u prometu.

Članak 37.

- (1) Prije izvođenja radnji vozilom iz članka 36. ovoga Zakona, vozač je dužan jasno i pravodobno obavijestiti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu dajući znak pomoću pokazivača smjera ili, ako oni ne postoje, odgovarajućim znakom rukom.
- (2) Ako znak iz stavka (1) ovoga članka vozač daje s pomoću pokazivača smjera, mora ga davati cijelo vrijeme dok traje obavljanje radnje vozilom, a po izvršenoj radnji mora ga prestati davati.
- (3) Iznimno od odredaba st. (1) i (2) ovoga članka, nakon izvršenog pretjecanja drugog vozila, vozač nije dužan davati znak o namjeri vraćanja na prometni trak kojim se kretao prije pretjecanja.

3. Kretanje vozila cestom

Članak 38.

Vozač mora za kretanje vozila koristiti isključivo cestu, odnosno kolnik ili prometni trak, odnosno stazu namijenjenu za promet one vrste vozila kojoj pripada, osim u slučaju opasnosti.

Članak 39.

- (1) Vozač je dužan kretati se vozilom desnom stranom kolnika u smjeru kretanja.
- (2) Vozač je dužan držati vozilo u kretanju što bliže desnom rubu kolnika i na tolikoj udaljenosti od njega da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uvjete prometa i stanje i svojstva ceste, ne ugrožava druge sudionike u prometu i sebe ne izlaže opasnosti.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, na cesti u naselju s kolnikom na kome za promet vozila u istome smjeru postoje najmanje dva označena prometna traka za kretanje vozila vozač može koristiti i prometni trak koji se ne nalazi uz desni rub kolnika - ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza vozila kojim upravlja.

(4) Odredba stavka (3) ovoga članka ne odnosi se na vozača autobusa, vozača teretnog vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg, vozača vozila koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km na sat i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu ceste ispred raskrižja ili drugog mjesta na kojemu vozilo skreće ulijevo.

Članak 40.

- (1) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje najmanje četiri prometna traka vozač ne smije vozilom prelaziti na kolnički trak namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera.
- (2) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje tri prometna traka vozač se ne smije vozilom kretati prometnim trakom koji se nalazi uz lijevi rub ceste u smjeru kretanja vozila.
- (3) Na cesti na kojoj su kolnički traci fizički odvojeni jedan od drugoga vozač se ne smije vozilom kretati kolničkim trakom namijenjenim za promet vozila iz suprotnoga smjera.
- (4) Na cesti s kolnikom za promet vozila u jednome smjeru vozač se ne smije vozilom kretati u zabranjenom smjeru.

Članak 41.

- (1) Vozač koji se namjerava kretati vozilom unatrag može izvršiti tu radnju samo na kratkom dijelu ceste, uz uvjet da ne ugrožava ili ne ometa druge sudionike u prometu.
- (2) Kada se vozač kreće vozilom unatrag, dužan je kretati se onom stranom kolnika kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.
- (3) Vozač ne smije kretanjem vozila unatrag ulaziti u nepregledno raskrižje, kretati se cestom na prijelazu preko željezničke pruge u istoj razini, uključivati se na cestu s pravom prednosti niti voziti na prijevojima i u zavojima u kojima je preglednost nedovoljna.

Članak 42.

- (1) Vozač ne smije mijenjati način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila, osim u slučaju izravne opasnosti.
- (2) Vozač koji namjerava znatnije smanjiti brzinu kretanja vozila dužan je to učiniti na način kojim neće ugroziti druge vozače koji se kreću iza njega.

4. Brzina

Članak 43.

- (1) Vozač je dužan prilagoditi brzinu kretanja vozila svojstvima i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustoći prometa, prometnim znacima i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo može pravodobno zaustaviti pred svakom zaprekom koju pod navedenim uvjetima može predvidjeti.
- (2) Vozač ne smije smanjiti brzinu kretanja vozila do te mjere da njegovo vozilo pričinjava smetnju normalnom prometnom toku.
- (3) Prilikom pokretanja vozila iz mjesta, vozač ne smije naglo povećati brzinu kretanja, tako da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe usljed proklizavanja pogonskih kotača vozila, osim u slučaju opasnosti.

Članak 44.

- (1) Na cesti u naselju vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od 60 km na sat, osim ako prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (2) Na cestama u naselju, ako prometno-tehnički elementi to omogućuju, prometnim znakom može se dopustiti kretanje vozilom i većom brzinom od propisane u stavku (1) ovoga članka.

(3) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od:

- 1) 130 km na sat na autocestama;
- 2) 100 km na sat na cestama rezerviranim za promet motornih vozila i brzim cestama;
- 3) 80 km na sat na ostalim cestama.

(4) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od brzine određene prometnim znakom postavljenim na cesti.

Članak 45.

- (1) Brzina kretanja motornih vozila na cesti pod normalnim prometnim uvjetima ne smije se ograničiti prometnim znakom ispod 60 km na sat na magistralnim cestama, a 40 km na sat na ostalim cestama.
- (2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se s pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila s uređajem ili bez uređaja s grafičkim ispisom brzine, datuma i vremena ili tahografskog zapisa ili izravnim praćenjem vozilom, uz videonadzor.
- (3) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.
- (4) U zapisniku koji se sačinjava na licu mjesta navodi se i izjava vozača o tomu ima li ili nema primjedaba na tekst zapisnika.

Članak 46.

- (1) Na cestama brzina kretanja ograničava se za sljedeća vozila:
 - 1) na 80 km na sat - za autobuse i autobuse s lakom prikolicom, kao i za teretna motorna vozila čija najveća dopuštena masa nije veća od 7.500 kg;
 - 2) na 80 km na sat - za motorna vozila vuku prikolicu za stanovanje (karavan) ili laku prikolicu;
 - 3) na 70 km na sat - za autobuse kada se obavlja organizirani prijevoz djece, za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg i za teretna motorna vozila s priključnim vozilom;
 - 4) na 50 km na sat - za autobuse s priključnim vozilom za prijevoz osoba, trolejbus, gradske autobuse, autobuse koji osim ugrađenih sjedala imaju i određena mjesta za stajanje;
 - 5) na 30 km na sat - za traktore;
 - 6) na 25 km na sat - za bicikl i laki motocikl kada se kreću biciklističkom stazom, odnosno trakom.
- (2) Kada upravljaju motornim vozilima iz stavka (1) ovoga članka, vozači su dužni pridržavati se brzina propisanih u stavku (1) ovoga članka i na cesti na kojoj je ovim Zakonom ili postavljenim prometnim znakom dopuštena veća brzina.
- (3) Motorna vozila iz toč. 1), 3) i 4) i priključna vozila iz toč. 3) i 4) stavka (1) ovoga članka koja su registrirana u Bosni i Hercegovini, osim vojnih vozila, na lijevoj polovini stražnjega dijela na vidnom mjestu moraju imati oznaku u obliku kruga žute boje, obrubljenog crvenom bojom, u kome je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dopuštenu brzinu kretanja tih vozila.

Članak 47.

- (1) Na osjetljivim mjestima u naselju s gustim prometom pješaka, a posebice djece, može se ograničiti brzina kretanja vozila postavljanjem posebnih objekata na cesti.
- (2) Odobrenje za postavljanje posebnih objekata na cesti daje mjerodavno tijelo koje upravlja cestama.
- (3) Bliže odredbe o postavljanju posebnih objekata na cesti radi smanjenja brzine pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s mjerodavnim tijelom.

5. Skretanje

Članak 48.

- (1) Vozač vozila koje skreće udesno dužan je obaviti skretanje krećući se krajnjim prometnim trakom koji se proteže uz desni rub kolnika, osim ako prometnim znakom ili oznakom na kolniku nije drukčije određeno.
- (2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je izvršiti skretanje krećući se krajnjim lijevim prometnim trakom koji se proteže uz središnju crtu i uz zamišljeni ili označeni luk koji spaja dvije središnje crte bočnih kolnika, odnosno prometnim trakom koji se proteže uz lijevi rub ceste s jednosmjernim prometom, osim ako prometnim znakom na cesti nije drukčije određeno.

6. Prednost prolaza

Članak 49.

- (1) Na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom vozač je dužan propustiti vozilo koje dolazi s njegove desne strane, osim ako prometnim znakom na cesti nije drukčije određeno.
- (2) Vozač vozila koje na raskrižju skreće ulijevo dužan je propustiti vozilo koje, dolazeći iz suprotnoga smjera, na raskrižju zadržava smjer svojeg kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (3) Iznimno od odredaba st. (1) i (2) ovoga članka, vozilo koje se kreće po tračnicama ima prednost prolaza na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom, bez obzira s koje mu strane ono nailazi, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (4) Vozač koji ulazi vozilom na cestu koja je prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaza, dužan je propustiti sva vozila koja se kreću tom cestom.
- (5) Vozač je dužan propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i kada ta cesta nije prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaza ako vozilom ulazi sa zemljane ceste na cestu s kolničkim zastorom ili ako na cestu ulazi s površine na kojoj se ne odvija promet.
- (6) Vozač koji pri skretanju vozila presijeca biciklističku stazu ili trak dužan je propustiti bicikl i bicikl s motorom koji se kreću biciklističkom stazom ili trakom.

7. Promet na raskrižju

Članak 50.

- (1) Vozač koji se približava raskrižju mora voziti s povećanom oprežnošću koja odgovara prometnim uvjetima na raskrižju.
- (2) Vozač koji se približava raskrižju dužan je voziti takvom brzinom da se može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prednost prolaza.
- (3) Vozač je dužan pred raskrižjem vozilom zauzeti položaj na dovoljnoj udaljenosti na onom prometnom traku kojim mora proći kroz raskrižje.

Članak 51.

- (1) Na raskrižju i na drugom mjestu na kojem je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova za sudionike u prometu svjetlosni prometni znaci imaju sljedeća značenja:
 - 1) crveno svjetlo - zabrana prolaza;
 - 2) žuto svjetlo - zabrana prolaza, osim za vozila koja se u trenutku kada se žuto svjetlo pojavi nalaze na tolikoj udaljenosti od svjetlosnog znaka da se ne mogu sigurno zaustaviti a da ne prođu taj znak, a za ostale sudionike - zabrana prolaza;
 - 3) zeleno svjetlo - slobodan prolaz.
- (2) Žuto svjetlo upaljeno istodobno s crvenim svjetlom služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svjetla.

- (3) Žuto treptavo svjetlo obavezuje sve sudionike u prometu na kretanje s povećanom oprežnošću.

- (4) Zeleno treptavo svjetlo služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

Članak 52.

- (1) Ako je uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova za reguliranje prometa na raskrižju dodan jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene svjetleće strelice, vozač može vozilom proći svjetlosni znak i kretati se u smjeru označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo, pri čemu ne smije ometati promet vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i mora propustiti pješake koji prelaze preko kolnika.
- (2) Ako zeleno svjetlo na uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova ima oblik strelice, vozač se vozilom smije kretati samo u smjeru koji pokazuje ta strelica.

Članak 53.

Vozač koji je vozilom ušao u raskrižje na kojem je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova može napustiti raskrižje ne čekajući da svjetlosnim prometnim znakom promet bude otvoren u smjeru kojim namjerava produžiti kretanje, uz uvjet da propusti sve sudionike u prometu koji se kreću u smjeru u kojem je promet dopušten.

Članak 54.

Vozač kojem je svjetlosnim prometnim znakom dopušten ulazak u raskrižje ne smije ući vozilom u raskrižje ako je gustoća prometa takva da on vozilo očito mora zaustaviti u raskrižju i na taj način, pri promjeni svjetlosnog znaka, ometati ili onemogućiti promet vozila koja dolaze s bočnih kolnika.

8. MIMOILAŽENJE

Članak 55.

- (1) Pri mimoilaženju vozač je dužan sa svoje lijeve strane ostaviti dovoljan razmak između vozila kojim upravlja i vozila s kojim se mimoilazi, a prema potrebi, i pomjeriti vozilo k desnom rubu kolnika.
- (2) Ako zbog neke zapreke na cesti ili zbog drugih sudionika u prometu vozač ne može postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka, dužan je usporiti kretanje svojeg vozila i, prema potrebi, zaustaviti ga da bi propustio vozilo iz suprotnoga smjera.
- (3) Kada na raskrižju vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozači se mimoilaze sa svoje desne strane.
- (4) Ako je zbog nedovoljne širine ceste ili zbog neke zapreke na cesti mimoilaženje onemogućeno, vozač kojemu je to lakše izvesti, s obzirom na svojstva ceste i okolnosti u prometu, dužan je prvi se zaustaviti i, prema potrebi, kretanjem unatrag ili na drugi način pomjeriti svoje vozilo i zauzeti na cesti položaj koji omogućuje mimoilaženje.

Članak 56.

- (1) Na dijelu ceste s velikim uzdužnim nagibom na kojem je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu - ako primijeti da mu drugo vozilo ide ususret uz nagib.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, vozač vozila koje se kreće uz nagib dužan je zaustaviti vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućuje sigurno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unatrag jednog od vozila.
- (3) Na cesti iz stavka (1) ovoga članka, kada se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unatrag, kretat će se unatrag: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo; teretno motorno vozilo koje se susrelo s autobusom; lako vozilo koje se susrelo s vozilom više kategorije, a ako

se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je - s obzirom na uvjete i položaj vozila na cesti - lakše to učiniti vozaču vozila koje se kreće uz nagib.

9. Pretjecanje i obilaženje

Članak 57.

- (1) Pretjecati i obilaziti vozač smije samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnoga smjera i ako na cesti ima dovoljno prostora za sigurno izvođenje tih radnji.
- (2) Vozač ne smije pretjecati i obilaziti kada time, s obzirom na svojstva ceste i postojeće okolnosti na cesti i u prometu ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge sudionike u prometu.

Članak 58.

- (1) Pretjecanje i obilaženje izvodi se s lijeve strane.
- (2) Pretjecanje se mora izvoditi s desne strane ako se vozilo na kolniku nalazi u takvome položaju i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.
- (3) Vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ne smije se pretjecati s lijeve strane. To se vozilo može pretjecati s desne strane ako između njega i desnog ruba kolnika postoji prometni trak.

Članak 59.

- (1) Ako se na sredini kolnika nalazi pješački otok, ili obilježeni ili na drugi način označeni prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za promet vozila, ili neki objekt ili uređaj, vozila ih moraju obilaziti s desne strane.
- (2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stavka (1) ovoga članka nalaze na sredini ceste s jednosmjernim prometom, a postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno, oni se mogu obilaziti s obje strane.

Članak 60.

- (1) Vozač kojemu je dan znak za pretjecanje s njegove lijeve strane dužan je pomjeriti vozilo k desnom rubu kolnika.
- (2) Vozač ne smije povećavati brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretječe.
- (3) Ako zbog nedovoljne širine kolnika ili njegovog stanja pretjecanje nije moguće bez ugrožavanja sigurnosti prometa, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je pomjeriti svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno, čim mu to bude moguće, zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio brža vozila.

Članak 61.

Vozač ne smije vozilom započeti pretjecanje ili obilaženje:

- 1) kolone vozila;
- 2) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo pretjecati;
- 3) ako je vozač koji je ispred njega na istom prometnom traku dao znak da namjerava preteći ili obići vozilo koje je ispred njegova vozila, ili obići drugu zapreku na cesti;
- 4) ako prometni trak kojim namjerava pretjecati nije slobodan na dovoljnoj udaljenosti tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svojega vozila za vrijeme pretjecanja i brzine kretanja vozila drugih sudionika u prometu koje namjerava preteći, pretjecanjem ugrozio sigurnost prometa ili omeo promet iz suprotnoga smjera;
- 5) ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne bi ponovno mogao zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije pretjecanja ili obilaženja, i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, osim kada za

pretjecanje ili obilaženje koristi prometni trak koji je zabranjen za promet vozila iz suprotnoga smjera;

- 6) prometnim trakom koji je namijenjen za zaustavljanje vozila u nuždi;
- 7) neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jedan trak.

Članak 62.

- (1) Vozač koji pretječe dužan je držati vozilo na potrebnoj udaljenosti od vozila kojega pretječe, tako da ga ne ometa niti ugrožava u prometu.
- (2) Nakon pretjecanja ili obilaženja vozač je dužan, čim to bude moguće, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, vozilom ponovno zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije pretjecanja, odnosno obilaženja.

Članak 63.

Na kolniku na kojem se promet odvija u dva smjera vozač ne smije vozilom pretjecati drugo vozilo ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju kad je preglednost ceste nedovoljna, osim ako na tim mjestima postoji više prometnih trakova obilježenih uzdužnim oznakama na kolniku i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u smjeru kretanja njegova vozila.

Članak 64.

- (1) Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo, osim bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrižja ili na raskrižju koje nije s kružnim tokom prometa, ili neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u razini bez branika ili polubranika.
- (2) Neposredno ispred raskrižja i na raskrižju vozač smije pretjecati: vozilo koje skreće ulijevo, a pretječe se s desne strane (članak 58. stavak (2)); vozilo koje skreće udesno, ali pritom svojim vozilom ne prelazi na dio kolnika namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera; vozilo koje se kreće cestom s prednošću prolaza, kao i kada je promet na raskrižju reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima koje daje ovlaštena osoba.
- (3) Neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini bez branika ili polubranika, vozač smije pretjecati drugo vozilo kada je promet na tom prijelazu reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova.

Članak 65.

Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz, ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prijelazu.

Članak 66.

- (1) Na cesti na kojoj postoje najmanje dva prometna traka namijenjena za promet vozila u istom smjeru i na kojoj su kolone vozila, vozač može napusti trak na kojem se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno ili radi parkiranja vozila.
- (2) Na cestama i uz uvjet iz stavka (1) ovoga članka brže kretanje vozila na jednom traku od kretanja na drugom traku ne smatra se pretjecanjem.
- (3) Ne smatra se pretjecanjem ni prolazanje s desne strane vozila koje prema odredbi članka 39. stavak (3) ovoga Zakona za svoje kretanje ne koristi prometni trak uz desni rub kolnika.

10. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja

Članak 67.

- (1) Vozač je dužan uporabiti zvučni znak upozorenja kadgod je u pitanju sigurnost prometa, a osobito:

- 1) na cesti izvan naselja radi upozorenja drugog sudionika u prometu da ga želi preteći ili obići, ako bi nedavanjem toga znaka postojala opasnost od prometne nezgode;
 - 2) ako se pokraj kolnika nalaze djeca koja ne obraćaju pozornost na kretanje vozila;
 - 3) na cesti izvan naselja, prije ulaska u nepregledan zavoj ili prije dolaska na prijevaj na kojem je otežano mimoilaženje.
- (2) Vozač je dužan davanje zvučnoga znaka upozorenja svesti na nužnu mjeru.

Članak 68.

- (1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća vozač, u pravilu, umjesto zvučnoga znaka upozorenja upotrebljuje svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može uporabiti i u naselju prilikom pretjecanja drugoga vozila.
- (2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može uporabiti i danju - ako takav način upozorenja drugim sudionicima u prometu više odgovara zbog uvjeta na cesti.
- (3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvijetljavanje ceste, ili izmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći pritom računa da se time ne zaslijepljuju vozači koji dolaze iz suprotnoga smjera.

11. Zaustavljanje i parkiranje

Članak 69.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo sigurnost drugih sudionika u prometu ili predstavljalo smetnju za normalan tok prometa ili kretanje pješaka.

Članak 70.

- (1) Na javnoj cesti izvan naselja vozač je dužan uvijek kada za to postoji mogućnost zaustaviti ili parkirati vozilo izvan kolnika.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili drugog opravdanog razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku, dužan je obilježiti sigurnosnim trokutom i poduzeti sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila i da ga čim prije ukloni s kolnika.
- (3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili iz drugog opravdanog razloga prisiljen zaustaviti vozilo na tračnicama, dužan ga je s tračnica odmah ukloniti, a ako je to nemoguće, odmah poduzeti potrebne mjere da osobe koje upravljaju vozilima koja se kreću po tračnicama na vrijeme budu upozorene na opasnost.

Članak 71.

- (1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnoj cesti dužan je zaustaviti, odnosno parkirati vozilo neposredno uz desni rub kolnika, a na javnoj cesti kojom se promet odvija samo u jednom smjeru - vozilo može zaustaviti, odnosno parkirati uz desni ili lijevi rub kolnika.
- (2) Ako se uz desni rub kolnika nalaze tramvajske ili druge tračnice, vozač mora zaustaviti ili parkirati vozilo uz lijevi rub kolnika.
- (3) Vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolnika samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim prometnim znakom ili oznakom na kolniku.

Članak 72.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata ako se time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ako se ugrožava sigurnost prometa.

Članak 73.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo osobito:

- 1) na obilježenome pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od pet metara od tog prijelaza, kao i na prijelazu biciklističke staze preko kolnika;
- 2) na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini;
- 3) na željezničkim ili tramvajskim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprečava ili ometa promet vozila koja se kreću po tračnicama;
- 4) na raskrižju i na udaljenosti manjoj od 5 metara od najbližeg ruba poprijječnog kolnika;
- 5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima ceste ispod mostova i nadvožnjaka i na udaljenosti manjoj od 15 m od tih objekata;
- 6) na dijelu ceste u blizini vrha prijevoja i u zavoju gdje je preglednost ceste nedovoljna i gdje se vozila ne bi mogla obići bez opasnosti;
- 7) na dijelu ceste gdje bi širina slobodnoga prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne crte na kolniku, ili do suprotnoga ruba kolnika, ili do neke zapreke na cesti bila manja od tri metra;
- 8) na mjestu na kojem bi vozilo zaklanjalo postavljene prometni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova;
- 9) na biciklističkoj stazi, odnosno traku;
- 10) na dijelu kolnika koji je kao stajalište za vozila javnoga prometa obilježen prometnim znakom i oznakama na kolniku;
- 11) na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl.;
- 12) na mjestu koje je označeno kao parkiralište za osobe s invaliditetom;
- 13) na kolniku s dva prometna traka gdje se promet odvija u oba smjera.

Članak 74.

Osim u slučajevima iz članka 73. ovoga Zakona, vozač ne smije parkirati vozilo osobito:

- 1) na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini, i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza;
- 2) na udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je označeno stajalište za vozila javnoga prometa;
- 3) na prolazima i ulazima u škole, ustanove, poduzeća, stambene zgrade i druge objekte i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacionjsku ili drugu mrežu komunalnih organizacija;
- 4) na mjestu gdje bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu;
- 5) na pločniku, odnosno na pješačkoj stazi, ako to nije izričito regulirano prometnim znakom, a ako je parkiranje dopušteno, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim što ta površina ne može biti uz rub kolnika.

Članak 75.

- (1) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz čl. 73. i 74. ovoga Zakona, vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila osoba s invaliditetom.
- (2) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je

zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa.

Članak 76.

- (1) Premještanje vozila iz članka 75. ovoga Zakona obavlja mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, uz prethodnu suglasnost mjerodavnoga ministarstva unutarnjih poslova, premještanje vozila obavljaju organizacija, pravna ili fizička osoba koju ovlasti mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova.
- (3) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz članka 75. ovoga Zakona snosi vlasnik.
- (4) Radi osiguranja plaćanja troškova premještanja vozila, od vlasnika vozila koji nije državljanin Bosne i Hercegovine, pravne ili fizičke osobe koja je premjestila vozilo može zatražiti jamčevinu, a ako vlasnik neće ili ne može položiti jamčevinu, može zadržati vozilo.
- (5) Visinu troškova premještanja vozila utvrđuje mjerodavno tijelo jedinice lokalne samouprave i uprave.

Članak 77.

- (1) Vozač je dužan motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolniku obilježiti posebnim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku, i to:
 - 1) kada je bio prisiljen zaustaviti vozilo na mjestu ili dijelu ceste iz članka 73. ovoga Zakona;
 - 2) kada je vozilo zaustavljeno na kolniku na takvom mjestu da ga vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili teško mogu pravodobno uočiti;
 - 3) noću i u slučaju smanjene vidljivosti na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, kao i na dijelu ceste koji nije dovoljno pregledan.
- (2) Znak iz stavka (1) ovoga članka postavlja se na kolnik iza zaustavljenog vozila u okomitom položaju i na dovoljnoj udaljenosti koja na cesti izvan naselja ne smije biti manja od 50 m, tako da vozači motornih vozila koji nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu pravodobno zaustaviti svoja vozila, odnosno sigurno običi zaustavljeno vozilo.
- (3) Na isti se način taj znak postavlja i kada je na cesti zaustavljena kolona motornih vozila, s tim što se umjesto jednoga znaka na kolnik postavljaju dva znaka, jedan pokraj drugoga.
- (4) Ako je u motornom vozilu ugrađen uređaj za istodobno paljenje svih pokazivača smjera, u slučaju iz stavka (1) ovoga članka taj uređaj mora biti upaljen.

Članak 78.

Prije nego što parkira i napusti vozilo, vozač je dužan poduzeti sve mjere kojima se sprečava da vozilo samo krene s mjesta i osigura ga od neovlaštene uporabe.

Članak 79.

- (1) Za nepravilno parkirano ili zaustavljeno vozilo na pločnicima ili bilo kojim drugim mjestima iz čl. od 69. do 78. ovoga Zakona u kojem nije nazočan vozač, ovlaštena službena osoba ostavit će pisanu obavijest da vozač koji je parkirao ili zaustavio vozilo u roku od osam dana kod mjerodavnog tijela na ime novčane kazne uplati zakonom propisani iznos.
- (2) Vlasnik ili korisnik vozila dužan je ovlaštenoj službenoj osobi mjerodavne službe dati podatke o vozaču koji je upravljao vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja iz stavka (1) ovoga članka, kao i u slučaju drugih prekršaja propisanih ovim Zakonom u kojima je sudjelovalo njegovo vozilo.

12. Presijecanje kolone pješaka

Članak 80.

Vozač ne smije vozilom presijecati kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organiziranu povorku pješaka koja se kreće kolnikom.

13. Vuča vozila

Članak 81.

- (1) U prometu na javnoj cesti motornom vozilu mogu biti pridodana najviše dva priključna vozila za prijevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prijevoz osoba, a na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila - samo jedno priključno vozilo.
- (2) Vozilom na motorni pogon smije se vući samo priključno vozilo koje bitno ne smanjuje njegovu stabilnost.
- (3) Zabranjena je vuča neispravnih vozila na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila.
- (4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vuča drugog motornog vozila autocestom dopuštena je ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja motornog vozila autocestom, ali samo krajnjim desnim prometnim trakom do prve priključne ceste kojom se vučeno vozilo može isključiti iz prometa na autocesti.

Članak 82.

- (1) Vozilom na motorni pogon smije se vući drugo vozilo na motorni pogon samo ako se ono zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može samo kretati i ako se pritom bitno ne smanjuje stabilnost vučnog vozila.
- (2) Vozilom na motorni pogon ne smije se vući motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva kotača.

Članak 83.

Vozilo na motorni pogon smije se vući noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj stražnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vući upotrebljuje žuto rotacijsko svjetlo.

Članak 84.

- (1) Za vrijeme vuče vozila iz članka 82. stavak (1) oba vozila moraju biti obilježena znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku (sigurnosni trokut).
- (2) Na motornom vozilu koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučenom vozilu - sa stražnje strane.

Članak 85.

- (1) Vozilo na motorni pogon na cesti dopušteno je vući s pomoću užeta, krute veze (rudo), automatskih vučnih kuka s višestupanjskom regulacijom i oslanjanjem ili ovješanjem vozila o vučno vozilo.
- (2) S pomoću užeta ne smije se vući vozilo na motorni pogon na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno motorno vozilo i autobus.
- (3) Krutom vezom ne smije se vući vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti vozilo na motorni pogon teže od vučnoga vozila - ako mu je neispravna pomoćna kočnica.

Članak 86.

Ako se vozilo na motorni pogon vuče s pomoću užeta, automatskih vučnih kuka s višestupanjskom regulacijom ili krute veze, vozač koji upravlja vučenim vozilom mora imati odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Članak 87.

Vučna natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom, dopuštena je samo do prvog mjesta pogodnog za

pretovar tereta, a iznimno, i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti kvar na vozilu.

Članak 88.

- (1) Razmak između vučnoga i vučenog vozila na motorni pogon, ako se vuče užetom, mora iznositi od tri do pet metara, a ako se vuče s pomoću kuke ili krute veze (rudo), može iznositi i manje od tri metra.
- (2) Kuka i kruta veza (rudo) iz stavka (1) ovoga članka moraju biti certificirane prema procedurama definiranim posebnim propisom iz stavka (3) članka 6. ovoga Zakona, a vozač mora imati dokaz o certificiranju.

Članak 89.

- (1) Vozilo na motorni pogon koje na cesti vuče drugo neispravno vozilo na motorni pogon se ne smije kretati brzinom većom od 40 km na sat.
- (2) Vučenim vozilom zabranjeno je prevoziti osobe.
- (3) Vozila koja prevoze opasne tvari ne smiju se vući niti koristiti za vuču drugih vozila.
- (4) Iznimno od odredaba iz stavka (3) ovoga članka, u slučaju neispravnosti vozila koje je natovareno opasnim tvarima, takvo se vozilo može prevući samo do najbližeg mjesta pogodnog za pretovar ili popravak, a takvo se vozilo vuče krutom vezom (rudo) i brzina kretanja ne smije biti veća od 40 km na sat.

14. Uporaba svjetala u prometu

Članak 90.

- (1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom danju na vozilu moraju biti upaljena kratka svjetla.
- (2) U vremenu od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na vozilu u prometu na cesti - osim svjetla iz stavka (1) ovoga članka - moraju biti upaljena svjetla za osvjetljavanje ceste, i to:
 - 1) na vozilu na motorni pogon, osim na biciklu s motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani i paran broj crvenih svjetala na stražnjoj strani;
 - 2) biciklu s motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani;
 - 3) na biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani;
 - 4) na zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa stražnje strane vozila - crveno svjetlo.
- (3) Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani a drugo na stražnjoj strani, ta svjetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka, ona mora biti postavljena na lijevoj strani vozila.
- (4) U uvjetima iz stavka (2) ovoga članka zaprežno vozilo mora imati i dva katadioptera crvene boje, simetrično postavljena na stražnjoj strani vozila, a bicikl - jedan katadiopter crvene boje na stražnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narančaste boje na svakoj strani pedale.
- (5) Kada vozilo na motorni pogon vuče jedno ili dva priključna vozila, na stražnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju biti upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,60 m - na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju biti upaljena dva bijela svjetla.
- (6) Na motociklu za vrijeme vožnje na cesti moraju biti upaljena kratka svjetla.

Članak 91.

- (1) Iznimno od odredaba članka 90. ovoga Zakona, ne mora imati upaljena svjetla:
 - 1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu ceste, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti;
 - 2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolniku ili izvan njega ili na ulicama sa slabijim prometom;
 - 3) bicikl, laki motocikl i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulatora - kada su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz sam rub kolnika.
- (2) Vozilo na motorni pogon čija duljina nije veća od osam metara, a širina dva metra, i kojem nije pridodano priključno vozilo kada je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz članka 90. stavak (1) točka 1) može imati upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo a sa stražnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ruba kolnika uz koji je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Članak 92.

- (1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju nositi upaljena svjetla kad se kreću kolnikom izvan naselja:
 - 1) skupina pješaka koja se kreće u organiziranoj koloni ili povorci - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke, i najmanje jedno crveno svjetlo na njezinu začelju;
 - 2) vođači teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo straga.
- (2) Umjesto svjetala iz stavka (1) ovoga članka mogu se uporabljivati reflektirajuće tvari.

Članak 93.

- (1) Za osvjetljavanje ceste vozač vozila na motorni pogon, u pravilu, uprabljuje duga svjetla.
- (2) Vozač vozila na motorni pogon dužan je za osvjetljavanje ceste uporabljivati kratka svjetla umjesto dugih svjetala:
 - 1) prije mimoilaženja s drugim vozilom na udaljenosti s koje prosudi da svjetlom svojeg vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi ususret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom - kad vozač tog vozila upali kratka svjetla ili kad izmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala upozorava da mu duga svjetla smetaju, uvijek na udaljenosti manjoj od 200 m;
 - 2) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na udaljenosti od najmanje 100 m kako ne bi dugim svjetlima svojeg vozila zasljepljivao vozača vozila ispred sebe;
 - 3) za vrijeme dok vozilom prolazi pokraj organizirane kolone ili povorke pješaka;
 - 4) kada se kreće cestom koja se prostire neposredno pokraj plovnog puta ili pokraj željezničke ili tramvajske pruge - ususret s plovilom, odnosno s vozilom koje se kreće po tračnicama a koje nailazi iz suprotnoga smjera.
- (3) Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač vozila na motorni pogon za vrijeme vožnje mora imati na vozilu upaljena najmanje kratka svjetla za osvjetljavanje ceste.

Članak 94.

- (1) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon uporabljaju se u uvjetima iz članka 90. stavak (1) ovoga Zakona kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na cesti.
- (2) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon moraju biti upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje ceste ili posebna svjetla za maglu.

Članak 95.

- (1) Po magli vozač vozila na motorni pogon na vozilu treba imati upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste ili svjetla za maglu ili oba svjetla istodobno.
- (2) Svjetla za maglu mogu se uporabljivati samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti i ne mogu se istodobno koristiti s dugim svjetlima.
- (3) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila moraju biti bijele ili žute boje, a na stražnjoj strani - crvene boje.

15. Razmak između vozila

Članak 96.

Vozač je dužan držati potreban razmak kada se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava sigurnost prometa.

Članak 97.

- (1) Kada se na javnoj cesti izvan naselja koja ima samo jedan prometni trak namijenjen za promet vozila u jednom smjeru kreću jedno za drugim vozila na motorni pogon čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili čija je duljina veća od sedam metara, vozači su dužni između svakog od tih vozila držati razmak od najmanje 100 m.
- (2) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na dio ceste na kojem je pretjecanje zabranjeno.
- (3) Ako se cestom kreću dva ili više vozila koja prevoze opasne tvari, razmak između tih vozila ne smije biti manji od 200 m.

16. Promet tramvaja i drugih vozila na tračnicama

Članak 98.

Odredbe čl. od 25. do 97. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet tramvaja i drugih vozila koja se cestom kreću po tračnicama, osim ako to ne isključuju konstrukcijska svojstva tih vozila ili način njihova kretanja.

17. Promet bicikala, bicikala s motorom, lakih motocikala i motocikala

Članak 99.

- (1) Biciklom na razvrstanoj cesti smije upravljati osoba koja je navršila 12 godina, a biciklom s motorom osoba koja je navršila 14 godina.
- (2) Vozač bicikla i vozač bicikla s motorom ukoliko je pokretan snagom vozača dužni su kretati se što bliže desnom rubu kolnika, a ako postoji biciklistička staza - biciklističkom stazom, odnosno trakom.
- (3) Ako se dva ili više vozača bicikala ili bicikala s motorom kreću u skupini, dužni su kretati se jedan iza drugoga.
- (4) Ako na cesti postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač bicikla s motorom ukoliko je pokretan snagom vozača i vozač bicikla moraju se kretati desnom biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja prometa.
- (5) Na biciklističkim stazama uređenim i označenim za promet bicikala i bicikala s motorom u oba smjera vozila se moraju kretati desnom stranom u smjeru kretanja vozila.
- (6) Vozač bicikla i vozač bicikla s motorom smiju se kretati samo onim prometnim površinama na kojima je kretanje takvim vozilima dopušteno.

Članak 100.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla treba upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a naročito ne smije skidati ruke s upravljača, pridržavati se za drugo vozilo, prevoziti, vući ili gurati predmete koji ga mogu ometati u upravljanju vozilom ili ugrožavati druge sudionike u prometu.

Članak 101.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla može prevoziti druge osobe samo ako na vozilu postoje posebna sjedala i oslonci za noge, a vozač motocikla može to činiti i u bočnoj prikolicici.

Članak 102.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla ili motocikla i osobe koje se prevoze tim vozilima moraju rabiti zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje.

18. Promet zaprežnih vozila i kretanje stoke

Članak 103.

- (1) Vozač zaprežnog vozila treba upravljati vozilom cijelo vrijeme dok se vozilo kreće cestom i dužan je vozilo držati što bliže desnom rubu kolnika.
- (2) Zaprežno vozilo ne smije se ostavljati bez nadzora na cesti ili uz cestu.
- (3) Osobe koje se voze zaprežnim vozilom dok je vozilo u pokretu ne smiju stajati na vozilu, sjediti na stranicama vozila, sjediti na platou vozila sa strane niti se nalaziti na rudi vozila u pokretu.

Članak 104.

- (1) Stoku koja se kreće javnom cestom gonič stoke mora držati što je moguće bliže desnom rubu ceste.
- (2) Stoka se ne smije ostavljati na cesti ili uz cestu bez nadzora goniča stoke.

19. Kretanje pješaka

Članak 105.

- (1) Pješak se ne smije, u pravilu, kretati i zadržavati na kolniku.
- (2) Ako se pješak kreće kolnikom, on se mora kretati što bliže rubu kolnika, i to veoma pažljivo i na način kojim ne ometa ili ne sprečava promet vozila.

Članak 106.

- (1) Na cesti koja ima pločnik ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pokraj kolnika pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan kretati se tim površinama.
- (2) Na cesti na kojoj ne postoji pločnik ili druga površina određena za kretanje pješaka, odnosno pogodna za kretanje pješaka, a koju pješaci ne mogu koristiti iz bilo kojeg razloga, pješaci se mogu kretati kolnikom.
- (3) Na kolniku ceste zabranjeno je igranje, vožnja dječjim biciklom, romobilom, koturaljkama i slično, kao i sanjkanje, skijanje i drugo, osim ako je to posebno dopušteno.

Članak 107.

- (1) Kada se pješaci kreću kolnikom na javnoj cesti izvan naselja, dužni su se kretati uz lijevi rub kolnika u smjeru kretanja, tako da se kreću jedan iza drugoga.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, pješak se može kretati uz desni rub kolnika samo kada je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledan zavoj, ponor, usjek, zasjek, odron i sl.).
- (3) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, laki motocikl ili motocikl, osobe koje se kreću s pomoću pokretnih stolaca za nemoćne osobe te organizirana kolona pješaka moraju se kretati uz desni rub kolnika u smjeru kretanja.

Članak 108.

- (1) Pješak je dužan prelaziti preko kolnika i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem, nakon što se prije stupanja na kolnik uvjeri da to može učiniti na siguran način.
- (2) Na cesti koja ima obilježene pješačke prijelaze ili posebno izgrađene prijelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelazanju ceste pješak je dužan kretati se tim prijelazima,

odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

Članak 109.

- (1) Na obilježenoj pješačkom prijelazu na kojem je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znacima za pješake, pješak je dužan postupati prema tim znakovima.
- (2) Na obilježenoj pješačkom prijelazu na kojem promet pješaka nije reguliran posebnim svjetlosnim prometnim znacima za pješake, ali je promet vozila reguliran svjetlosnim prometnim znakovima za vozila ili znacima koje daju ovlaštene osobe, pješaci mogu prelaziti preko kolnika samo dok im je danim znakom dopušten prijelaz preko kolnika.
- (3) Na obilježenoj pješačkom prijelazu na kojem promet nije reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ni znacima koje daje ovlaštena osoba, prije stupanja na pješački prijelaz, pješak je dužan obratiti pozornost na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.

Članak 110.

Pješak koji namjerava prijeći preko kolnika na mjestu na kojem ne postoji obilježeni pješački prijelaz ne smije stupiti na kolnik ako time ometa promet vozila.

20. Obveze vozača prema pješacima

Članak 111.

- (1) Ako je promet na obilježenom pješačkom prijelazu reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo ispred pješačkoga prijelaza kada mu je danim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prijelazu danim znakom dopušten prolaz, vozač ne smije ometati prolaz pješaka koji su već stupili na pješački prijelaz.
- (2) Ako se obilježeni pješački prijelaz iz stavka (1) ovoga članka nalazi na ulazu na bočnu cestu, vozač koji skreće na tu cestu dužan je skretati smanjenom brzinom i propustiti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prijelaz i, prema potrebi, zaustaviti vozilo kojim upravlja da bi propustio pješake.
- (3) Ako na obilježenom pješačkom prijelazu promet nije reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova ni znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo pred takvim pješačkim prijelazom da bi propustio pješake koji prelaze ili stupaju na pješački prijelaz, ili nedvojbeno pokazuju namjeru da prijeđu preko pješačkog prijelaza.

Članak 112.

- (1) Vozač koji skreće na bočnu cestu na čijem ulazu ne postoji obilježeni pješački prijelaz dužan je skretanje izvesti smanjenom brzinom i ne smije ugroziti pješake koji su već stupili na kolnik.
- (2) Vozač koji se kreće mokrim kolnikom u naseljenom mjestu dužan je prilagoditi brzinu kretanja vozila tako da izbjegne prskanje pješaka koji se kreću rubom kolnika ili pločnika.

21. Promet na prijelazu ceste preko željezničke pruge

Članak 113.

Vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini dužan je kretanje vozila prilagoditi tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje prometa na prijelazu ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vozila koja se kreću po tračnicama, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Članak 114.

Sudionici u prometu dužni su zaustaviti se pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo

spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama.

Članak 115.

- (1) Pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci, sudionici u prometu dužni su se zaustaviti kada se pojavi crveno treptavo svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.
- (2) Sudionici u prometu koji prelaze preko željezničke pruge u istoj razini dužni su to činiti s pojačanom opreznosću i kada svjetla na prijelazu nisu upaljena.
- (3) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem nema uređaja za zatvaranje prometa ni uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, sudionici u prometu mogu prijeći preko željezničke pruge tek kada se prethodno uvjere da prugom ne nailazi vlak ili neko drugo vozilo koje se kreće po tračnicama.

22. Promet na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila i brzoi cesti

Članak 116.

- (1) Autocestom se ne smiju kretati pješaci, stoka ni vozila koja se, prema odredbama ovoga Zakona, ne smatraju motornim vozilima.
- (2) Autocestom se ne smiju kretati ni motorna vozila koja se prema svojim konstrukcijskim svojstvima ne mogu kretati brzinom većom od 40 km na sat.
- (3) Odredba stavka (2) ovoga članka ne odnosi se na vojna vozila i na vozila tijela unutarnjih poslova, te na vozila za održavanje ceste kada daju posebne svjetlosne znake.

Članak 117.

- (1) Na autocesti vozač ne smije zaustavljati motorno vozilo, osim na površinama izvan kolnika koje su za to posebno uređene i obilježene.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti vozila ili iz drugih razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku autoceste dužan je zaustaviti ga na posebnom traku za zaustavljanje vozila u nuždi, ako on na tom mjestu postoji, i poduzeti potrebne mjere da vozilo čim prije ukloni s kolnika.
- (3) Na autocesti vozač ne smije izvoditi polukružno okretanje niti se kretati vozilom unatrag.

Članak 118.

Na autocestu se ne smije uključiti motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje se zbog neispravnosti ne može kretati.

Članak 119.

- (1) Autocestom se motorna vozila moraju kretati krajnjim desnim prometnim trakom koji nije zakrčen vozilima u koloni.
- (2) Odredba članka 39. stavak (3) ovoga Zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom autoceste koja prolazi kroz naselje.

Članak 120.

Na autocesti s tri ili više prometnih trakova, namijenjenih za promet vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg i skupova vozila čija je duljina veća od sedam metara smiju koristiti samo dva prometna traka koji se nalaze uz desni rub kolnika.

Članak 121.

- (1) Vozač koji se motornim vozilom uključuje u promet na autocesti dužan je:
 - 1) koristiti poseban trak za ubrzanje kada takav trak postoji u produženju priključne ceste i uključiti se u

promet na autocesti, dajući odgovarajući znak na način kojim ne ugrožava promet vozila koja se kreću autocestom;

- 2) propustiti vozila koja se kreću autocestom, ako na mjestu na kojem se uključuje u promet na autocesti ne postoji poseban trak za ubrzavanje.
- (2) Vozač koji se vozilom isključuje iz prometa na autocesti dužan je pravodobno zauzeti položaj vozilom na krajnjem desnom prometnom traku i što prije prijeći na poseban trak za usporavanje, ako takav trak postoji na ulazu na priključnu cestu.

Članak 122.

Odredbе čl. od 116. do 121. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet na cesti koja je rezervirana za promet motornih vozila i brzoi cesti.

23. Promet u tunelu

Članak 123.

Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije zaustavljati vozilo, polukružno okretati vozilo ili se kretati unatrag u tunelu.

Članak 124.

Na vozilima na motorni pogon za vrijeme kretanja kroz tunel moraju biti upaljena kratka svjetla za osvjtljavanje ceste.

24. Vozila pod pratnjom

Članak 125.

- (1) Vozilima pod pratnjom, sukladno ovome Zakonu, podrazumijevaju se vozila kojima je dodijeljena pratnja policije ili vojne policije, s posebnim motornim vozilima opremljenim uređajima za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova crvene i plave boje, i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.
- (2) Vozač koji na cesti susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojega sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužni su ustupiti prednost prolaza, omogućiti nesmetan prolaz, a prema potrebi, zaustaviti vozilo, umjesto dugih svjetala noću uporabiti kratka svjetla za osvjtljavanje ceste, strogo se pridržavati naredaba koje im daju osobe iz pratnje i kretanje nastaviti tek nakon što prođu sva vozila pod pratnjom.
- (3) Vozila pod pratnjom imaju pravo prednosti prolaza u odnosu na sva druga vozila (članak 49.), osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 61. stavak (1) točka 1)) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 80.), uz uvjet da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.
- (4) Kako bi omogućili nesmetan prolaz vozilima iz stavka (1) ovoga članka, pješaci su dužni skloniti se s kolnika dok ta vozila prođu.

25. Vozila s pravom prednosti prolaza

Članak 126.

- (1) Na vozila službe hitne pomoći, vatrogasna vozila i vozila policije i sudbene policije, vojna vozila i vozila Državne granične službe kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znakove ne primjenjuju se odredbe: o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 61. stavak (1) točka 1)) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 80.). Ta vozila imaju pravo prednosti prolaza u odnosu na sva druga vozila (članak 49.), osim u odnosu na vozila pod pratnjom (članak 125.) i vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima

ovlaštene osobe, uz uvjet da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

- (2) Kako bi omogućili prolaz vozilima iz stavka (1) ovoga članka, pješaci su dužni skloniti se s kolnika, a ostala vozila propustiti i, prema potrebi, zaustaviti se dok ta vozila prođu.
- (3) Kada vozilo policije ili vojno vozilo uporabom plavih svjetala osigurava prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni obratiti pozornost i na vozila kojima se osigurava prolaz, propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti svoja vozila dok ta vozila prođu.
- (4) Glede međusobnog prava prednosti prolaza za vozila iz stavka (1) ovoga članka, vrijede odredbe o prednosti prolaza.
- (5) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova smiju se ugrađivati i uporabljivati samo na vozilima čija je pratnja policija ili vojne osobe (članak 125. stavak (1)) i na vozilima s pravom prednosti prolaza iz st. (1) i (3) ovoga članka.

26. Teret na vozilu

Članak 127.

- (1) Vozilo u prometu na cesti ne smije se opteretiti preko svoje nosivosti koja je upisana u knjižicu vozila, ili preko dopuštenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dopuštene mase, ili preko mogućnosti koje dopuštaju svojstva ceste i tehničko-konstruktivske mogućnosti vozila.
- (2) Teret na vozilu treba biti tako raspoređen i, prema potrebi, pričvršćen i pokriven:
 - 1) da ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne nanosi štetu cesti i objektima na cesti;
 - 2) da ne umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;
 - 3) da ne umanjuje vozaču preglednost ceste;
 - 4) da ne stvara suvišnu buku i ne rasipa se po cesti;
 - 5) da ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske pločice i druge propisane oznake na vozilu.

Članak 128.

- (1) Teret na vozilu ne smije premašiti najudaljeniju točku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.
- (2) Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može premašiti najudaljeniju točku na stražnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje duljine koja je kao kontinuirani teret oslonjena na tovarni prostor.
- (3) Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod duljinom vozila podrazumijeva se ukupna duljina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.
- (4) Ako teret na vozilu premašuje za više od jednog metra najudaljenije točke na stražnjoj strani vozila, najizbočenija točka tereta mora biti označena crvenom tkaninom.
- (5) Najizbočenija točka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom u slučaju iz stavka (4) ovoga članka mora biti označena pločom. Ta je ploča kvadratnoga oblika, dimenzija 50 x 50 cm, obojena izmjeničnim kosim trakama reflektirajuće narančaste i bijele boje i postavljena okomito na uzdužnu os vozila.

Članak 129.

Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najizbočenija točka na teretu koji se prevozi vozilom mora biti označena:

- 1) u slučaju iz članka 128. stavak (4) ovoga Zakona - svjetlom i reflektirajućom tvari crvene boje;
- 2) kada teret na vozilu na motorni pogon ili na priključnom vozilu bočno premašuje više od 20 cm vanjski rub

prednjega ili stražnjega svjetla za označavanje vozila - svjetlom i katadiopтером koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa stražnje strane - crvenim svjetlom.

IV. PROMETNI ZNAKOVI

1. Opće odredbe

Članak 130.

- (1) Javne ceste moraju se obilježiti propisanim prometnim znacima, kojima se sudionici u prometu upozoravaju na opasnost koja im prijete na određenoj javnoj cesti ili dijelu te ceste, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obveze kojih se sudionici u prometu moraju držati i daju potrebne obavijesti za siguran i nesmetan tok prometa.
- (2) Prometnim znakovima moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, osobito one koje nastanu usljed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja ceste, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u prometu, i ti se znakovi moraju ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljani.
- (3) Prometni znakovi su: znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredaba i znakovi obavijesti s dopunskom pločom koja je sastavnim dijelom prometnog znaka i koja pobliže određuje značenje prometnog znaka ili bez nje, svjetlosni prometni znakovi, oznake na kolniku, pločniku i sl. te svjetlosne i druge oznake na cesti.
- (4) Sudionici u prometu dužni su se pridržavati ograničenja, zabrana i obveza izraženih s pomoću postavljenih prometnih znakova.

Članak 131.

- (1) Prometne znakove i cestovnu opremu postavljaju i održavaju ustanove koje upravljaju cestama na temelju rješenja mjerodavnoga tijela.
- (2) Prometni znakovi postavljaju se i održavaju tako da ih sudionici u prometu i danju i noću na vrijeme i lako mogu uočiti i pravodobno postupiti sukladno njihovom značenju.
- (3) Prometni znakovi moraju se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima prometa na cesti ili zahtjevima sigurnosti u prometu.

Članak 132.

- (1) Na prometni znak i na stup na koji je znak postavljen zabranjeno je stavljati sve što nije u svezi sa značenjem prometnoga znaka.
- (2) Zabranjeno je neovlašteno uklanjati i oštećivati prometne znakove i cestovnu opremu ili mijenjati značenje prometnih znakova.

Članak 133.

Na cesti se ne smiju postavljati ploče, znakovi, svjetla, stupovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju ili slične nekom prometnom znaku, ili zasljepljuju sudionike u prometu, ili odvraćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa na cesti.

2. Znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredaba i znakovi obavijesti

Članak 134.

- (1) Znakovi opasnosti služe da se sudionici u prometu na cesti upozore na opasnost koja prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu ceste, i da se obavijeste o naravi te opasnosti.
- (2) Znakovi izričitih naredaba stavljaju do znanja sudionicima u prometu na cesti zabrane, ograničenja i obveze kojih se moraju držati.

- (3) Znakovi obavijesti pružaju sudionicima u prometu potrebne obavijesti o cesti kojom se kreću i druge obavijesti koje im mogu biti korisne.

Članak 135.

Znakovi opasnosti i znakovi izričitih naredaba na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj i regionalnoj cesti i u naseljenim mjestima moraju biti prevučeni reflektirajućim tvarima ili osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti.

3. Svjetlosni prometni znaci i svjetlosne oznake

Članak 136.

- (1) Za reguliranje prometa uporabljaju se uređaji kojima se daju svjetlosni prometni znaci crvene, žute i zelene boje.
- (2) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima, svjetla se postavljaju po okomitoj osi, jedno ispod drugoga, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova postavljen i iznad prometnog traka, svjetla mogu biti postavljena po vodoravnoj osi, jedno pokraj drugoga, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svjetla imaju oblik kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Članak 137.

- (1) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima:
 - 1) crveno i zeleno svjetlo ne smiju biti istodobno upaljena;
 - 2) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskim razmacima od prestanka zelenoga do pojave crvenog svjetla ili istodobno s crvenim svjetlom, prije pojave zelenog svjetla;
 - 3) žuto svjetlo može biti upaljeno kao treptavo svjetlo kada ne rade ostali svjetlosni signali na raskrižju.
- (2) Pri projektiranju novih ili rekonstrukciji postojećih prometnih znakova, obvezno treba ugraditi zeleno treptavo svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.

Članak 138.

- (1) Uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima može se dodati dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svijetleće strelice ili više takvih znakova.
- (2) Dopunski svjetlosni znakovi iz stavka (1) ovoga članka postavljaju se s odgovarajuće strane svjetlosnog prometnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.

Članak 139.

- (1) Na uređajima za davanje prometnih znakova kojima se regulira promet na kolniku s više od dva prometna traka obilježena uzdužnim crtama za svaki prometni trak posebno i koji se nalazi iznad prometnog traka - crveno svjetlo znači zabranu prometa uzduž prometnog traka iznad kojeg je postavljeno, a zeleno svjetlo znači slobodan prolaz tim prometnim trakom.
- (2) Crveno svjetlo iz stavka (1) ovoga članka ima oblik prekrivenih crta, a zeleno svjetlo ima oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.

Članak 140.

- (1) Za upravljanje prometom pješaka mogu se uporabljivati i posebni uređaji za davanje svjetlosnih prometnih znakova crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih znakova.
- (2) Ta svjetla moraju biti postavljena po okomitoj osi, jedno ispod drugoga, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.
- (3) Svjetla iz stavka (1) ovoga članka sastoje se od svijetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna

silueta pješaka ili od tamne površine na kojoj se nalazi svijetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju biti istodobno upaljena.

Članak 141.

- (1) Ako se rubovi kolnika na javnoj cesti obilježavaju svjetlosnim prometnim oznakama, oni se obilježavaju svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima, i to desna strana kolnika - oznakama crvene boje, a lijeva strana - oznakama bijele boje.
- (2) Rubovi kolnika na dijelu ceste kroz tunel moraju biti obilježeni oznakama iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Ako vrhovi pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i drugi objekti na kolniku noću nisu osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima žute boje.

4. Oznake na kolniku

Članak 142.

- (1) Oznake na kolniku služe za reguliranje prometa na cestama i za obavještanje i vođenje sudionika u prometu.
- (2) Oznake na kolniku mogu biti postavljene same ili uz druge prometne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.
- (3) Oznake na kolniku čine crte, strelice, natpisi i druge oznake.
- (4) Oznake na kolniku mogu imati i reflektirajuća svojstva.

Članak 143.

- (1) Oznake na kolniku postavljaju se na cestama sa suvremenim kolnikom.
- (2) Na javnoj cesti izvan naselja sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dva prometna traka, ti trakovi moraju biti odvojeni odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti obilježene i rubnim crtama.

5. Turistička i ostala signalizacija na cesti

Članak 144.

- (1) Turistička i ostala signalizacija na cesti namijenjena je obavještanju sudionika u prometu o kulturnim, povijesnim i prirodnim i turističkim znamenitostima, te ostalim objektima i sadržajima.
- (2) Bliže propise o turističkoj i ostaloj signalizaciji na cestama donosi ministar, u suradnji s mjerodavnim tijelom.

6. Obilježavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge

Članak 145.

Na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini moraju biti postavljeni odgovarajući prometni znakovi.

Članak 146.

- (1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, osim prometnih znakova iz članka 145. ovoga Zakona, postavljaju se i branici ili polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka ako to zahtijeva gustoća prometa ili drugi uvjeti na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini.
- (2) Uvjeti u kojima uređaji iz stavka 1. ovoga članka moraju biti postavljeni utvrđuju se posebnim zakonom ili propisom donesenim na temelju zakona.

Članak 147.

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje vlaka na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini daju se izmjeničnim paljenjem dvaju crvenih treptavih svjetala koja imaju oblik kruga.

Članak 148.

- (1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom uređaju može se dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.
- (2) Na prijelazima zemljane ceste s manjim prometom i pješačke staze preko željezničke pruge u istoj razini, sudionici u prometu mogu se osigurati samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Članak 149.

- (1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, branici ili polubranici moraju biti izmjenično obojeni crvenom i žutom bojom.
- (2) Branici i polubranici, kao i prometni znakovi postavljeni na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini, moraju imati refleksna stakla ili biti prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje.
- (3) Branici i polubranici moraju biti opremljeni treptavim crvenim svjetlom.

Članak 150.

Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se prilikom nailaska vlaka branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se branici ili polubranici upravlja ručno, i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se sudionici u prometu obavješćavaju o spuštanju branika ili polubranika.

7. Obilježavanje radova i zapreka na cesti

Članak 151.

- (1) Dio ceste na kojem su nastale zapreke koje se ne mogu odmah ukloniti ili na kojem se izvode radovi mora se vidno obilježiti i osigurati za sudionike u prometu.
- (2) Dio ceste iz stavka (1) ovoga članka obilježava se postavljanjem odgovarajućih prometnih znakova, a osiguranje sudionika u prometu - postavljanjem branika.
- (3) Branici moraju biti obojeni naizmjenice crvenom i bijelom bojom, opremljeni refleksnim staklima ili prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje, a noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju biti postavljena i treptava svjetla narančaste boje.

8. Znaci koje daju ovlaštene osobe

Članak 152.

- (1) Sudionici u prometu moraju postupati prema zahtjevima izraženim s pomoću znaka ili po naredbi policajca ili druge osobe koja na temelju ovlasti iz zakona obavlja nadzor i reguliranje prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba).
- (2) Ovlaštena osoba pri davanju znaka dužna je postaviti se na cesti tako da ga sudionici u prometu, kojima su znaci namijenjeni, mogu jasno i s dovoljne udaljenosti uočiti.
- (3) Znaci iz stavka (1) ovoga članka mogu se davati i iz vozila.

Članak 153.

- (1) Znaci što ih sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba su znaci koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znaci i svjetlosni znaci.
- (2) Znaci iz stavka (1) ovoga članka moraju se davati tako da njihovo značenje za sudionike u prometu bude jasno i nedvojbeno.
- (3) Bliže odredbe o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znacima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba

pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

V. DUŽNOSTI U SLUČAJU PROMETNE NEZGODE

Članak 154.

- (1) Sudionik u prometnoj nezgodi u kojoj je netko izgubio život ili je bio ozlijeđen ili je nastala veća materijalna šteta dužan je:
- 1) ostati na mjestu prometne nezgode, s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi ili ako mu je samome potrebna liječnička pomoć;
 - 2) poduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu prometne nezgode i omogućiti normalan tok prometa te nastojati da se ne mijenja stanje na mjestu nezgode i sačuvaju postojeći tragovi, uz uvjet da poduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost prometa;
 - 3) obavijestiti najbližu policijsku postaju o prometnoj nezgodi i vratiti se na mjesto prometne nezgode te sačekati dolazak službene osobe koje obavlja očevid.
- (2) Mjerodavno tijelo i druge pravne ili fizičke osobe koje su obaviještene o prometnoj nezgodi u kojoj je neka osoba bila ozlijeđena dužni su o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu.

Članak 155.

Osoba koja se zatekne ili naide na mjesto prometne nezgode u kojoj ima ozlijeđenih dužna je ukazati pomoć osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi.

Članak 156.

- (1) Vozač koji se zatekne ili naide na mjesto prometne nezgode dužan je na zahtjev ovlaštene osobe prevesti osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove.
- (2) Vozač je dužan postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka i prije dolaska ovlaštene osobe, osim ako se nezgoda dogodila na mjestu na kojem se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći, ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim prijevozom stanje ozlijeđene osobe može pogoršati.

Članak 157.

- (1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o prometnoj nezgodi ili je primila na liječenje osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi, dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu policijsku postaju.
- (2) Ako osoba ozlijeđena u prometnoj nezgodi umre od zadobivenih ozljeda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed ozljede došlo do smanjenja duševne ili tjelesne sposobnosti za upravljanje vozilom na motorni pogon ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je o tome odmah obavijestiti mjesno mjerodavno tijelo za izdavanje vozačke dozvole ili najbližu policijsku postaju.

Članak 158.

- (1) Policija i druge ovlaštene osobe dužni su izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, fotografirati mjesto nezgode, sačiniti zapisnik o očevidu i izvršiti druge potrebne radnje sukladne ovome Zakonu.
- (2) Vozač sudionik u prometnoj nezgodi obavezan je prijaviti i prometnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ukoliko je šteta nastala drugoj osobi, odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.
- (3) Nakon prometne nezgode u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta, vozači su dužni odmah ukloniti vozila s kolnika i razmijeniti osobne podatke, te popuniti i potpisati obrazac europskog izvješća o prometnoj nezgodi. Vozači ne

smiju napustiti mjesto nezgode prije nego što popune i potpišu izvješće i razmijene podatke iz ovoga stavka.

- (4) Ukoliko je u prometnoj nezgodi sudjelovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila strane registracije ili potvrde o obavljenom očevidu na mjestu događaja prometne nezgode, obvezno je: fotografirati štetu na vozilu stranih registarskih oznaka, sačiniti zapisnik u kome se, između ostaloga, unose podaci iz putovnice, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti - zelena karta.
- (5) Mjerodavno tijelo unutarnjih poslova dužno je izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta, ako to zahtijeva jedan od sudionika prometne nezgode.
- (6) Bliže odredbe o sadržaju obrasca europskog izvješća o prometnoj nezgodi donosi ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

Članak 159.

- (1) Osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje dok se ne obavi očevid.
- (2) Policija je dužna izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od sudionika prilikom popune obrasca europskog izvješća ili sudionici u nezgodi nemaju obrazac europskog izvješća.
- (3) Ovlaštena osoba koja obavlja očevid prometne nezgode u kojoj ima ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnut će neposredne sudionike prometne nezgode ispitivanju s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere imaju li u organizmu alkohola ili drugih opojnih sredstava.
- (4) Ako se tim ispitivanjima utvrdi da neposredni sudionici prometne nezgode imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlaštena osoba koja obavlja očevid odredit će da im se uzme krv ili urin radi analize.
- (5) Ako u prometnoj nezgodi ima poginulih osoba, ovlaštena osoba koja obavlja očevid odredit će da se neposrednim sudionicima nezgode uzmu krv i urin radi utvrđivanja jesu li pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

Članak 160.

- (1) Ovlaštena osoba koja obavlja očevid dužna je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza osobe koja je u prometnoj nezgodi poginula ili teže ozlijeđena, obavijestiti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s ceste ili zainteresiranu osobu i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema osobe koja tu imovinu može preuzeti.
- (2) Vozač koji je vozilom sudjelovao u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba te druga osoba koja je neposredno sudjelovala u nezgodi, imaju pravo tražiti osobne podatke i adresu od osoba koje su bile nazočne kada se nezgoda dogodila.

Članak 161.

- (1) Ako je vozilo zbog prometne nezgode ili neispravnosti onemogućeno za daljnje kretanje cestom, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloniti s kolnika.
- (2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti prema stavku (1) ovoga članka, ovlaštena osoba koja se zatekne na mjestu nezgode ili neispravnosti vozila zatražit će od mjerodavne organizacije koja upravlja cestama ili druge ovlaštene organizacije da na sigurno

mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolnika.

- (3) Organizacija za održavanje cesta ili druga ovlaštena organizacija za održavanje cesta dužna je na zahtjev ovlaštene osobe hitno poduzeti sve potrebne mjere radi uklanjanja i čuvanja vozila s teretom, stvari ili drugoga rasutog materijala s kolnika i osigurati prohodnost ceste.
- (4) Ako mjerodavna organizacija koja upravlja cestama ili druga ovlaštena organizacija ne postupi prema odredbi stavka (2) ovoga članka, ovlaštena službena osoba poduzet će druge mjere da se omogući normalan tok prometa.

VI. ŠPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA CESTAMA

Članak 162.

- (1) Športske i druge priredbe ili slične aktivnosti na cesti ne smiju se održavati bez odobrenja.
- (2) Odobrenje izdaje mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova na čijem se području održava priredba ili obavlja aktivnost.
- (3) Ako se zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti zabranjuje promet, odobrenje se izdaje uz prethodnu suglasnost tijela mjerodavnog za promet na čijem se području zabranjuje promet.

Članak 163.

- (1) U slučaju iz članka 162. ovoga Zakona, ako za druge sudionike u prometu nije osigurana zaobilazna cesta, zahtjev za izdavanje odobrenja bit će odbijen.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke utrke na cesti može se odobriti i kad u određenom smjeru nema zaobilazne ceste (brdske utrke i dr.), ali samo u vrijeme kada se tom cestom drugi sudionici u prometu najmanje kreću. U tom slučaju promet se može zabraniti najdulje dva sata.

Članak 164.

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 162. ovoga Zakona podnosi se najkasnije 15 dana prije održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti: program priredbe, odnosno aktivnosti; pravila natjecanja; pregled mjera koje organizator predviđa za osiguranje sudionika u prometu, sudionika i gledatelja športske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje natjecatelja biti označena.

Članak 165.

- (1) Zahtjev za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti bit će odbijen ako organizator, prema prosudbi mjerodavnoga tijela unutarnjih poslova, nije u stanju provesti mjere iz članka 164. stavak (2) ovoga Zakona.
- (2) Ako bi zbog održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti trebalo obustaviti promet na važnijim prometnim smjerovima ili bi se održavanjem priredbe, odnosno obavljanjem aktivnosti, u većoj mjeri ugrozio ili ometao promet na cesti, zahtjev za izdavanje odobrenja može biti odbijen.

Članak 166.

- (1) U odobrenju za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti određuju se mjere osiguranja koje organizator mora poduzeti.
- (2) Kada se promet na cesti ograničava ili zabranjuje zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti, odobrenje sadrži i organizatorovu obvezu da o mjerama ograničenja ili zabrane prometa obavijesti javnost putem sredstava javnog

priopćavanja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe, odnosno aktivnosti.

- (3) Organizator ne smije početi održavanje športske ili druge priredbe ili aktivnosti na cesti ako nisu poduzete sve mjere osiguranja određene u odobrenju.
- (4) Ako se ustvrdi da organizator nije poduzeo sve mjere osiguranja određene u odobrenju, priredba, odnosno aktivnosti bit će zabranjene.

Članak 167.

- (1) Organizator je dužan prekinuti održavanje športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti:
 - 1) ako su ugroženi sudionici ili gledatelji;
 - 2) ako se u većoj mjeri naruši javni red i mir;
 - 3) ako nastanu okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnosti ne bi bile odobrene;
 - 4) ako organizator ne provodi određene mjere osiguranja;
 - 5) ako to zahtijevaju drugi sigurnosni razlozi.
- (2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnosti u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova naredit će organizatoru da priredbu, odnosno aktivnosti prekine i poduzet će potrebne mjere da se naredba izvrši.

Članak 168.

Natjecatelje na športskoj priredbi na cesti mogu pratiti samo vozila označena posebnim znakom koji utvrdi organizator.

Članak 169.

- (1) Nakon završetka športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti, organizator je dužan odmah:
 - 1) ukloniti s ceste sve prometne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
 - 2) postaviti na cestu sve prometne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
 - 3) popraviti i dovesti u prvotno stanje cestu i cestovne objekte ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.
- (2) Ako organizator ne postupi prema toč. 1) i 2) stavka (1) ovoga članka, mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova poduzet će odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave prometni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na cesti.

VII. OGRANIČENJA PROMETA

Članak 170.

- (1) Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove, u suglasnosti s tijelom mjerodavnim za promet, može na određenoj cesti ili dijelu ceste u određene dane ili u određenom vremenskom razmaku propisati zabranu ili ograničenje prometa za sve ili pojedine vrste vozila, ograničiti brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja nužni radi sprečavanja ili uklanjanja opasnosti za sudionike u prometu ili ako su u pitanju razlozi za nesmetani promet, odnosno ako se može opravdano očekivati da će promet biti osobito gust ili otežan.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ministar, u suradnji s entitetskim ministrima i ministrom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mjerodavnim za promet i unutarnje poslove, može donijeti naredbu o ograničenju prometa u dane vikenda i blagdana za pojedine cestovne smjerove.
- (3) Bliže odredbe o prometu u zimskim uvjetima, o vrsti vozila kojima je zabranjen ili ograničen promet te o načinu

uporabe zimske opreme na vozilima u zimskim uvjetima pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

Članak 171.

U slučaju kada su u pitanju razlozi sigurnosti i nesmetanoga odvijanja prometa ili razlozi održavanja javnoga reda i mira, policijska uprava, odnosno mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova može zabraniti promet ili odrediti posebno ograničenje prometa na određenim cestama i dijelovima cesta sve dok postoje razlozi zbog kojih se poduzimaju te mjere.

VIII. VOZAČI

1. Uvjeti za upravljanje vozilima

Članak 172.

- (1) Motornim vozilom u cestivnom prometu može upravljati samo osoba koja ima valjanu vozačku dozvolu, inozemnu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu.
- (2) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe nositi valjanu vozačku dozvolu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (3) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom ne smije dopustiti upravljanje vozilom u cestovnom prometu osobi koja nema pravo upravljati tim vozilom, odnosno osoba koje nema pravo upravljati kategorijom motornog vozila u koju se ubraja to vozilo i osoba iz čl. 173. i 174. ovoga Zakona.
- (4) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom dužan je na zahtjev ovlaštene osobe dati podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje.
- (5) Vozač je dužan za vrijeme upravljanja motornim vozilom u prometu rabiti pomagala koja su mu potrebna za sigurno upravljanje vozilom.

Članak 173.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvu duševnom stanju da je nesposoban sigurno upravljati vozilom, kao i vozač pod djelovanjem opojnih droga ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljati prije ni za vrijeme vožnje, ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu.

Članak 174.

- (1) Vozač ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu ni početi upravljati vozilom ako je pod djelovanjem alkohola.
- (2) Smatra se da je pod djelovanjem alkohola osoba za koju se analizom krvi ili urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,3 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,3 g/kg ili kod koga se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola.
- (3) Smatra se da su pod djelovanjem alkohola osobe za koje se analizom krvi ili urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,0 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,0 g/kg ili kod kojih se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola:
 - 1) vozač motornog vozila kategorija C, CE, D i DE i vozači potkategorija C1, C1E i D1 i D1E - za vrijeme upravljanja vozilom te kategorije;
 - 2) vozač vozila kojim se obavlja javni prijevoz - za vrijeme obavljanja javnog prijevoza tim vozilom;

- 3) vozač vozila kojemu je upravljanje vozilom osnovno zanimanje - za vrijeme upravljanja vozilom obavljajući poslove toga zanimanja;
- 4) vozač-instruktor za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom;
- 5) kandidat za vozača za vrijeme poduke u praktičnom upravljanju vozilom;
- 6) vozač mlađi od 21 godine ili s manje od tri godine vozačkog iskustva.

2. Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila

Članak 175.

- (1) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju autoškole, kao pravne i fizičke osobe.
- (2) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila mogu obavljati i obrazovne ustanove redovitim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače.
- (3) Autoškole dužne su izvoditi poduku na način kojim će se osigurati da kandidati nauče i usvoje prometna pravila i etičke norme ponašanja u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu.
- (4) Vozački ispit za vozača motornog vozila može polagati kandidat koji se prethodno pripremio za polaganje vozačkoga ispita u autoškoli i ako ispunjava i druge uvjete za stjecanje prava upravljanja motornim vozilom.

Članak 176.

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila je djelatnost od posebnog društvenog značenja, a izvodi se prema posebnom programu koji obuhvaća teoretski dio, praktični dio i program prve pomoći:

- 1) Teoretski dio podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:
 - osnovne propise o cestovnom prometu, uvjete za upravljanje vozilom;
 - ponašanje sudionika u cestovnom prometu, međusobne odnose i sporazumijevanje sudionika u prometu, čuvanje okoliša, ofenzivnu i defenzivnu vožnju, utjecaj alkohola, djelovanje opojnih droga na sigurno upravljanje vozilom i utjecaj drugih nepovoljnih psihofizičkih stanja (umor, bolest i sl.);
 - pravila prometa na cestama, prometne znakove i njihovo značenje, znake koje daju ovlaštene osobe, uočavanje i predviđanje prometne situacije, opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog poduzimanja radnji u prometu i sl.;
 - vozilo u službi sigurnosti prometa, izvođenje radnji od značenja za uspješno i sigurno upravljanje sukladno pravilima prometa i uvjetima na cesti i u prometu, osnove tehničkog funkcioniranja uređaja na motornom vozilu od značenja za sigurnost prometa na cestama (uređaji za zaustavljanje, uređaji za upravljanje, uređaji za davanje svjetlosnosignalnih znakova i za osvijetljavanje ceste i vozila, gume, sile koje djeluju na vozilo, sigurnosne mjere pri vuči vozila, prijevoz tereta i osoba, te priprema vozila za vožnju);
 - sadržaje koji doprinose povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu, sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa i odnosa uzajamnog poštivanja i razumijevanja između sudionika u prometu, postupak i dužnosti u slučaju prometne nezgode, nadzor nad prometom i kaznenu odgovornost.
- 2) Praktični dio podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:

- upoznavanje vozila, pripremu vozila za vožnju, učenje osnovnih elemenata vožnje na poligonu ili odgovarajućoj površini (polazak, kočenje i zaustavljanje, promjena stupnja prijenosa, promjena smjera vožnje, vožnja unatrag i polukružno okretanje);
- učenje vožnje na cestama s manjom gustoćom prometa u naselju i izvan naselja (uključivanje i isključivanje, okretanje i vožnja unatrag, kočenje i zaustavljanje, parkiranje, mimoilaženje i obilaženje, prestrojavanje i vožnja kroz raskrižje, održavanje razmaka, vožnja na uzdužnom nagibu, prilagođavanje vožnje, predviđanje i izbjegavanje opasnosti);
- učenje vožnje na cestama s gustim prometom u naselju i izvan naselja, vožnja u gradu, prilagođavanje brzine, vožnju kroz raskrižje s različitim načinom uređenja prometa (ovlaštena osoba, semafor, prometni znakovi i pravila prometa), vožnju u jednosmjernoj ulici, vožnju na cesti s više prometnih trakova, prestrojavanje, mimoilaženje i pretjecanje, vožnju na prijelazu ceste preko željezničke pruge;
- učenje vožnje u složenim prometnim uvjetima, vožnju u koloni, vožnju u vršnom opterećenju cestovnog prometa, ponašanje prema pješacima i drugim sudionicima u prometu, samostalnu vožnju, vožnju u posebnim uvjetima (noć, kiša, snijeg, magla i sl.).

3) Program prve pomoći obuhvaća:

- ciljeve, zadaće i značenje prve pomoći;
- postupak radnji pri pružanju prve pomoći (mjere oživljavanja, prestanak disanja i rada srca, besvjesno stanje, krvarenje, otvorene ozljede - rane);
- ozljede koje zahtijevaju imobilizaciju i evakuaciju ozlijeđene osobe;
- ostale ozljede i oštećenja;
- značenje zdravstvene sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilom.

Članak 177.

- (1) Podučavanje kandidata za vozače i polaganje vozačkog ispita izvode se prema propisima koje donosi ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje.
- (2) Podučavanje kandidata za vozače izvode autoškole po ovlasti entitetskih i kantonalnih ministara i ministra Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mjerodavnih za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na temelju zakona.
- (3) Podučavanje kandidata s tjelesnim invaliditetom za vozače mora se provoditi na prilagođenom vozilu za invalide koje mora atestirati ovlaštena ustanova ili poduzeće.
- (4) Kontrolu i nadzor nad provedbom propisa iz stavka (1) ovoga članka, putem zajedničkog stručnog tijela, obavljaju tijela mjerodavna za obrazovanje i unutarnje poslove.

Članak 178.

- (1) Podučavanje kandidata iz područja propisa o sigurnosti prometa može obavljati licencirana osoba s visokom spremom prometnog smjera.
- (2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka, osim dokaza o završenoj školskoj spremi, mora imati vozačku dozvolu i najmanje tri godine iskustva na poslovima sigurnosti cestovnog prometa.
- (3) Podučavanje kandidata za vozače u praktičnom upravljanju vozilom na motorni pogon obavlja vozač-instruktor.
- (4) Podučavanje kandidata za vozače iz nastavnog predmeta pružanja prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi obavlja liječnik, a organizira i provodi Crveni križ.

- (5) O uspješno završenoj poduci za vozača motornih vozila autoškola i Crveni križ izdaju potvrde.
- (6) Bliže odredbe o organiziranju poduke za osposobljavanje kandidata pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje, odnosno bliže odredbe o pružanju prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za zdravstvo.

3. Vozački ispit i provjera podučivosti

Članak 179.

- (1) Za poslove provedbe i organiziranja polaganja vozačkog ispita odgovorna su entitetska i kantonalna tijela i tijela Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mjerodavna za obrazovanje.
- (2) Vozački ispit polaže se pred komisijom koju imenuju tijela iz stavka (1) ovoga članka, a predsjednik komisije i njezini članovi imaju licenciju za ispitivača.
- (3) O položenom vozačkom ispitu izdaje se uvjerenje.
- (4) Bliže odredbe o načinu i uvjetima polaganja i organiziranja vozačkog ispita, kao i za dobivanje licencije za ispitivača, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje.

Članak 180.

- (1) Kandidat za vozača koji se priprema za polaganje vozačkog ispita, radi podučavanja, može i prije položenog vozačkog ispita upravljati motornim vozilom one kategorije za koju priprema ispit ako vozilom upravlja pod nadzorom vozača-instruktora.
- (2) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom kandidat za vozača mora imati kod sebe uvjerenje da je tjelesno i duševno sposoban upravljati motornim vozilom i dužan ga je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 181.

- (1) Zvanje vozača-instruktora motornih vozila, osim iskustva u upravljanju vozilom odgovarajuće kategorije od najmanje tri godine, stječe se:
 - 1) završenim VII. stupnjem prometne struke i posebno položenim ispitom iz područja poznavanja prometnih pravila i propisa, metodike upravljanja motornim vozilom i praktičnog upravljanja motornim vozilom za vozača-instruktora te da mu je mjerodavno tijelo izdalo dozvolu za vozača-instruktora ili
 - 2) završenim V. ili VI. stupnjem i položenim ispitom za vozača-instruktora ili s najmanje završenom srednjom školom i položenim ispitom za vozača-instruktora.

- (2) Bliže odredbe o stjecanju zvanja vozača-instruktora motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje.

Članak 182.

Na vozačkom ispitu komisija za polaganje vozačkih ispita utvrđuje je li kandidat u dovoljnoj mjeri podučiv za sigurno upravljanje motornim vozilom određene kategorije prema propisanom programu iz članka 176. ovoga Zakona.

Članak 183.

- (1) Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača podučava u praktičnom upravljanju vozilom na cesti mora biti označeno posebnim pločicama.
- (2) Pločice iz stavka (1) ovoga članka imaju oblik kvadrata, plave su boje i na njima je bijelom bojom napisano latinično slovo "L".
- (3) Bliže odredbe o podučavanju vozača motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje.

4. Stjecanje prava upravljanja motornim vozilom

Članak 184.

- (1) Pravo upravljanja motornim vozilom ima osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - 1) da je duševno i tjelesno sposobna upravljati motornim vozilom;
 - 2) da je u dobi određenoj ovim člankom, ovisno o kategoriji, odnosno potkategoriji vozila;
 - 3) da je položila vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije;
 - 4) da joj odlukom mjerodavnoga tijela nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (2) Pravo upravljanja motornim vozilom za pojedine kategorije, odnosno potkategorije stječe osoba koja ima:
 - 1) 16 godina za potkategorije A1 i B1;
 - 2) 18 godina za kategorije A, B i BE te potkategorije C1 i C1E;
 - 3) kategorije C i CE, uz uvjet da je upravljala motornim vozilom potkategorije C1 ili C1E najmanje jednu godinu;
 - 4) kategorije D i DE i potkategorije D1 i D1E, uz uvjet da je upravljala motornim vozilom kategorije C ili CE najmanje dvije godine.

Članak 185.

- (1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priključnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije: A, B, BE, C, CE, D i DE te potkategorije: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (2) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće kategorije vozila: A, B, BE, C, CE, D i DE.
- (3) U kategoriju A ubrajaju se motocikli s bočnom prikolicom ili bez nje, čiji obujam motora premašuje 125 cm³, a snaga premašuje 11 kW.
- (4) U kategoriju B ubrajaju se motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dopuštena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedala ne računajući sjedalo za vozača.
- (5) U kategoriju BE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu do 750 kg, i motorno vozilo B kategorije s prikolicom čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg koja nije veća od mase vučnoga vozila bez tereta, a ukupna dopuštena masa vučnog i priključnog vozila nije veća od 3.500 kg.
- (6) U kategoriju C ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg.
- (7) U kategoriju CE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg.
- (8) U kategoriju D ubrajaju se motorna vozila za prijevoz osoba koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam sjedala.
- (9) U kategoriju DE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg i priključno se vozilo ne koristi za prijevoz osoba.
- (10) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće potkategorije vozila: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (11) U potkategoriju A1 ubraja se laki motocikl čiji obujam motora ne premašuje 125 cm³, a snaga ne premašuje 11 kW.
- (12) U potkategoriju B1 ubrajaju se tricikl i četverocikl na motorni pogon.

- (13) U potkategoriju C1 ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.
- (14) U potkategoriju C1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, s tim što najveća dopuštena masa ovoga skupa vozila ne premašuje 12.000 kg i najveća dopuštena masa priključnog vozila ne premašuje masu neopterećenog vučnog vozila.
- (15) U potkategoriju D1 ubrajaju se motorna vozila koja služe za prijevoz osoba i koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam, a manje od 16 sjedala.
- (16) U potkategoriju D1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, s tim što najveća dopuštena masa ovoga skupa vozila ne premašuje 12.000 kg, a najveća dopuštena masa priključnog vozila ne premašuje masu neopterećenog vučnoga vozila i da se priključno vozilo ne rabi za prijevoz osoba.
- (17) Vozači motornih vozila kategorija B, C i D i potkategorija C1 i D1 imaju pravo upravljati motornim vozilima tih kategorija i kada su im pridodane lake prikolice.
- (18) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija B i C i potkategorija B1, C1 i D1, a vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo upravljati i motornim vozilom kategorije B i potkategorija B1 i C1.
- (19) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije CE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije BE, a vozač kojemu je izdana vozačka dozvola kategorije DE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija BE i CE i potkategorije C1E.
- (20) Pravo upravljanja motornim vozilom kategorija BE, CE i DE vozač stječe samo ako je prethodno stekao pravo upravljanja vozilima kategorija B, C i D.
- (21) Vozači motornih vozila kategorija: B, C, D, BE, CE i DE te potkategorija: B1, C1, D1, C1E i D1E imaju pravo upravljati traktorom i radnim strojem.
- (22) Vozač motornoga vozila kategorije A ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije A1, a vozač motornoga vozila kategorije B ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije B1, vozač motornoga vozila kategorije C ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije C1, a vozač motornoga vozila kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije D1.

Članak 186.

- (1) Vozačka dozvola izdat će se osobi na njezin zahtjev ako ispunjava uvjete iz članka 184. ovoga Zakona.
- (2) Vozačku dozvolu izdaje mjerodavno tijelo.
- (3) Vozačka dozvola izdaje se osobi i produljuje s rokom valjanosti od 10 godina, a osobama starijim od 65 godina života - s rokom valjanosti od tri godine.
- (4) Rok valjanosti vozačke dozvole od 10 godina računa se od dana njezina izdavanja, odnosno produljenja njezine valjanosti.
- (5) Osobama koje su u vrijeme izdavanja vozačke dozvole starije od 55 godina izdaje se vozačka dozvola čiji je rok valjanosti do navršених 65 godina, s tim što taj rok ne može biti kraći od tri godine.
- (6) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vozačka dozvola može se izdati ili se njezina valjanost može ograničiti i na rokove kraće od utvrđenih na temelju nalaza i mišljenja zdravstvene ustanove danim u uvjerenju o

zdravstvenoj sposobnosti osobe, ali ne na rok kraći od dvije godine.

- (7) Osoba koja je položila vozački ispit i dobila vozačku dozvolu za kategoriju vozila: A1, A, B ili C i C1 dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 70 km na sat, na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzoj cesti brzinom većom od 90 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti, a lakim motociklom 40 km na sat, niti tim vozilom smije vući priključno vozilo, a ni organizirano prevoziti djecu.
- (8) Osoba iz stavka (7) ovoga članka mlađa od 23 godine ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu u vremenu od 23 sata do 5 sati, osim ako je s njom u vozilu osoba starija od 25 godina koja ima vozačku dozvolu i kojoj u posljednjoj godini nije izricana zaštitna mjera ili sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (9) Osobe koje prvi puta steknu vozačku dozvolu obvezne su, u trajanju od dvije godine, obilježiti vozilo kojim upravljaju posebnim znakom.
- (10) Bliže odredbe o posebnom znaku iz stavka (9) ovoga članka propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

Članak 187.

- (1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije i potkategorije vozila kojima vozač ima pravo upravljati.
- (2) Vozač ima pravo upravljati samo motornim vozilom one ili onih kategorija i potkategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.
- (3) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju obrasca vozačke dozvole, o kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorija i potkategorija u vozačku dozvolu, o postupku i načinu izdavanja, produljenju valjanosti i zamjeni vozačke dozvole i inozemne vozačke dozvole te o načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama uredit će se pravilnicima koje donosi ministar, u suradnji s entitetskim i kantonalnim ministrima i ministrom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mjerodavnim za unutarnje poslove.

Članak 188.

- (1) Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji boravi ili prebiva u inozemstvu pa privremeno dođe u Bosnu i Hercegovinu, na temelju valjane inozemne vozačke dozvole koju je izdalo mjerodavno tijelo strane države, može upravljati motornim vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini.
- (2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka koja upravlja vozilom mora imati međunarodnu vozačku dozvolu ili domaću vozačku dozvolu izdanu sukladno Bečkoj konvenciji o cestovnom prometu.

Članak 189.

Ukoliko ustanovi da se program podučavanja vozača motornih vozila u pojedinim zemljama bitno razlikuje od uvjeta i programa utvrđenih ovim Zakonom, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) može odlučiti da ne prizna valjanost tih vozačkih dozvola izdanih u toj zemlji, i to u cijelosti ili za pojedine kategorije.

Članak 190.

- (1) Stranac kojemu je odobreno stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji se iz inozemstva vrati u Bosnu i Hercegovinu da se u njoj stalno nastani, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, stranih

trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava, mogu upravljati motornim vozilima na temelju valjane inozemne vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Bosnu i Hercegovinu ili od dana kada je odobreno stalno nastanjenje, ako je to za njih povoljnije.

- (2) Osobama iz stavka (1) ovoga članka valjana inozemna vozačka dozvola zamijenit će se, pod uvjetima iz čl. 184. i 186. ovoga Zakona, na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkoga ispita, vozačkom dozvolom iz članka 188. ovoga Zakona za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju se ubrajaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlaštena inozemnom vozačkom dozvolom.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini prilikom zamjene inozemne vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 184. ovoga Zakona, osim ako to nije zahtijevano reciprocitetom.
- (4) Državljaninu Bosne i Hercegovine zamijenit će se inozemna vozačka dozvola vozačkom dozvolom iz članka 189. ovoga Zakona ako je u zemlji u kojoj mu je izdana inozemna vozačka dozvola boravio dulje od šest mjeseci.
- (5) Inozemna vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdana ili joj je istekao rok valjanosti može se zamijeniti sukladno stavku (2) ovoga članka samo ako podnositelj zahtjeva priloži ispravu iz koje se nepobitno može utvrditi kojim motornim vozilima može upravljati, odnosno da joj nije istekao rok valjanosti.

Članak 191.

- (1) Odredbe čl. 188. i 189. i članka 190. stavak (1) ovoga Zakona o upravljanju motornim vozilima na temelju inozemne vozačke dozvole, prema tome, primjenjuju se i na upravljanje motornim vozilima na temelju valjane međunarodne vozačke dozvole.
- (2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se na rok valjanosti od dvije godine, odnosno na vrijeme propisano međunarodnim ugovorom.
- (3) Međunarodna vozačka dozvola priznat će se samo ako su je izdali mjerodavno tijelo ili organizacije strane države i ne može se zamijeniti bosanskohercegovačkom vozačkom dozvolom.

Članak 192.

- (1) Vozaču kojemu je izdana vozačka dozvola iz članka 186. ovoga Zakona može se na njegov zahtjev izdati i međunarodna vozačka dozvola.
- (2) Međunarodne vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlašteni za izdavanje tih dozvola za države za koje je potrebna međunarodna vozačka dozvola.
- (3) Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je odlukom mjerodavnoga tijela izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.
- (4) Međunarodna vozačka dozvola izdana u Bosni i Hercegovini ne može se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriju Bosne i Hercegovine.
- (5) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, o postupku i načinu izdavanja, o načinu davanja ovlasti auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i o načinu vođenja evidencije o izdanim vozačkim dozvolama uredit će se pravilnikom koji donosi ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

5. Здравствени pregledi vozača motornih vozila

Članak 193.

- (1) Kandidat za vozača motornog vozila dužan je prije početka poduke za vozača motornog vozila podvrgnuti se zdravstvenom pregledu u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi i, na temelju toga, dobiti liječničko uvjerenje.
- (2) Liječničko uvjerenje iz stavka (1) ovoga članka vrijedi 12 mjeseci od dana izdavanja.
- (3) Vozači motornih vozila dužni su se redovito podvrgavati zdravstvenim pregledima, a izvanrednim zdravstvenim pregledima podvrgavaju se na zahtjev mjerodavnoga tijela.

Članak 194.

- (1) Na zdravstvenim pregledima utvrđuje se ima li kandidat za vozača ili vozač potrebnu tjelesnu i duševnu sposobnost za upravljanje motornim vozilima.
- (2) Zdravstvene preglede kandidata za vozača i vozača obavljaju zdravstvene ustanove koje su za to ovlaštene sukladno entitetskim i kantonalnim zakonima i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 195.

Redovitom zdravstvenom pregledu podliježu:

- 1) vozači koji upravljaju vozilima na motorni pogon kojima se obavlja javni prijevoz, vozači-instruktori i vozači tramvaja - svake tri godine;
- 2) vozači kojima je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, DE i potkategorija D1 i D1E - prilikom svakog produljenja valjanosti vozačke dozvole;
- 3) vozači motornih vozila kojima je vozačka dozvola izdana na kraći rok valjanosti zbog nepovoljnog zdravstvenog stanja i vozači koji su navršili 65 godina - prilikom svakog produljenja vozačke dozvole.

Članak 196.

- (1) Na izvanredni zdravstveni pregled upućuje se vozač motornog vozila za kojega se opravdano sumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati motornim vozilima onih kategorija za koje mu je izdana vozačka dozvola.
- (2) Ako zdravstvena ustanova prilikom liječenja vozača opravdano posumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati vozilom, dužna je u roku od osam dana o tomu obavijesti tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji ili najbližu policijsku postaju.
- (3) Zahtjev za upućivanje na izvanredni zdravstveni pregled može podnijeti i svako tijelo mjerodavno za nadzor nad cestovnim prometom, javno tužiteljstvo, sud, sudac za prekršaje, kao i poduzeće, organizacija ili tijelo u kojem je vozač zaposlen i obavlja poslove vozača.
- (4) Na izvanredni zdravstveni pregled upućuje tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji.

Članak 197.

Pravne i fizičke osobe koje zapošljavaju vozače ne smiju dopustiti da njihovim motornim vozilima upravlja vozač koji se nije podvrgnuo redovitom i izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen.

Članak 198.

Bliže odredbe o zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za zdravstvo.

6. Trajanje upravljanja motornim vozilom

Članak 199.

- (1) Vozač koji upravlja autobusom ili teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dopuštena masa

veća od 3.500 kg ne smije neprekidno upravljati vozilom dulje od četiri i pol sata, nakon čega mora koristiti odmor u trajanju od 45 minuta.

- (2) Odmor iz stavka (1) ovoga članka može biti podijeljen na dva ili tri dijela, s tim što pojedinačni odmor ne može biti kraći od 15 minuta tijekom vožnje od četiri i pol sata, tako da ukupno vrijeme vožnje i odmora iznosi 5 sati i 15 minuta.
- (3) Ukupno trajanje upravljanja motornim vozilima iz stavka (1) ovoga članka ne smije biti dulje od devet sati tijekom 24 sata.

Članak 200.

- (1) Vozač koji upravlja vozilom iz članka 199. stavak (1) ovoga Zakona prije početka svojeg radnog dana mora imati neprekidni odmor od najmanje 11 sati.
- (2) Ako se u upravljanju vozilom iz članka 199. stavak (1) ovoga Zakona smjenjuju dva vozača i ako se u vozilu nalazi ugrađeni ležaj koji omogućuje jednom od njih odmor u ležećem položaju, svaki vozač mora imati neprekidni odmor od najmanje osam sati tijekom svakih 30 sati putovanja.
- (3) Neprekidni odmor vozač mora koristiti izvan vozila.
- (4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, ako se u vozilu nalazi ugrađeni ležaj koji omogućuje vozaču odmor u ležećem položaju, vozač može koristiti odmor na takvom ležaju, uz uvjet da se za to vrijeme vozilo ne kreće.
- (5) Kada upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe imati individualnu nadzornu knjižicu i u nju upisivati svoje djelatosti i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (6) Iznimno od odredbe stavka (5) ovoga članka, individualnu nadzornu knjižicu ne mora imati vozač ako je u vozilu ugrađen uređaj koji osigurava zapis vremena vožnje članova posade, vremena provedenog u vožnji, kao i vremena odmora, brzine vozila i prijedenu udaljenost.

Članak 201.

Vozača koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 20 tona, kada tijekom 24 sata prelazi više od 500 km, mora zamijeniti drugi vozač, najkasnije nakon devet sati upravljanja, sukladno odredbi članka 199. ovoga Zakona, odnosno nakon prijedjenih 500 km puta.

Članak 202.

- (1) Odredbe ovoga Zakona o trajanju upravljanja motornim vozilom i odmorima vozača primjenjuju se i na vozače motornih vozila registriranih u inozemstvu kada tim vozilima upravljaju na teritoriju Bosne i Hercegovine, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.
- (2) Bliže odredbe o ukupnom trajanju upravljanja vozilom, odmoru vozača i načinu rada udvojenih posada na vozilima, u opsegu koji utječe na sigurno upravljanje motornim vozilom, kao i o obrascu individualne nadzorne knjižice i napatku za njezinu popunu, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelima mjerodavnim za zdravstvo i unutarnje poslove.

IX. VOZILA**1. Opće odredbe**

Članak 203.

- (1) Vozila u cestovnom prometu moraju ispunjavati propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, zaštite čovjekova okoliša, kao i imati ispravne propisane uređaje i opremu.
- (2) Vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja mogu sudjelovati u prometu na javnoj cesti ako ispunjavaju posebne uvjete koji omogućuju siguran i nesmetan promet,

utvrđene u odobrenju koje je izdalo mjerodavno ministarstvo.

- (3) Ближе одредбе о димензијама, укупној маси и осовинском оптерећењу возила, о уређајима и опреми коју морају имати возила и о основним увјетима које морају испуњавати уређаји и опрема у cestovnom prometu правилником propisuje министар, у сарадњи с тијелом мјеродавним за унутарње послове.

Чланак 204.

Моторна и прикључна возила регистривана у иноземству могу судјеловати у промету на територију Босне и Херцеговине ако имају исправне уређаје и опрему, прописану валјаном међународном Конвенцијом о cestovnom prometu, а гледе димензија, највеће допуштене масе и осовинског оптерећења - ако испуњавају увјете прописане за моторна и прикључна возила регистривана у Босни и Херцеговини.

Чланак 205.

- (1) Моторна и прикључна возила која се први пута регистривају на територију Босне и Херцеговине те њихови дијелови, уређаји и опрема, према својим конструкцијским и сигурносним значајкама, морају одговарати прописима у Босни и Херцеговини и европским стандардима и прописима који се примјенјују у Босни и Херцеговини.
- (2) Поступак утврђивања и провјере усклађености конструкцијских и сигурносних значајки из ставка (1) овога чланка, у односу на валјане прописе и стандарде у Босни и Херцеговини, као и захтеве европских прописа и стандарда, односно homologacija motornih vozila, provodi se:
- 1) код новоконструираних и неhomologiranih vozila provođenjem odgovarajućih ispitivanja u ovlaštenim organizacijama prema procedurama propisa i standarda u Bosni i Hercegovini i evropskih propisa i standarda te se na temelju pozitivnih rezultata izdaje certifikat o usklađenosti;
 - 2) код увоза возила homologiranih u inozemstvu, провјером вјеродостојности проведене homologacije, те се на основу позитивних резултата издаје homologacijski list.
- (3) Ближе увјете о homologaciji vozila, дијелова уређаја и опреме те о одређивању организација које могу обављати административне и техничке послове у подручју homologacije правилником propisuje министар, у сарадњи с тијелом мјеродавним за послове енергетике и индустрије.

Чланак 206.

- (1) Моторна и прикључна возила која се појединачно производе, преуређују или поправљају у већем опсегу или су им оштећени склопови и уређаји битни за сигурно судјеловање у cestovnom prometu прије пуштања у промет морају бити подвргнута оцјени усклађености конструкцијских и сигурносних карактеристика с одговарајућим валјаним прописима у Босни и Херцеговини те се на основу позитивних резултата издаје увјерење (certifikat).
- (2) Оцјену усклађености возила из ставка (1) овога чланка обављају овлаштене организације за сертификарање возила које одреди министар, сукладно чланку 6. ставак (2) овога Закона.

2. Регистравање моторних и прикључних возила

Чланак 207.

- (1) Моторна и прикључна возила која судјелују у cestovnom prometu морају бити регистривана, о чему се води евиденција, сукладно одговарајућем закону о средишњој евиденцији и размјени података.
- (2) Изначно од одредбе ставка (1) овога чланка, не морају бити регистривана моторна и прикључна возила која су преуређена или поправљена и којима се обавља покусна вођња ради испитивања и приказивања њихових својстава, или која се

крећу од мјеста производње до складишта, као и моторна и прикључна возила која се крећу од мјеста у којем су преузета нерегистривана до мјеста у којем ће бити регистривана, уз увјет да су означена покушним плочицама.

- (3) За возила из ставка (2) овога чланка издаје се потврда о употреби покушних плочица.

Чланак 208.

- (1) Регистривати се могу моторна и прикључна возила за која се на техничком прегледу утврди да су исправна.
- (2) За регистривано возило издају се: регистарске плочице, потврда о регистрацији, привремена потврда о регистрацији, потврда о власништву возила и стикер најлепница.
- (3) Потврда о регистрацији издаје се с роком валјаности од једне године.
- (4) Власник возила, ако не продужи регистрацију возила у року од 30 дана од дана истека валјаности потврде о регистрацији, дужан је вратити регистарске плочице мјеродавном тијелу у року од осам дана.
- (5) Власник возила дужан је одјавити возило ако је продано, уништено или отписано и ако је власник промијенио стално пребивалиште, односно сједиште, у року од 15 дана. У истом року власник возила дужан је пријавити промјену било којег податка који је уписан у потврди о регистрацији и у потврди о власништву возила.

Чланак 209.

- (1) За возила која се регистривају у Босни и Херцеговини издаје се једна од слједећих регистарских плочица:
- 1) регистарске плочице за моторна возила;
 - 2) регистарске плочице за прикључна возила;
 - 3) регистарске плочице за мотоцикле;
 - 4) регистарске плочице за моторна и прикључна возила дипломатских и конзуларних представништва и мисија страних држава и представништва међународних организација у Босни и Херцеговини и њихова особља;
 - 5) регистарске плочице за возила која се извозе из Босне и Херцеговине и регистриват ће се у иноземству;
 - 6) плочице за привремено регистривана возила и
 - 7) покусне плочице.
- (2) Ознаке на регистарским плочицама састоје се од одређених слова и бројева.
- (3) Возило регистривано у Босни и Херцеговини не може напустити територију Босне и Херцеговине ако не носи истакнуту међународну ознаку Босне и Херцеговине.
- (4) Забрањено је истцање међународне ознаке друге државе на возилима регистриваним у Босни и Херцеговини.

Чланак 210.

- (1) Моторна возила, осим мотоцикала, у cestovnom prometu морају имати по двије регистарске плочице, а лаки мотоцикли, мотоцикли и прикључна возила по једну регистарску плочицу.
- (2) Регистарске плочице на возилу морају бити постављене тако да су добро видљиве и читљиве, од којих је једна на предњој, а друга на страњној страни, а код лакот мотоцикла, мотоцикла и прикључних возила - на страњној страни.

Чланак 211.

- (1) Када управља моторним и прикључним возилом, вођач мора имати код себе валјану потврду о регистрацији издану за то возило, као и полицу обвезног осигурања, а моторна и прикључна возила регистривана у страном земљи и међународну исправу о осигурању од аутомобилске одговорности која вриједи на подручју Босне и Херцеговине и дужан ју је показати на захтев полицајца или друге овлаштене особе.

- (2) Kada upravlja vozilom koje je označeno pokusnim pločicama, vozač mora imati kod sebe valjanu potvrdu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 212.

Motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Bosne i Hercegovine samo ako imaju valjanu potvrdu o registraciji vozila i registarske pločice koje je izdalo mjerodavno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano, kao i međunarodnu oznaku zemlje registracije.

Članak 213.

- (1) Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihova osoblja, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odnosno stranaca, stalnih službenika stranih dopisništava i motorna i priključna vozila stranaca kojima je radi školovanja, specijalizacije, znanstvenih istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznavanja statusa izbjegle osobe izdano odobrenje za privremeni boravak duži od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini, kao i motorna i priključna vozila državljana Bosne i Hercegovine koji se vrate iz inozemstva, odnosno dođu u Bosnu i Hercegovinu da u njoj stalno ostanu, mogu sudjelovati u prometu u Bosni i Hercegovini samo ako su registrirana u Bosni i Hercegovini.
- (2) Sudjelovanje vozila međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u cestovnom prometu u Bosni i Hercegovini regulisat će se posebnim međunarodnim ugovorom.

Članak 214.

- (1) Privremeno se mogu registrirati motorna i priključna vozila uvezena iz inozemstva ili nabavljena u Bosni i Hercegovini čiji su vlasnici stranci koji u Bosni i Hercegovini privremeno borave na temelju valjane putne isprave ili državljanu Bosne i Hercegovine koji radi školovanja, specijalizacije, znanstvenog istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti privremeno borave u inozemstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na temelju ugovora o poslovnoj suradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prijevoznika, kao i motorna i priključna vozila koja se koriste na sajmovima i športskim natjecanjima.
- (2) Vozilo koje u Bosnu i Hercegovinu uđe sa stranim registarskim pločicama na kojima oznake i broj nisu sukladni odredbama međunarodnih ugovora koje je ratificirala Bosna i Hercegovina mora se privremeno registrirati.
- (3) Privremena registracija vozila vrijedi najdulje jednu godinu i može se, iz opravdanih razloga, produljiti najviše za još jednu godinu.

Članak 215.

- (1) Za privremeno registrirano vozilo izdaju se: potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila, stiker naljepnica i odgovarajuće registarske pločice.
- (2) Kada upravlja privremeno registriranim vozilom, vozač kod sebe mora imati valjanu potvrdu o registraciji vozila i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (3) Bliže odredbe o postupku i načinu registracije vozila, o izgledu i sadržaju privremene potvrde o registraciji, potvrde o registraciji, potvrde o vlasništvu vozila, stiker-naljepnice i registarskih pločica, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku, boji, sadržaju, vrsti i kvaliteti materijala registarskih pločica pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

Članak 216.

- (1) Registraciju motornih i priključnih vozila te izdavanje registarskih pločica obavljaju tijela mjerodavna za unutarnje poslove.
- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka odnose se na vlasnike vozila koji imaju prebivalište ili sjedište, a raseljene osobe boravište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

3. Tehnički pregledi motornih i priključnih vozila

Članak 217.

- (1) Radi provjere tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila, obavljaju se tehnički pregledi tih vozila.
- (2) Tehnički pregled vozila može biti redoviti i izvanredni.
- (3) Na tehničkom pregledu utvrđuje se ima li motorno ili priključno vozilo propisane uređaje i opremu, je li u ispravnom stanju, te udovoljava li ono i drugim propisanim uvjetima za sudjelovanje u prometu.
- (4) O obavljenom tehničkom pregledu motornih i priključnih vozila vodi se evidencija.

Članak 218.

- (1) Novoproducirana motorna i priključna vozila vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije.
- (2) Vozila stara dvije i više godina vlasnici su dužni podvrgnuti tehničkom pregledu svakih 12 mjeseci.
- (3) Rok valjanosti redovitog tehničkog pregleda označava se posebnim znakom - naljepnicom.

Članak 219.

- (1) Redoviti tehnički pregled vozila obavlja se jedanput godišnje, a za određena motorna i priključna vozila svakih šest mjeseci, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.
- (2) Odobrenje za rad i nadzor nad radom stanica za tehnički pregled motornih i priključnih vozila izdaju i provode entitetska i kantonalna ministarstva i ministarstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mjerodavni za promet.
- (3) Mjerodavna tijela iz stavka (2) ovoga članka dio poslova iz svoje mjerodavnosti mogu prenijeti na odgovarajuće stručne ustanove.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju i načinu obavljanja tehničkih pregleda, o evidencijama koje se vode i obrascima koji se izdaju, o uvjetima kojima moraju udovoljiti ovlaštene organizacije za obavljanje tehničkih pregleda pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

X. POSEBNE SIGURNOSNE MJERE

Članak 220.

- (1) Ovlaštena osoba može vozača ili vozača-instruktoru podvrgnuti nadzoru s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja, ili ga uputiti na stručni liječnički pregled radi provjere ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno je li pod djelovanjem opojnih droga ili psihoaktivnih lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje.
- (2) Vozač ili vozač-instruktor iz stavka (1) ovoga članka dužan je pristupiti ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.
- (3) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili vozača-instruktoru koji poriče da je pod djelovanjem alkohola, čija je prisutnost u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima, kao i da je pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme

vožnje ukoliko bi to izazvalo štetne posljedice po njegovo zdravlje.

- (4) Ako je ispitivanjem provedenim prema odredbama ovoga članka utvrđeno da je vozač ili vozač-instruktor pod djelovanjem alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno vozač-instruktor.

Članak 221.

- (1) Brzina kretanja vozila utvrđuje se s pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, tahografskog zapisa ili izravnim praćenjem vozilom (videonadzor).
- (2) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru koji nema zapis ili brzinomjer služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

Članak 222.

Ako je vozaču ili vozaču-instruktoru izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, tijelo koje vozača vodi u evidenciji oduzet će mu dozvolu i čuvati je dok zabrana traje.

Članak 223.

- (1) Ako zdravstvena organizacija prilikom pregleda vozača ili vozača-instruktora utvrdi da je postao tjelesno ili duševno nesposoban za upravljanje motornim vozilima, dužna je o svojem nalazu i mišljenju odmah obavijestiti tijelo mjerodavno za izdavanje vozačke dozvole, koje će na temelju toga vozaču ili vozaču-instruktoru oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja te nesposobnosti.
- (2) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ima pravo upravljati motornim vozilom više kategorija, a to pravo za pojedine kategorije bude mu ograničeno iz razloga predviđenih u stavku (1) ovoga članka, izdat će se nova vozačka dozvola u koju će se upisati one kategorije motornih vozila kojima ima pravo upravljati.
- (3) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ne pristupi izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen bit će oduzeta vozačka dozvola dok se ne podvrgne tome pregledu.

Članak 224.

- (1) Ovlaštena osoba će na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača kojeg zatekne da upravlja vozilom ili da pokušava upravljati vozilom ako je očit kako je vozač u takvom psihofizičkom stanju (umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje) da nije sposoban sigurno upravljati vozilom.
- (2) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču iz članka 174. stavak (2) ovoga Zakona za kojeg utvrdi da u organizmu ima alkohola ili da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i prema vozaču za kojeg utvrdi da je pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 174. stavak (3) ovoga Zakona.
- (3) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa i vozača kojeg zatekne da upravlja motornim vozilom a nema vozačku dozvolu određene kategorije ili da upravlja vozilom u vrijeme dok je na snazi mjera mjerodavnoga tijela kojom je vozaču zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (4) Ovlaštena osoba postupit će na način iz st. (1) i (3) ovoga članka i prema vozaču-instruktoru kojeg zatekne da osposobljava kandidata za vozača pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 174. stavak (3) ovoga Zakona, ili koji pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i kada ga zatekne da podučava kandidata za vozača a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili u

vrijeme dok je na snazi mjera mjerodavnoga tijela kojom je vozaču-instruktoru zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

- (5) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču iz članka 199. ovoga Zakona koji neprekidno upravlja vozilom dulje od četiri i pol sata, odnosno koji tijekom 24 sata upravlja vozilom dulje od devet sati, kao i prema vozaču iz članka 201. ovoga Zakona koji tijekom 24 sata vozilom prijeđe više od 500 km puta, odnosno koji upravlja vozilom neprekidno dulje od devet sati.
- (6) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču ili vozaču-instruktoru iz članka 219. stavak (2) ovoga Zakona koji odbije podvrgnuti se ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.
- (7) Mjerodavno tijelo čija je ovlaštena osoba oduzela vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovoga članka dužno je vratiti dozvolu vozaču čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata od dana oduzimanja, ukoliko su prestali razlozi zbog kojih je dozvola oduzeta.
- (8) Ako vozač ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, a vozačka dozvola se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba tu dozvolu oduzela, mjerodavno tijelo dostavit će vozačku dozvolu tijelu u čijoj se evidenciji ta dozvola vodi.
- (9) Ovlaštena osoba koja je oduzela vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovoga članka dužna je izdati potvrdu vozaču o tome, koja sadrži: ime i prezime vozača, broj oduzete vozačke dozvole, dan i sat njezina oduzimanja i način njezina vraćanja.

Članak 225.

- (1) Vozaču motornog vozila koji je pravomoćnom sudskom odlukom kažnjen za prekršaje kažnjive prema odredbama članka 235. st. (1) i (2), članka 236, članka 237. stavak (2), članka 238. stavak (2) ili članka 239. stavak (2) ovoga Zakona, osim kazni propisanih kaznenim odredbama ovoga Zakona, određuju se i kazneni bodovi.
- (2) Broj je kaznenih bodova jedan i dva, ovisno o težini počinjenog prekršaja.
- (3) Kazneni se bodovi evidentiraju u evidenciji vozača, na temelju pravomoćne sudske odluke.
- (4) U slučaju stjecanja kaznenih bodova, kazna se izriče za prekršaj koji nosi veći broj kaznenih bodova.
- (5) Vozača kojem je u roku od jedne godine zbog počinjenih prekršaja iz ovog Zakona određeno najmanje 10 kaznenih bodova mjerodavno tijelo kod kojeg se vodi u evidenciji pozvat će na predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja prometnih propisa.
- (6) Vozaču koji se ne odazove na predavanja iz stavka (5) ovoga članka rješenjem će se privremeno oduzeti vozačka dozvola - dok se ne odazove na predavanja.
- (7) Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odgađa izvršenje rješenja.
- (8) Vozaču kojem je u roku od jedne godine zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona određeno najmanje 15 kaznenih bodova - bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 30 dana i on će biti upućen na provjeru poznavanja prometnih propisa.
- (9) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (8) ovoga članka bit će vraćena vozaču nakon isteka roka iz stavka (8) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.
- (10) Vozaču kojem u roku od dvije godine zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona ponovno bude određeno 15

kaznenih bodova bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 60 dana.

- (11) Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.
- (12) Žalba na rješenje ne odgaga izvršenje rješenja.
- (13) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (10) ovoga članka bit će vraćena vozaču nakon isteka roka iz stavka (10) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.

Članak 226.

- (1) Vozač koji je pozvan na predavanja i koji pristupi provjeri poznavanja prometnih propisa snosi troškove predavanja, odnosno provjere u visini koju odredi mjerodavno tijelo.
- (2) Vozač motornog vozila koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrgnuti ponovnoj provjeri nakon isteka 15 dana od dana prethodne provjere.
- (3) Ako vozač motornog vozila i nakon dvije provjere ne pokaže dovoljno znanje, ne može pristupiti daljnjoj provjeri dok ne protekne dva mjeseca od dana posljednje provjere.
- (4) Kazneni bodovi za pojedinačni prekršaj brišu se iz evidencije nakon isteka 12 mjeseci od dana kada su određeni a za vozače kojima su izrečene mjere iz članka 225. st. (8) i (10) ovoga Zakona.

Članak 227.

Vozač kojemu je odlukom mjerodavnoga tijela zabranjeno upravljanje motornim vozilom na temelju članka 221. ovoga Zakona, vozač kojemu je vozačka dozvola oduzeta na temelju članka 222. stavak (1) ovoga Zakona, vozač kojemu je vozačka dozvola privremeno oduzeta na licu mjesta na temelju članka 223. ovoga Zakona te vozač kojemu je vozačka dozvola zadržana na temelju članka 225. st. (1) i (3) ovoga Zakona ne smiju u cestovnom prometu upravljati motornim vozilom za vrijeme trajanja zabrane, odnosno za vrijeme za koje im je vozačka dozvola oduzeta ili zadržana.

Članak 228.

- (1) Ako ovlaštena osoba zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim sudionicima u prometu, ili na kojem je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno osiguran, ili kojim se bez dozvole prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa premašuju najveće dopuštene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće cestom na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu ceste i u vrijeme dok je zimska oprema obavezna narediti će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost ili da vozilo odveze do određenoga mjesta gdje može otkloniti neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na cesti na kojoj je kretanje te vrste vozila dopušteno, odnosno da uporabi zimsku opremu.
- (2) Ako vozač ne postupi po naredbi iz stavka (1) ovoga članka, ovlaštena osoba isključit će vozilo iz prometa i oduzet će knjižicu vozila.
- (3) Vozač odnosno vlasnik vozila isključenog iz prometa odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.

Članak 229.

- (1) Ovlaštena službena osoba narediti će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je vozilo zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz članka 74. ovoga Zakona, ako je vozilo parkirano u pješačkoj zoni te ako je vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila osoba s invaliditetom.
- (2) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa, odnosno kretanje pješaka.

- (3) Troškove premještanja vozila u svim slučajevima snosi vozač ili vlasnik vozila.
- (4) Premještanje vozila na drugo mjesto uređuje se entitetskim i kantonalnim propisima i propisima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 230.

- (1) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa vozilo koje nije registrirano ili koje nema propisane registarske pločice.
- (2) Ovlaštena osoba koja je isključila vozilo iz prometa vozaču će na licu mjesta privremeno oduzeti potvrdu o vlasništvu vozila, a za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka oduzeti i registarske pločice.
- (3) Mjerodavno tijelo čija je ovlaštena osoba privremeno oduzela potvrdu o vlasništvu vozila, prema odredbama ovoga članka i članka 228. stavak (2) ovoga Zakona, dužno je vozaču vratiti potvrdu o vlasništvu vozila čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata nakon prestanka postojanja tih razloga, a registarske pločice dostaviti mjerodavnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji u roku od tri dana.
- (4) Ovlaštena osoba koja je privremeno oduzela potvrdu o vlasništvu vozila ili registarske pločice dužna je izdati vozaču potvrdu o tome, koja sadrži: naziv i sjedište tijela čija je ovlaštena osoba oduzela potvrdu o vlasništvu vozila i registarske pločice, vrstu i registarski broj vozila, naziv tijela koje je izdalo potvrdu o vlasništvu vozila, ime i prezime vlasnika i njegovu adresu, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, cestu i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja potvrde o vlasništvu vozila i pečat i potpis ovlaštene osobe.
- (5) Ako vozač ne preuzme oduzetu potvrdu o vlasništvu vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, potvrda o vlasništvu vozila bit će dostavljena mjerodavnom tijelu u čijoj se evidenciji vozilo vodi.

Članak 231.

- (1) Na izvanredni tehnički pregled uputit će se motorno ili priključno vozilo koje je isključeno iz prometa zbog tehničke neispravnosti uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u prometnoj nezgodi toliko oštećeno da se opravdano može zaključiti kako su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za sigurnost prometa, vozilo za koje se opravdano sumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tekući plin, vozilo za koje se opravdano sumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje ispušnim plinovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje zrak, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.
- (2) Ukoliko se u slučaju iz stavka (1) ovoga članka na izvanrednom tehničkom pregledu potvrde neispravnosti zbog kojih je vozilo upućeno na izvanredni tehnički pregled ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz prometa, mjerodavno tijelo koje je uputilo vozilo na izvanredni tehnički pregled privremeno će oduzeti i zadržati knjižicu vozila dok se navedene neispravnosti ne otklone i dok se to ne potvrdi na novom tehničkom pregledu, o čemu izdaje potvrdu sukladno članku 230. stavak (4) ovoga Zakona.
- (3) Ukoliko vozač, odnosno vlasnik vozila iz stavka (2) ovoga članka ne preuzme privremeno oduzetu i zadržanu knjižicu vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, a knjižica se vozila ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba oduzela knjižicu, potvrda o vlasništvu vozila bit će dostavljena mjerodavnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju programa i načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja prometnih propisa i programu i načinu

provjere poznavanja prometnih propisa, prometnih znakova i vještine upravljanja motornim vozilom, izvršenju mjera sigurnosti i zaštitnih mjera zabrane upravljanja motornim vozilom pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 232.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće i druga pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost:

- 1) ako ne održava javne ceste za siguran i nesmetan promet ili ne organizira i trajno nadzire stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama (članak 4.);
 - 2) ako proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila suprotno odredbama članka 6;
 - 3) ako ne uspostavi Centralni registar ili ako redovito ne dostavlja odgovarajuće podatke Centralnom registru (članak 10.);
 - 4) ako postavlja posebne objekte na cesti suprotno odredbama članka 47;
 - 5) ako ne osigura vozaču koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg neprekidan jedanaestosatni odmor prije početka njegova radnog dana (članak 200. stavak (1));
 - 6) ako ne osigura vozaču koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 20 tona, kada tijekom 24 sata prelazi više od 500 km, zamjenu drugim vozačem najkasnije nakon devet sati upravljanja vozilom, odnosno nakon prijedjenih 500 km puta (članak 201.);
 - 7) ako pušta u promet motorna i priključna vozila, rezervne dijelove, opremu i uređaje za vozila proizvedene u inozemstvu suprotno odredbama članka 205;
 - 8) ako pojedinačno proizvodi, preuređuje ili popravlja u većem opsegu vozila na motorni pogon i priključna vozila suprotno odredbama članka 206.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi.

Članak 233.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

- 1) ako ne projektira, ne izgrađuje, ne oprema i ne održava ceste tako da odgovaraju svojoj namjeni i sigurnosti prometa (članak 11. stavak (1));
- 2) ako naredi ili dopusti da se njegovim vozilom na motorni pogon vuče priključno vozilo suprotno odredbama članka 81.;
- 3) ako naredi ili dopusti vuču natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnoga vozila, odnosno traktora s prikolicom suprotno odredbama članka 87;
- 4) ako naredi ili dopusti da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova ili da se takvo vozilo upotrebljuje u cestovnom prometu suprotno odredbama članka 126. stavak (5);
- 5) ako naredi ili dopusti da se njegovo vozilo u cestovnom prometu optereti preko dopuštene nosivosti, ili preko dopuštenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dopuštene mase, ili preko mogućnosti koje dopuštaju

svojstva ceste i tehničko-konstruktivske mogućnosti vozila, ili ako se njegovim vozilom prevozi teret koji nije raspoređen ili pričvršćen na način određen u članku 127;

- 6) ako glede označavanja javnih cesta prometnim znakovima ne postupi prema odredbama članka 130. st. (1) i (2);
- 7) ako ne postavi ili ne održava prometne znakove na cesti tako da budu lako uočljivi danju i noću, ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni prometne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim uvjetima cestovnog prometa ili zahtjevima sigurnosti prometa (članak 131.);
- 8) ako na javnoj cesti postavi ploče, znakove, svjetla, stupove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju ili slične nekom prometnom znaku, ili zasljepljuju sudionike u prometu, ili odvrću pažnju njihovom pozornošću u mjeri koja može biti opasnom za sigurnost prometa (članak 133.);
- 9) ako na javnoj cesti izvan naselja sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dva prometna traka te trakove ne odvoji odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti ne obilježi ih i rubnim crtama (članak 143. stavak (2));
- 10) ako ne postavi odgovarajuće prometne znakove ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini (članak 145.);
- 11) ako postupi suprotno odredbama članka 149;
- 12) ako ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini u slučajevima iz članka 150;
- 13) ako na cesti na kojoj su nastale zapreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojoj se izvode radovi ne postupi prema odredbama članka 151. st. (1) i (2);
- 14) ako ne obavijesti najbližu policijsku postaju o prijemu osobe ozlijeđene u prometnoj nezgodi ili o smrti osobe ozlijeđene u prometnoj nezgodi (članak 157.);
- 15) ako naredi ili dopusti da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljanja motornim vozilom ili nema pravo upravljanja vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 172. stavak (3));
- 16) ako naredi ili dopusti upravljanje vozilom vozaču za kojega se može zaključiti da, usljed umora, bolesti, teškog duševnog stanja ili uporabe opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, nije u stanju sigurno upravljati vozilom (članak 173.);
- 17) ako naredi ili dopusti da vozač, odnosno vozač-instruktor koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola počne upravljati vozilom, odnosno podučavati kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom suprotno odredbama članka 174.;
- 18) ako vozač autobusa ili teretnog motornog vozila ili skupa vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg upravlja vozilom neprekidno dulje od četiri i pol sata (članak 199. stavak (1));
- 19) ako u cestovnom prometu na upotrebljuje vozilo koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnoga i priključnog vozila, tahograf i gume (članak 203. stavak (1));
- 20) ako postupi suprotno odredbama članka 206;

- 21) ako na vozilu koristi registarske pločice koje nisu izdane za to vozilo (članak 209. stavak (1));
 - 22) ako naredi ili dopusti da vozač upravlja motornim vozilom u prometu suprotno odredbi članka 227;
 - 23) ako naredi ili dopusti da u cestovnom prometu sudjeluje motorno ili priključno vozilo koje je upućeno na izvanredni tehnički pregled, a nije podvrgnuto tome pregledu (članak 231.);
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u državnom tijelu.
- (4) Za prekršaje iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost vlastitim radom i sredstvima u obliku obrtničke djelatnosti.

Članak 234.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:
- 1) postupi protivno odredbi članka 7.;
 - 2) ako ne postupi prema odredbama članka 20;
 - 3) ako ne poduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti, kada je cesta uzročnikom prometnih nezgoda (članak 21. stavak (1));
 - 4) ako ne postupi prema odredbama članka 22;
 - 5) ako ne postupi sukladno članku 23;
 - 6) ako ostavi na cesti oštećena vozila, predmete ili stvari koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost prometa ili zagađuju okoliš (članak 26. stavak (1));
 - 7) ako naredi ili dopusti da u prometu na cesti sudjeluje vozilo za prijevoz djece koje nije označeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));
 - 8) ako na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dopuštenoj brzini kretanja za ta vozila (članak 46. stavak (3));
 - 9) ako naredi ili dopusti vuču neispravnog vozila na motorni pogon suprotno odredbama članka 85. stavak (2);
 - 10) ako naredi ili dopusti prijevoz njegovim vozilom tereta suprotno odredbama članka 129;
 - 11) ako ne osigura da teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen na način utvrđen u članku 129;
 - 12) ako ukloni ili ošteti prometni znak ili izmijeni značenje prometnog znaka (članak 132. stavak (2));
 - 13) ako na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj, regionalnoj i lokalnoj cesti znakove opasnosti i znakove izričitih naredaba ne prevuče reflektirajućim tvarima ili ih ne osvijetli vlastitim izvorom svjetlosti (članak 135.);
 - 14) ako rubove kolnika na dijelu ceste kroz tunel, kao i vrhove pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i druge objekte na kolniku koji noću nisu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na način propisan u članku 141. st. (2) i (3);
 - 15) ako prilikom izvođenja radova na cesti postavi branike koji nisu obojeni, odnosno osvijetljeni na način propisan u članku 151. stavak (3);
 - 16) ako upravlja vozilom ili dopusti ili naredi da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljati motornim vozilom ili nema pravo upravljati vozilom one

kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 172. stavak (3));

- 17) ako motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača podučava za praktično upravljanje vozilom ne označi posebnim pločicama (članak 183.);
 - 18) izda međunarodnu vozačku dozvolu suprotno odredbi članka 192. stavak (3);
 - 19) ako dopusti podučavanje kandidata za vozača motornog vozila iz praktičnog dijela poduke bez zdravstvenoga pregleda (članak 193. stavak (1));
 - 20) ako dopusti da njegovim vozilom upravlja osoba koja se nije podvrgnula nadzorno-zdravstvenome pregledu, odnosno upravlja vozilom a nije se podvrgnula nadzorno-zdravstvenom pregledu (čl. 195,196. i 197.);
 - 21) ako naredi ili dopusti da njegovim motornim i priključnim vozilom u prometu upravlja vozač suprotno odredbama članka 200;
 - 22) ako naredi ili dopusti da se u cestovnom prometu upotrebljuje vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnoga ili priključnog vozila, tahograf i gume (članak 203.);
 - 23) ako naredi ili dopusti da njegova neregistrirana motorna ili priključna vozila sudjeluju u cestovnom prometu (članak 207. stavak (1));
 - 24) ako naredi ili dopusti da njegova motorna ili priključna vozila sudjeluju u cestovnom prometu bez pokusnih pločica ili nakon isteka valjanosti pokusnih pločica (članak 207. st. (2) i (3));
 - 25) ako naredi ili dopusti da u cestovnom prometu sudjeluje njegovo motorno ili priključno vozilo nakon isteka valjanosti prometne dozvole ili potvrde o korištenju pokusnih pločica (članak 211.);
 - 26) ako obavlja tehnički pregled suprotno odredbama članka 217.
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću ili u drugoj pravnoj osobi.
- (4) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u državnom tijelu.

Članak 235.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) vozač koji ne zaustavi vozilo kada naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca dok je to vozilo zaustavljeno na kolniku radi ulaska ili izlaska djece (članak 30. stavak (4));
 - 2) vozač koji na cesti postupa suprotno odredbama članka 40. stavak (3);
 - 3) vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je za više od 30 km na sat veća od dopuštene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dopuštene brzine (čl. 44. i 46. st. (1) i (2));
 - 4) vozač koji glede propuštanja vozila postupi suprotno odredbama članka 49;
 - 5) vozač koji na mjestu na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znacima ne zaustavi vozilo na znak crvenoga svjetla (članak 51. stavak (1) točka 1));
 - 6) vozač koji nedopušteno pretječe s desne strane (članak 58. stavak (1));

- 7) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje je na kolniku zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (članak 58. stavak (2));
 - 8) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ili ako ga pretječe s desne strane kad između toga vozila i desnoga ruba kolnika ne postoji prometni trak (članak 58. stavak (3));
 - 9) vozač koji povećava brzinu kretanja svojeg vozila dok ga drugo vozilo pretječe (članak 60. stavak (2));
 - 10) vozač koji počne pretjecanje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (članak 61. stavak (1) točka 1));
 - 11) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje kad je vozač vozila koje se kreće iza njega počeo pretjecati (članak 61. stavak (1) točka 2));
 - 12) vozač koji počne pretjecanje kad je vozač vozila koje se na istom prometnom traku kreće ispred njega dao znak da namjerava pretjecati ili obilaziti (članak 61. stavak (1) točka 3));
 - 13) vozač koji počne pretjecanje kad prometni trak kojim namjerava to učiniti nije slobodan na dovoljnoj udaljenosti i time ugrozi ili ometa promet iz suprotnoga smjera (članak 61. stavak (1) točka 4));
 - 14) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje na prometnom traku koji je namijenjen kretanju vozila iz suprotnoga smjera ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih sudionika u prometu ponovno zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije počinjanja pretjecanja ili obilaženja, kao i vozač koji počne pretjecanje na prometnom traku koji je namijenjen zaustavljanju vozila u nuždi (članak 61. stavak (1) toč. 5) i 6));
 - 15) vozač koji pretječe na prometnom traku koji je namijenjen prometu iz suprotnoga smjera ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju gdje je preglednost nedovoljna (članak 63.);
 - 16) vozač koji pretječe drugo vozilo suprotno odredbama članka 64;
 - 17) vozač koji pretječe vozilo koje je stalo ispred obilježnog pješackog prijelaza radi propuštanja pješaka (članak 65.);
 - 18) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježnog pješackog prijelaza kad mu je danim znakom zabranjen prolaz (članak 111. stavak (1));
 - 19) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci upozorenja da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da prugom nailazi vlak (članak 114.);
 - 20) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci kada se pojavi crveno treptavo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 115. stavak (1));
 - 21) vozač koji u cestovnom prometu upotrebljuje vozilo suprotno odredbi članka 126. stavak (5);
 - 22) osoba koja ukloni ili ošteti prometni znak ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometnoga znaka (članak 132. stavak (2));
 - 23) osoba koja postupi suprotno odredbi članka 133;
 - 24) sudionik u prometu koji ne postupa po zahtjevu izraženom s pomoću znaka ili prema naredbi ovlaštene osobe (članak 152. stavak (1));
 - 25) vozač koji upravlja vozilom pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (članak 173.);
 - 26) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu ili vozač-instruktor dok podučava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi da količina alkohola u krvi premašuje 1g/kg (članak 174. stavak (2));
 - 27) vozač koji u cestovnom prometu upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava upravljanja motornim vozilom (članak 184.);
 - 28) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (članak 185.);
 - 29) vozač koji u cestovnom prometu upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnoga i priključnog vozila, tahograf, gume, ili nema tahograf, ili ako ga za vrijeme vožnje ne upali (članak 203. stavak (1));
 - 30) vozač koji sudjeluje u prometu neregistriranim vozilom (članak 207.);
 - 31) vozač koji u cestovnom prometu upravlja motornim ili priključnim vozilom koje nije registrirano (članak 208. stavak (1));
 - 32) vozač koji u cestovnom prometu upravlja motornim ili priključnim vozilom nakon isteka valjanosti prometne dozvole ili potvrde o korištenju pokusnih pločica (članak 211. stavak 2.);
 - 33) vozač ili vozač-instruktor koji odbije podvrgnuti se ispitivanju s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja ili stručnom pregledu radi provjere ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno nalazi li se pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (članak 220. st. (1) i (2));
 - 34) vozač koji u cestovnom prometu upravlja vozilom suprotno odredbi članka 227.
- (2) Za prekršaje iz toč.: 1), 2), 3), 5), 10), 11), 13), 14), 15), 17), 18), 25), 26), 32) i 33) stavka (1) ovoga članka vozaču ili vozaču-instruktoru uz kaznu se izriče zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do četiri mjeseca a i za druge prekršaje iz stavka (1) ta se mjera može izreći u istome vremenu.
 - (3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kojim je izazvana prometna nezgoda - počinitelj se kažnjava novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM, a vozaču se uz kaznu izriče i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do šest mjeseci.
 - (4) Osim novčane kazne za prekršaje iz stavka (2) ovoga članka, vozaču ili vozaču-instruktoru određuju se i dva kaznena boda, a za ostale prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču ili vozaču-instruktoru, osim novčane kazne, određuje se i jedan kazneni bod.
- Članak 236.
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 250,00 KM kaznit će se za prekršaj:
 - 1) osoba koja na cesti ostavi oštećeno vozilo, predmete ili stvari koji mogu ometati ili ugroziti sigurnost prometa (članak 26. stavak (1));
 - 2) vozač koji s kolnika ne ukloni predmete koji s vozila padnu na cestu i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu (članak 26. stavak (3));

- 3) vozač koji se s nesmanjenom brzinom kreće pokraj vozila javnoga prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu i time ugrozi osobe koje u to vozilo ulaze ili iz njega izlaze (članak 30. stavak (1));
 - 4) vozač koji namjerava na cesti obaviti neku radnju vozilom a prethodno se nije uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge sudionike u prometu ili za imovinu (članak 36.);
 - 5) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolnika u smjeru kretanja (članak 39. stavak (1)) ili koji vozilo u kretanju drži suprotno odredbama članka 39. stavak (2);
 - 6) vozač koji na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera, na kome postoje najmanje četiri prometna traka, prelazi vozilom na kolnički trak namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera (članak 40. stavak (1));
 - 7) vozač koji brzinu kretanja svojeg vozila ne prilagodi svojstvima i stanju ceste i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo ne može pravodobno zaustaviti pred zaprekom koju pod danim uvjetima može predvidjeti (članak 43. stavak (1));
 - 8) vozač koji se približava raskrižju tolikom brzinom da se ne može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prednost prolaza (članak 50. stavak (2));
 - 9) vozač koji pretječe ili obilazi kada, s obzirom na svojstva ceste i postojeće okolnosti na cesti u prometu ili na tehnička svojstva vozila, ugrožava druge sudionike u prometu (članak 58. stavak (2));
 - 10) osoba koja postupi suprotno odredbama članka 70. stavak (2);
 - 11) vozač koji vozilom presiječe kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku ili drugu organiziranu povorku koja se kreće kolnikom (članak 80.);
 - 12) vozač vozila na motorni pogon koji prilikom vuče priključnog vozila postupi suprotno odredbama članka 81;
 - 13) pješak, odnosno vodič ili gonič stoke koji postupi suprotno odredbi članka 92. stavak (1);
 - 14) gonič stoke koji ne nadzire stoku koja se kreće cestom (članak 104. stavak (1));
 - 15) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prijelaz postupi suprotno odredbama članka 111. st. (2) i (3);
 - 16) vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na način suprotan odredbama članka 113;
 - 17) vozač motornog vozila koje vuče drugo motorno vozilo ako postupi suprotno odredbama članka 118. stavak (1) i članka 122;
 - 18) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi suprotno odredbama članka 125;
 - 19) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila s pravom prednosti prolaza postupi suprotno odredbama članka 126. st. od (1) do (4);
 - 20) vozač koji vozilom prevozi teret kojim se ugrožava sigurnost sudionika u prometu ili nanosi šteta cesti ili objektima na cesti (članak 127. stavak (2) točka 1));
 - 21) vozač koji se vozilom kreće prometnim trakom na kojem je svjetlosnim prometnim znakom označeno da je zabranjen promet u smjeru u kojem se on kreće (članak 139. stavak (1));
 - 22) osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi ako postupi suprotno odredbama članka 154. stavak (1);
 - 23) vozač koji na zahtjev ovlaštene službene osobe ne preveze osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove (članak 156. stavak (1));
 - 24) vozač koji ne postupi prema odredbama članka 158. st. (2) i (3);
 - 25) vlasnik vozila koji svoje vozilo daje na upravljanje osobi iz članka 172. stavak (3);
 - 26) vlasnik vozila koji ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje (članak 172. stavak (4));
 - 27) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu ili vozač-instruktor dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi veća od 0,3 g/kg do 1 g/kg (članak 174. stavak (2));
 - 28) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 190. stavak (1);
 - 29) vlasnik vozila ako u roku od osam dana ne vrati registarske pločice mjerodavnome tijelu (članak 208. stavak (4));
 - 30) vlasnik vozila koji postupi suprotno odredbama članka 208. stavak (5);
 - 31) vozač koji u cestovnom prometu sudjeluje motornim ili priključnim vozilom koje je upućeno na tehnički pregled a nije podvrgnuto tome pregledu (članak 231.);
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovoga članka izazvana izravna opasnost za drugoga sudionika u prometu ili prouzrokovana prometna nezgoda, počinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odredit će mu se jedan ili dva kaznena boda, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.
- (3) Osim novčane kazne, za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču se određuju i jedan ili dva kaznena boda.
- Članak 237.
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnoga prijevoza putnika ili iza autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu kada osobe moraju prijeći preko prometnog traka ili biciklističkog traka kojim se njegovo vozilo kreće (članak 30. stavak (3));
 - 2) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (članak 42. stavak (1));
 - 3) vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je za više od 20 do 30 km na sat veća od dopuštene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je od 30 do 50 km na sat veća od dopuštene brzine (članak 44. i članak 46. st. (1) i (2));
 - 4) vozač koji na raskrižju skrene vozilom u smjeru označenom zelenom svjetlećom strelicom i pritom ometa promet vozila koja se kreću cestom na koju ulazi ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolnika (članak 52. stavak (1));
 - 5) vozač koji u slučajevima iz članka 60. stavak (3) ne pomjeri svoje vozilo k desnom rubu kolnika, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu;
 - 6) vozač koji nakon izvršenog pretjecanja ili obilaženja vozilom ponovno ne zauzme položaj na prometnom traku kojim se do tada kretao (članak 62.);

- 7) vozač koji vozilom pretječe drugo vozilo koje se približava obilježеном пјеšačком пријелазу или које прелазу пјеšaчки пријелаз (чланак 65.);
- 8) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne poduzme sve mjere kojima se sprečava da ono samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno (чланак 78.);
- 9) vozač koji svojim vozilom ноћу вуče vozilo на motorni pogon супротно одредбама чланка 83;
- 10) vozač koji поступи супротно одредбама чланка 90;
- 11) vozač vozila на motorni pogon који употребљује свјетла за означавање возила супротно одредбама чланка 94;
- 12) vozač vozila на motorni pogon који по магли не употребљује прописана свјетла или ако та свјетла употребљује на начин супротан одредбама чланка 95;
- 13) vozač koji не држи потребан размак кад се креће из другог возила (чланак 96.);
- 14) vozač vozila на motorni pogon чија је највећа допуштена маса већа од 3.500 kg или му је дужина већа од седам метара ако не држи своје возило на прописаном размалу од истог таквог возила испред себе (чланак 97. ставак (1));
- 15) vozač motocikla и lakog motocikla и osobe које се превозе тим возилом ако у промету на цести не носе одговарајућу заштитну kacигу за vrijeme вођње (чланак 102.);
- 16) пјеšaк који на обилеженом пјеšačком пријелазу на којем је промет пјеšaка регулиран свјетлосним прометним знаковима за пјеšaке не поступи према тим знаковима (чланак 109. ставак (1));
- 17) судионик у промету који је приликом преласка преко жељезничке пруге у истој разини поступио супротно одредбама чланка 115. ст. (2) и (3);
- 18) пјеšaк, гонић stoke и vozač возила које се не сматра motornim возилом или vozač motornог возила које не може развити brzinu од најмање 40 km на sat ако се крећу autocestom или cestom rezerviranom за промет motornih возила или brzom cestom (чланак 116. ст. (1) и (2) и чланак 122.);
- 19) vozač motornог возила који заустави возило на autocesti или на autocesti обавља полукружно okretanje возилом из једног смјера промета у супротни смјер или kretanje unatrag (чланак 117. ст. (1) и (3));
- 20) vozač motornог возила који поступи супротно одредби чланка 120;
- 21) vozač који возилом на цести кроз tunel изводи радње чије је извођење у tunelu забрањено (чланак 123.);
- 22) vozač возила на motorni pogon који за vrijeme kretanja кроз tunel не држи upaljena kratka свјетла за osvjetljavanje ceste (чланак 124.);
- 23) vozač који управља возилом које је opterećeno супротно одредби чланка 127. ставак (1);
- 24) vozač који optereti возило којим управља супротно одредбама чланка 127. ставак (2) точ. од 2) до 5);
- 25) vozač који гледе смјештаја tereta на возилу или гледе означавања tereta поступи супротно одредбама чланка 128;
- 26) vozač који teret на возилу ноћу, као и danju у случају smanjene vidljivosti, не označi на начин из чланка 129;
- 27) vozač који поступа супротно одредбама чланка 186. ст. (7) и (8);
- 28) vozač који teretnim motornim возилом чија је највећа допуштена маса већа од 3.500 kg или autobusom управља непрекидно дуље од четири и пол sata или кад tijekom 24 sata управља дуље од devet sati (чланак 199. ст. (1) и (3));
- 29) vozač који поступа супротно одредби чланка 200. ставак (2);
- 30) vozač који поступа супротно одредби чланка 209. ставак (4).
- (2) Ако је прекршајем из ставка (1) изазвана prometna nezgoda, починитељ ће се казнити novčanом kaznom у износу од 50,00 до 200,00 KM, а ако је починитељ прекршаја vozač motornог возила - одредит ће му се један или два kaznena boda.
- (3) За прекршај из ставка (1) којим је изазвана prometna nezgoda, vozaču се може изрећи zabрана upravljanja motornim возилом у trajanju до два mјесeca.
- Чланак 238.
- (1) Novčanом kaznom у износу од 40,00 KM казнит ће се за прекршај:
- 1) vozač који управља возилом за prijevoz djece које није označено посебним знаком (чланак 30. ставак (5));
- 2) vozač који не омогући укључивање у промет возилу јавнога градског prijevoza putника или посебно označenом возилу за prijevoz djece кад та возила излазе са stajališta (чланак 31. ставак (1));
- 3) vozač возила јавнога градског putničkog prijevoza, као и vozač посебно označenог возила за prijevoz djece, који приликом укључивања у промет са stajališta поступи супротно одредби чланка 31. ставак (2);
- 4) vozač који приликом upravljanja возилом користи mobilni telefon супротно одредбама чланка 33;
- 5) vozač чије возило, супротно одредбама чланка 35. ставак (1), има на предњој страни свјетлосне, свјетлосноsignalне и reflektirajuće uređaje или tvari која дају свјетла crvene boje, а на страњној страни - свјетла bijele boje;
- 6) vozač који приликом знатнијег smanjivanja brzine kretanja возила поступи супротно одредби чланка 42. ставак (2);
- 7) vozač који приликом pokretanja возила из мјеста naglo повећа brzinu kretanja на начин да dolazi до stvaranja prekomjerne buke и škripe (чланак 43. ставак (3));
- 8) vozač који приликом prolaza кроз raskrižje поступи супротно одредби чланка 50. ставак (3);
- 9) vozač који се возилом не креће у obveznom smјеру označenом zelenim свјетлом у облику zelene свјетлеце strelice (чланак 52. ставак (2));
- 10) vozač који обавља mimoilaženje супротно одредбама чланка 55;
- 11) vozač који у случају из чланка 60. ставак (1) не помјери своје возило к десном rubu kolnika;
- 12) vozač који при pretjecanju не држи своје возило на потребном размалу од возила које pretječe (чланак 62.);
- 13) vozač који при zaustavljanju или parkiranju возила не поступи према одредбама чланка 70;
- 14) vozač који заустави или parkira своје возило супротно одредбама чл. 73. и 74;
- 15) vozač који возило заустављено на kolniku не označi посебним знаком на начин прописан у чланку 77;
- 16) vozač motornог возила који при вући другог motornог возила поступи супротно чланку 81. ставак (4);
- 17) vozač који вуče неисправно возило на motorni pogon супротно одредбама чланка 85. ст. (2) и (3);
- 18) vozač који вуče natovareno teretno motorno возило, односно traktor с прикључним возилом супротно одредбама чланка 87;
- 19) vozač који при вући неисправног возила на motorni pogon поступи супротно одредбама чланка 89;

- 20) vozač vozila na motorni pogon koji glede uporabe kratkih svjetala postupi suprotno odredbama članka 93. stavak (2);
- 21) vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla ili motocikla koji se ne kreće na način propisan u članku 99;
- 22) vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla ili motocikla koji postupi suprotno odredbama članka 100;
- 23) vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla ili motocikla koji prevozi drugu osobu suprotno odredbama članka 101;
- 24) vozači bicikla i bicikla s motorom i osobe koje se prevoze tim vozilom ako u prometu na cesti ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (članak 102.);
- 25) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće cestom ili koji zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na cesti (članak 103.);
- 26) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolniku ili se kreće kolnikom na način kojim se ometa ili sprečava promet vozila (članak 105.);
- 27) pješak koji se cestom koja ima pločnik ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka kreće kolnikom (članak 106. stavak (1));
- 28) pješak koji preko kolnika i biciklističke staze ili traka prelazi na način suprotan odredbama članka 108;
- 29) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu postupi suprotno odredbama članka 109. st. (2) i (3);
- 30) pješak koji prilikom prelaženja preko kolnika na mjestu na kojem nije obilježeni pješački prijelaz ometa promet vozila (članak 110.);
- 31) vozač koji ometa prolaz pješaka koji su stupili na obilježeni pješački prijelaz na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znacima ili znacima koje daje ovlaštena osoba, a kojima je na takvom prijelazu dopušten prolaz (članak 111. stavak (1));
- 32) vozač motornog vozila koji na cesti rezerviranoj za promet motornih vozila postupi suprotno odredbama članka 117. st. (1) i (3) i članka 118. stavak (1) i čl. 120. i 122;
- 33) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnom traku za zaustavljanje vozila u nuždi i ne poduzme potrebne mjere da ga čim prije ukloni s kolnika autoceste ili ceste rezervirane za promet motornih vozila ili brze ceste (članak 117. stavak (2));
- 34) vozač motornog vozila koji se na autocesti ne kreće krajnjim desnim prometnim trakom koji nije zakrčen vozilima u koloni (članak 119.);
- 35) vozač motornog vozila koji prilikom uključivanja na autocestu, odnosno isključivanja s autoceste postupi suprotno odredbama članka 121;
- 36) sudionik u prometu koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obveza izraženih s pomoću postavljenih prometnih znakova, osim prometnih znakova ograničenja brzine (članak 130. stavak (4));
- 37) vozač koji ne označi vozilo posebnim znakom (članak 186. stavak (9));
- 38) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnoga i priključnog vozila, tahografa i guma (članak 203. stavak (1));
- 39) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema valjanu prometnu dozvolu, registarske pločice i međunarodnu oznaku zemlje registracije prema odredbama članka 212.
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - odredit će mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.
- Članak 239.
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 30,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) osoba koja se prevozi vozilom ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom ili ako utječe na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa (članak 32.);
 - 2) vozač ili druga osoba koja se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže sigurnosnim pojasom (članak 34. stavak (1));
 - 3) vozač koji u putničkom automobilu prevozi dijete suprotno odredbi članka 34. stavak (2);
 - 4) vozač koji prije obavljanja određenih radnji vozilom ne obavijesti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu (članak 37.);
 - 5) vozač koji za kretanje svojeg vozila koristi cestu, odnosno kolnik ili prometni trak, odnosno stazu koja nije namijenjena za promet one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (članak 38.);
 - 6) vozač koji prilikom kretanja vozila unatrag postupi suprotno odredbama članka 41;
 - 7) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom prouzrokuje smetnje normalnom toku prometa (članak 43. stavak (2));
 - 8) vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je od 10 do 20 km na sat veća od dopuštene brzine (članak 44. st. (3) i (4) i članak 46. st. (1) i (2));
 - 9) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom na kojem nema propisanu oznaku najveće dopuštene brzine za to vozilo (članak 46. stavak (3));
 - 10) vozač koji prilikom skretanja postupi suprotno odredbama članka 48.;
 - 11) vozač koji prilikom napuštanja raskrižja u slučaju iz članka 53. ne propusti sve sudionike u prometu koji se kreću smjerom u kojem je promet otvoren;
 - 12) vozač kojemu je svjetlosnim prometnim znakom dopušten ulazak u raskrižje ako vozilom uđe u raskrižje i ako je gustoća prometa takva da se na raskrižju mora zaustaviti i na taj način ometa ili onemogućuje promet drugim vozilima koja dolaze s bočnih kolnika (članak 54.);
 - 13) vozač koji izvodi mimoilaženje suprotno odredbama čl. 55. i 56;
 - 14) vozač koji izvodi obilaženje suprotno odredbama članka 59. stavak (1);
 - 15) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja postupi suprotno odredbama članka 6.;
 - 16) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo suprotno odredbama članka 71;
 - 17) osoba koja na zaustavljenom ili parkiranom vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ugrožava sigurnost prometa (članak 72.);
 - 18) vozač vozila na motorni pogon koji svojim vozilom vuče drugo vozilo suprotno odredbama članka 81;
 - 19) vozač koji prilikom vuče vozila na motorni pogon ne postupi na način propisan u članku 84;

- 20) osoba koja upravlja neispravnim vozilom na motorni pogon koje se vuče s pomoću užeta ili krute veze ako nema odgovarajuću dozvolu (članak 86.);
 - 21) vozač koji neispravno vozilo na motorni pogon vuče s pomoću užeta ako je razmak između vučnoga i vučenog vozila kraći od propisanog (članak 88.);
 - 22) vozač koji upravlja motornim vozilom bez upaljenog kratkog svjetla (članak 90. točka 1))
 - 23) gonič stoke koji stoku ne drži što bliže desnom rubu ceste (članak 104. stavak (1));
 - 24) pješak koji se kolnikom kreće suprotno odredbama čl. 106. i 107;
 - 25) vozač koji postupi suprotno članku 112;
 - 26) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni i zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama (članak 114.);
 - 27) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci kad se pojavi crveno treptavo svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 115. stavak (1));
 - 28) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom a njegovoj je vozačkoj dozvoli istekao rok valjanosti (član 172. stav (1));
 - 29) vozač koji kod sebe nema odgovarajuću valjanu vozačku dozvolu ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 172. stavak (2));
 - 30) ako vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom ne rabi pomagala koja su upisana u obrazac njegove vozačke dozvole (članak 172. stavak (5));
 - 31) vozač-instruktor koji na cesti podučava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim pločicama (članak 183. stavak (1));
 - 32) vozač motornog vozila koje nema propisani broj registarskih pločica ili na kojem su te pločice postavljene tako da se ne vide dobro ili nisu čitljive (članak 210.);
 - 33) vozač koji kod sebe nema valjanu potvrdu za korištenje pokusnih pločica ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 211. stavak (2));
 - 34) vozač koji kod sebe nema valjanu prometnu dozvolu za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 211. stavak (1) i članak 212.);
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 150,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - odredit će mu se jedan kazneni bod.
 - (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 240.

Svi prihodi nastali primjenom ovog Zakona pripadaju mjerodavnim tijelima, sukladno članku 2. ovoga Zakona.

Članak 241.

Provedbu ovoga Zakona, pokretanje i vođenje postupka za prekršaje i poduzimanje drugih mjera za provedbu ovoga Zakona obavljaju mjerodavna tijela.

Članak 242.

Izricanje novčane kazne u iznosu do 50,00 KM na licu mjesta, odnosno izdavanje prekršajnog naloga obavlja ovlaštena osoba mjerodavnog tijela za poslove nadzora i reguliranja prometa na cestama u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Članak 243.

Ako je odlukom mjerodavnoga tijela zabranjeno vozaču-instruktoru upravljanje motornim vozilom, vozač-instruktor se ne smije baviti podučavanjem kandidata za vozača u upravljanju motornim vozilom za vrijeme trajanja te zabrane.

Članak 244.

- (1) O izrečenim kaznama, o zabranama upravljanja motornim vozilima, o prometnim nezgodama, o posljedicama prometnih nezgoda, o motornim i priključnim vozilima i o vozačima motornih vozila vodi se evidencija prema mjestu prebivališta.
- (2) Mjerodavno tijelo koje izrekne kaznu ili zabranu upravljanja motornim vozilom ili drugu mjeru propisanu entitetskim i kantonalnim zakonom i zakonom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dužno je o tomu obavijestiti tijelo koje vodi evidenciju o tim kaznama, zabranama i mjerama.
- (3) Podatke iz evidencije predviđene u stavku (1) ovoga članka mogu koristiti: sudbena tijela, tijela koja vode prekršajni, odnosno administrativni postupak, policija, državna tijela, zdravstvene ustanove, poduzeća, obrazovne ustanove i nevladine organizacije koje se bave pitanjima sigurnosti cestovnog prometa, kao i poduzeća koja obavljaju javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe.
- (4) Evidencija o izrečenim kaznama, o zabranama i o mjerama iz stavka (2) ovoga članka vozačima motornih vozila i motornim vozilima vodi se kod mjerodavnoga tijela prema mjestu prebivališta.

Članak 245.

- (1) Trajanje zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom računa se od dana upisa zaštitne mjere u vozačku dozvolu za onu kategoriju ili potkategoriju za koju je zabrana izrečena.
- (2) Vrijeme provedeno na izdržavanju zatvorske kazne ne računa se u vrijeme trajanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

Članak 246.

- (1) Mjerodavno tijelo koje vodi prekršajni postupak, sukladno entitetskom i kantonalnom propisu ili propisu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, može odgoditi izvršenje zabrane upravljanja motornim vozilom, osim za prekršaj iz toč. 25), 26), 32) i 33) članka 235. ovoga Zakona, uz uvjet da počinitelj prekršaja u određenom roku, koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni dulji od jedne godine, ne počini prekršaj za koji se može izreći ta zabrana.
- (2) Odgođeno izvršenje zabrane iz stavka (1) opozvat će se ako počinitelj prekršaja u roku za koji je izvršenje odgođeno počini novi prekršaj za koji je propisano izricanje ili mogućnost izricanja zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (3) Izvršenje mjere iz stavka (2) ovoga članka ne može se odgoditi.

Članak 247.

Uz uvjet reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Bosni i Hercegovini a u stranoj zemlji počini prometni prekršaj, prema propisima te zemlje, u Bosni i Hercegovini pokrenut će se prekršajni postupak ako to zahtijeva mjerodavno strano tijelo - a vozač za taj prekršaj može biti kažnjen na temelju ovoga Zakona ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj počinjen.

Članak 248.

- (1) Ako vozač koji ima inozemnu vozačku dozvolu na teritoriju Bosne i Hercegovine počinji prekršaj za koji je ovim Zakonom predviđeno da se mora ili može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom, tom se vozaču, umjesto zabrane upravljanja motornim vozilom, može izreći zabrana korištenja inozemne vozačke dozvole u istom trajanju.
- (2) Zabrana korištenja inozemne vozačke dozvole je zabrana vozaču kojemu je izrečena da na teritoriju Bosne i Hercegovine upravlja motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija na koje se zabrana odnosi.

Članak 249.

Ako maloljetnik izvrši radnju koja je ovim Zakonom utvrđena kao prekršaj, kaznit će se roditelj, posvojitelj, odnosno skrbnik maloljetnika novčanom kaznom propisanom za počinjeni prekršaj ako je taj prekršaj počinjen kao posljedica propusta dužne skrbi o maloljetniku.

Članak 250.

Vozač-instruktor pod čijim se nadzorom kandidat za vozača podučava u upravljanju motornim vozilom u prometu na cesti kaznit će se za prekršaj koji počinji kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju spriječiti prekršaj.

XII. VIJEĆE ZA SIGURNOST PROMETA

Članak 251.

- (1) Radi unapređenja prometno-obrazovnog rada, prometne kulture i koordiniranja svih subjekata koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti većoj sigurnosti prometa, osniva se Vijeće za sigurnost prometa (u daljnjem tekstu: Vijeće).
- (2) Sredstva za rad Vijeća osiguravaju se iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.
- (3) Članovi Vijeća imenuju se iz reda stručnjaka za područje cestovnog prometa, mjerodavnih ministarstava i tijela koja upravljaju cestama.
- (4) Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Vijeća, kao i djelokrug, uredit će se propisom koji donosi ministar, uz suglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

XIII. OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PROPISA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Članak 252.

Ovlašćuje se ministar da sam ili u suradnji s odgovarajućim mjerodavnim tijelom donese bliže propise:

- 1) o certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje vozila moraju ispuniti (članak 6.);
- 2) o osnovnim uvjetima koje ceste, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stajališta sigurnosti prometa (članak 11.);
- 3) o vođenju evidencije o javnim cestama i objektima na njima (članak 13.);
- 4) o označavanju vozila kojima upravlja osoba s oštećenim udovima (članak 29.);
- 5) o postavljanju preventivnih izbočina (članak 47.);
- 6) o turističkoj i ostaloj signalizaciji na cesti (članak 144.);
- 7) o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znacima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba (članak 153.);
- 8) o obliku i sadržaju obrasca europskog izvješća o prometnoj nezgodi (članak 158.);
- 9) o prometu u zimskim uvjetima (članak 170.);

- 10) o organiziranju poduke za podučavanje pružanja prve pomoći (članak 178.);
- 11) o načinu i uvjetima za dobivanje licencije za ispitivača (članak 179.);
- 12) o stjecanju zvanja instruktora vožnje (članak 181.);
- 13) o podučavanju vozača motornih vozila (članak 183.);
- 14) o posebnom znaku za osobe koje prvi puta steknu vozačku dozvolu (članak 186.);
- 15) o obrascu vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorije u vozačku dozvolu, o postupku i načinu izdavanja, produljenja valjanosti i zamjene vozačke dozvole i inozemne vozačke dozvole i o načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama (članak 187.);
- 16) o obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, o načinu davanja ovlasti auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i o načinu vođenja evidencije o izdanim vozačkim dozvolama (članak 192.);
- 17) o zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila (članak 198.);
- 18) o ukupnome trajanju upravljanja vozilom, odmoru za vozače i načinu rada udvojenih posada u vozilima u opsegu koji utječe na sigurno upravljanje motornim vozilom, kao i o obrascu individualne nadzorne knjižice i napatku za njezinu popunu (članak 202.);
- 19) o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama (članak 203.);
- 20) o homologaciji vozila i dijelova (članak 205.);
- 21) o postupku registracije i izdavanja prometne dozvole i knjižice vozila, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku i boji, sadržaju, vrsti i kvaliteti materijala registarskih pločica (članak 215.);
- 22) o tehničkim pregledima i uvjetima koje moraju ispuniti organizacije za obavljanje tehničkih pregleda (članak 219.).

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 253.

Propisi iz članka 252. ovoga Zakona bit će doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 254.

- (1) Vozačima koji, sukladno zakonodavstvu koje je na snazi u Bosni i Hercegovini, imaju pravo upravljati motornim i priključnim vozilima određene kategorije bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim i priključnim vozilima određene kategorije, tako da:
 - 1) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije A - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorije A i potkategorije A1;
 - 2) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije B - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i BE i potkategorije B1;
 - 3) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije C - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i C i potkategorija B1 i C1;
 - 4) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije D - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B, C i D i potkategorija B1, C1 i D1;
 - 5) vozačima koji imaju pravo upravljati priključnim vozilom kategorije E, koja je vrijedila uz kategoriju C -

bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija BE, CE i DE i potkategorija C1E i D1E.

- (2) Kandidati za vozača motornih vozila koji su poduku započeli sukladno zakonodavstvu koje je bilo na snazi u vrijeme početka poduke završit će poduku sukladno istome zakonodavstvu.

Članak 255.

- (1) Mjerodavno tijelo uskladit će zakone iz svoje mjerodavnosti s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Mjerodavno tijelo uredit će sva pitanja iz svoje mjerodavnosti utvrđena ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 256.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu osam dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.
- (2) Ovaj Zakon bit će objavljen i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PSBiH broj 262/05
22. prosinca 2005. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr. **Nikola Špirić**, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Mustafa Pamuk, v. r.

САДРЖАЈ

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 47 Закон о основима безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини (српски језик) 417
- Закон о основима сигурности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини (bosanski jezik) 454
- Закон о основима сигурности промета на cestama у Босни и Херцеговини (hrvatski jezik) 490